

Begroting 2022-2025

gemeente harderwijk

Inhoudsopgave

1.	Algemeen	- 4 -
1.1.	Voorwoord.....	- 4 -
1.2.	Financiële positie	- 5 -
1.3.	Leeswijzer	- 8 -
2.	Programmaplan.....	- 9 -
2.0	Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	- 10 -
2.1	Programma 1 Veiligheid.....	- 28 -
2.2	Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	- 36 -
2.3	Programma 3 Economie	- 46 -
2.4	Programma 4 Onderwijs	- 53 -
2.5	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	- 61 -
2.6	Programma 6 Sociaal domein.....	- 73 -
2.7	Programma 7 Volksgezondheid en milieu	- 90 -
2.8	Programma 8 Ruimte en wonen	- 98 -
3	Paragrafen.....	- 104 -
3.1	Paragraaf Lokale heffingen	- 105 -
3.2	Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	- 113 -
3.3	Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	- 118 -
3.4	Paragraaf Financiering.....	- 121 -
3.5	Paragraaf Bedrijfsvoering	- 125 -
3.6	Paragraaf Verbonden partijen.....	- 127 -
3.7	Paragraaf Grondbeleid.....	- 137 -
4	Financiële begroting	- 140 -
4.1	Resultaatbepaling en –bestemming.....	- 141 -
4.2	Totaaloverzicht baten, lasten en resultaatbestemming.....	- 142 -
4.3	Toelichting baten en lasten	- 144 -
4.4	Toelichting op reserves en voorzieningen	- 145 -
5	Bijlagen.....	- 147 -
5.1	Meerjareninvesteringsplan.....	- 148 -
5.2	Overzicht baten en lasten per taakveld naar indeling Iv3	- 150 -
5.3	Kerngegevens	- 152 -
5.4	Totaaloverzicht voorgesteld nieuw beleid	- 153 -

1. Algemeen

1.1. Voorwoord

Onzekerheden houden aan

Met gepaste trots presenteer ik u de laatste begroting van het huidige college. Nadrukkelijk wil ik wel de auditcommissie en de ambtelijke organisatie bedanken. De financiële uitdagingen zijn er ten opzichte van vorig jaar niet minder op geworden. Dankzij het doorvoeren van verschillende ombuigingen hebben we samen met de raad en de ambtelijke organisatie een structureel evenwicht in de begroting gerealiseerd. Maar door onzekerheden rond de financiering vanuit het rijk op de lange termijn blijft het een uitdaging jaarlijks een structureel sluitende begroting te presenteren. Door de meevallers en soms ook onaangename verrassingen is het zeer uitdagend een gedegen meerjarig financieel beleid neer te zetten.

Begroting beter leesbaar

De opzet van de begroting is vanaf deze periode anders dan voorgaande jaren. In nauwe samenwerking met de auditcommissie is een nieuw format opgesteld. De begroting blijft opgebouwd rondom negen programma's. Maar binnen de programma's is de opzet aangepast. Per taakveld wordt nu aangegeven wat we willen, wat we doen en wat het mag kosten. Op deze manier hopen we dat de gepresenteerde informatie meer samenhang vertoont per onderwerp. En dat er eenvoudiger uit een taakveld is op te maken wat we als gemeente willen en wat we daarvoor doen. In vorige begrotingen bestond de informatie voornamelijk uit een toelichting op het nieuwe beleid en werd niet duidelijk welke inspanningen op de diverse onderwerpen geleverd wordt. Dat kwam te weinig tegemoet aan de informatiebehoefte van de raad.

Door deze andere opzet hopen we een stap vooruit gezet te hebben in het transparanter en beter leesbaar maken van de begroting.

Nieuw beleid en kadernota

De kadernota is door de raad vastgesteld in de vergadering van 7 oktober. Op dat moment was de begroting al in concept gereed. Bij het opstellen zijn we uitgegaan van besluitvorming van de kadernota zoals die aan de raad is aangeboden. In de vergadering van 7 oktober is een amendement aangenomen met financiële gevolgen. Dit amendement is in deze begroting alsnog verwerkt.

Goede basis voor de toekomst

Terugblikkend op de afgelopen vier jaar stel ik vast dat er samen met de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie op tal van terreinen heel veel is gerealiseerd. En dat ondanks alle financiële uitdagingen waarvoor we geplaagd werden! Het voeren van een degelijk financieel beleid zonder extra lastenverhogingen was daarbij steeds het uitgangspunt. De voorliggende begroting laat een structureel sluitend saldo zien. Dat biedt een goede basis voor de toekomst. Maar zeker gezien de ontwikkelingen vanuit het rijk, blijft het opletten geblazen!

Namens het college van
Burgemeester en wethouders,

Jeroen de Jong
Wethouder Financiën

1.2. Financiële positie

Actualisatie

Het vertrekpunt in de actualisatie van ons meerjarenperspectief wordt bepaald door de lopende begroting 2021-2024, aangevuld met de uitkomsten van de meicirculaire 2021 en de Kadernota 2022-2025 (inclusief financiële effecten aangenomen amendementen).

Ontwikkeling begrotingssaldo (bedragen x € 1.000,-)

Jaarschijf	2022	2023	2024	2025
Begroting 2021-2024	-3.822	-1.665	-1.168	132
Besluitvorming begroting 2021 incl amendementen raad	2.057	-	223	-
Besluitvorming stelpost ombuigingen	1.975	1.975	1.975	1.975
Effecten begrotingswijzigingen (t/m juli 2021)	-274	-363	-314	-314
Geactualiseerd begrotingssaldo Begroting 2021-2024	-64	-53	716	1.793
a. Voorstellen Kadernota:				
- Juridische verplicht	-	-	-	-
- Bestuurlijk verplicht	-618	-480	-480	-480
- Overige aanmeldingen	-1.574	-1.169	-1.267	-1.390
- Dekkingsvoorstel	1.551	830	923	972
- Amendement op kadernota 7-7 (d.d. 07-10-2021)	254	-118	-53	6
b. Effecten Meicirculaire Gemeentefonds 2021	1.804	1.357	892	957
c. OZB opbrengsten en overige belastingen	332	331	331	330
d. Indexatie budgetten:				
- Inkomensoverdrachten (subsidies)	-75	-76	-76	-76
- Voordeurnorm Stadsbedrijf (areaal uitbreiding)	-158	-158	-158	-158
- Overige budgetten	-160	-147	-145	-146
e. Sociaal domein:				
- Programmagelden sociaal domein	-2.610	-2.610	-2.610	-2.610
- Hogere rijksbijdrage Jeugd	4.240	2.512	2.298	2.041
f. Indexatie verbonden partijen en salarisbegroting				
- Verbonden partijen	-580	-591	-629	-605
- Salarisbegroting Harderwijk (incl. cao ontwikkeling)	-333	-37	-15	-19
g. Kapitaallasten	453	-67	-104	-104
h. Diversen (o.a. grondexploitatie, tariefberekeningen)	168	54	97	158
Begrotingssaldo Begroting 2022-2025	2.630	-422	-280	669
	Voordeel	Nadeel	Nadeel	Voordeel

Het hierboven genoemde begrotingssaldo bevat zowel structurele als incidentele baten en lasten. Door incidentele baten, lasten en reservemutaties hierop te corrigeren wordt het structurele begrotingssaldo bepaald.

Structureel begrotingssaldo	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldo (na bestemming)	2.630	-422	-280	669
Toevoegingen aan reserves	1.719	1.219	339	339
Onttrekkingen uit reserves (incidenteel)	-5.220	-1.455	-312	-282
Onttrekkingen uit reserves dekking kapitaallasten (structureel)	-498	-523	-523	-522
Begrotingssaldo (voor bestemming)	-1.369	-1.181	-776	204
Onttrekkingen uit reserves dekking kapitaallasten (structureel)	498	523	523	522
Incidentele baten en lasten (saldo)	692	295	295	240
Structureel begrotingssaldo	-179	-363	42	966
	Nadeel	Nadeel	Voordeel	Voordeel
Op te vangen met Septembercirculaire Gemeentefonds 2021	Ja			

Dit structurele saldo in combinatie met de septembercirculaire zal voor de provincie geen aanleiding zijn de vorm van toezicht te wijzigen.

Begrotingsresultaat 2022-2025

De opbouw van het begrotingsresultaat 2022-2025 is als volgt te verklaren:

Nr.	Toelichting
a.	De juridisch, bestuurlijk en overige aanmeldingen nieuwe beleid zijn toegelicht onder de programma's. De volgende onderwerpen zijn aangepast als uitvoering van amendement 7-7. 1 Verhogen kostendekkendheid havens 2 Schrappen ombuiging vergoeding dranghekken 3 Schrappen ombuiging kleine aanpassingen verkeersveiligheid 4 Schrappen ombuiging versoberen onderhoud Houtwal 5 Schrappen ombuiging leerlingenvervoer 6 Schrappen ombuigingen evenementen 7 Schrappen ombuiging koningsspelen 8 Schrappen ombuiging medewerking buurtinitiatieven 9 Schrappen ombuiging vervangen speeltoestellen 10 Schrappen ombuiging wijkaanpak op maat 11 Extra deel stadhuis verhuren 12 Project Samen Mooier 13 Sportparkmanagement Hierden en Parkweg 14 Bijdrage Internationale Hanzedagen
b.	<i>Effecten meicirculaire Gemeentefonds</i> Conform advisering is het effect van de meicirculaire Gemeentefonds 2021 verwerkt in de begroting.
c.	<i>OZB opbrengsten</i> De hogere opbrengsten zijn het gevolg van hogere WOZ-waarden, de inflatiecorrectie en areaaluitbreiding.
d.	<i>Indexatie budgetten</i> De algemene budgetten, inclusief de overdrachten aan gesubsidieerde instellingen, zijn conform het indexatiepercentage in de meicirculaire 2021 geïndexeerd.
e.	<i>Programmagemelden sociaal domein / hogere rijksbijdrage Jeugd</i> Vanuit MIZ domein sociaal is de begroting voor de programmagemelden sociaal domein aangeleverd, deze is in de begroting verwerkt. Daarnaast is de aanvullende rijksbijdrage voor jeugd opgenomen. Het eerste jaar is deze bijdrage voor 100% en de volgende jaren voor 75% opgenomen, dit conform landelijke afspraken.
f.	<i>Indexatie verbonden partijen en salarisbegroting</i> De hogere kosten van de begrotingen van de diverse verbonden partijen zijn voornamelijk het gevolg van de cao ontwikkelingen. De wijziging binnen de salarisbegroting is per saldo positief door een combinatie van cao ontwikkeling en het wegvallen van incidentele formatieplaatsen
g.	<i>Kapitaallasten</i> Het voordeel op de kapitaallasten in 2022 wordt veroorzaakt door het doorschuiven van investeringen. Het gaat met name om investeringen van De Roef en de Sypel.
h.	<i>Diverse</i> Een samenstel van diverse kleinere posten waaronder grondexploitatie en tariefberekeningen

Ontwikkelingen begrotingsresultaat 2022-2025

Het begrotingssaldo na bestemming bedraagt in 2022 € 2.630.000 positief. Na correctie van incidentele baten, lasten en reservemutaties is het structurele begrotingssaldo € 179.000 negatief. De ontwikkelingen vanuit de Septembercirculaire 2021 zijn niet in deze begroting verwerkt, hierover volgt afzonderlijke advisering. Uit deze advisering blijkt wel dat het negatieve structurele resultaat in 2022 ruimschoots omgebogen wordt in een structureel positief resultaat.

Het meerjarenperspectief laat een negatief beeld zien, vooral de eerste jaren. In de loop naar 2024 zien we wel dat het saldo zich positiever ontwikkelt. In het laatste jaar is sprake van een structureel sluitende begroting. Belangrijk is hierbij op te merken dat in deze begroting aannames zijn gedaan over enkele onzekere onderwerpen. Zo is voor de herijking gemeentefonds rekening gehouden met een structureel voordeel olopend tot € 750.000 op basis van eerdere landelijke prognoses. Volgens een recente landelijke actualisatie van deze prognoses zal het effect voor gemeente Harderwijk juist € 1,2 miljoen nadelig. Deze laatste prognoses is niet verwerkt in voorliggende begroting, omdat ook hier nog sprake is van een tussenstand waarover veel discussie bestaat. Wel beschouwen wij deze ontwikkeling als een belangrijk risico voor het meerjarig perspectief. Naast de onzekerheid van het gemeentefonds zien wij ook twee onderwerpen die een positief effect kunnen hebben op het meerjarig perspectief. Allereerst is het de verwachting dat voor jeugdhulp aanvullende middelen beschikbaar gesteld zullen worden. In lijn met landelijke afspraken is in deze begroting rekening gehouden met 75% van deze aanvullende middelen. Mogelijk zal de resterende 25% een later stadium nog volgen. Verder zijn de ontwikkelingen vanuit de Septembercirculaire 2021 niet in deze begroting verwerkt. Hierover volgt afzonderlijke advisering. Volgens de eerste berichtgeving is het effect van de Septembercirculaire ook meerjarig positief.

Weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel is de geprognosticeerde weerstandscapaciteit weergegeven. In deze stand is rekening gehouden met de besluitvorming over de Jaarrekening 2020 en de claims op de algemene reserve.

(bedragen * €1.000)

Berekening weerstandsvermogen	Prognose stand na verwerking resultaat/claims	Geïdentificeerde risico's n.a.v. actualisatie eind 2020	Overschot / tekort	Ratio weerstandsvermogen
Incidenteel				
Algemene reserve	27.710	26.060	1.650	1,07
Subtotaal incidenteel	27.710	26.060	1.650	1,07
Structureel				
Onvoorzien	161	n.v.t.	161	-
Subtotaal structureel	161	-	161	161
Totaal incidenteel en structureel	27.871	26.060	1.811	1,07

Inmiddels is vanuit het surplus van € 1,8 miljoen besloten de volgende zaken te dekken:

- Verdeling subsidies civiele projecten, motie parkeren € 130k
- Aanpassing Scheepssingel/Bleek/Kuipwal € 215k
- 1e Berap MIZ € 123k

Hiermee komt het vrij besteedbare bedrag binnen de algemene reserve op € 1,3 miljoen welke ruimte is ingezet bij de Kadernota/Ombuigingen. Hiermee komt de ratio van het weerstandsvermogen op het gewenste minimale peil van 1,0.

Lokale lastendruk

De gemeentelijke woonlasten worden gevormd door het gemiddelde bedrag, dat een huishouden betaald aan onroerende zaakbelasting, reinigingsheffing en rioolrechten. In de volgende tabel geven wij de ontwikkeling weer van de belangrijkste heffingen voor een huishouding met een gemiddelde woningwaarde van € 296.000.

Woonlasten woning met gemiddelde WOZ-waarde	2021	2022
WOZ – waarde	272.000	296.000
Rekentarief OZB	0,1087	0,1005
OZB	295,66	297,48
Afvalstoffenheffing (bruto)	234,00	260,00
-/- korting tarief door dekking uit AR	- 12,00	-12,00
-/- korting tarief door amendement raadsbehandeling	- 10,00	-10,00
Afvalstoffenheffing (netto)*	212,00	238,00
Rioolheffing	144,75	144,75
Totaal	652,41	680,23
Procentuele stijging		4,26%

* Dit betreft het gemiddelde bedrag voor een meerpersoonshuishouden exclusief het poorttarief milieustraat.
In 2022 zijn de eerste twee aanbiedingen gratis.

1.3. Leeswijzer

De begroting is conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Algemeen

Een algemeen deel waarin het voorwoord is opgenomen en de financiële positie van de gemeente.

Programmaplan

Een programma plan met daarin de negen begrotingsprogramma's.

We hanteren de volgende uitgangspunten voor vorm en inhoud van het programmaplan:

- Al ons werk brengen we in beeld, dus zowel de 'going concern' als de projectmatige activiteiten.
- We gaan pragmatisch om met indicatoren. In nieuwe, en te actualiseren beleidsnota's, zullen indicatoren en streefwaarden worden opgenomen. In deze begroting zijn, naast de verplichte indicatoren, bij een aantal programma's een aantal facultatieve indicatoren opgenomen, dit laatste in nauw overleg met de auditcommissie.
- We geven inzicht in alles waar de gemeente geld aan uitgeeft door budgetten aan prestaties te koppelen.
- Per begrotingsprogramma verwijzen we duidelijk naar financiële informatie in de bijlagen en geven we een samenvatting van die informatie in het programma.

De opbouw per programma is als volgt:

- A Algemeen deel
 - Inhoud programma
 - Ontwikkelingen
 - Verbonden Partijen: aangegeven wordt per programma welke verbonden partij bijdraagt aan het behalen van de doelstellingen van de gemeente. Uitgebreide informatie over de verbonden partijen is opgenomen in de afzonderlijke paragraaf hierover.
 - Beleidskaders.
- B Taakvelden
 - Bij de programma's geven we antwoord op de drie W-vragen, dit doen we per taakveld:
 - Wat willen we bereiken?
 - Wat gaan we daarvoor doen?
 - Regulier (jaarlijks terugkerend)
 - Specifiek (speciale aandacht eerste begrotingsjaar)
 - Nieuw beleid (hoofdzakelijk onderwerpen uit kadernota en ombuigingen)
 - Wat mag het kosten?
 - Indicatoren per taakveld: per indicator worden realisatiewaarden vermeld over de laatste vier jaar (wanneer voorhanden). In de toekomst willen we hier ook realistische streefwaarden aan koppelen. Ook is de bron vermeld. Naast de verplichte indicatoren worden hier de door de gemeenteraad gekozen (facultatieve) indicatoren opgenomen.
- C Totaaloverzicht
 - Financieel overzicht per programma
 - Analyse huidige begroting ten opzichte van vorige begroting

Paragrafen

In het programmaplan staat niet alles over de begrotingsprogramma's. Programma overstijgende informatie over bijvoorbeeld verbonden partijen, lokale heffingen en het weerstandsvermogen is apart in paragrafen samengebracht.

Financiële begroting

In de financiële begroting is voornamelijk, zoals de naam al doet vermoeden, het cijfermatige onderdeel van de begroting opgenomen. U kunt hier o.a. de balans vinden met de toelichtingen.

Bijlagen

In hoofdstuk 5 zult u diverse bijlagen aantreffen waaronder een totaaloverzicht van alle indicatoren.

Vergelijkende cijfers

Als vergelijkende cijfers zijn de rekening 2020 en de begroting 2021 (de primitieve begroting, aangevuld met de begrotingswijzigingen tot en met juli 2021) opgenomen. De cijfers in de tabellen in de begroting zijn in duizendtallen. Door afronding kunnen in de financiële tabellen geringe verschillen ontstaan.

Bij de voorbereiding op de kadernota is de behoefte aan nieuwe initiatieven geïnventariseerd. Vanuit deze inventarisatie zijn de juridisch en bestuurlijke verplichte onderdelen en overige aanmeldingen verwerkt in deze begroting.

2. Programmaplan

2.0 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

A ALGEMEEN

Doelstelling

De gemeente Harderwijk heeft een open cultuur. Het kwaliteitsniveau van onze dienstverlening aan klanten is excellent. De klant staat centraal in alles wat wij doen. De ambtelijke ondersteuning is professioneel en werkt op basis van de uitgangspunten: "Open, Ontspannen en Ondernemend".

Om doelen te bereiken werken wij vaak samen in (tijdelijke) netwerken op basis van het principe: 'coalition of the willing'. Oftewel partners die dezelfde resultaten willen bereiken. Deze partners zijn inwoners, het maatschappelijk middenveld, ondernemers, onderwijs en overheden. Er wordt samengewerkt in wisselende samenstellingen, passend bij de opgave.

Doelstelling Bestuurskracht en Samenwerking

- Het versterken van onze positie, het partnerschap en de samenwerking.
- Het verbeteren van de samenwerking met onze partners.
- Het verbeteren van de samenwerking met het maatschappelijk middenveld.

Doelstelling Dienstverlening

Een professionalisering van de dienstverlening aan inwoners en bedrijven. Dit doen we door, in gezamenlijkheid met Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht, de ingang voor inwoners en bedrijven te professionaliseren. En door een nadrukkelijker samenwerking met de vakspecialisten te organiseren.

Doelstelling Samenwerking in Meerinzicht

- Meerinzicht voert voor Harderwijk de Bedrijfsvoeringstaken en het sociale domein uit.

Doelstelling Bestuur & organisatie

- De gemeenteraad stelt kaders en controleert.
- Het college van burgemeester en wethouders geeft dagelijks sturing aan de gemeente.

Inhoud

Het programma omvat alle taken van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning en dienstverlening hierbij door de gemeentelijke organisatie. Tot dit programma behoren ook de algemene dekkingsmiddelen (inkomsten die de gemeente min of meer vrij kan besteden), de gemeentelijke basisadministratie en de interne en externe dienstverlening.

Ontwikkelingen

Bestuurskracht en Samenwerking

- RS4: samen met de gemeenten Doetinchem, Tiel, Zutphen en de provincie Gelderland onderzoeken wij de *maatschappelijke en economische waarde van cultuur in onze regio's*. Wij verwachten dat de resultaten in 2022 beschikbaar komen.
- Gebiedsagenda Veluwe: de Veluweagenda 2030 is de basis voor de samenwerking op de Veluwe. De komende jaren werken we gezamenlijk verder aan de ambitie "Beleef de Beste Veluwe". Vanuit onze netwerksamenwerking in de VeluweAlliantie versterken we de Veluwe en bereiken we een betere balans tussen natuur en recreatie. De thema's zijn:
 - Behoud en herstel van ecologische diversiteit;
 - Een bredere benadering van het begrip recreatie en toerisme, waarbij het niet meer in de eerste plaats gaat om het aantrekken van meer bezoekers, maar om meer kwaliteit. Toerisme is een middel om de Veluwe natuur, economie en samenleving te versterken;
 - Meer aandacht voor de wensen, belangen en betrokkenheid van bewoners bij ontwikkelingen op de Veluwe.
- Samenwerking Ermelo, Harderwijk en Zeewolde: Deze samenwerking speelt langs twee sporen:
 - De gemeenschappelijke regeling Meerinzicht. Meerinzicht voert de bedrijfsvoeringstaken en de sociaal domein-taken uit.
 - De strategische en beleidsmatige samenwerking. Dit vindt in 2022 onder andere plaats aan de hand van inhoudelijke thema's:
- Dienstverlening: Er is een programma Dienstverlening opgestart voor de drie gemeenten en Meerinzicht. Dit programma heeft tot doel om de dienstverlening te verbeteren in de vier organisaties, waarbij harmonisatie en standaardisatie uitgangspunten zijn.
- Gebiedsagenda EHZ: In 2021 is gestart met het opstellen van de Gebiedsagenda. Dit gaat over het bepalen van de agenda voor de toekomstige opgaven voor het gebied. Hierbij vindt ook een verbinding plaats met de

lokale gebiedsvisies (overlap). De verwachting is dat in 2022 een uitvoeringsagenda beschikbaar komt.

Dienstverlening

Binnen Harderwijk worden veel activiteiten ontplooid om de dienstverlening te verbeteren. Mede ingegeven door de coronacrisis zijn er bijvoorbeeld meerdere processen gedigitaliseerd (o.a. doorgeven verhuizing). Dit inrichten van e-diensten maakt onderdeel uit van het programma Dienstverlening, wat met Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht gezamenlijk wordt opgepakt. Binnen dit programma werken we in brede zin aan de professionalisering van onze dienstverlening. Belangrijke focus krijgt in 2022 de verbetering van de ingang voor inwoners en bedrijven. Ook verbeteren we het samenspel tussen deze ingang en de vakspecialisten in de backoffice.

Samenwerking in Meerinzicht

In 2021 is gestart met een onderzoek naar de beleidsmatige samenwerking binnen het sociale domein. Wij verwachten de resultaten van dit onderzoek in 2022.

Voor het domein Bedrijfsvoering geldt het doorvoeren van harmonisatie van beleid (o.a HRM) en standaardisering van bedrijfsprocessen.

Burgerschap

In 2022 zal er weer invulling gegeven worden aan het thema burgerschap door het organiseren van de maand van burgerschap. Het is echter nog meer het streven om ook buiten deze maand zichtbaar en actief te zijn. In 2021 hebben we ook gezien dat het Kindercollege steeds zichtbaarder wordt binnen de gemeente, ook in 2022 hopen we op deze manier kinderen en hun gezinnen te inspireren en te betrekken. Hiernaast zal in opvolging van de campagne "Ken je mij echt" en de inventarisatie aangaande inclusiviteit ook op dit onderwerp meerdere initiatieven worden ontplooid. Ook is de verwachting dat het project 'Welkom Nieuwe Nederlanders' zal uitbreiden gezien de positieve signalen die we hebben ontvangen sinds de start medio 2021. Tenslotte zal er in 2022 besluitvorming moeten plaatsvinden over continuering van burgerschap, omdat het budget Burgerschap in 2022 afloopt.

Verkiezingen 2022

Op 16 maart 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Na installatie van de nieuwe raad start het informatie- en formatieproces voor de vorming van een nieuw college.

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeente

Gemeenten beschikken over verschillende inkomstenbronnen, waarbij de bijdrage die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds veruit de grootste is. Elke wijziging op de algemene uitkering heeft gevolgen voor onze begroting.

Het totale bedrag dat beschikbaar is voor alle gemeenten wordt verdeeld aan de hand van diverse maatstaven. Het verdeelmodel is globaal en kosten georiënteerd en houdt rekening met de belastingcapaciteit en de structuurkenmerken van de verschillende gemeenten. Door het Rijk wordt er gewerkt aan een herijking van het totale gemeentefonds per 1-1-2023. In het najaar van 2021 wordt meer duiding verwacht wat de effecten daarvan zijn voor de individuele gemeenten.

Verbonden partijen

- Meerinzicht

Beleidskaders

- Harderwijk zijn wij samen; visie op burgerschap.

B TAAKVELDEN

0.1	Taakveld Bestuur
------------	-------------------------

Portefeuillehouder(s):	H.J. van Schaik
Domein:	Bestuur en organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	K. Hulskes

Wat willen we bereiken?

Op basis van artikel 6 van de gemeentewet is het voor een gemeente verplicht om een gemeenteraad, een college en een burgemeester te hebben. Daarnaast verplicht de gemeentewet iedere gemeente om een rekenkamer of een rekenkamerfunctie vorm te geven (artikel 81a t/m 81k en artikel 182 t/m 185). Verder is het in de gemeentewet de verplichting een griffie te hebben (artikel 107 t/m 107e gemeentewet).

In dit taakveld zijn de lasten opgenomen die direct verband houden met de gemeentelijke bestuursorganen en de directe ondersteuning daarvan:

- Het college van burgemeester en wethouders;
- De gemeenteraad en de raadscommissies;
- De ondersteuning en advisering van de raad in de vorm van een griffie;
- De lokale rekenkamer;
- Landelijke- en regionale bestuurlijke samenwerkingsverbanden

Gestreefd naar een open en constructieve bestuurscultuur, waarbij er ruimte is om elkaar aan te spreken op houding en gedrag. Bestuurders en gekozen volksvertegenwoordigers van een gemeente dienen het algemeen belang en zijn er voor alle inwoners van de stad. Bestuurlijke integriteit houdt in dat de verantwoordelijkheid die met de functie samenhangt wordt aanvaard en dat de bereidheid er is daarvoor verantwoording af te leggen.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

RS4

Samen met de gemeenten Doetinchem, Tiel, Zutphen en de provincie Gelderland onderzoeken we de maatschappelijke en economische waarde van cultuur in onze regio's. We verwachten dat de resultaten in 2022 beschikbaar komen.

Gebiedsagenda Veluwe

De Veluweagenda 2030 is de basis voor de samenwerking op de Veluwe. De komende jaren werken we gezamenlijk verder aan de ambitie "Beleef de Beste Veluwe". Vanuit onze netwerksamenwerking in de VeluweAlliantie versterken we de Veluwe en bereiken we een betere balans tussen natuur en recreatie. De thema's zijn:

- Behoud en herstel van ecologische diversiteit;
- Een bredere benadering van het begrip recreatie en toerisme, waarbij het niet meer in de eerste plaats gaat om het aantrekken van meer bezoekers, maar om meer kwaliteit. Toerisme is een middel om de Veluwe natuur, economie en samenleving te versterken;
- Meer aandacht voor de wensen, belangen en betrokkenheid van bewoners bij ontwikkelingen op de Veluwe.

Samenwerking Ermelo, Harderwijk en Zeewolde

Deze samenwerking speelt langs twee sporen:

- De gemeenschappelijke regeling Meerinzicht. Meerinzicht voert de bedrijfsvoeringstaken en de sociaal domein-taken uit.
- De strategische en beleidsmatige samenwerking. Dit vindt in 2022 onder andere plaats aan de hand van inhoudelijke thema's:
 - Dienstverlening: Er is een programma Dienstverlening opgestart voor de drie gemeenten en Meerinzicht. Dit programma heeft tot doel om de dienstverlening te verbeteren in de vier organisaties, waarbij harmonisatie en standaardisatie uitgangspunten zijn.
 - Gebiedsagenda: In 2021 is gestart met het opstellen van de Gebiedsagenda. Dit gaat over het bepalen van de agenda voor de toekomstige opgaven voor het gebied. Hierbij vindt ook een verbinding plaats met de lokale gebiedsvisies (overlap). De verwachting is dat in 2022 een uitvoeringsagenda beschikbaar komt.

Samenwerking EHZ en Meerinzicht

Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht werken in het Sociaal Domein sinds 2018 beleidsmatig samen. In 2021 wordt deze samenwerking onderzocht en wordt er gekeken of een herinrichting van de samenwerking mogelijk is. De mogelijke wijzigingen die hieruit voortkomen zullen vanaf 2022 worden doorgevoerd.

Naast het sociaal domein werken de drie gemeenten en Meerinzicht samen op andere gebieden. Meerinzicht heeft hierin de opgave voor harmonisatie. Hiermee is in 2021 de start gemaakt door vervanging van het financiële pakket. De drie brongemeenten en Meerinzicht zijn hierbij overgegaan op één nieuw financieel software systeem.

Specifiek

Rechtmatigheidsverklaring college

Tot en met het boekjaar 2021 geeft de controlerend extern accountant een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening en een oordeel over de rechtmatigheid van de baten en lasten zoals opgenomen in de gemeentelijke jaarrekening. Naar verwachting (het wetsvoorstel is nog niet aangenomen) zal met ingang van boekjaar 2022 elke gemeente zelf een rechtmatigheidsverantwoording moeten opnemen in de jaarrekening. In deze verantwoording worden ook de niet rechtmatige posten boven een ondergrens vermeld. Vervolgens beschrijft het college in de bedrijfsvoeringsparagraaf hoe zij deze onrechtmatigheden in de toekomst wil

voorkomen. De controlerend extern accountant toetst dan of de rechtmatigheids-verantwoording van B&W (dus ook het overzicht van onrechtmatigheden) juist en volledig is.

Het is (en was eigenlijk altijd al) de verantwoordelijkheid van B&W om aan te tonen dat zij rechtmatig heeft geopereerd. Het verschil met vorige jaren zit er met name in dat B&W meer systematisch onderzoek moet doen op het rechtmatigheidsaspect en dat de "bewering" dat rechtmatig gehandeld is, nog beter moet worden gestaafd door vastleggingen. Dit stelt extra eisen aan de uitvoering van de (verbijzonderde) interne controle. De VNG heeft ook geadviseerd het jaar 2021 te gebruiken als "proefjaar".

Harderwijk heeft bij de opzet van het interne controleplan 2021 dit advies opgevolgd. Hierbij wordt zo veel mogelijk in EHZ-verband gezamenlijk opgetrokken. Deze opzet is besproken met de nieuwe externe accountant en die heeft deze opzet als "degelijk" bestempeld. In de loop van 2021 zal naar verwachting aan de hand van praktijk in overleg met de (nieuwe) accountant nog een verdere "finetuning" plaatsvinden.

Nieuw beleid

Uitbreiding formatie onderzoeker MIZ

In de raad van 22 april 2021 is een amendement aangenomen om de uitbreiding van de formatie van de onderzoeker binnen MIZ structureel te maken. De structurele kosten bedragen € 47.500,- per jaar.

Doorontwikkeling en innovatie DIV, digitalisering sociaal domein

Doorontwikkeling en innovatie van het team DIV (documentaire informatievoorziening) en de digitalisering van de poststromen en het archiefwaardig werken binnen Domein Sociaal. Er is een totaal incidenteel bedrag over de jaren 2020-2023 van € 1.823.000 nodig. Incidenteel is er dekking binnen MIZ voor een bedrag van € 1.183.000. Het project is gestart in 2020. In totaal is € 640.000 nodig voor de jaren 2020-2023 waarin het totale aandeel van Harderwijk € 229.300 bedraagt. Verdeeld over de jaren geeft dit het volgende beeld. Het bedrag ad. € 45.800 voor 2020 is verwerkt in de jaarrekening 2020 van Harderwijk en de bijdrage voor 2021 ad € 158.000 is betrokken bij de 1^e bestuursrapportage in 2021. Voor de jaren 2022 en 2023 is nog incidenteel een bijdrage nodig van Harderwijk van respectievelijk € 71.900 en € 23.600.

E-depot streekarchief

Aansluiten van gemeentelijke applicaties op het E-depot streekarchivariaat Noord-Wet Veluwe. Harderwijk levert een structurele bijdrage van € 10.000.

Kostenverdeling samenwerking EHZ

Met de gemeente Ermelo en Zeewolde wordt toegewerkt naar een situatie, waarbij de verdeling van personeelskosten van alle vergelijkbare organisatieonderdelen met elkaar worden gedeeld. Dit geldt ook voor de begroting van Meerinzicht met uitzondering van de daarin opgenomen kosten voor specifieke taken. Er vindt geen aanpassing plaats van de verdeelsleutels Meerinzicht. De aanpassing van de verdeelsleutels Meerinzicht is gekoppeld aan de uitkomst van het bestuurlijke proces rondom de doorontwikkeling van de EHZ-samenwerking in de drie gemeenten.

Ongedekte personeelslasten domein Ruimte

In de kadernota 2020 zijn extra incidentele middelen beschikbaar gesteld van € 1,1 miljoen tot en met 2022 voor personeelslasten binnen het domein Ruimte. Inzet van deze extra personele middelen was destijds gericht op uitvoering van o.a. grote ruimtelijke projecten zoals: ontwikkeling zonneparken, windmolens, circulaire economie, vitale vakantieparken en invoering van de Omgevingswet. Inmiddels blijkt dat de personele invulling deels van structurele aard is en dat hiervoor extra structurele dekking nodig is.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	2.360	2.264	2.099	2.099
Baten	-294	-294	-194	-194
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-42	-42	-42	-42
TV01 - Bestuur - totaal	2.025	1.929	1.864	1.864

Portefeuillehouder(s):	H.J. van Schaik
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	I. Noordijk

Wat willen we bereiken?

De inwoners van Harderwijk ervaren de gemeente als een klantgerichte en professionele organisatie, waarmee je veilig en betrouwbaar zaken kunt doen en die van toegevoegde waarde is voor de Harderwijker samenleving.

Het Klant Contact Centrum (KCC) is de poortwachter voor de publieke dienstverlening: het eerste aanspreekpunt voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Zowel telefonisch, online en aan de balie. Een waardevolle en gastvrije rol in de gemeentelijke dienstverlening wordt vervuld door op een klantgerichte en vriendelijke manier de taken uit te voeren.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Verstrekken van diverse documenten (zoals reisdocumenten en rijbewijzen) en uittreksels en het innen van leges hiervan;
- Het registreren en muteren van persoonsgegevens in de basisregistratie personen (BRP);
- Persoonsinformatiemanagement: vaststellen identiteit en registratie van persoonsgegevens;
- Tegengaan identiteits- en adresgerelateerde fraude;
- Het opmaken van akten op gebied van geboorte, overlijden en huwelijk;
- Voltrekken van huwelijken en partnerschapsregistraties en het innen van leges hiervoor;
- Uitvoeren Naturalisatie ceremonie bij verkrijging van het Nederlanderschap en het innen van naturalisatieleges;
- Het organiseren van verkiezingen en referenda;
- Het op grond van specifieke privacywetgeving verstrekken van informatie uit de BRP en de registers van de Burgerlijke Stand;
- Het gastvrij en correct doorverwijzen (zowel fysiek als telefonisch) van burgers naar de juiste plek binnen de organisatie;
- Werken op afspraak waardoor er minder wachttijden aan de balies ontstaan;
- Het uitreiken van reisdocumenten en rijbewijzen;
- Het opnemen en doorzenden van binnengekomen meldingen/klachten op diverse terreinen (Snel Herstel);
- Beheren van gevonden en verloren voorwerpen;

Basistaken

De gemeente (team KCC en team Vergunningverlening, Informatievoorziening en Beheer (VIB) taakveld Burgerzaken) is verantwoordelijk voor het verlenen van diensten, zoals de aanvraag en uitgifte van rijbewijzen en reisdocumenten, aanvragen Nederlanderschap, voltrekken van huwelijken en partnerschapsregistraties. Op basis van artikel 229 van de Gemeentewet heeft de gemeente de bevoegdheid om kosten hiervoor in rekening te brengen als tegenprestatie voor deze door de gemeente geleverde diensten, de zogeheten leges. De beïnvloedbaarheid van de lasten en baten binnen dit taakveld is vrij beperkt, aangezien het de uitvoering van wettelijke taken betreft en een aantal legesopbrengsten worden gemaximeerd door wettelijke bepalingen.

Burgerlijke stand

Op basis van de regelgeving omtrent de Burgerlijke Stand (voornamelijk het Burgerlijk Wetboek) en de 'Wet op de lijkbezorging' houden aangewezen ambtenaren van de burgerlijke stand namens de gemeente diverse registers bij en worden daarnaast werkzaamheden verricht op het gebied van huwelijken, geboortes, overlijden, erkenningen en dergelijke.

Basisregistraties

De Basisregistraties Personen (BRP) is de verplicht te voeren basisregistratie op het gebied van persoonsgegevens. Overheidsinstanties en –instellingen zijn verplicht de gegevens in de BRP te gebruiken voor het uitvoeren van hun taak. Team VIB- taakveld Burgerzaken beheert de BRP en is verantwoordelijk voor het op orde zijn van deze basisregistratie.

Verkiezingen

Op basis van de Kieswet zijn gemeenten verantwoordelijk voor het organiseren van verkiezingen voor de gemeenteraad, de provinciale staten en het waterschap, de Tweede Kamer en het Europees Parlement.

Specifiek

Op 16 maart 2022 worden de gemeenteraadsverkiezingen gehouden.

Nieuw beleid

Ombuigingen

Diverse budgetten

De budgetten voor geldtransportkosten, bedrijfskleding en sms diensten worden niet of niet volledig gebruikt. Per saldo kunnen deze budgetten met € 3.900 lager worden begroot.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	2.032	1.990	1.981	1.975
Baten	-881	-881	-881	-881
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV02 - Burgerzaken - totaal	1.151	1.109	1.099	1.094

0.3**Taakveld Beheer overige gebouwen en gronden**

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	A. Koopmans

Wat willen we bereiken?

Het in bezit hebben van (bouw)gronden is ingegeven vanuit strategisch oogpunt of omdat ontwikkeling pas op de langere termijn is voorzien.

- Bouwgrond: teneinde zorg te dragen voor voldoende bouwlocaties t.b.v. woningen en gebouwen voor openbare en maatschappelijke doelen afgestemd op behoeften en verkoopbaarheid;
- Industrie- en bedrijventerrein: waardoor bedrijven met een lokale en regionale binding kunnen uitbreiden en/of er nieuwe bedrijven gevestigd kunnen worden ter handhaving en uitbreiding van de werkgelegenheid;

Het gemeentelijk vastgoed van de gemeente Harderwijk beheren voor de functie waar het voor bedoeld is, waarbij gestreefd wordt naar een evenwicht tussen de opbrengsten uit verhuur en verpachting enerzijds en de daaraan gekoppelde beheerlasten anderzijds.

Wat doen we daarvoor?**Regulier**

- Adviseren en ondersteunen van diverse afdelingen bij de aan- en verkoop van gronden en het begeleiden van nieuwbouw, verbouw en onderhoud van gebouwen;
- Opstellen en uitvoering geven aan meerjarenonderhoudsplannen en jaarlijkse werkplannen;
- Beheren dagelijks en contractonderhoud.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	1.478	1.524	1.524	1.524
Baten	-24	-24	-24	-24
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden - totaal	1.454	1.500	1.500	1.500

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Bestuur en Organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	R. Postma

Wat willen we bereiken?

Inzichtelijk maken van de niet rechtstreeks toe te rekenen overheadlasten.

De kosten voor overhead of ook wel bedrijfsvoeringskosten van de gemeente zijn die kosten die niet direct zijn toe te rekenen aan de overige taakvelden binnen de gemeentebegroting. Het gaat hierbij om alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en medewerkers.

De sturing van het primaire proces vindt plaats binnen de gemeente zelf (directie en teamleiders). De ondersteuning hiervan wordt geleverd vanuit Meerinzicht. Het doel is om deze ondersteuning te kunnen bieden tegen een zo hoog mogelijke kwaliteit en tegen zo laag mogelijke kosten waarbij voortdurend wordt gestreefd naar verbetering van de werkprocessen en routines, met daarin het belang van de inwoners als uitgangspunt.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

Taken op het gebied van:

- managementondersteuning binnen het primair proces (directie, teamleiders).
- financiën, administratie, beheer, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- juridische zaken
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering (ICT);
- facilitaire zaken en huisvesting;
- documentaire informatievoorziening (DIV);

Nieuw beleid

Kadernota

1. Formatie onderzoeker MIZ

In de raad van 22 april 2020 is een amendement aangenomen om de uitbreiding van de formatie van de onderzoeker binnen MIZ structureel te maken.

De structurele kosten bedragen € 47.500 per jaar.

2. Doorontwikkeling en innovatie van het team DIV (documentaire informatievoorziening) en de digitalisering van de poststromen en het archiefwaardig werken binnen Domein Sociaal.

Er is een totaal incidenteel bedrag over de jaren 2020-2023 van € 1.823.000 nodig. Incidenteel is er dekking binnen MIZ voor een bedrag van € 1.183.000. Het project is gestart in 2020. In totaal is € 640.000 nodig voor de jaren 2020-2023 waarin het totale aandeel van Harderwijk € 299.300 bedraagt. Verdeeld over de jaren geeft dit het volgende beeld. Het bedrag ad € 45.800 voor 2020 is verwerkt in de jaarrekening 2020 van Harderwijk en de bijdrage voor 2021 ad € 158.000 is betrokken bij de 1e bestuursrapportage in 2021. Voor de jaren 2022 en 2023 is nog incidenteel een bijdragen nodig van Harderwijk van respectievelijk € 71.900 en € 23.600

3. E-depot streekarchief

Aansluiten van gemeentelijke applicaties op het E-depot streekarchivariaat Noord-West Veluwe. Structurele bijdrage van € 10.000.

4. Kostenverdeling MIZ

Met de gemeente Ermelo en Zeewolde wordt toegewerkt naar een situatie, waarbij de verdeling van personeelskosten van alle vergelijkbare organisatieonderdelen met elkaar worden gedeeld. Dit geldt ook voor de begroting van Meerinzicht met uitzondering van de daarin opgenomen kosten voor specifieke taken. Er vindt geen aanpassing plaats van de verdeelsleutels Meerinzicht. De aanpassing van de verdeelsleutels Meerinzicht is gekoppeld aan de uitkomst van het bestuurlijk proces rondom de doorontwikkeling van de EHZ-samenwerking in de drie gemeenten.

5. Personeelslasten domein Ruimte

In de kadernota 2020 zijn extra incidentele middelen beschikbaar gesteld van € 1,1 miljoen tot en met 2022 voor personeelslasten binnen het domein Ruimte. Inzet van deze extra personele middelen was destijds

gericht op uitvoering van o.a. grote ruimtelijke projecten zoals: ontwikkeling zonneparken, windmolens, circulaire economie, vitale vakantieparken en invoering van de Omgevingswet. Inmiddels blijkt dat de personele invulling deels van structurele aard is en dat hiervoor extra structurele dekking nodig is.

6. Verhuur stadhuis

Taakstellend wordt een bedrag van € 30.000 opgenomen als extra opbrengst vanuit de verhuur van een extra deel van het stadhuis (amendement 7-7).

Ombuigingen

1. Indexering

Met ingang van de begroting 2021 is éénmalig geen indexering toegepast op de materiële budgetten wat een structureel voordeel oplevert van € 250.000.

2. Doorbelasting personeelskosten grondexploitatie

Op dit moment wordt er jaarlijks €400.000 aan kosten verwerkt in de verschillende grexen. Op basis van een analyse van de taken en activiteiten van medewerkers wordt zichtbaar dat veel niet wordt doorbelast. Hiermee landen de kosten op de plek waar ze ook thuishoren. Deze meer zuivere financieringssysteematiek leidt tot een technische structurele ombuiging van ca. €200.000, terwijl het een relatief (gering) incidenteel effect heeft op de grexen

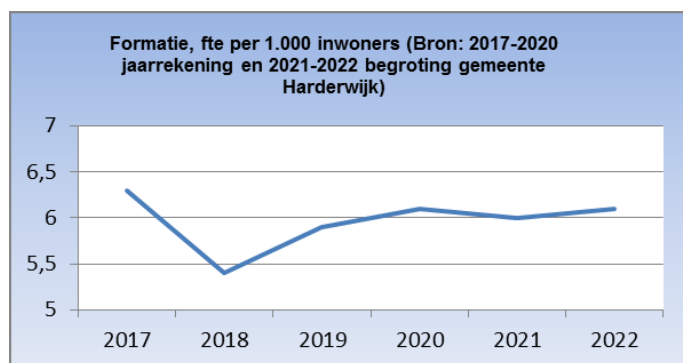
3. Abonnementen

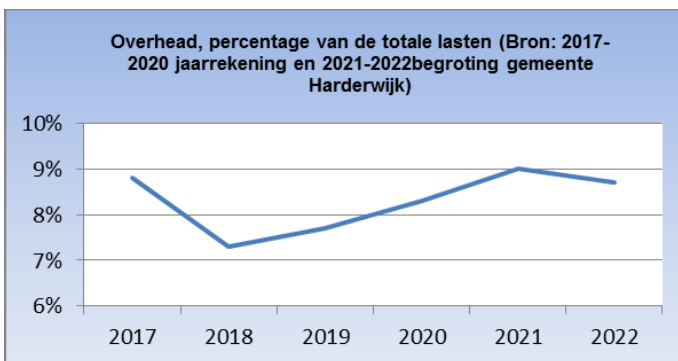
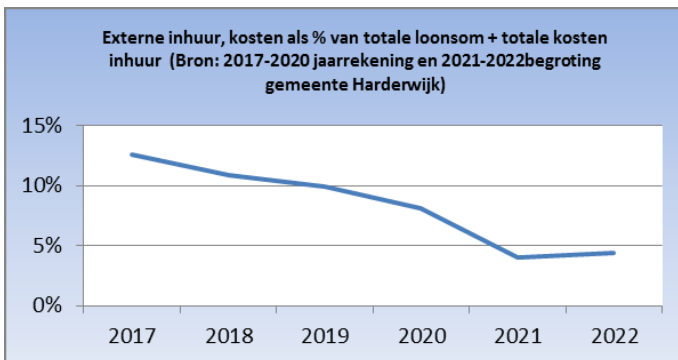
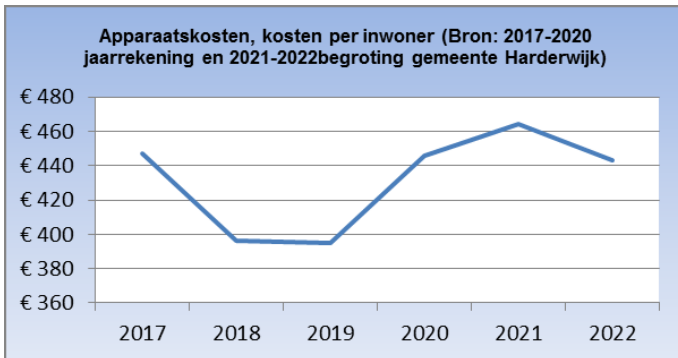
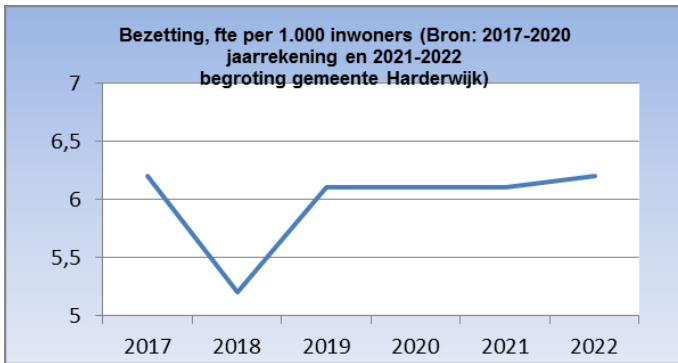
Het budget voor abonnementen kan worden afgeraamd omdat dit niet volledig benut wordt. Structureel levert dit € 5.000 op.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	15.774	16.217	16.324	16.434
Baten	-331	-331	-331	-331
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-119	0	0	0
TV04 - Overhead - totaal	15.325	15.886	15.993	16.103

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

0.5	Taakveld Treasury
-----	-------------------

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Bestuur en Organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	C. Klaassen

Wat willen we bereiken?

Binnen de kaders van de Wet fido en het treasurystatuut wordt de treasuryfunctie uitgevoerd. De risico's moeten hierbij, zoals omschreven in het treasurystatuut, aanvaardbaar en beheersbaar zijn. Het doel van de treasuryfunctie is:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Periodieke controle van de liquiditeitsbehoefte met mogelijk het aantrekken van leningen of uitzetten van gelden tot gevolg;
- Het onderhouden van contacten met geldverstrekkers (banken) t.b.v. het aantrekken van leningen en het uitzetten van lang- en kortlopende gelden;
- Tijdig informeren van het bestuur bij het aantrekken van langlopende leningen.
- Binnen dit taakveld worden ook de dividendopbrengsten verantwoord.

Nieuw beleid
Ombuigingen
Reëel ramen dividend

De dividenden die de gemeente ontvangt worden structureel te laag geraamd. Op basis van reëel ramen kunnen deze bijgesteld worden en daarmee begrotingsruimte opleveren. Structureel is dit een voordeel van € 15.000.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	0	0	0	0
Baten	-467	-488	-511	-532
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV05 - Treasury - totaal	-467	-488	-511	-532

0.61 0.62	Taakveld OZB woningen en niet-woningen
--------------	--

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Bestuur en Organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	F. Wind

Wat willen we bereiken?

De gemeente draagt zorg voor het leveren van WOZ-waarden van goede kwaliteit, waarbij alle onderdelen van het WOZ-werkproces voldoen aan de door de Waarderingskamer gestelde kwaliteitseisen. Over de vastgestelde WOZ-waarden wordt overeenkomstig de verordening OZB belasting geheven.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

In taakveld 0.61 zijn de lasten opgenomen die horen bij de uitvoering van de Wet WOZ. De uitvoering hiervan is overgedragen aan Meerinzicht. Het gaat hierbij om zaken als de waardering, de heffing en het uitvoering geven aan bezwaar en beroep. De Waarderingskamer controleert en beoordeelt gemeenten op de uitvoering en het Kadaster beheert het landelijke register van de door gemeenten vastgestelde WOZ waarden, als onderdeel van

de Basisregistratie Waardering Onroerende Zaken.

In taakveld 0.61 zijn tevens de baten opgenomen vanuit de onroerendezaakbelasting (ozb) op woningen.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	0	0	0	0
Baten	-6.779	-6.902	-6.954	-7.006
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV061 - OZB woningen - totaal	-6.779	-6.902	-6.954	-7.006

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	0	0	0	0
Baten	-4.687	-4.687	-4.687	-4.687
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV062 - OZB niet-woningen - totaal	-4.687	-4.687	-4.687	-4.687

0.63 Taakveld Parkeerbelasting

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	K.J. de Groot

Wat willen we bereiken?

Een marktconform parkeertarief

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- In dit taakveld zijn de baten met betrekking tot de parkeerbelasting opgenomen. Naast de opbrengst uit de verkoop van parkeertijd in de garages, terreinen en het straat parkeren biedt de gemeente ook abonnementen en vergunningen aan. Daarnaast worden opbrengsten gerealiseerd vanuit opgelegde boetes (naheffingsaanslagen) op de locaties waar vooraf betaald parkeren van toepassing is.
- Jaarlijks ter besluitvorming aanbieden van de verordening parkeerbelastingen.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	0	0	0	0
Baten	-2.142	-2.142	-2.142	-2.249
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV063 - Parkeerbelasting - totaal	-2.142	-2.142	-2.142	-2.249

0.64 Taakveld Belastingen overig

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Bestuur en Organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	F. Wind

Wat willen we bereiken?

Naast de belastingen die in de taakvelden hierboven worden genoemd biedt de Gemeentewet de ruimte om een drietal overige belastingen te heffen. Deze belastingen zijn: hondenbelasting, reclamebelasting en precariobelasting (artikel 228).

De inkomsten voor toeristenbelasting, afvalstoffenheffing en rioolrechten worden verantwoord onder respectievelijk de taakvelden economische promotie, afval en riool.

Wat doen we daarvoor?

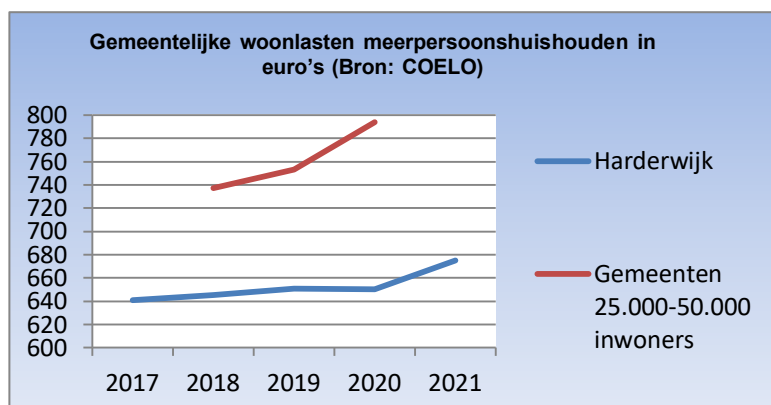
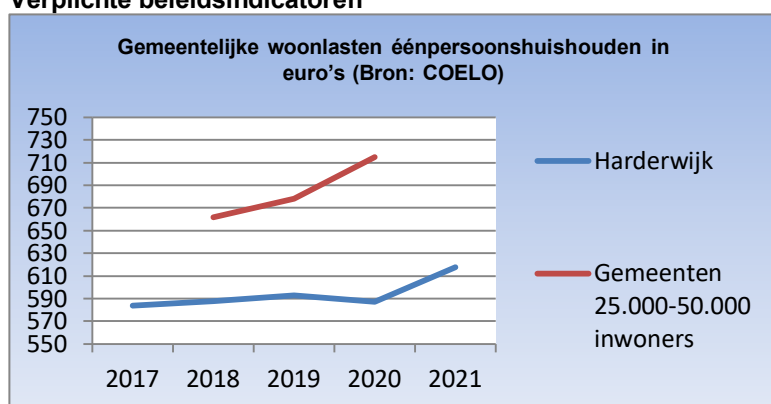
Regulier

Binnen de wettelijke kaders zorg dragen voor een tijdige heffing en inning van de gemeentelijke belastingen. Heffing en inning van de gemeentelijke belastingen wordt uitgevoerd door Meerinzicht.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	682	682	682	682
Baten	-588	-588	-588	-588
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV064 - Belastingen overig - totaal	95	95	95	95

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

Lokale woonlasten (Bron: Begrotingen gemeente Harderwijk)

Onderwerp	2017	2018	2019	2020	2021
WOZ-waarde	211.000	223.000	238.000	258.000	268.000
Rekentarief OZB	0,12952	0,12345	0,11521	0,10631	0,1087
OZB	273,28	270,30	274,20	274,24	291,31
Afvalstoffenheffing	194,00	194,00	198,00	205,50	212,00
Rioolheffing	146,00	154,00	157,00	157,00	144,75
TOTAAL	613,28	618,30	629,2	636,77	648,06

0.7	Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
-----	---

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Bestuur en Organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	R. de Boer

Wat willen we bereiken?

De algemene uitkering vormt de belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente. Het gaat om vrij besteedbare middelen die het Rijk aan de gemeenten beschikbaar stelt. Jaarlijks worden binnen de algemene uitkering ook middelen ontvangen voor de uitvoering van specifieke taakmutaties. In lijn met het huidig beleid worden deze middelen in afwachting van nadere advisering voor een periode van maximaal 1 jaar geparkeerd op de 'stelpost taakmutaties Gemeentefonds'.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Analyseren van de circulaire op financiële gevolgen en verwerken in de begroting en de jaarrekening;
- Uitkeringsspecificaties (maandlijks) controleren en mutaties verwerken in de administratie;
- Vaststellingsbesluiten (jaarlijks) controleren en de gevolgen verwerken in de jaarrekening.

Nieuw beleid
Kadernota
Herverdeling Gemeentefonds
 Onzekerheid geldt zeker voor de kans die het mogelijke effect van de herverdeling van het gemeentefonds laat zien zoals deze op dit moment vanuit het ministerie van BZK wordt voorgesteld. Daarom wordt geadviseerd deze voor maximaal 50% (in 2023 € 350.000 in 2024 € 700.000 en vanaf 2025 € 725.000) in te zetten. Hoewel de geluiden zeer positief zijn, is het niet zeker. Echter adviseren wij ook niet om nu maximaal om te buigen op beleid en harde maatregelen te nemen wanneer er een grote kans bestaat dat dit uiteindelijk niet nodig zal zijn.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	758	776	792	799
Baten	-86.618	-85.521	-85.970	-86.547
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV07 - Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds - totaal	-85.860	-84.745	-85.178	-85.748

De taakvelden vanaf taakveld 0.8 zijn met name financieel technische onderwerpen. Op deze taakvelden beantwoorden we niet de 3 W-vragen maar geven we aan wat de inhoud is van dit taakveld.

0.8	Taakveld Overige baten en lasten
-----	---

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Bestuur en Organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	G. van Lohuizen

Inhoud

Dit taakveld heeft een technisch karakter en bevat alle baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de overige specifieke taakvelden in de gemeentebegroting.

Stelposten zijn reserveringen die in een later stadium worden doorvertaald naar de overige taakvelden, in afwachting van nadere informatie. Taakstellingen zijn nog te concretiseren bezuinigingen, die niet rechtstreeks te koppelen zijn aan één of meerdere taakvelden en om die reden centraal worden geadmistreerd.

Onvoorzien
 Voor het opvangen van onvoorzien, onvermijdbare en onuitstelbare lasten, die ten tijde van het opstellen van de

begroting nog niet waren voorzien is er een structureel budget beschikbaar. Deze dekking kan alleen worden ingezet op basis van een collegebesluit

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	-395	-700	-626	-632
Baten	-18	-18	-18	-18
Dotatie aan reserves	262	262	262	262
Onttrekking uit reserves	-2.607	0	0	0
TV08 - Overige baten en lasten - totaal	-2.757	-456	-382	-387

0.9

Taakveld Vennootschapsbelasting

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Bestuur en Organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	D. Bos

Inhoud

Met ingang van 1 januari 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor wat betreft de vennootschapsbelasting (VpB). Harderwijk is vpb-plichtig voor de inkomsten uit reclame en de verwerking van papier, kleding, glas en wit- en bruingoed. Voor dit onderdeel is een bezwaarprocedure ingesteld in verband met elders in het land lopende procedures voor de rechtbank. Tot op heden is de grondexploitatie niet vpb-plichtig omdat er geen sprake is van fiscale winst.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV09 - Vennootschapsbelastingen (VpB) - totaal	0	0	0	0

0.10

Taakveld Mutaties reserves

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Bestuur en Organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	G. van Lohuizen

Inhoud

Op dit taakveld worden toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves begroot- en vervolgens geboekt, op basis van genomen raadsbesluiten. Het betreft hier de technische verwerking van de reservemutaties binnen alle andere taakvelden, met uitzondering van taakveld '0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten'.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-74	0	0	0
TV010 - Mutaties reserves - totaal	-74	0	0	0

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Bestuur en Organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	G. van Lohuizen

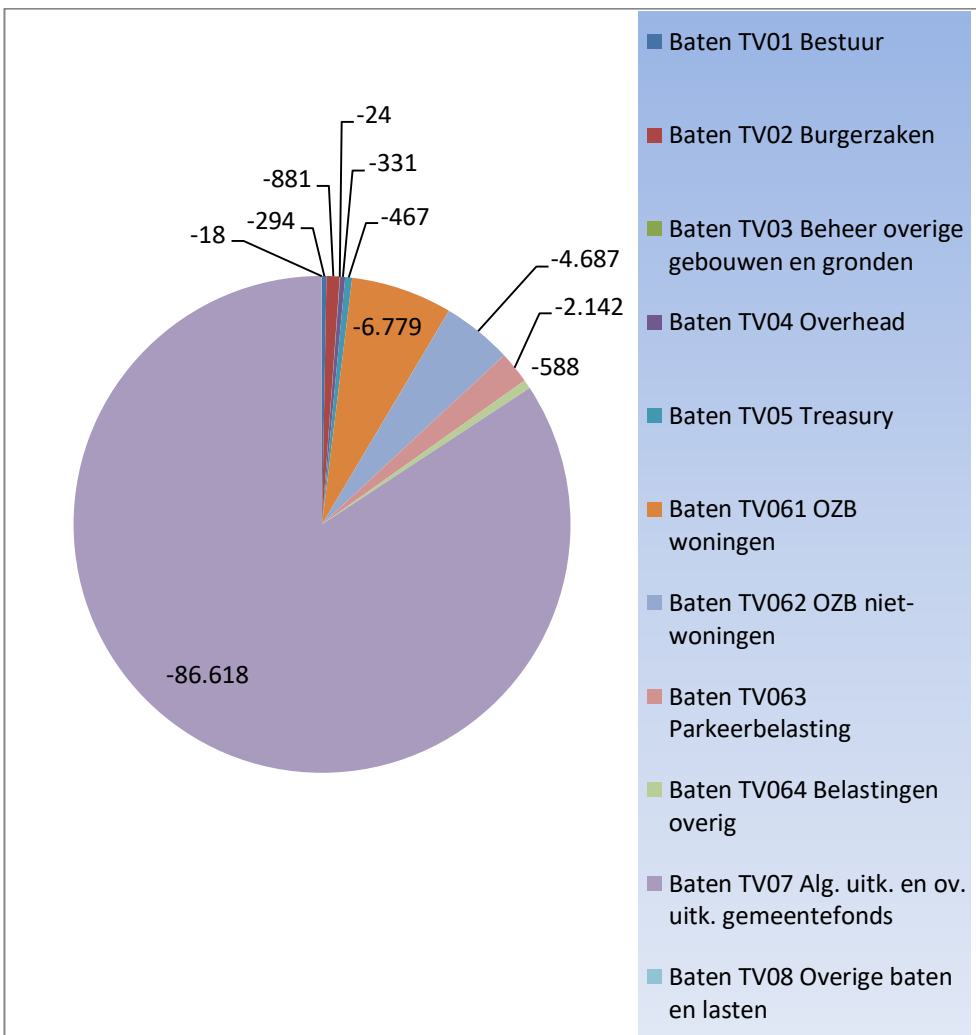
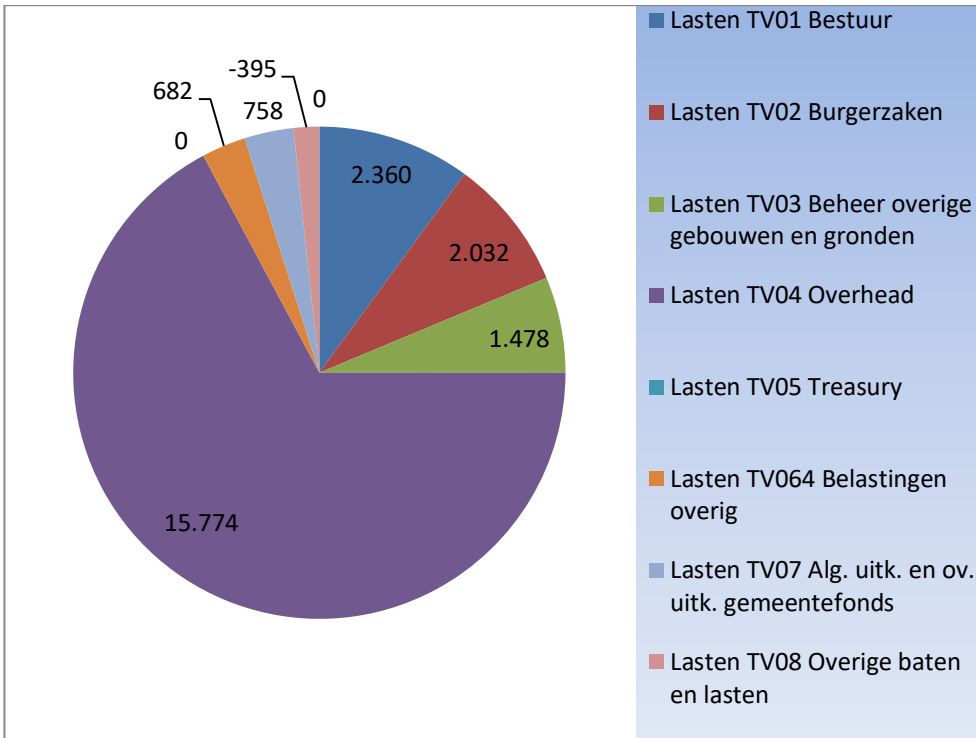
Inhoud

Op dit taakveld wordt het begrotingssaldo van alle andere taakvelden begroot- en geboekt, inclusief de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Het betreft hier de technische verwerking van het begrote resultaat over de gehele gemeentebegroting.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
TV011 - Resultaat van de rek. baten en lasten - totaal	-2.630	422	280	-669
	Voordeel	Nadeel	Nadeel	Voordeel

C TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 0

Programma 0 Bestuur en ondersteuning		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	TV01 - Bestuur	2.429	2.240	2.360	2.264	2.099	2.099
	TV02 - Burgerzaken	2.033	2.459	2.032	1.990	1.981	1.975
	TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	2.760	1.164	1.478	1.524	1.524	1.524
	TV04 - Overhead	16.407	15.634	15.774	16.217	16.324	16.434
	TV05 - Treasury	0	0	0	0	0	0
	TV064 - Belastingen overig	592	657	682	682	682	682
	TV07 - Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	0	271	758	776	792	799
	TV08 - Overige baten en lasten	69	524	-395	-700	-626	-632
	TV09 - Vennootschapsbelastingen (VpB)	0	0	0	0	0	0
	Lasten - Totaal	24.289	22.948	22.690	22.753	22.777	22.881
Baten	TV01 - Bestuur	0	-100	-294	-294	-194	-194
	TV02 - Burgerzaken	-619	-793	-881	-881	-881	-881
	TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-419	-24	-24	-24	-24	-24
	TV04 - Overhead	-808	-683	-331	-331	-331	-331
	TV05 - Treasury	-506	-436	-467	-488	-511	-532
	TV061 - OZB woningen	-5.904	-6.398	-6.779	-6.902	-6.954	-7.006
	TV062 - OZB niet-woningen	-4.186	-4.624	-4.687	-4.687	-4.687	-4.687
	TV063 - Parkeerbelasting	-1.358	-2.119	-2.142	-2.142	-2.142	-2.249
	TV064 - Belastingen overig	-2.075	-2.104	-588	-588	-588	-588
	TV07 - Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	-79.156	-82.641	-86.618	-85.521	-85.970	-86.547
	TV08 - Overige baten en lasten	-17	0	-18	-18	-18	-18
	Baten - Totaal	-95.047	-99.922	-102.828	-101.875	-102.300	-103.055
	Programma - saldo voor bestemming	-70.759	-76.973	-80.138	-79.122	-79.523	-80.174
Dotatie aan reserves	TV04 - Overhead	0	803	0	0	0	0
	TV08 - Overige baten en lasten	0	2.936	262	262	262	262
	Dotatie aan reserves - Totaal	0	3.739	262	262	262	262
Onttrekking uit reserves	TV01 - Bestuur	-58	18	-42	-42	-42	-42
	TV03 - Beheer overige gebouwen en gronden	-1	0	0	0	0	0
	TV04 - Overhead	-278	-947	-119	0	0	0
	TV08 - Overige baten en lasten	-7.573	-8.617	-2.607	0	0	0
	TV010 - Mutaties reserves	-296	-114	-74	0	0	0
	Onttrekking uit reserves - Totaal	-8.205	-9.661	-2.841	-42	-42	-42
	Programma - saldo na bestemming	-78.963	-82.895	-82.717	-78.902	-79.303	-79.954
Saldo	TV011 - Resultaat van de rek. baten en lasten	-10.697	3.529	0	0	0	0
	Saldo - Totaal	-10.697	3.529	0	0	0	0
	Programma - saldo na bestemming (inclusief TV011 Resultaat)	-89.660	-79.366	-82.717	-78.902	-79.303	-79.954

Financiële analyse begroting 2022 ten opzichte van begroting 2021:

Ontwikkeling saldo programma	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Begroting 2021	82.895.000,-	
Begroting 2022	82.717.000,-	
Verschil	-/- 178.000,-	N

Onderwerp	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Nieuw beleid	1.176.000,-	V
Onderhanden werken	1.928.000,-	N
Kapitaallasten	44.000,-	N
Doorberekende salariskosten	172.000,-	N
Verplaatsing opbrengsten leges WABO 0.2	74.000,-	V
Coronamaatregelen verkiezingen	60.000,-	V
Burgerschap	105.000,-	V
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	204.000,-	N
Overhead	228.000,-	N
OZB woningen	443.000,-	V
Precario rechten	1.523.000,-	N
Algemene uitkering gemeentefonds	3.470.000,-	V
Stelpost ombuigingen	795.000,-	V
Onvoorzien	56.000,-	N
Mutaties reserves	2.240.000,-	N
Amendement kadernota 7-7: extra deel stadhuis verhuren	30.000,-	V
Diversen	63.000,-	V
Totaal	178.000,-	N

Toelichting op de financiële analyse:

Nieuw beleid

Een specificatie van nieuw beleid wordt onderaan deze analyse in tabelvorm weergegeven.

Onderhanden werken:

Vanuit de jaarrekening 2020 zijn budgetten meegenomen naar 2021. Dit zijn incidentele budgetten voor 2021. In 2022 komen deze budgetten niet meer voor en leidt dit tot een voordeel.

Kapitaallasten

Jaarlijks worden de kapitaallasten bepaald op basis van de aanwezige activa en de nieuwe investeringen. Deze worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/programma's.

Doorberekende salariskosten

Door de hogere lasten binnen de salariskosten, voornamelijk als gevolg van de cao ontwikkelingen, de jaarlijks herziene toerekening van deze salariskosten naar de diverse programma's en extra ureninzet bij grondexploitaties kan er binnen het programma sprake zijn van een voor of nadeel.

TV 0.2 Verplaatsing opbrengsten leges WABO 0.2

Betreft een verplaatsing van de opbrengsten van taakveld 8.2

TV 0.2 Coronamaatregelen verkiezingen

Vanuit de decembercirculaire zijn er extra middelen beschikbaar gesteld voor de verkiezingen.

TV 0.2 Burgerschap

Bij de vaststelling van de Kadernota 2019 is er tot en met 2021 een budget van € 105.000 beschikbaar gesteld, deze is vanaf 2022 niet meer beschikbaar.

TV 0.3 Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Het verschil tussen 2021 en 2022 dotatie aan voorziening is een verhoging van de dotatie onderhoud vanuit de advisering nieuwbouw de Sytel (+135.000,-) en een verhoging dotatie vanuit advisering nieuwbouw de Roef (+68.500,-). Samen 203.500,-. Dit bedrag wordt 'gespaard' in de onderhoudsvoorziening.

TV 0.4 Overhead

De hogere bijdrage MIZ bedrijfsvoering inclusief specifieke opdrachten, leidt tot hogere lasten op dit taakveld, daarnaast was er in 2021 een budget beschikbaar voor compensatie corona gerelateerde huuropbrengsten dit leidde tot een voordeel maar per saldo is er sprake van een nadeel.

TV 0.61 OZB woningen

Macro is de marktontwikkeling tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2021 op basis van informatie van de Waarderingskamer berekend op 9% voor woningen en voor niet-woningen op -0,5%. De ontwikkeling van WOZ-waardes volgt met enige vertraging de huizenprijzen. De macro marktontwikkelingen zijn verrekend in onze tarieven. De hogere baat betreft de trendmatige verhoging en de areaaluitbreiding van het aantal woningen vooral als gevolg van Vitale Vakantieparken.

TV 0.64 Precariorechten

In 2021 werd er voor het laatst precario geheven op ondergrondse kabels en leidingen.

TV 0.7 Algemene uitkering gemeentefonds

Een analyse op hoofdlijnen ten opzichte van de raming begroting 2021 laat de volgende ontwikkelingen zien:

- Accresontwikkelingen;
- Periodieke actualisatie van basisgegevens (hoeveelheidsverschillen);
- In de tijd wisselende bedragen voor uiteenlopende decentralisatie-uitkeringen.

TV 0.8 Stelpost ombuigingen

Het betreft grotendeels een aantal nog te realiseren ombuigingen met name de stelpost sociaal domein € 500.000,-. Verder is de stelpost opgehoogd met € 208.000,- als dekking voor de structurele lasten van de kadernota.

TV 0.8 Onvoorzien

Voor onvoorziene uitgaven is jaarlijks een budget beschikbaar van € 161.400. Het gepresenteerde nadelig verschil is het verschil tussen het restant bedrag 2021 (na wijziging) en het voor begroting 2022 beschikbaar gestelde bedrag.

TV 0.8 Mutaties reserves

Dit is het resultaat van de incidentele toevoegingen en onttrekkingen binnen de reserves.

Extra deel stadhuis verhuren

In lijn met het amendement op de kadernota is voor het verhuren van extra ruimte van het Stadhuis € 30.000 structureel opgenomen.

Diversen

Per saldo is er voor diverse baten en lasten een voordeel van € 63.000,-.

Totaaloverzicht Nieuw Beleid

Als nieuw beleid zijn de volgende posten opgenomen:

Nieuw beleid	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
PROG0 Bestuur en ondersteuning					
TV04 - Overhead - lasten	Uitbreiding formatie onderzoeker MIZ	48	48	48	48
	Doorontwikkeling en innovatie DIV, digitalisering sociaal domein	72	24	0	0
	Aansluiting E-depot streekarchief	10	10	10	10
	Kostenverdeling samenwerking EHZ	245	368	490	613
	Ongedekte personeelslasten domein Ruimte	0	665	665	665
TV04 - Overhead - totaal lasten		374	1.114	1.213	1.336
TV08 - Overige baten en lasten - Dekking nieuw beleid	TV08 - Dekking structurele lasten nieuw beleid via ombuigingen	-208	-830	-923	-972
	TV08 - Dekking incidentele lasten nieuw beleid uit Algemene Reserve	-1.343			
TV08 - Overige baten en lasten - totaal dekking		-1.551	-830	-923	-972
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal		-1.177	284	290	364

2.1 Programma 1 Veiligheid

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij zetten ons samen met de inwoners in voor een veilig thuis en een veilige en prettige leefomgeving.

We werken er aan om een leefbare en veilige gemeente te blijven. Kernkarakteristiek van onze aanpak is integraal werken. Dat wil zeggen: preventief en repressief, samen met publieke en private partners, op maat van de complexe vraagstukken. Onze bijzondere aandacht heeft de samenwerking met burgers en ondernemers: we willen nog dichter bij de bron komen, onveiligheid zo veel mogelijk vóór zijn door de samenleving meer in positie te brengen. De echte winst, ook in termen van duurzame effecten, is immers te boeken via participatie en - in het verlengde daarvan - veerkracht en weerbaarheid. Dit geldt voor vrijwel elk veiligheidsthema, van brandveiligheid en verkeersveiligheid tot woninginbraak, huiselijk geweld en ondermijning. We zetten nadrukkelijk in op participatie en veerkracht.

Op hoofdpijnen streven we de volgende veiligheidsdoelen na:

- Het waarborgen van een leefbare en veilige gemeente.
- Het aanpakken van ondermijnende criminaliteit samen met de kernpartners (RIEC; Politie, OM, Belastingdienst, Provincie) en het weerbaarder maken van ondernemers, instanties (zoals zorgpartijen, gemeente, makelaardij) en inwoners via voorlichting en deskundigheidsbevordering.
- Bestrijden van criminaliteit (harddrugs en continuering beleid hennepcultuur; high-impact crime; winkeldiefstallen). Ook gedigitaliseerde criminaliteit heeft onze aandacht.
- Samen met alle partners in de strafrecht- en vreemdelingenketen de aanpak van criminele en overlastgevende AZC-ers versnellen/verbeteren.
- Doorontwikkelen en waarborgen van veiligheid op evenementen.
- Binnen het Jeugd domein bijdragen aan de veiligheid van onze jong(eren)-volwassenen én die van de samenleving (Veilige scholen; preventie en handhaving alcohol- en drugsgebruik; voorkomen jeugdoverlast en -criminaliteit; Veilig Thuis; preventie polarisatie).
- Het verder versterken van de aanpak omtrent problematische huishoudens en zorg- en veiligheid casuïstiek. De domeinen zorg en veiligheid intensiveren de samenwerking om meer maatwerk te kunnen leveren en samen naar een passende oplossing te zoeken voor de problematiek die speelt op dit snijvlak.
- Toezicht en handavingsprogramma voortzetten en verder versterken in de samenwerking politie en BOA' s.
- Realisatie van fysieke veiligheid door samenwerking en preparatie op het gebied van crisisbeheersing. Inzetten op betere bewustwording brandrisico's bij bevolking en preventie en weerbaarheid versterken (Dashboard Risicobeheersing, VNOG).
- Het inrichten van een veilige natuurlijke omgeving voor beheersbare natuurbranden met de Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing.
- Het op sterkte brengen van het duikteam van brandweerpost Harderwijk.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op integrale veiligheid, het waarborgen van veiligheid, het voeren van regie op evenementen(beleid), het voorkomen van rampen, en de voorbereiding hierop en daarnaast de coördinatie bij crisisbeheersing.

Ontwikkelingen

Afgelopen periode is het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2020-2024 ontwikkeld. Dit integrale plan wordt opgesteld voor de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Putten en komt tot stand in nauwe samenwerking met onder meer het Politieteam Veluwe West, het Openbaar Ministerie en andere partijen. In het IVP worden bovenlokale thema's en lokale prioriteiten onderscheiden. De bovenlokale thema's gelden voor alle gemeenten in Oost Nederland, dus deze thema's zijn dus voor Ermelo, Harderwijk en Putten gelijk.

Vanaf 2020 gelden de navolgende prioriteiten:

Bovenlokaal (E-H-P samen):

- Kwetsbare personen, w.o. met verward gedrag die de openbare orde en/of de veiligheid bedreigen.
- Aanpak van ondermijning: uitvoeren van het plan van aanpak o.b.v. het RIEC-ondermijningsbeleid.
- Informatievoorziening, het verder ontwikkelen van informatiegestuurd werken voor een betere regievoering op het veiligheidsterrein.

- Aanpak cybercrime/ gedigitaliseerde criminaliteit en de bewustwording omtrent dit thema.
- Veilige en vitale vakantieparken met speciale aandacht voor ondermijnende criminaliteit, illegale bewoning, overlast in relatie tot drank en/ of drugs en brandveiligheid.

Lokale prioriteiten:

- Jeugd en Veiligheid als overkoepelend thema: daarbinnen de Veilige School; toewerken naar een lokaal convenant; preventie polarisatie; preventie en aanpak jeugdoverlast en –criminaliteit; aandacht voor Huiselijk geweld/kindermishandeling; preventie en handhaving alcohol en drugs.
- Actieve veiligheidszorg in en rond het AZC. De integrale aanpak zoals die zich in afgelopen jaren heeft gevormd, is effectief gebleken en zetten we voort.
- Veilig thuis: We blijven met prioriteit werken aan het bespreekbaar maken en het terugdringen van huiselijk geweld – elk geval is er één te veel.
- Verkeersveiligheid: We zetten ons in voor de verdere ontwikkeling van de verkeersveiligheid door voorlichting, handhaving en infrastructurele maatregelen. Dit wordt verder uitgewerkt in het Vekeersveiligheidsplan Uitvoeringsprogramma 2021-2025.

Ontwikkelthema's

Er zijn onderwerpen die vragen om doorontwikkeling. Zo is het m.b.t. evenement veiligheid onze ambitie om een goede balans te vinden in proceduresnelheid, verantwoordelijkheidstoedeling, risicobeheersing.

Bestaand beleid

Er zijn diverse veiligheidsthema's die beleidsmatig aandacht hebben - vanuit het vorige IVP of doorlopend beleid en/of bevoegdheid burgemeester – en worden voortgezet.

(Capaciteits)Aandacht en intensiteit verschilt:

- Aanpak vermogenscriminaliteit
- Veilig winkelgebied en bedrijventerreinen
- Veilig uitgaan
- Brandveiligheid
- Externe veiligheid
- Crisisbeheersing en bevolkingszorg
- Radicalisering en polarisatie
- Ambtelijke en bestuurlijke integriteit
- Veilige publieke taak
- Uitvoeren cameratoezicht o.b.v. OOV
- Aanpak jeugdoverlast
- Adres- en identiteitsfraude (taakveld Burgerzaken)

Verbonden partijen

Kernpartners van de gemeente zijn politie, Openbaar Ministerie en Veiligheidsregio. Maar ook de Veiligheidskamer (van het Zorg- en Veiligheidshuis), RIEC Oost-Nederland, zorg- en welzijnsinstellingen, de omgevingsdienst, onderwijsinstellingen, woningcorporaties. En natuurlijk de maatschappelijke partijen, in het bijzonder burgers en ondernemers: zij zijn keyplayers in dit beleid want kunnen veiligheid de noodzakelijke maatschappelijke borging geven.

Beleidskaders

De basis vormen beleidsstukken als het meerjarig Integraal Veiligheidsplan (IVP), de Algemeen plaatselijke verordening (Apv), het Damoclesbeleid, het Bibobbeleid, de Nota Integraal Toezicht en Handhaving en het Uitvoeringsprogramma Integraal Toezicht.

B TAAKVELDEN

1.1

Taak veld Crisisbeheersing en brandweer

Portefeuillehouder(s):	H.J. van Schaik
Domein:	Bestuur en Organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	L. Groen

Wat willen we bereiken?

Dit product bevat de gehele basisbrandweezorg en alle activiteiten gericht op het bestrijden van (grootschalige) calamiteiten en rampen onder andere vanuit de brandweerkazernes van Harderwijk en Hierden en de gemeentelijke activiteiten op dit gebied.

Het product Brandweer en Rampenbestrijding is op basis van de Wet op de Veiligheidsregio's grotendeels belegd bij de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG). De gemeente Harderwijk en de VNOG werken, vanuit een gemeenschappelijke regeling, samen aan een veilige en beschermde leefomgeving in Harderwijk en Hierden. In 2020 is met de toekomstvisie de koers voor de toekomst bepaald. De VNOG werkt vanuit een aantal programma's:

1. Risico- en crisisbeheersing; risicogericht adviseren, informatie gestuurd werken, vergroten van het zelf organiserend vermogen en doorontwikkeling van risicobeheersing en daarnaast voorbereiden op crisissituaties;
2. Brandweezorg;
3. Brandweerondersteuning; trainen van vakbekwaamheid, materieel en logistiek, regionaal brandmeldsysteem;
4. GHOR; geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, bevordering van zelfredzaamheid en burgerparticipatie;
5. Meldkamer Oost-Nederland; ontvangen en begeleiden van meldingen.

De gemeente zelf voert ook diverse activiteiten uit op het gebied van crisisbeheersing en heeft hierin een essentiële rol. Er wordt ingezet op een goed geprepareerde crisisorganisatie met bekwame functionarissen. Dit voor een effectieve uitvoering van de zogenaamde bevolkingszorgtaken, maar ook het vervullen van de gemeentelijke rol en bestuurlijke bevoegdheden bij (grootschalige) verstoring van de openbare orde en veiligheid. Dit wordt lokaal en in intensieve samenwerking met andere gemeenten, veiligheidsregio en andere partners georganiseerd.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die verband houden met de wettelijke taken op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. De uitvoering hiervan is grotendeels belegd bij de Veiligheidsregio Noord en Oost-Gelderland (VNOG), die jaarlijks een bijdrage van de deelnemende gemeenten ontvangt.

Het AB van de VNOG heeft de volgende Strategische agenda door middel van de Toekomstvisie vastgesteld voor 2022-2025. Bij het uitvoeren van de taken en het inrichten van de organisatie hanteert de VNOG de leidende principes, die in het kader van de Toekomstvisie zijn geformuleerd:

- Zelf- en samenredzaamheid & preventie (o.a. impuls op risicocommunicatie, risicoanalyse);
- Compacte en slagvaardige posten met goed getrainde medewerkers (mutaties in voertuigenbestand, impuls op vakbekwaamheid);
- Versterkte informatiepositie (impuls op informatievoorziening, business intelligence);
- Een goede transitie naar de Omgevingswet (o.a. bijscholing);
- Innovatie;
- Efficiëncyslagen en besparingen (o.a. automatisering bepaalde administratieve processen, doorvoeren overige besparingen);
- Cultuuromslag en ontwikkeling personeel (o.a. versterking leiderschap, vakvolwassen medewerkers, strategische personeelsplanning, duurzame inzetbaarheid);
- Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers, zodat er een solide veiligheidsregio is voor de lange termijn.

Binnen de gemeentelijke organisatie zetten we ons in voor een goed geprepareerde crisisorganisatie. Hiermee bereiden we ons voor op de gemeentelijke en bestuurlijke taken op gebied van crisisbeheersing en de wettelijke bevolkingszorgtaken: crisiscommunicatie, opvang en verzorging, nazorg en registreren van slachtoffers en schade.

We prepareren ons op een effectieve bestrijding van rampen en crisis door:

- Het opleiden en trainen van gemeentelijke medewerkers en bestuurders voor een rol in de bevolkingszorg en/of crisisbeheersing.

- Het in stand houden van diverse faciliteiten zoals het crisiscentrum, noodcommunicatie en middelen voor inzet in het veld.
- Het leveren van input op het regionaal risicoprofiel, beleidsplan en crisisplan en het actueel houden van diverse lokale plannen en protocollen.
- Dit alles in intensieve samenwerking met gemeenten, veiligheidsregio en diverse andere partners onder regie van de Adviseur Crisisbeheersing.

Specifiek

Voor het vergroten van de veiligheid en te komen tot een nog effectievere bestrijding van incidenten zetten we ons in samenwerking met de VNOG in op de volgende projecten:

- Project risicobewust Harderwijk;
- Project natuurbrandbestrijding;
- Project waterongevallen en duiken.
- Project kwaliteitscriteria en expertteams bevolkingszorg.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	3.046	3.046	3.046	3.046
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV11 - Crisisbeheersing en brandweer - totaal	3.046	3.046	3.046	3.046

1.2 Taakveld Openbare orde en veiligheid

Portefeuillehouder(s):	H.J. van Schaijk
Domein:	Bestuur en Organisatie
Taakveldverantwoordelijke:	P. van Dieren

Wat willen we bereiken?

- Bewaren van de Openbare Orde en Veiligheid in de gemeente;
- Tegengaan van criminaliteit en overlast;
- Regie voeren op de lokale integrale veiligheid.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

Het taakveld openbare orde en veiligheid is veelomvattend. Wat we doen binnen dit taakveld is met name afhankelijk van wat er speelt in onze gemeente en van externe ontwikkelingen (intergemeentelijk, regionaal, landelijk en internationaal). De onderstaande lijst aan reguliere werkzaamheden is dan ook zeker niet compleet maar geeft enkel een indruk van dit beleidsterrein:

- Inzet op een groot aantal ad-hoc casussen en incidenten van diverse aard;
- Het voeren van diverse overleggen op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau met veiligheidspartners zoals politie, openbaar ministerie, gemeenten en velen andere partners om te komen tot een effectieve aanpak van openbare orde en veiligheid;
- Vierjaarlijkse uitvoering van de Integrale Veiligheids*monitor*. Via deze landelijk gestandaardiseerde enquête wordt de bevolking geënquêteerd op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. Dit geeft ons inzicht in de subjectieve beleving van veiligheid en leefbaarheid in onze gemeente;
- Het opstellen van een vierjaarlijks Integraal Veiligheidsplan in samenwerking met de gemeenten Ermelo en Putten;
- Nazorg ex-gedetineerden, aanpak veelplegers en het regisseren van complexe probleemcasussen waarbij veiligheid een factor is. Een en ander in nauwe samenwerking met de Veiligheidskamer Noordwest Veluwe;
- Aanpak van ondermijnende criminaliteit en deelname aan het RIEC Oost Nederland, dat ondersteunend is bij Bibob-dossiers en ondermijningscasuïstiek. E.e.a. ter voorkoming dat in de gemeente criminele organisaties of activiteiten worden gefaciliteerd;
- Inzet van en ondersteuning bij de inzet van diverse bevoegdheden ter bescherming van de openbare orde en veiligheid;

- In samenwerking met diverse partners het aanpakken van vormen van overlast;
- Inzet op veilige winkelgebieden, uitgaansgebieden en bedrijventerreinen;
- Het uitvoeren van cameratoezicht in relatie tot openbare orde en veiligheid;

Specifiek

Naast de inzet op reguliere taken is er komende periode specifiek aandacht voor een aantal onderwerpen. Ook hierbij spelen ontwikkelingen lokaal en bovenlokaal een grote rol.

Het terrein van Openbare Orde en Veiligheid kent een toenemende complexiteit. Dit door onder meer de opschaling van uitvoeringspartners, nieuwe bevoegdheden en instrumenten en nieuwe samenwerkingen. Dit met daarbij de uitbraak van het coronavirus en de uitval van medewerkers maakt dat er grote druk staat op dit beleidsterrein. De komende periode moet worden ingezet op het versterken van de positie en continuïteit van dit team. Dit onder andere door het op niveau brengen van de formatie en effectiever te werken door nog meer samen te werken met de gemeenten Ermelo, Putten en Zeewolde. Hierop volgt nader onderzoek en advies.

Specifiek wordt ingezet op de uitvoering van het Integraal veiligheidsplan 2020- 2024. Hierin zijn vier bovenlokale prioriteiten vastgesteld:

- Kwetsbare personen: accent op complexe sociale casuïstiek waarbij sprake is van overlast en soms ook geweld. O.a. het versterken van de samenwerking Veiligheid & Zorg.
- Aanpak van ondermijnende criminaliteit.
- Aanpak van cybercrime/ gedigitaliseerde criminaliteit.
- Versterking van informatie-gestuurd werken als cruciaal onderdeel van regievorming op het veiligheidsterrein.
- Inzet op veilige en vitale vakantieparken: behoud van de recreatieve functie of beproeven van alternatieven, het tegengaan van misstanden.

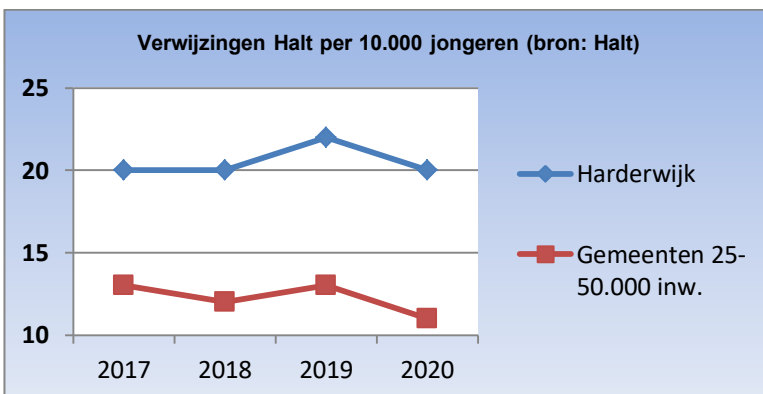
Daarnaast zijn de onderstaande lokale prioriteiten vastgesteld:

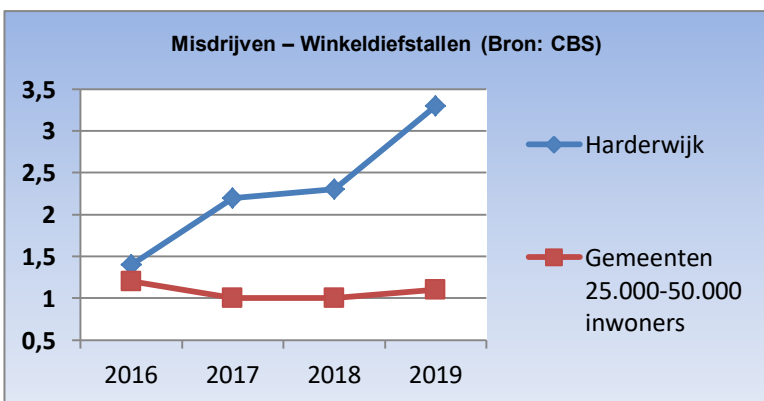
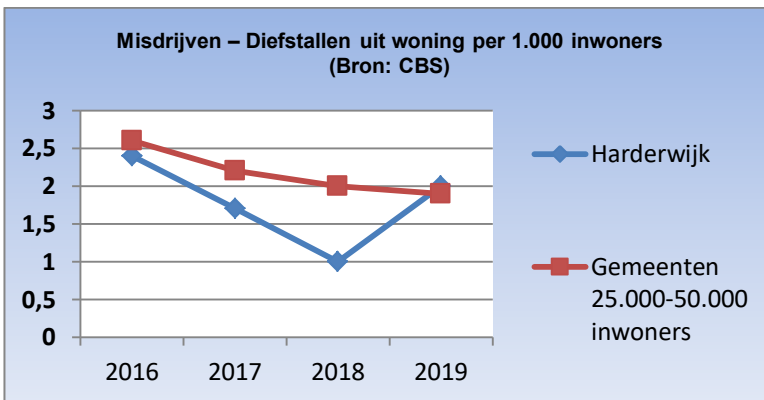
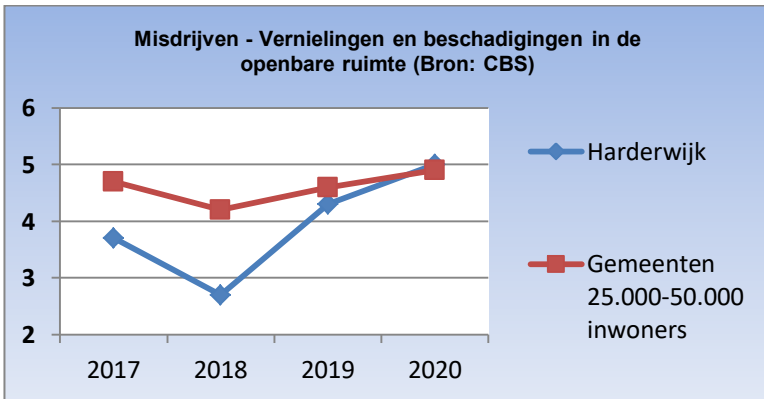
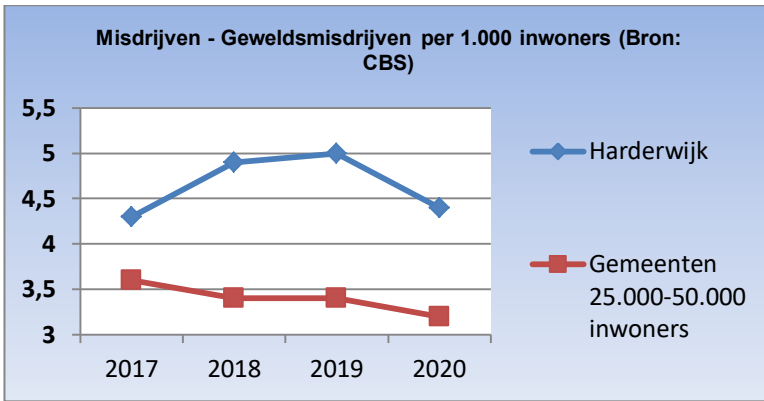
- Jeugd en veiligheid: tegengaan van overlast en criminaliteit en kwetsbaarheid van jongeren door diverse factoren.
- Actieve veiligheidszorg rond en met het AZC.
- Veilig thuis: het terugdringen van huiselijk geweld door zowel repressie als preventie.
- Verkeersveiligheid: het verbeteren van de verkeersveiligheid door voorlichting, handhaving en infrastructurele maatregelen.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	1.465	1.437	1.424	1.409
Baten	-53	-53	-53	-53
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV12 - Openbare orde en veiligheid - totaal	1.413	1.385	1.371	1.357

Beleidsindicatoren

Verplichte indicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

Aangiften woninginbraak (Bron: Politieteam Veluwe West)

Gemiddeld 2012-2015	2016	2017	2018	2019	Gemiddeld 2016-2019
178	110	79	43	96	82

Opgelegde tijdelijke huisverboden (Bron: Gemeente Harderwijk)

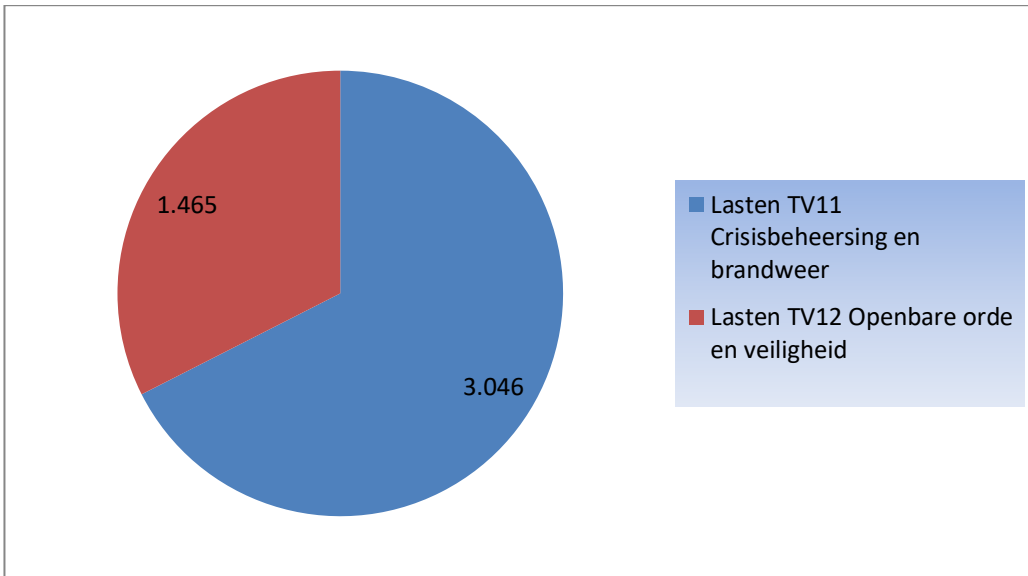
2016	2017	2018	2019
7	5	3	8

Diverse indicatoren in relatie tot veiligheid (Bron: Politieteam Veluwe West)

Feiten	2016	2017	2018	2019
Totaal misdrijven	1944	1576	1425	1861
Geweld	165	167	177	175
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	166	165	80	72
Diefstal brom-, snor-, fietsen	277	129	90	182
Vernieling c.q. zaakbeschadiging	189	141	94	159
Totaal registraties overlast	1108	1101	863	1007
Jeugdoverlast	352	335	165	215
Drugsoverlast	85	81	108	116
Verkeersongevallen	511	432	419	464

C TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 1

Programma 1 Veiligheid		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Laasten	TV11 - Crisisbeheersing en brandweer	2.793	3.053	3.046	3.046	3.046	3.046
	TV12 - Openbare orde en veiligheid	1.407	1.515	1.465	1.437	1.424	1.409
Lasten - Totaal		4.200	4.568	4.512	4.484	4.470	4.456
Baten	TV12 - Openbare orde en veiligheid	-64	-52	-53	-53	-53	-53
Baten - Totaal		-64	-52	-53	-53	-53	-53
Programma - saldo voor bestemming		4.136	4.516	4.459	4.431	4.417	4.403
Dotatie aan reserves		0	0	0	0	0	0
Dotatie aan reserves - Totaal		0	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves		0	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves - Totaal		0	0	0	0	0	0
Programma - saldo na bestemming		4.136	4.516	4.459	4.431	4.417	4.403

Financiële analyse begroting 2022 ten opzichte van begroting 2021:

Ontwikkeling saldo programma	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Begroting 2021	€ 4.516.000,-	
Begroting 2022	€ 4.459.000,-	
Verschil	56.000,-	V

Onderwerp	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Doorberekende salariskosten	64.000,-	V
Diversen	8.000,-	N
Totaal	56.000,-	V

Doorberekende salariskosten

Door de hogere lasten binnen de salarisbegroting, voornamelijk als gevolg van de cao ontwikkelingen, de jaarlijks herziene toerekening van deze salariskosten naar de diverse programma's en extra ureninzet bij grondexploitaties kan er binnen het programma sprake zijn van een voor of nadeel.

Diversen

Per saldo is er voor diverse baten en lasten een nadeel van € 8.000,-.

Totaaloverzicht Nieuw Beleid

Onder dit programma is geen nieuw beleid opgenomen.

2.2 Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

A ALGEMEEN

Doelstelling

Harderwijk is een bereikbare stad. Wij werken aan het verbeteren van de bereikbaarheid van Harderwijk vanaf de A28/N302 en de eigen gemeentelijke infrastructuur (waaronder de ontsluiting van bedrijventerrein Lorentz). Naast een bereikbare stad is Harderwijk ook een verkeersveilige stad. Op basis van meerdere jaren is sprake van een afname van het aantal slachtofferongevallen in Harderwijk. Deze trend willen wij doorzetten door aanpak van de verkeersonveilige situaties.

Het parkeren van de voertuigen van bewoners en bezoekers in de binnenstad maakt onderdeel uit van onze dienstverlening. Dienstverlening in de vorm van eenduidige parkeerregulering en de verdere invoering van het digitaal parkeren.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten gericht op het beheer en onderhoud van (water-) wegen, straten, bermen, pleinen, bruggen, openbare verlichting en gladheidsbestrijding. Daarnaast het opstellen/ vernieuwen van beleid en het treffen van verkeersmaatregelen ten behoeve van de verkeersafwikkeling, de verkeerscirculatie en de verkeersveiligheid.

Ontwikkelingen

De groei van de landelijke en regionale economie heeft effect op de groei van de mobiliteit. De verwachting is dat de verkeersintensiteit op de A28 (ondanks Covid-19) de komende jaren verder toeneemt. Voor het blijvend bereikbaar houden van Harderwijk wordt in regionaal verband uitvoering gegeven aan strategisch thema Bereikbaarheid/A28. Ook nemen de intensiteiten op de provinciale weg toe (N302 en N303). Dat heeft deels te maken met de (autonome) groei maar ook door grootschalige ontwikkelingen zoals op en rond het bedrijventerrein Lorentz. Hiervoor is een grootschalig onderzoek met de provincie opgestart om gezamenlijk de mogelijkheden voor een verbeterde doorstroming en verkeersveiligheid te onderzoeken in relatie tot het bedrijventerrein en de omliggende ontwikkelingen die zich de komende jaren voordoen.

Naast de voorbereiding van infrastructurele maatregelen wordt regionaal ook volop ingezet op minder woon-werk verkeer met de auto, verkeersveiligheid, werkgeversbenadering, fietscampagnes, aanleg snelle fietsroutes, sneller en frequenter openbaar vervoer naar omliggende steden als Amersfoort, Lelystad en Zwolle. Via de OV- en Spoortafel Oost is de ambitie voor een verbeterd spoorproduct voor Harderwijk op de landelijke agenda gezet, resulterend in de opname van Harderwijk in het Toekomstbeeld OV 2040.

Het huidige Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) stamt uit 2010. De achterliggende jaren zijn specifieke onderdelen uit het GVVP uitgediept en al geüpdatet, zoals het Integraal Fietsbeleid (2019) en het Verkeersveiligheidsplan (2016 en 2021). In 2022 wordt gestart met een update van de resterende onderdelen in het GVVP (zoals wegenstructuur, wegencategorisering, openbaar vervoer en bereikbaarheid).

Het huidige parkeerbeleid staat omschreven in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2010 – 2015 en de herziening parkeernota binnenstad en Waterfront 2016. Gelet op alle nieuwe mobiliteitsontwikkelingen, de steeds toenemende woningbehoefte en de sterke relatie hiervan op het parkeervraagstuk willen we hier sturing op houden en faciliteren waar dat kan. Denk hierbij onder andere aan de projecten Waterfront (fase 3) en Nieuw Weiburg. Aan de hand van dit gedachtegoed is een uiteindelijke aanpassing van de nota parkeernormen een logische vervolgstap en wordt ook de parkeerverordening uit 1998 herzien.

Een ontwikkeling binnen de mobiliteit is de transitie van de fossiele brandstof voor voertuigen naar duurzame energie. De vraag naar elektrische laadpunten op parkeerparkeerplaatsen en in woonstraten neemt de komende jaren toe. De ambitie van Harderwijk op het gebied van laadinfrastructuur voor de komende jaren is uitgewerkt in 2019. Na vaststelling is gestart met het uitrollen van extra laadpunten op de parkeerterreinen rondom de binnenstad. Bij de aanleg van nieuwe parkeerlocaties wordt rekening gehouden met de verder toegenomen vraag naar laadinfrastructuur. Verder wordt in het kader van duurzaamheid samen met ondernemers uit de binnenstad uitvoering gegeven aan een verdere verkenning van duurzame stadslogistiek in het kernwinkelgebied.

De nieuwe havens zijn een succes, gasten weten de havens steeds beter te vinden. Ook de vraag naar locatie voor watersportactiviteiten neemt toe. In de plannen is m.u.v. de hervestiging van de kleine watersport geen rekening gehouden met vestigingsmogelijkheden voor watersportbedrijven en -verenigingen. In 2020 zijn wij gestart met een locatieonderzoek om na te gaan of en waar wij watersportbedrijven en -verenigingen kunnen faciliteren.

Verbonden partijen

N.v.t.

Beleidskaders

- Parkeerverordening (1998)
- Integraal Fietsbeleid (2019).
- Verkeersveiligheidsplan (2016) met update uitvoeringsprogramma (2020).
- Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (2010).
- Parkeernota (2016).
- Parkeernormennota (2013) met annex.

B TAAKVELDEN

2.1 Taakveld Verkeer en vervoer

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Stadsbedrijf
Taakveldverantwoordelijke:	D. Gielen

Wat willen we bereiken?

Het stimuleren van educatie en bewustwording op verkeersveiligheidsgebied alsmede het nemen van maatregelen ter bevordering van de verkeersveiligheid. Het goed bereikbaar houden van Harderwijk of waar mogelijk te verbeteren.

Het verkeers- en vervoersbeleid van de gemeente is vastgelegd in het verkeersstructuurplan en het verkeersveiligheidsplan. Het belangrijkste doel is het verbeteren van de verkeersveiligheid in algemene zin, zowel subjectief als objectief en het terugdringen van het aantal ongevallen. De gemeente promoot het fietsgebruik en verbetert de fietsvoorzieningen daar waar mogelijk. De gemeente Harderwijk stimuleert het gebruik van openbaar vervoer. Uitgangspunt is het huidige niveau minimaal in stand te houden en waar mogelijk met maatwerk nog verbeteringen door te voeren. Bij maatwerk kan onder andere gedacht worden aan een verbeterde, snellere en frequentere treinverbinding met de Randstad. Daarnaast vervult het fiets-/voetveer tussen Strand Horst en Zeewolde een zeer belangrijke functie voor met name vele duizenden scholieren. De gemeente Harderwijk hecht er waarde aan om deze voorziening in stand te houden en waar mogelijk nog te verbeteren.

Tot dit taakveld worden ook de baten en lasten van de volgende onderwerpen opgenomen:

Weginfrastructuur verhardingen (inspectie, dagelijks en groot onderhoud van wegen)

- Civiele kunstwerken wegen (inspectie en beheer van bruggen, tunnels, keermuren langs rijbanen en paden)
- Openbare verlichting (inspectie, onderhoud en vervanging, elektriciteit, lichtmastreclames)
- Reiniging wegen (machinaal en handmatig reinigen van zwerfvuil en onkruid)
- Gladheidbestrijding (preventief/ curatief strooien, machinaal- en handmatig sneeuwschuiven)
- Verkeerstekens en wegmeubilair (onderhouden van verkeersregelinstallaties, verkeersborden, verkeerstekens en markeringen op het wegdek, bewegwijzering, straatnaamborden, fietsenrekken, zitbanken en dergelijke)
- Advies en onderzoek verkeer (verkeersplannen en -besluiten, tellingen, afhandeling bewonersreacties en dergelijke)

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Uitvoering geven aan het verkeersveiligheidsplan waaronder:
 - aanpak en analyse van verkeersonveilige situaties op basis van prioritering;
- Aanleg van verkeersveiligheid bevorderende maatregelen;
- Het bevorderen, stimuleren en ondersteunen van activiteiten van Veilig Verkeer Nederland, waaronder gedragsbeïnvloeding, voorlichting, educatie en communicatie;
- Het verbeteren van de regionale samenwerking op het gebied van verkeersveiligheid door middel van samenwerking in ROVG/ROVO verband;
- Het bevorderen van langzaam verkeer, het verwijderen van onnodige obstakels;
- Het verlenen van subsidie ter in stand houding van de veerpont Horst –Zeewolde.
- Er is sprake van planmatig jaarlijks onderhoud, meerjarig onderhoud (vervanging van op basis van technische en economische levensduur), curatief onderhoud (herstellen van schade) en van meer projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie);

- Wegverhardingen onderhouden, die zijn opgenomen in de planning die in het rationeel wegbeheer programma GISIB gegeneerd en weergegeven in de meerjarenplanningtekening van het Domein Stadsbedrijf. Daarnaast 1/3 deel van het wegverhardingen areaal inspecteren conform de CROW normen;
- Vervangen van uitgevallen lampen door gericht gemelde storingen op te lossen en door 4 keer per jaar controle te rijden en het remplaceren en schoonmaken van 1/3 van de armaturen voor de openbare verlichting;
- Civiele kunstwerken worden preventief en correctief onderhouden en zijn opgenomen in de planning die in wordt gegeneerde uit het kunstwerken beheersysteem IASSET. Daarnaast 1/3 van het areaal inspecteren om onderhoudsstatus te monitoren.

Nieuw beleid

Kadernota

1. Regionaal mobiliteitsfonds

In 2018 is de regionale Bereikbaarheidsagenda vastgesteld en de samenwerkende gemeenten op de Noord-Veluwe hebben in 2019 besloten een regionaal mobiliteitsfonds op te richten. Voor de vulling van dit mobiliteitsfonds draagt elke deelnemende gemeente €1,-- per inwoner in 2021 bij en vanaf 2022 €2, -- per jaar. Dit bedrag kan jaarlijks worden bijgesteld afhankelijk van ambities.

Met het mobiliteitsfonds kunnen de samenwerkende gemeenten investeren in een betere regionale bereikbaarheid via weg (A28 en provinciale wegen), spoor (Amersfoort-Zwolle) en fiets (snelle fietsroutes). Onze partners (o.a. provincie en NS) zien onze ambities op gebied van mobiliteit en bereikbaarheid en dat zal de kans op succes (middels subsidies) vergroten. Op basis van het inwoneraantal maal € 2 bedraagt de totale bijdrage afgerond € 100.000.

2. Uitvoering verkeersveiligheidsplan

In 2020 is het nieuwe Verkeersveiligheidsplan-uitvoeringsprogramma 2021-2025 vastgesteld, als vervolg op het uitvoeringsprogramma 2016-2020. De projecten met de hoogste prioriteit zijn als eerste uitgevoerd in 2021. In de daaropvolgende jaren moet dit, in overleg met het Verkeersplatform, een vervolg krijgen met uitvoering van de (dynamische) prioriteitenlijst met speciale aandacht voor de veiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers. Doel is op deze manier de dalende trend qua (letsel)ongevallen in Harderwijk extra te stimuleren. Het Ministerie van I&W heeft het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (SPV 2030) vastgesteld. Ambities en doelstellingen om de verkeersveiligheid te verbeteren worden flink aangescherpt. Dit betekent ook voor de gemeenten een extra inzet op verkeersveiligheid.

De incidentele last bedraagt voor de komende 4 jaar € 175.000 per jaar voor 2022 tot en met 2025.

3. Vervangen verkeersregelinstallaties

De kruisingen van de N303 (Oranjelaan) met de A28-afrit zuid, A28-afrit noord en het Engelserf worden geregeld middels verkeerslichten. Het gaat om drie afzonderlijke kruisingen met elk één VRI, die onderling aan elkaar gekoppeld zijn. De drie VRI's zijn echter verouderd. De maximale levensduur is inmiddels overschreden. Daarom moeten de drie VRI's spoedig vervangen worden.

Eén van de drie kruisingen (inclusief VRI) is in gemeentelijk eigendom. De andere twee VRI's zijn provinciaal. De provincie beheert echter alle drie de VRI's, omdat de drie VRI's aan elkaar gekoppeld zijn. De provincie gaat de provinciale VRI's in 2022 vervangen door nieuwe installaties. Daarbij willen ze de gemeentelijke kruising inclusief de VRI direct meenemen. Dat moet ook wel, want deze VRI kan alleen functioneren als de drie VRI's gelijktijdig vervangen worden. Bij het vernieuwen van de VRI worden een aantal optimalisaties doorgevoerd, zodat de nieuwe VRI's voldoende toekomstbestendig zijn. Omdat één VRI gemeentelijk is, is een bijdrage van de gemeente nodig. De totale kosten voor vervanging van de VRI's bedragen € 565.230,--. Hiervan nemen Provincie Gelderland en Rijkswaterstaat een groot deel voor hun rekening. Van de gemeente wordt voor de vervanging van de gemeentelijke VRI een bijdrage verwacht van € 199.186,35. De jaarlijkse kapitaallast bedraagt € 13.333.

4. Onderzoek afwaarderen centrumroute

Verkeerskundig onderzoek naar het afwaarderen van de centrumroute Burgemeester De Meesterstraat – Scheepssingel – Bleek – Vitringasingel / Selhorstweg.

In maart 2021 heeft het college besloten te gaan onderzoeken hoe door doorgaand verkeer op de centrumroute terug te dringen de leefbaarheid in het centrum van Harderwijk verder vergroot kan worden. In gesprekken met bewoners is dit door de wethouder als toezegging bekrachtigd.

Het onderzoek zal uitgevoerd worden door een extern adviesbureau. Onderdeel is onder andere:

- het inzichtelijk maken hoeveel doorgaand verkeer er op de centrumroute rijdt;
- het adviseren hoe het aandeel doorgaand verkeer door de binnenstad teruggedrongen kan worden;
- het adviseren hoe we de Burgemeester De Meesterstraat goed als 30-kilometerweg kunnen inrichten.

Dit alles met als doel het opleveren van een pakket aan maatregelen die bijdragen aan de verbetering van de leefbaarheid in en rondom de binnenstad.

De eenmalige kosten van het onderzoek bedragen € 44.000.

5. Actualiseren GVVP

De achterliggende jaren hebben we specifieke onderdelen uit het GVVP al geactualiseerd, zoals opgenomen in het Integraal Fietsbeleid (2019) en het Verkeersveiligheidsplan (2016 en 2021). Daarnaast is het de intentie om in 2022 het onderdeel 'parkeren' te herzien met een parkeervisie en –beleid. Hiervoor is een kadernota-aanvraag gedaan voor de begroting 2022-2025.

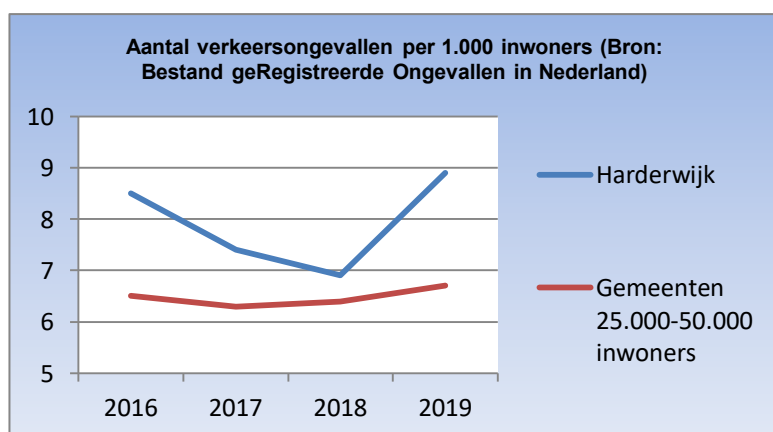
De gemeenteraad heeft het college verzocht de resterende onderdelen in het GVVP (zoals wegenstructuur, wegencategorisering, openbaar vervoer en bereikbaarheid) te actualiseren. Hiervoor zullen we gebruik moeten maken van de capaciteit en expertise van een verkeerskundig bureau. De kosten hiervan worden geraamd op incidenteel € 35.000. Nieuw op te stellen parkeervisie en –beleid wordt integraal opgenomen in het geactualiseerde GVVP.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	5.798	5.625	5.597	5.584
Baten	-93	-93	-93	-93
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-447	-494	-494	-494
TV21 - Verkeer en vervoer - totaal	5.258	5.038	5.010	4.997

Beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

Verplaatsingen met fiets (Bron: CBS-OViN)			Verplaatsingen met auto (Bron: CBS-OViN)		
Periode	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners	Periode	Harderwijk	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
2016	Geen data	Geen data	2016	Geen data	Geen data
2017	36,1%	27,3%	2017	30,4%	36,1%
2018	Geen data	Geen data	2018	Geen data	Geen data
2019	Geen data	Geen data	2019	Geen data	Geen data

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	K.J. de Groot

Wat willen we bereiken?

Zorgdragen voor adequate verdeling van de beschikbare parkeercapaciteit en het bepalen van de parkeerbehoefte (normen) bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Het versterken van de stad door de bereikbaarheid/leefbaarheid te vergroten/waarborgen op het onderdeel parkeren door:

- Het in stand houden en realiseren van voldoende parkeercapaciteit;
- Effectieve verdeling van de beschikbare parkeercapaciteit onder de verschillende doelgroepen;
- Het monitoren van de parkeerontwikkelingen;
- Tenminste een marktconform parkeerbeleid/- beheer;
- Inzet op handhaving van de parkeer regulerende maatregelen;
- Inzet op verkeersgeleiding / -informatie van verkeersstromen van en naar de parkeerlocaties (PRIS);
- Het borgen van voldoende parkeercapaciteit bij ruimtelijke ontwikkelingen (nieuwbouw of functiewijziging) en voor bedrijven geldt: parkeren op eigen terrein;
- Duurzame initiatieven worden ondersteund waaronder bijvoorbeeld deelauto en auto's op alternatieve brandstof (elektrisch of gas);
- Ook is gestart met een verkenning van de toegankelijkheid van het kernwinkelgebied voor bevoorradend verkeer en de gemeentelijke ambitie om in 2040 een zero-emissie zone in te stellen.
- Het bevorderen van de toegankelijkheid door voldoende speciaal geserveerde en afgestemde parkeerplaatsen voor de doelgroep gehandicapten.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Uitvoering geven aan het vastgestelde beleid waaronder het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoers Plan (GVVP) op basis van de mobiliteitsvisie, nota parkeren en de parkeernormen nota;
- Uitvoering geven aan vastgesteld beleid m.b.t. parkeren grote voertuigen en parkeren elektrische auto's;
- Uitvoering geven aan uitgifte ontheffingen en vergunningen parkeerreguleringsgebied op basis van de vastgestelde parkeerverordening.
- Invulling geven aan parkeren binnen ruimtelijke plannen waaronder Waterfont, Nieuw Weiburg en Harderweide;
- Het uitvoeren van gericht toezicht en handhaving.

Nieuw beleid

Het huidige parkeerbeleid staat omschreven in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2010 – 2015 en de herziening parkeernota binnenstad en Waterfront 2016. Gelet op alle nieuwe mobiliteitsontwikkeling-en, de steeds toenemende woningbehoefte en de sterke relatie hiervan op het parkeervraagstuk willen we hier sturing op houden en faciliteren waar dat kan. Denk hierbij onder andere aan de projecten Waterfront (fase 3) en Nieuw Weiburg. Aan de hand van dit gedachtegoed is een uiteindelijke aanpassing van de nota parkeernormen een logische vervolgstap.

In relatie tot de parkeervisie maar ook voor de benodigde juridische verankering wordt de gemeentelijke parkeerverordening uit 1998 herzien.

Ombuigingen

1. Parkeergarages Waterfront

De middelen die vrijkomen doordat de parkeergarages in tijd zijn uitgesteld, zijn vooralsnog niet structureel beschikbaar. Bij herziening van de parkeereexploitatie moeten de structurele middelen a €275.000,- gedekt worden om deze ombuiging mogelijk te maken vanaf 2025 of er moeten andere keuzes gemaakt worden ten aanzien van de parkeergarages. Tevens raden wij aan om hierbij de parkeerinkomsten op dat moment te betrekken om afwegingen op het gebied van parkeren in zijn totaliteit te bekijken en te beslissen. Het voordeel van dit voorstel is € 550.000 voor de jaren 2022 en 2023 voor de jaren daarna € 275.000 per jaar.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	1.408	1.295	1.528	1.511
Baten	-196	-196	-150	-117
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV22 - Parkeren - totaal	1.212	1.099	1.379	1.394

2.3

Taakveld Recreatieve havens

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	R. van Drunen

Wat willen we bereiken?

Het bevorderen van watertoerisme wat bijdraagt aan de verbetering van de aantrekkelijkheid van de stad. Nederlandse en buitenlandse toeristen en watersporters komen graag naar Harderwijk en verblijven meerdere nachten in de haven. De havens versterken het toeristisch en recreatieve aanbod van de historische binnenstad van Harderwijk, de Veluwe en de regio. De havens van Harderwijk hebben behalve toeristisch-recreatieve ook een economische waarde. Ze voegen meer aanbod aan het product Harderwijk toe en verhogen de beleving voor inwoners en recreanten.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Gastheer voor recreatieschepen in nieuwe havens;
- Planmatig jaarlijks onderhoud;
- Meerjarig onderhoud (vervanging van op basis van technische en economische levensduur);
- Curatief onderhoud (herstellen van schade);
- Handhaven van orde en veiligheid in en rondom de haven;
- Beheer van schepenbestand en innen havengelden.

Specifiek

1. Locatiestudie watersportactiviteiten

Na de ingebruikname van de nieuwe havens is de vraag naar locaties voor watersportactiviteiten toegenomen. Specifieke locaties voor commerciële watersportactiviteiten zijn geen onderdeel van de plannen van Waterfront (m.u.v. de kleine watersport). Vanwege de vraag zijn wij gestart met een locatie studie met als doel aanwijzen van geschikte locaties in Waterfront en daarbuiten voor (commerciële) watersportbedrijven.

Nieuw beleid

Havenverordening

De nieuwe havens en de komst van de Omgevingsverordening vragen om een actualisatie van de havenverordening uit 1994. Wij zijn daarom ook gestart met de actualisatie van de havenverordening.

Ombuigingen

1. Onderhoud havens (baggeren)

In de begroting 2021 is eenmalig het onderhoud aan de havens met een jaar opgeschoven wat voor dat jaar een voordeel oplevert van € 185.000.

2. Havengelden

We adviseren om de inkomsten (€ 110.000) uit havengelden en daarmee de kostendekkendheid structureel te verhogen tot 60%. De afgelopen jaren hebben wij veel geïnvesteerd in het havengebied en de faciliteiten waarbij het redelijk wordt geacht hier een verhoging van de inkomsten tegenover te zetten. Om dat te bereiken gaan wij de verordening havengelden actualiseren (nieuwe tarieven en/of verhoging van de tarieven).

Vanuit amendement 7-7 bij de Kadernota 2022-2025 wordt de kostendekkendheid taakstellend verhoogd naar respectievelijk 75%, 90% en 100% voor de jaren 2023 tot en met 2025. Hiervoor zal conform motie 7-1 eerst onderzocht worden wat de effecten van dit voorstel zijn. De uitkomst van dit onderzoek zal voor de begroting 2023 met de raad gedeeld worden. De bijbehorende baten en lasten zijn opgenomen onder taakveld 2.4.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	15	15	15	15
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV23 - Recreatieve havens - totaal	15	15	15	15

2.4

Taakveld economische havens en waterwegen

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	R. van Drunen

Wat willen we bereiken?

Het beheren van de havens in Harderwijk voor recreatie en industrie.

Met de havens in het havengebied noord richten wij ons primair op de beroepsvaart: op- en overslag van goederen en containers), reparatie, productie en winterstalling van (recreatie)vaartuigen.

De Lorentzhaven faciliteert het lokale en regionale bedrijfsleven op het gebied van (duurzaam) vervoer over water. Hiervoor is de haven voorzien van een openbare kade, voldoende bedrijven die werkzaam zijn in de sector op- en overslag en een containerterminal met deels een openbaar karakter. Dit alles ter ondersteuning van de lokale en regionale economie. Voor bedrijven en bezoekende schepen heeft de Lorentzhaven toegevoegde waarde.

De Pasteurhaven huisvest primair bedrijven die gerelateerd zijn aan watersport en visserij en biedt daarvoor goede faciliteiten. De Pasteurhaven is goed bevaarbaar met voldoende kadelengete en een brede diversiteit van watersportbedrijven die de watersporter op alle vlakken faciliteert.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Planmatig jaarlijks onderhoud;
- Meerjarig onderhoud (vervanging van op basis van technische en economische levensduur);
- Curatief onderhoud (herstellen van schade);
- Handhaven van orde en veiligheid in en rondom de haven;
- Beheer van schepenbestand en innen havengelden.

Nieuw beleid

Ombuigingen

1. Waterplan

Minder inzet op de realisatie van het waterplan wordt mogelijk geacht zonder dat hiermee het resultaat in het geding komt. Jaarlijks levert dit een besparing op van € 6.210.

2. Toezicht

Destijds is bij het ramen van de kosten in verband met de compensatiegebieden Waterfront langs het randmeer een budget van € 5.000 structureel opgevoerd voor toezicht. Van dit budget wordt echter geen gebruik gemaakt en kan dus vrijvallen.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	938	1.288	1.104	1.053
Baten	-491	-903	-794	-812
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-20	-20	-20	-20
TV24 - Economische havens en waterwegen - totaal	427	365	290	221

2.5

Taakveld Openbaar vervoer

Portefeuillehouder(s):	Ruimte
Domein:	J. de Jong
Taakveldverantwoordelijke:	J. Langevoord

Wat willen we bereiken?

De gemeente Harderwijk stimuleert het gebruik van het openbaar vervoer. Uitgangspunt is het huidige niveau minimaal in stand te houden en waar mogelijk met maatwerk verbeteringen door te voeren. Bij maatwerk kan o.a. gedacht worden aan een verbeterde, snellere en frequentere treinverbinding met de Randstad en Zwolle. Bezuinigingen in het openbaar busvervoer zijn echter, geïntensiveerd door COVID-19, zeer actueel. We maken ons sterk voor behoud van belangrijke buslijnen en onderzoeken samen met de provincie Gelderland een nieuwe vorm van openbaar vervoer per medio 2022, de haltetaxi.

Het fiets-/voetveer tussen Strand Horst en Zeewolde vervult een zeer belangrijke functie voor met name scholieren en recreatief fietsverkeer. We hechten er waarde aan deze voorziening te behouden en waar mogelijk nog te verbeteren, net als andere verbindingen tussen Flevoland en Gelderland via Harderwijk.

Wat doen we daarvoor?

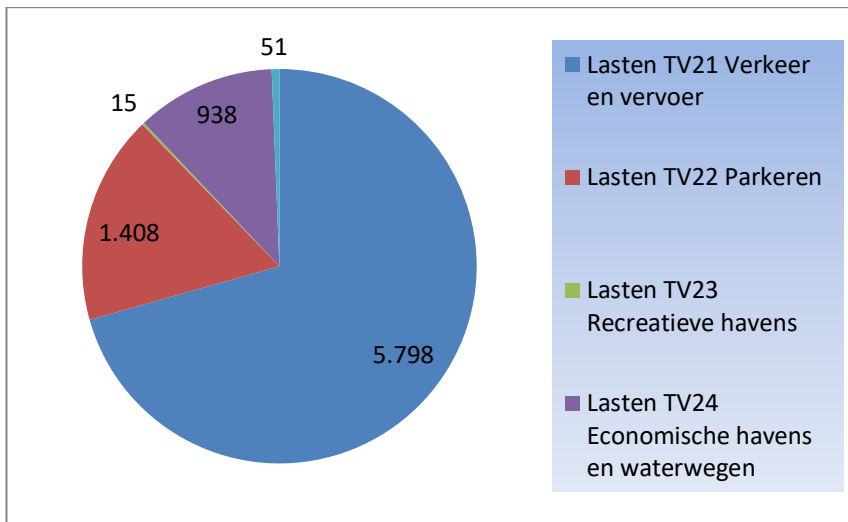
Regulier

Samen met partners, zoals NS, provincie Gelderland en omliggende gemeenten, werken we samen aan een goed netwerk van openbaar vervoer van en naar Harderwijk.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	51	44	44	44
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV25 - Openbaar vervoer - totaal	51	44	44	44

C TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 2

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	TV21 - Verkeer en vervoer	4.747	5.645	5.798	5.625	5.597	5.584
	TV22 - Parkeren	2.023	1.955	1.408	1.295	1.528	1.511
	TV23 - Recreatieve havens	0	15	15	15	15	15
	TV24 - Economische havens en waterwegen	686	1.871	938	1.288	1.104	1.053
	TV25 - Openbaar vervoer	48	66	51	44	44	44
Lasten - Totaal		7.504	9.553	8.210	8.267	8.288	8.207
Baten	TV21 - Verkeer en vervoer	-300	-156	-93	-93	-93	-93
	TV22 - Parkeren	-127	-161	-196	-196	-150	-117
	TV23 - Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0
	TV24 - Economische havens en waterwegen	-326	-304	-491	-903	-794	-812
Baten - Totaal		-752	-621	-781	-1.193	-1.037	-1.022
Programma - saldo voor bestemming		6.751	8.932	7.429	7.075	7.251	7.185
Dotatie aan reserves	TV21 - Verkeer en vervoer	1.060	2.011	0	0	0	0
	TV24 - Economische havens en waterwegen	121	250	0	0	0	0
Dotatie aan reserves - Totaal		1.181	2.261	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	TV21 - Verkeer en vervoer	-23	-1.003	-447	-494	-494	-494
	TV24 - Economische havens en waterwegen	-232	-14	-20	-20	-20	-20
Onttrekking uit reserves - Totaal		-254	-1.017	-467	-514	-514	-514
Programma - saldo na bestemming		7.678	10.176	6.962	6.561	6.737	6.671

Financiële analyse begroting 2022 ten opzichte van begroting 2021:

Ontwikkeling saldo programma	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Begroting 2021	10.176.000,-	
Begroting 2022	6.962.000,-	
Verschil	3.214.000,-	V

Onderwerp	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Nieuw beleid	467.333,-	N
Onderhanden werken	2.138.927,-	V
Kapitaallasten	364.705,-	N
Doorberekende salariskosten	109.284,-	V
TV 21 Verkeer en vervoer	867.000,-	V
TV 22 Parkeren	670.000,-	V
TV 24 Economische havens en waterwegen	250.000,-	V
Diversen	-10.827,-	V
Totaal	3.214.000,-	V

Toelichting op de financiële analyse:

Onderhanden werken:

Vanuit de jaarrekening 2020 zijn budgetten meegenomen naar 2021. Dit zijn incidentele budgetten voor 2021. In 2022 komen deze budgetten niet meer voor en leidt dit tot een voordeel.

Kapitaallasten

Jaarlijks worden de kapitaallasten bepaald op basis van de aanwezige activa en de nieuwe investeringen. Deze worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/programma's.

Doorberekende salariskosten

Door de hogere lasten binnen de salarisbegroting, voornamelijk als gevolg van de cao ontwikkelingen, de jaarlijks herziene toerekening van deze salariskosten naar de diverse programma's en extra ureninzet bij grondexploitaties kan er binnen het programma sprake zijn van een voor of nadeel.

TV 21 Verkeer en vervoer

Per saldo is op dit taakveld sprake van een voordelig resultaat. Dit wordt met name veroorzaakt door incidentele mutaties ad € 1.313.000,- aan bestemmingsreserves in 2021 en incidentele vrijval ad € 91.000,- in de exploitatie. Op het budget "verharde openbare ruimte" is sprake van een nadelig resultaat van € 527.000,-. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2021 incidenteel € 257.000,- is afgeraamd t.b.v. dekking van het project Engelsef en € 200.000,- voor het project Stationslaan. Daarnaast is het wegenonderhoud duurder geworden door indexatie en areaaluitbreiding (voordeurnorm woningbouw).

TV 22 Parkeren

In de Parkeerexploitatie 2017 en Kadernota 2018 - 2021 zijn 2 parkeergarages in het Waterfront opgenomen. Deze zijn echter nog niet gerealiseerd. Door een nieuwe planning aan deze parkeergarages mee te geven, zijn de geraamde kapitaallasten doorgeschoven in de tijd. Dit leidt tot een voordeel op dit taakveld van € 542.000,- wat is ingezet als dekking van het ombuigingsplan. Verder is er een voordeel van € 34.000,- vanwege huuropbrengsten tijdelijke parkeerplekken Sint Jansdal. Daarnaast is in 2021, vanuit de kadernota 2021 – 2024, €119.000,- incidenteel beschikbaar gesteld. Doordat deze incidentele lasten niet meer zijn geraamd in 2022 ontstaat ook hier een voordeel.

TV 24 Economische havens en waterwegen

De dotatie aan de bestemmingsreserve Havenwerken staat vanaf 2022 opgenomen onder taakveld 0.10 Mutatie Reserves. Tegenover het voordeel op het taakveld 2.4, staat daarom een evenredig nadeel op taakveld 0.10.

Diversen

Per saldo is er voor de overige diverse baten en lasten een voordeel van € 10.827,-.

Totaaloverzicht Nieuw Beleid

Als nieuw beleid zijn de volgende posten opgenomen, de toelichting is opgenomen onder de betreffende taakvelden:

Nieuw beleid	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
TV21 - Verkeer en vervoer	Regionaal Mobiliteitsfonds	100	0	0	0
	Uitvoering verkeersveiligheidsplan	175	175	175	175
	Vervangen verkeersregelingsinstallaties	13	13	13	13
	Onderzoek afwaarderen Centrumroute	44	0	0	0
	Actualiseren GVVP 2022	35	0	0	0
TV21 - Verkeer en vervoer - Totaal		367	188	188	188
TV22 - Parkeren	Opstellen parkeervisie, herzien parkeernormen en -verordening	100	0	0	0
TV22 - Parkeren - Totaal		100	0	0	0
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal		467	188	188	188

2.3 Programma 3 Economie

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij werken aan een samenleving waarin mensen en organisaties gestimuleerd worden en de ruimte krijgen om te ondernemen. Onder de noemer 'ondernemend' vallen alle beleidsterreinen die tot doel hebben de totale economische activiteit in stad en regio te vergroten. Hoewel deze beleidsterreinen elk een eigen dynamiek kennen, hebben ze een gezamenlijk doel; het versterken van de economische kracht van Harderwijk, haar ondernemers en haar inwoners. De economische kracht van Harderwijk uit zich in de mate waarin de inwoners in staat zijn passend werk te vinden en de mate waarin ondernemers en bedrijven in staat worden gesteld zich te ontwikkelen. Vanwege de economische verwevenheid in de regio zoekt Harderwijk bij het versterken van de economische kracht de samenwerking met de regiogemeenten.

Wij werken aan het versterken van de economie in Harderwijk door het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling, door concreet invulling te geven aan stads promotie en door te blijven werken aan het verbeteren van ons vestigingsklimaat.

Het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling

- Het stimuleren van de circulaire (duurzame) economie.
- Benutten van de economische kansen die Lelystad Airport gaat bieden, door de integrale samenwerkingen en verschillende aanpalende thema's, met de belangrijkste stakeholders op gemeentelijk-, regionaal- en interregionaalniveau verder te bestendigen .
- Uitvoeren van de detailhandels- en kantorenvisie en regionale visie bedrijventerreinen.
- Uitvoeren winkeltijdenverordening.
- Versterken van de binnenstad door deze aantrekkelijker te maken met als resultaat een hogere bestedingen.
- In de volle breedte benutten van de samenwerking tussen de winkel- en horeca ondernemers het culturele aanbod (SAP) de evenementenorganisaties en Heerlijk Harderwijk in Bureau Binnenstad met als resultaat een professionele samenwerking in de binnenstad.
- ism programma Duurzaamheid en Mobiliteit mogelijkheden onderzoeken om te komen tot duurzame stadslogistiek in de Binnenstad van Harderwijk 2030

Economische promotie van Harderwijk door het continueren van de promotie en positionering van Harderwijk als een toeristische bestemming in binnen- en buitenland

- Samen met de evenementenorganisatoren de harderwijker evenementen verduurzamen.
- Het versterken van het thema Hanze in Harderwijk.
- Het doorontwikkelen van Heerlijk Harderwijk als promotie organisatie voor Harderwijk.
- Het versterken en doorontwikkelen van het Toeristisch Informatiepunt in het oude stadhuis (Markt 1).
- De balans brengen in natuur en recreatie in het buitengebied van Harderwijk/op de Veluwe

Wij werken aan het verbeteren van het vestigingsklimaat en aan de kwaliteit van bedrijventerreinen

- Initiatiefnemer bij de uitvoering van het Regionaal Programma Bedrijventerreinen.
- Monitoren van de kwaliteit van het vestigingsklimaat voor alle werklocaties in Harderwijk en Hierden.
- Het tijdig beschikbaar hebben of krijgen van bouwrijpe grond.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op ondersteuning en uitbouw van het bestaande economisch potentieel. Hieronder vallen o.a. bedrijventerreinen, binnenstad, winkelcentra, toerisme, werkgelegenheid, warenmarkten, exploitatie van gemeentelijke eigendommen, maar ook evenementen.

Ontwikkelingen

De economische ontwikkeling van Harderwijk heeft zich een aantal jaren positief ontwikkeld. Tot en met 2019 zagen we bedrijven groeien en de werkloosheid dalen. De Corona crisis heeft ook Harderwijk en de Harderwijker economie geraakt. De Harderwijker economie lijkt zich weer te herstellen maar het is op dit moment niet duidelijk welke (permanente) effecten de Corona crisis heeft. De horeca, detailhandel en vrijetijdsector hebben grote klappen gekregen. Er zijn ook sectoren die minder hebben geleden onder, of zelfs hebben geprofiteerd van, de corona crisis. De effecten van de corona crisis zijn (nog) niet terug te zien in de werkgelegenheidscijfers en het aantal vestigingen in Harderwijk. Ondanks dat de effecten niet zichtbaar zijn blijft het belangrijk met ondernemers, en zeker ook met de provinciale, in gesprek te zijn en te onderzoeken hoe we de Harderwijkse economie kunnen versterken. Dat is een van de belangrijkste opgaven voor de komende jaren. In 2022 gaan we ons richten op het behouden en versterken van bedrijvigheid In Harderwijk en Hierden en is specifieke aandacht voor een

toekomstbestendige binnenstad. In 2022 werken wij vanuit programma economie mee aan de voorbereiding van het economische beleid in EHZ verband.

Verbonden partijen

N.v.t.

Beleidskaders

- Visie op een andere Binnenstad.
- Detailhandelsvisie.
- Kantorennota.
- Economische positionering Harderwijk.
- Regionaal Programma Werklocaties.

B TAAKVELDEN

3.1	Taakveld Economische ontwikkeling
------------	--

Portefeuillehouder(s):	B. van Bijsteren
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	N. Dirksen

Wat willen we bereiken?

Ontwikkelen van beleid ter versterking van de (sociaal) economische bedrijvigheid. Stimuleren van projecten en initiatieven tussen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Versterken van lokale, regionale en nationale samenwerkingsverbanden en structuren. Stimuleren van innovatieve en duurzame ontwikkelingen. Verstevenigen dienstverlening aan ondernemers.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

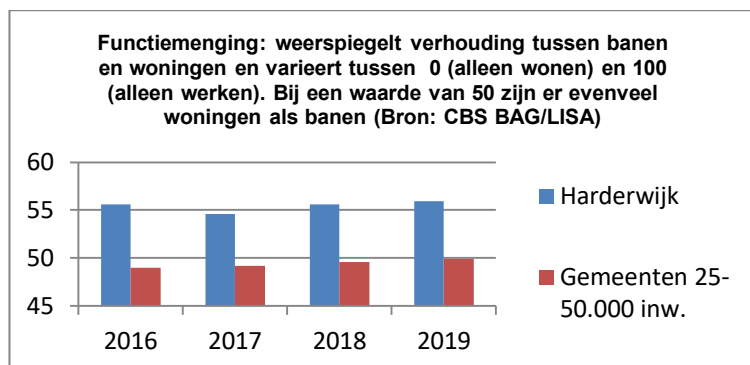
- Uitvoeren Economische Positionering Harderwijk
- Economische Platform Harderwijk
- Contacten onderhouden met de wijkwinkelcentra, Bedrijvenkring en warenmarkt
- Samenwerken met de regio op het gebied van diverse economische thema's o.a RPW, oriëntatie gebiedsagenda, Lelystad Airport
- Versterken samenwerking in de binnenstad i.s.m. Heerlijk Harderwijk

Nieuw beleid

- Update Visie Binnenstad
- Detailhandelsbeleid

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	242	206	206	206
Baten	-90	-90	-90	-90
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV31 - Economische ontwikkeling - totaal	151	116	116	116

Verplichte beleidsindicatoren

3.2 Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Portefeuillehouder(s):	B. van Bijsteren
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	R. van der Leeden

Wat willen we bereiken?
 Dit taakveld heeft betrekking op grondexploitaties bedrijventerreinen daar waar taakveld 8.2 betrekking heeft op grondexploitatie van niet-bedrijventerreinen (woningbouw). Door het tijdig beschikbaar hebben of krijgen van bouwrijpe grond willen we een bijdrage leveren aan de verdere economische ontwikkeling van Harderwijk en het creëren van voldoende werkgelegenheid.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Verwerving, productie en levering van bouwrijpe grond;
- Het opstellen en jaarlijks actualiseren van exploitatieopzetten;
- Aankopen, (tijdelijk) beheren, slopen, saneren, bouw- en woonrijp maken;
- Het uitgeven van bouwrijpe kavels voor bedrijfsvestiging;
- Het opstellen van koop-, ontwikkel- en/of exploitatieovereenkomsten;
- Het onderzoeken van de financiële haalbaarheid van stedenbouwkundige plannen.

Specifiek

Lorentz III

- Afronden bouwrijp maken fase 2;
- Uitgifte bedrijfskavels.

Lorentzhaven

- Voortzetting woonrijp maken oostzijde Lorentzhaven;
- Uitgifte bedrijfskavels.

Overig

- Uitgifte van restkavels binnen de bedrijventerreinen Tonsel en Sypel

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	1.355	1.109	1.007	945
Baten	-1.355	-1.109	-1.007	-945
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX) - totaal	0	0	0	0

3.3

Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Portefeuillehouder(s):	B. van Bijsteren
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	J. Disselhorst

Wat willen we bereiken?

De op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening vanuit de gemeente is geen wettelijke taak, maar draagt bij aan de ontwikkeling van de stad. Dit taakveld heeft een overlap met het volgende taakveld '3.4 Economische promotie', en met '3.1 Economische ontwikkeling'. Dit taakveld betreft de facilitering van de markt en centrummanagement en/of bedrijfsinvesteringszones en het ondersteunen van initiatieven vanuit de markt.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Versterken van de koopfunctie van de stad
- Versterken van de horecafunctie van de stad.
- Uitvoering van werkzaamheden voor het houden van een weekmarkt.
- Ondernemers hulp bieden bij zijn/haar vraag naar arbeid in samenhang met werkzoekenden inwoners en ZZP'ers.
- Het ondernemersloket ziet de ondernemer niet alleen als aanjager van de economie, maar ook als mens van zijn persoonlijke huishouden.
- Ondernemers en gemeente zetten gezamenlijk in op een zo groot mogelijke arbeidsparticipatie.

Specifiek

- Het ondernemersloket wordt (in het kader van het arbeidsbeleid) in 2022 verder vormgegeven.
- De algemene dienstverlening naar bedrijven vanuit het bestaande accountmanagement wordt samen met het bedrijfsleven opnieuw ingericht. Daarbij zal nadrukkelijk het ondersteunen van initiatieven vanuit de markt een rol spelen
- De vanuit de corona maatregelen gestarte ondernemershulp wordt verder ondergebracht in de reguliere dienstverlening naar bedrijven.

Nieuw beleid

- Als onderdeel van de binnenstadvisie en als onderdeel van de horecavisie krijgen het versterken van de koop en horecafunctie in de stad het komend jaar extra aandacht resulterend in nieuw beleid.
- In 2022 wordt het nieuwe arbeidsmarktbeleid in het bestuurlijk proces gebracht.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	314	277	277	277
Baten	-42	-42	-42	-42
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - totaal	273	236	236	236

3.4

Taakveld Economische promotie

Portefeuillehouder(s):	B. van Bijsteren
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	N. Dirksen

Wat willen we bereiken?

Activiteiten die gericht zijn op het 'op de kaart zetten' van de gemeente zijn geen wettelijke taak, maar dragen wel bij aan de (verdere) ontwikkeling van de stad. Dit taakveld heeft een overlap met het vorige taakveld '3.2 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen' en bevat de activiteiten die gericht zijn op promotie en acquisitie.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Versterken evenementen door verstrekken van evenementensubsidie
- Uitvoeren evenementenbeleid
- Thema Hanze verder uitbouwen
- Ondernemers betrekken bij marketingactiviteiten
- Versterken van de stadsmarketing/stichting Heerlijk Harderwijk en het Toeristisch Informatie Punt

Specifiek

- Ontvangstlocatie Boekhorstlaan – bevordert het bezoekersmanagement en de balans tussen natuur en recreatie op de Veluwe. Wordt gefinancierd uit vereveningsbijdrage Vitale vakantieparken
- Voorbereiden voor Hanzejaar2023 – komt een college voorstel

Nieuw beleid

Kadernota

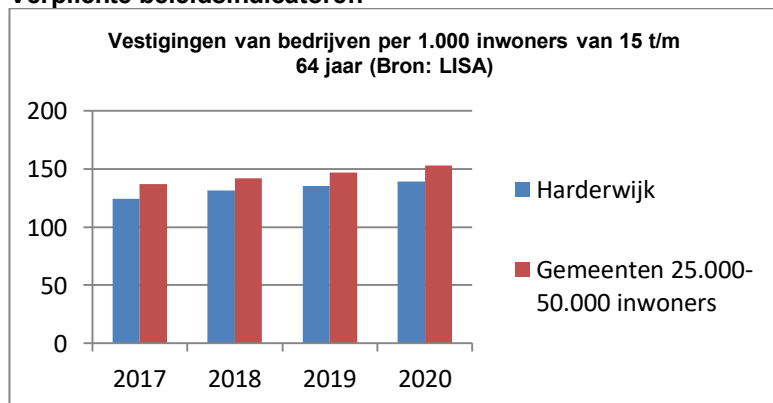
Internationale Hanzedagen 2031

Instellen van een bestemmingsreserve ad € 500.000 t.b.v. organisatie internationale Hanzedagen 2031. Op termijn is hiervoor een bedrag benodigd ad € 1.000.000,-.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	693	437	438	438
Baten	-494	-494	-494	-494
Dotatie aan reserves	500	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV34 - Economische promotie - totaal	699	-57	-56	-56

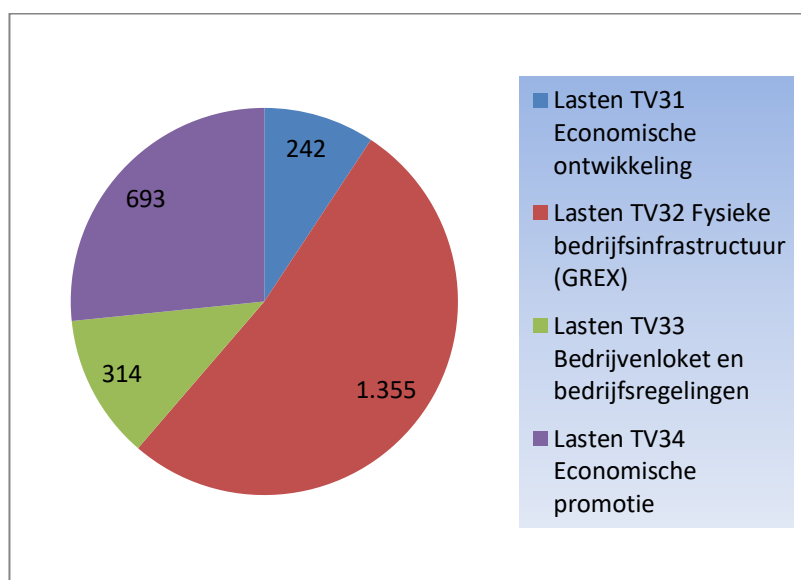
Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

C TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 3

Programma 3 Economie		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	TV31 - Economische ontwikkeling	146	322	242	206	206	206
	TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	0	2.778	1.355	1.109	1.007	945
	TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	419	450	314	277	277	277
	TV34 - Economische promotie	586	675	693	437	438	438
	Lasten - Totaal	1.151	4.224	2.604	2.030	1.929	1.866
Baten	TV31 - Economische ontwikkeling	-20	-28	-90	-90	-90	-90
	TV32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	0	-2.778	-1.355	-1.109	-1.007	-945
	TV33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-21	-36	-42	-42	-42	-42
	TV34 - Economische promotie	-324	-486	-494	-494	-494	-494
Baten - Totaal	-366	-3.328	-1.981	-1.735	-1.633	-1.570	
Programma - saldo voor bestemming		786	896	623	295	296	296
Dotatie aan reserves	TV34 - Economische promotie	0	0	500	0	0	0
	Dotatie aan reserves - Totaal	0	0	500	0	0	0
Onttrekking uit reserves	TV31 - Economische ontwikkeling	0	-68	0	0	0	0
	Onttrekking uit reserves - Totaal	0	-68	0	0	0	0
Programma - saldo na bestemming		786	828	1.123	295	296	296

Financiële analyse begroting 2022 ten opzichte van begroting 2021:

Ontwikkeling saldo programma	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Begroting 2021	828.000,-	
Begroting 2022	1.123.000,-	
Verschil	-/- 295.000,-	N

Onderwerp	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Nieuw beleid	500.000,-	N
Onderhanden werken	110.000,-	V
Doorberekende salariskosten	12.000,-	N
Afvalverwerking onderhoudsbedrijf	95.000,-	V
Nalevingsonderzoek / Mysteryshoppers	25.000,-	V
Hanze Icoonjaar	15.000,-	N
Diversen	2.000,-	V
Totaal	295.000,-	N

Toelichting op de financiële analyse:

Nieuw beleid

Een specificatie van nieuw beleid wordt onderaan deze analyse in tabelvorm weergegeven.

Onderhanden werken:

Vanuit de jaarrekening 2020 zijn budgetten meegenomen naar 2021. Dit zijn incidentele budgetten voor 2021. In 2022 komen deze budgetten niet meer voor en leidt dit tot een voordeel.

Doorberekende salariskosten

Door de hogere lasten binnen de salarisbegroting, voornamelijk als gevolg van de cao ontwikkelingen, de jaarlijks herziene toerekening van deze salariskosten naar de diverse programma's en extra ureninzet bij grondexploitaties kan er binnen het programma sprake zijn van een voor of nadeel.

TV 3.3 Afvalverwerking onderhoudsbedrijf

Het stadsbedrijf heeft haar budgetten herzien en een aantal budgetten verschoven in de begroting 2021. Dit budget is echter onjuist van taakveld 7.3 afval naar taakveld 3.3 markten verplaatst in 2021. Bij de begroting 2022 is dit gecorrigeerd. Dit levert op taakveld 3.3 een 'voordeel' op van € 95.000,- en op taakveld 7.3 een 'nadeel' van € 95.000,-. Dit heeft per saldo derhalve geen effect.

TV 3.4 Nalevingsonderzoek / Mysteryshoppers

Bij de kadernota 2019 is een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de jaren 2019 t/m 2021 van € 25.000,- in elk jaar. In 2022 is dit budget derhalve niet meer beschikbaar en dit verklaart het voordeel ter hoogte van € 25.000,-.

TV 3.4 Hanze Icoonjaar

Bij de begroting 2021 is een budget beschikbaar gesteld in 2022 voor voorbereidingskosten voor het Hanze iconjaar 2023.

Diversen

Per saldo is er voor diverse baten en lasten een voordeel van € 2.000,-.

Totaaloverzicht Nieuw Beleid

Als nieuw beleid zijn de volgende posten opgenomen, de toelichting is opgenomen onder de betreffende taakvelden:

Nieuw beleid	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
PROG3 Economie					
TV34 - Economische promotie	Internationale Hanzedagen 2031	500	0	0	0
TV34 - Economische promotie - Totaal		500	0	0	0
PROG3 Economie - Totaal		500	0	0	0

2.4 Programma 4 Onderwijs

A ALGEMEEN

Doelstelling

Voor elk kind een ononderbroken ontwikkelingstraject in het (passend) onderwijs en een startkwalificatie of een leer-werktraject richting de arbeidsmarkt voor alle jongeren. Wij hebben de wettelijke plicht om voor adequate onderwijshuisvesting te zorgen. Volwassenen kunnen hun basisvaardigheden ontwikkelen.

Onderwijs vormt. Het biedt alle Harderwijkers kansen om hun talenten zo goed mogelijk te ontwikkelen en te benutten. We richten ons samen met onze partners vooral op kwetsbare groepen die meer aandacht nodig hebben om het hoogst haalbare uit zichzelf te kunnen halen. We streven voor iedereen naar een passende deelname aan de maatschappij.

Ons streven is dat volwassenen in Harderwijk hun basisvaardigheden zoals taal- en rekenvaardigheden kunnen blijven ontwikkelen. Ook richten we ons op bewustwording van het belang van toegankelijke informatie voor iedereen, zodat ook minder hoogopgeleide inwoners alle informatie tot hun beschikking hebben.

We vinden het belangrijk dat het onderwijs beschikt over voldoende en adequate huisvesting. We hebben aandacht voor versterking van de regionale functie van het beroepsgerichte onderwijs in Harderwijk, dat goed aansluit op de lokale- en regionale arbeidsmarkt. Verbinding tussen VO scholen in de regio en het MBO is daarvoor van belang. En ook vernieuwend onderwijs dat gericht is op brede ontwikkelingen in de maatschappij, zoals innovatie in techniek en zorg, denk bijvoorbeeld aan robotisering. Daarmee sluit het onderwijs goed aan op wat bedrijven en instellingen nodig hebben en vergroten we de arbeidskansen voor Harderwijkers.

Inhoud

Dit programma bevat de activiteiten op het gebied van onderwijs en volwasseneducatie. In Harderwijk werken gemeente en onderwijs nauw samen met alle partners op o.a. het beleidsterrein jeugd, welzijn en sport om ontwikkelingen op elkaar aan te sluiten en de jeugd en volwassenen optimaal te ondersteunen. Een goed en een breed aanbod van onderwijs vormt een belangrijke randvoorwaarde voor de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de stad als woon- en werkgemeente.

Ontwikkelingen

Gevolgen Covid-pandemie

-Nationaal Programma Onderwijs

Ter bestrijding van ontstane achterstanden ten gevolge van de Corona Pandemie bij kinderen/jongeren in de Gemeente Harderwijk heeft het Rijk besloten het onderwijs en de gemeenten zogenaamde NPO middelen beschikbaar te stellen. De achterstanden moeten hiermee worden bestreden op groeps- en individueel niveau. De aanpak wordt gezamenlijk opgepakt tussen de gemeente in nauw overleg en afstemming met alle belanghebbende organisaties.

-Bestrijding jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten

Extra middelen kunnen worden ingezet om schooluitval te voorkomen en jongvolwassenen te ondersteunen tijdens hun route naar (passend) onderwijs en werk.

Onderwijshuisvesting

-Integraal Huisvestingsplan

De raad heeft in april 2020 de Onderwijsvisie vastgesteld. In een plan van aanpak wordt aangegeven hoe en wanneer de verschillende uitgangspunten geclusterd worden opgepakt. Dit plan gaat uit van het gereed komen van een Integraal (onderwijs) Huisvestingsplan in 2021. Verwacht wordt nu dat dit in 2022 gereed komt. Hieruit volgt een planning van nieuw te bouwen of te verbouwen schoolgebouwen.

-Evaluatie doordecentralisatie

De doordecentralisatie is in 2021 geëvalueerd. Er vinden vervolg besprekingen plaats over het vervolg. Verwacht wordt dat een extra bijdrage vanuit de gemeente nodig is voor eventuele (ver)nieuwbouw van de V(S)O-scholen in verband met achterblijvende bekostiging vanuit het Rijk.

Verbonden partijen

N.v.t.

Beleidskaders

Wet op het primair onderwijs, Wet op het voortgezet onderwijs, Wet educatie en beroepsonderwijs, Wet op de expertisecentra

Wet Kinderopvang
 Leerplichtwet, ambtsinstructie
 Beleidsplan Leerlingzaken 2016-2020
 Beleids- en afsprakenkader RMC 2017-2020
 VSV programma 2021-2024
 Notitie OAB beleid 2019 - 2022
 Notitie Brede school 2010 - 2014
 Regioplan Laaggeletterdheid 2020 – 2024
 Uitvoeringsprogramma laaggeletterdheid Harderwijk 2021-2024

B TAAKVELDEN

4.1 Taakveld Openbaar basisonderwijs

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	R. van der Ruyt

Wat willen we bereiken?

Waarborgen van de continuïteit van het openbaar primair en openbaar voortgezet onderwijs in Harderwijk.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Beoordeling op de begroting, jaarrekening, accountantsverklaring en het jaarverslag
- Toezicht houden op het openbare karakter van het door stichting Proo te verzorgen onderwijs.
- Benoeming van leden van de Raad van Toezicht.
- Instemmen met voorstellen tot wijzigen van de statuten.

In regionaal verband wordt er toezicht uitgeoefend op de stichtingen die het openbaar onderwijs verzorgen: stichting Proo en stichting RSG Slingerbos | Levant. Hiervoor vindt 2x per jaar in regionaal verband overleg plaats met de onderwijsbesturen, dit wordt het Coördinatiepunt genoemd.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	256	254	254	254
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV41 - Openbaar basisonderwijs - totaal	256	254	254	254

4.2 Taakveld Onderwijshuisvesting

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	K. Traas

Wat willen we bereiken?

Zorgdragen voor adequate huisvesting van het openbaar en bijzonder onderwijs, waarbij de komende jaren extra aandacht is voor verduurzaming omdat dit volgt uit het Klimaatakkoord, routekaart duurzaamheid.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Tweejaarlijks leerling-prognoses verwerken;
- Jaarlijks ruimteverdeling maken met toestemmingen verhuur;
- Beoordelen jaarlijkse aanvragen huisvestingsprogramma;
- Jaarlijks schouwen van de gebouwen;
- Doordecentralisatie voortgezet (speciaal)onderwijs: beoordelen verantwoordingen en

meerjareninvesteringsplannen en vijfjaarlijks evalueren;

- Kennis nemen van bouwplannen in relatie tot adequate huisvesting / kwaliteitsverbetering;
- In samenwerking met Domein Ruimte uitvoering geven aan routekaart Duurzaamheid

Specifiek

Uitvoering geven aan ventilatieregeling SUVIS. Dat is een subsidieregeling voor scholen die via de gemeente verloopt. Omdat de gemeente Harderwijk er voor heeft gekozen geen bijdrage te leveren in de financiering, o.a. omdat gekozen wordt voor financiering van de bredere opgave via het IHP (zie nieuw beleid), is de uitvoering beperkt tot administratieve taken.

Nieuw beleid

Kadernota

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2022 – 2026. Proces is gestart in 2020. De eenmalige kosten bedragen € 48.500 (gedekt in Kadernota).

De jaarlijkse structurele kosten zijn nog niet bekend. Dat is afhankelijk van het aantal nieuw te bouwen of te verbouwen scholen per jaar.

Doordecentralisatie

Er loopt een proces om verhoging van de ddc-vergoeding vanaf 2023 voor minimaal 26% en maximaal 40%. De jaarlijkse bijdrage wordt dan met resp. € 538.000,- en € 810.000,-. Hiermee wordt geanticipeerd op verwachte extra middelen van het Rijk. Over deze verhoging zijn bestuurlijk toezeggingen gedaan.

Er loopt daarnaast een proces om nieuwbouw CMVBO mogelijk te maken. Hiervoor wordt vanaf 2023 50% bijgedragen aan een lening (€ 99.700,- aflopend naar 0 in 40 jaar)

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	3.610	3.459	3.456	3.454
Baten	-190	-190	-190	-190
Dotatie aan reserves	892	892	12	12
Onttrekking uit reserves	-1.257	-1.236	-93	-92
TV42 - Onderwijshuisvesting - totaal	3.055	2.925	3.186	3.184

4.3

Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Portefeuillehouder(s):	M.E. Companjen, G.J. van Noort
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	S.R.M. Rijnbeek

Wat willen we bereiken?

Binnen dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die samenhangen met het lokale onderwijsbeleid en leerlingzaken. Het gaat hier o.a. om: voor- en vroegschoolse educatie, peuteropvang, leerlingenvervoer, handhaven leer- en kwalificatieplicht, tegengaan voortijdig schoolverlaten en volwasseneducatie.

Op de diverse onderwerpen willen we het volgende bereiken.

1. Ervoor zorgen dat kinderen een zo normaal mogelijke ontwikkeling doormaken die past bij hun intellectuele capaciteiten en dat zij eventuele achterstanden in (taal)onderwijs zo snel mogelijk wegwerken.
2. Zoveel mogelijk leerlingen verlaten het onderwijs met tenminste een startkwalificatie (einddiploma MBO minimaal niveau 2, HAVO, VWO of vervolgonderwijs).
3. Het bevorderen van een zo hoog mogelijke deelname van peuters aan het peuterspeelwerk ter voorbereiding op de basisschool.
4. Het terugdringen van laaggeletterdheid bij volwassenen. Bevorderen bewustwording van laaggeletterdheid en het belang van toegankelijke, beschikbare informatie voor iedereen.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

1. Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid

- Het zo vroeg mogelijk laten stellen van juiste indicaties (dreigende) taalachterstanden;
- Het geven van voorlichting over (dreigende) taalachterstanden, de gevolgen daarvan en de mogelijke interventies aan ouders van betrokken kinderen;
- Groepen taalstimulering voor ouder en kind, voor kinderen in de leeftijd 6 maanden - 2 jaar.
- Zorgen voor voldoende aanbod voorschoolse educatie aan peuters tussen 2 en 4 jaar;
- Het laten geven van vroegschoolse educatie aan leerlingen in groepen 1 en 2 van het basisonderwijs;
- Uit laten voeren van de VoorleesExpress.
- Het laten geven van extra (taal)onderwijs aan leerlingen van het basisonderwijs in zgn. schakelklassen);
- Het op verschillende manieren stimuleren van ouders om betrokken te raken en te blijven bij de (school)ontwikkeling van hun kinderen, om samen met de kinderen ook thuis te lezen en te zingen en met taal bezig te zijn en om naar ouderavonden en dergelijke te komen.

2. Leerplicht en RMC

- Het controleren en handhaven van de leerplicht (van 5 tot en met 15 jaar) en de kwalificatieplicht (16- en 17 jarigen) bij Meerinzicht Sociaal;
- Het voorkomen en tegengaan van voortijdig schoolverlaten door middel van diverse activiteiten gericht op groepen jongeren en op individuele (potentieel) voortijdig schoolverlaters door Meerinzicht Sociaal en welzijn- en sportorganisaties;
- Het registreren, monitoren, doorgeleiden en activeren van jongeren zonder startkwalificatie en jongeren afkomstig van het Praktijk- Voortgezet speciaal onderwijs tot 23 jaar richting onderwijs, arbeidsmarkt en/of gemeentelijke voorzieningen, trajecten (sluitend vangnet) bij Meerinzicht Sociaal;
- Het uitvoeren van RMC taken als regionale RMC contactgemeente en het regionaal VSV programma, deels uitgevoerd door Meerinzicht Sociaal;
- Stimuleren van vroegsignalering en samenwerking in het kader van passend onderwijs ten behoeve van o.a. onderwijs-jeugdzorg arrangementen;
- Uitvoeren van verordening Leerlingenvervoer, o.a. ter ondersteuning passend onderwijs.

3. Kinderopvang en peuterspeelwerk

- Uitvoeren en monitoren Subsidieregeling Peuteropvang en voorschoolse educatie
- Inspecteren en handhaven van de Wet Kinderopvang;
- Actueel houden van het Landelijk Register Kinderopvang;

4. Volwasseneducatie

- Harderwijkers van 18 jaar en ouder met een geringe taal- en rekvaardigheid ondersteunen door het bieden van volwasseneneducatie via de wet taaleis en WEB.
- Er wordt met diverse partners arbeidsmarktregionaal ingezet op het terugdringen van laaggeletterdheid.
- Programma voor het werken aan basisvaardigheden onder volwassenen en bevorderen bewustwording van laaggeletterdheid onder organisaties en bedrijven.

5. Overig

- Brede school. In drie wijken is er een brede school: een combinatie van bewegingsonderwijs door een vakleerkracht en het bieden van naschools aanbod. De brede school is gericht op ontwikkelingskansen voor elk kind tussen 4 en 12 jaar in de betreffende wijk.
- Stimuleren van de samenwerking tussen verschillende kind voorzieningen ter ondersteuning van een goede doorgaande ontwikkelingslijn;
- Verbinding tussen het voortgezet onderwijs, het techniekonderwijs en een mogelijke Robotacademie monitoren;
- Streven naar versterking van de regionale functie van het beroepsgericht onderwijs (vmbo, mbo)

Specifiek voor 2022

- Regionaal actualiseren Leerplicht/RMC beleid
- Uitvoeren verbeterplan passend onderwijs
Gemeente en primair onderwijs hebben samen een aantal actiepunten benoemd waaraan gewerkt wordt.
- Implementatie van het uitvoeringsprogramma laaggeletterdheid Harderwijk 2021-2024.

Nieuw beleid

Het beleid voor de "brede scholen" wordt geactualiseerd en komt in 2022 ter besluitvorming.

Ombuigingen

1. Inzet middelen onderwijsachterstandenbeleid

Middelen onderwijsachterstanden (€ 100.000 per jaar) kunnen deels ingezet worden t.b.v. het peuterspeelzaalwerk. Effect is hierbij dat een lager bedrag teruggestort hoeft te worden naar het rijk en het voorzieningenniveau peuterspeelzaalwerk in stand kan blijven. Risico is dat rijksfinanciering / voorwaarden aangepast kunnen gaan worden. Dit is zeker niet de verwachting op korte of middellange termijn.

2. Subsidiëring Volksuniversiteit-Volwasseneneducatie-Leerlingenprognoses

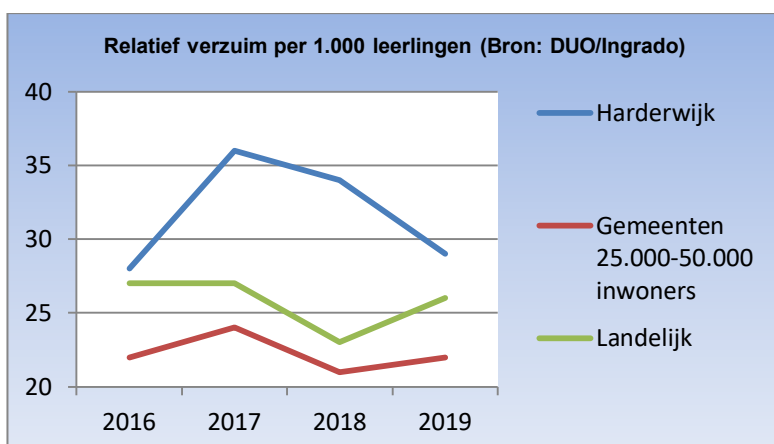
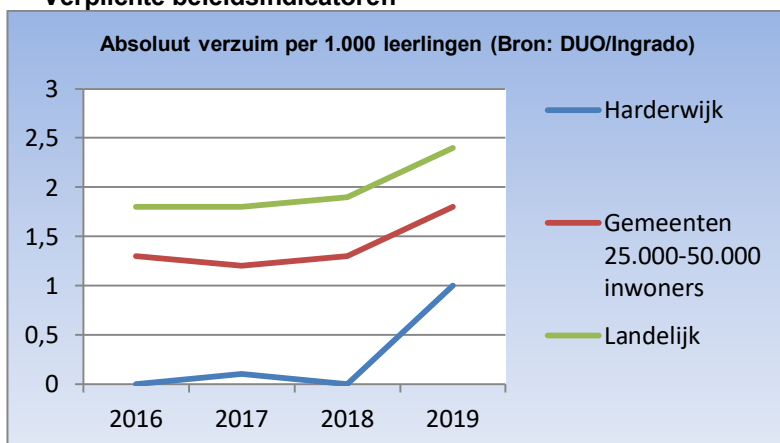
Dit betreft een budgetverlaging van € 21.526 vanaf 2023 voor de subsidie aan de Volksuniversiteit. Een verlaging van subsidie voor volwasseneneducatie voor € 25.000 vanaf 2022. Als laatste een verlaging van het budget voor leerlingenprognoses van € 2.800 in 2022 en in 2024.

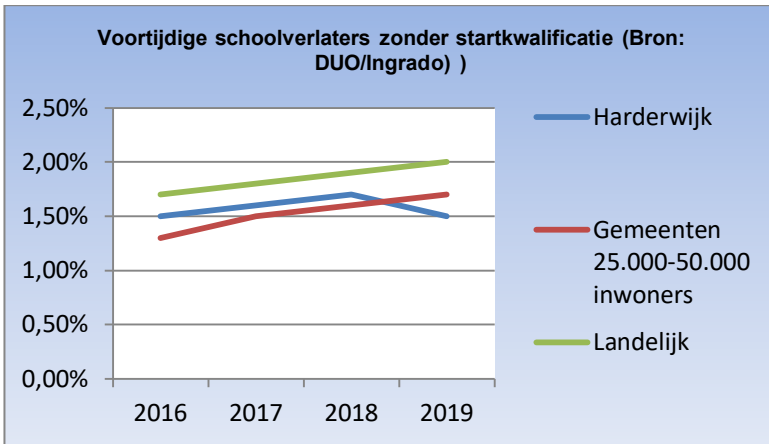
Voor alle onderwerpen geldt dat op grond van de resultaten in de afgelopen periode het verantwoord is genoemde budgetten aan te passen, zonder dat dit (grote) invloed zal hebben op de realisatie van deze taken.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	4.206	4.147	4.133	4.129
Baten	-2.742	-2.742	-2.742	-2.742
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken - totaal	1.464	1.405	1.391	1.387

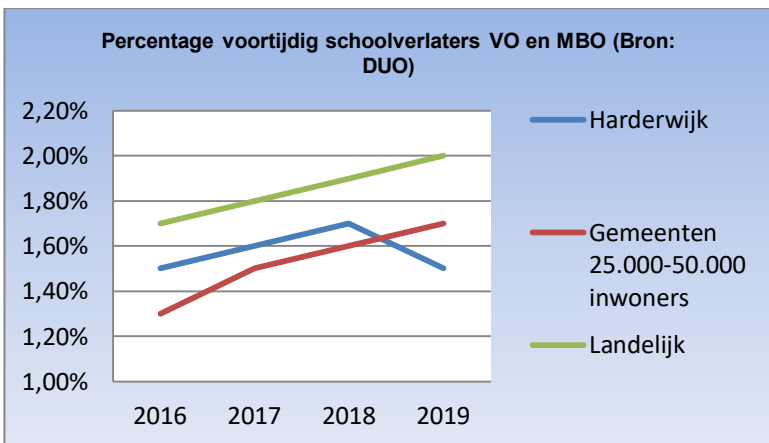
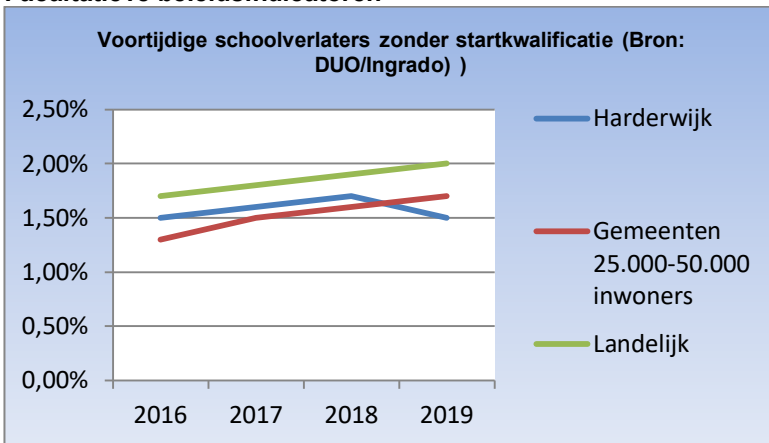
Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

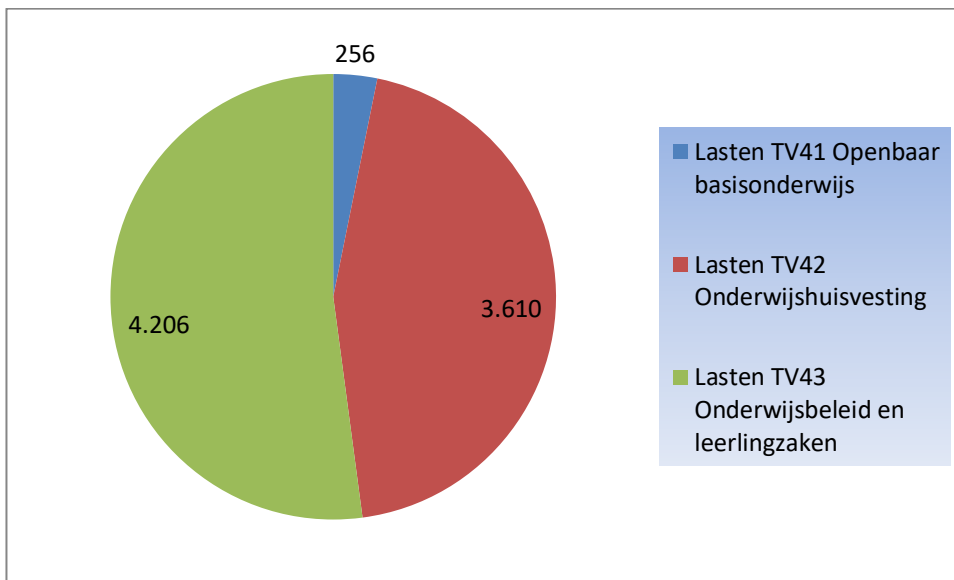

Facultatieve beleidsindicatoren

C TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 4

Programma 4 Onderwijs		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	TV41 - Openbaar basisonderwijs	323	336	256	254	254	254
	TV42 - Onderwijshuisvesting	3.293	3.426	3.610	3.459	3.456	3.454
	TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.713	4.140	4.206	4.147	4.133	4.129
Lasten - Totaal		7.328	7.902	8.073	7.860	7.844	7.837
Baten	TV42 - Onderwijshuisvesting	-192	-186	-190	-190	-190	-190
	TV43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.391	-2.570	-2.742	-2.742	-2.742	-2.742
Baten - Totaal		-2.583	-2.756	-2.932	-2.932	-2.932	-2.932
Programma - saldo voor bestemming		4.745	5.146	5.141	4.928	4.912	4.905
Dotatie aan reserves	TV42 - Onderwijshuisvesting	892	892	892	892	12	12
	Dotatie aan reserves - Totaal		892	892	892	892	12
Onttrekking uit reserves	TV42 - Onderwijshuisvesting	-1.271	-1.271	-1.257	-1.236	-93	-92
	Onttrekking uit reserves - Totaal		-1.271	-1.271	-1.257	-1.236	-93
Programma - saldo na bestemming		4.366	4.767	4.775	4.585	4.831	4.826

Financiële analyse begroting 2022 ten opzichte van begroting 2021:

Ontwikkeling saldo programma	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Begroting 2021	4.766.851,-	
Begroting 2022	4.775.080,-	
Verschil	-/- 8.229,-	V

Onderwerp	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Nieuw beleid	48.500,-	N
Kapitaallasten	100.567,-	N
Doorberekende salariskosten	51.100,-	V
Incidentele (corona) middelen 2021	29.686,-	V
TV 43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	64.250,-	V
Diversen	4.199,-	N
Totaal	8.229,-	V

Toelichting op de financiële analyse:

Nieuw beleid

Een specificatie van nieuw beleid wordt onderaan deze analyse in tabelvorm weergegeven.

Kapitaallasten

Jaarlijks worden de kapitaallasten bepaald op basis van de aanwezige activa en de nieuwe investeringen. Deze worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/programma's.

Doorberekende salariskosten

Door de hogere lasten binnen de salarisbegroting, voornamelijk als gevolg van de cao ontwikkelingen, de jaarlijks herziene toerekening van deze salariskosten naar de diverse programma's en extra ureninzet bij grondexploitaties kan er binnen het programma sprake zijn van een voor of nadeel.

Coronamiddelen 2021

De door het rijk beschikbaar gestelde coronacompensatie is incidenteel voor 2021. Dit leidt tot een verschil tussen 2021 en 2022.

TV 43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Per saldo is sprake van een voordelig resultaat op dit taakveld. Dit is de resultante van hogere lasten voor het leerlingenvervoer (€ 70.000, nadeel), lagere last volwassen educatie omdat € 34.000,- is ingezet als ombuigingsmaatregel en een voordelig resultaat ad € 100.000,- op achterstandenbeleid / vve. Middelen onderwijsachterstanden kunnen deels ingezet worden t.b.v. het peuterspeelzaalwerk. Effect is hierbij dat een lager bedrag teruggestort hoeft te worden naar het rijk en het voorzieningenniveau peuterspeelzaalwerk in stand kan blijven.

Diversen

Per saldo is er voor diverse baten en lasten een nadeelvoordeel van € 15.970,-.

Totaaloverzicht Nieuw Beleid

Als nieuw beleid zijn de volgende posten opgenomen, de toelichting is opgenomen onder de betreffende taakvelden:

Nieuw beleid	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
PROG4 Onderwijs					
TV42 - Onderwijshuisvesting	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	49	0	0	0
TV42 - Onderwijs - Totaal		49	0	0	0
PROG4 Onderwijs - Totaal		49	0	0	0

2.5 Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

A ALGEMEEN

Doelstelling

Harderwijk is een sportieve en creatieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is om te sporten, te bewegen en te genieten van kunst en cultuur. Door inwoners de mogelijkheid te bieden mee te doen aan sportieve en culturele activiteiten willen wij de gezondheid, verbondenheid, betrokkenheid en participatie in de Harderwijkse samenleving vergroten.

Het activeren van alle inwoners voor een actieve en gezonde leefstijl

Sporten en bewegen voor iedereen betekent dat er naast het aanbod voor de jeugd, ook aandacht voor volwassenen en senioren is. Binnen deze doelgroepen is er regulier aanbod voor iedereen, maar er is ook zorg voor inwoners in kwetsbare situaties om ze te betrekken in het sportaanbod.

Wij ondersteunen sportverenigingen om vitaal te blijven

De sportverenigingen in Harderwijk hebben een belangrijke rol in het sportaanbod, niet alleen voor het aanbieden van hun sport, maar zij hebben ook een belangrijke maatschappelijke functie. Sporten verbindt mensen en bevordert een gezonde leefstijl. Vitale sportaanbieders zijn hiervoor van belang.

Wij faciliteren een breed aanbod van sportvoorzieningen

Sportvoorzieningen vormen een basisvoorwaarde om te kunnen sporten en bewegen. Naast voldoende binnen- en buitensportaccommodaties, is ook de openbare ruimte een belangrijke sportvoorziening. Wij vinden het belangrijk dat zowel georganiseerd als ongeorganiseerd de omgeving mensen uitnodigt om te bewegen en te sporten.

Wij nodigen inwoners uit om mee te doen aan kunst- en cultuuruitingen

Kunst en cultuur verbinden mensen met elkaar. Door cultuur kunnen mensen elkaar ontmoeten, samenwerken aan een gemeenschappelijk doel en nieuwe dingen ontdekken. Dat geldt voor iedereen: jong en oud, met of zonder beperking, met iedere achtergrond. Kunst en cultuur maken de openbare ruimte afwisselend en geven Harderwijk een eigen gezicht. Daarmee maken ze de stad aantrekkelijk voor bedrijven en nieuwe inwoners en dragen ze bij aan de plaatselijke economie.

Wij ondersteunen en stimuleren culturele instellingen en initiatieven

Met subsidies en het bevorderen van samenwerking ondersteunen we de grotere culturele instellingen, zodat zij hun aanbod goed kunnen afstemmen op wat de inwoners van Harderwijk en andere belangstellenden willen. Met Stad als Podium ontwikkelen we een unieke manier om de podiumkunsten in te vullen. De culturele instellingen richten zich ook op de doelstellingen van het Sociaal Domein door die mensen te bereiken die niet zo snel meedoen aan kunst en cultuur. Zij verzorgen cultuureducatie, op school en daarbuiten. De bibliotheek vervult daarnaast een belangrijke taak bij het terugdringen van laaggeletterdheid

Inhoud

Het programma omvat de ontwikkelingen op het gebied van cultuur, recreatie en sport.

Ontwikkelingen 2022

Ontwikkeling nieuwbouw Sypel

De bouw van het zwembad is gestart. Eind 2022 is het nieuwe binnenzwembad gereed. In 2022 worden ook maatregelen voor verduurzaming van het bestaande complex toegepast. Daarna wordt het tweede deel gesloopt en wordt de sporthal Sypel III toegevoegd aan het complex. Bij de nieuwe sporthal worden ook lokalen voor Landstede en kantoorruimte gebouwd. Deze kantoorruimte wordt gebruikt voor de GA! coaches.

GA! Harderwijk (inzet van buurtsportcoaches)

In 2022 worden een aantal nieuwe coaches ingezet, door een samenwerking tussen gemeente, GA! en partners. Dit is op het gebied van het AZC en het Voortgezet Onderwijs voor de doelgroep jongeren. Vanuit het Lokaal sportakkoord wordt ingezet op een clubkadercoach voor de sportverenigingen en een inclusieve coach.

Uitwerking lokaal sportakkoord

Harderwijk heeft (in navolging van het landelijk sportakkoord) een lokaal sportakkoord opgesteld. Vanaf september 2020 zijn werkgroepen aan de slag voor de uitwerking van de verschillende ambities. Deze ambities zijn: inclusief sporten en bewegen, vitale aanbieders en positieve sportcultuur en vaardig in bewegen.

Uitwerken regiovisie op het gebied van sporten en bewegen

In de regio zijn er een aantal gezamenlijke ambities uitgesproken. In 2022 wordt met name ingezet op regionale samenwerking op het gebied van inclusief sporten en bewegen. Daarnaast is er aandacht voor de koppeling tussen sport- en preventie akkoorden.

Gebruik openbare ruimte - beweegroutes

In samenwerking met Athlos zijn er een aantal beweegroutes uitgezet in de stad voor wandelen of hardlopen. De eerste routes zijn in 2020 aangelegd, in combinatie met een aantal watertappunten. In 2022 worden 2 nieuwe routes uitgezet; in Stadsweiden/Slingerbos en in Stadsdennen/Frankrijk.

Stad als Podium

De vernieuwende opzet van de podiumkunsten in Harderwijk in de vorm van Stad als Podium heeft door de coronamaatregelen noodgedwongen een tijd stilgelegen. In 2022 wordt Stad als Podium verder doorontwikkeld en uitgevoerd. De borging van het binnenpodium voor programmering wordt daarin meegenomen.

Herziening kunst- en cultuurbeleid

In 2021 is de Uitgangspuntennotitie Kunst en Cultuur vastgesteld. Aansluitend wordt, in samenspraak met het culturele veld, gewerkt aan een herziening van de beleidsnota kunst en cultuur.

Cultuurwijzer

De sport- en cultuurwijzer is geïntegreerd in de GA!-website, in afstemming met de Brede School. De cultuurwijzer richt zich op alle leeftijdsgroepen, met uitzondering van de 0-4-jarigen.

Meedoen moet Kunnen

Deze subsidieregeling heeft in 2019 - 2021 als pilot gedraaid. De uitvoering van een aantal aangevraagde projecten loopt door in 2022. Afhankelijk van de resultaten kunnen we bekijken of er een structurele regeling nodig en mogelijk is vanaf 2023.

Cultuureducatie

De activiteiten op het gebied van cultuureducatie richten zich op een gevarieerd aanbod, verspreid over een groot aantal disciplines, en een doorgaande leerlijn voor cultuureducatie in het primair onderwijs.

Cultuursubsidies inzetten voor sociale beleidsdoelen

Met ingang van 2019 ontvangt een aantal culturele instellingen subsidie met als doel dit in te zetten voor het bereiken van beleidsdoelen die samenhangen met het sociaal domein.

Verbonden partijen

Er is geen sprake van verbonden partijen bij dit programma.

Beleidskaders

- Beleidsnota sport en bewegen "Samen in beweging 2018-2021, verlenging 2022".
- Lokaal sportakkoord gemeente Harderwijk 2020-2022
- Beleidsnota kunst en cultuur "Bouwen aan betekenis 2011-2016"
- Uitgangspuntennotitie Kunst en Cultuur 2020.

B TAAKVELDEN

5.1 Taakveld Sportbeleid en activering

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	D. Kolk

Wat willen we bereiken?

Harderwijk is een sportieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is om te sporten en te bewegen. Wij stimuleren alle inwoners om met plezier een leven lang te sporten en te bewegen. Sport levert een belangrijke bijdrage aan een gezonde leefstijl. Daarnaast is sporten en bewegen een belangrijk middel om sociale doelstellingen te verwezenlijken op het gebied van participatie, leefbaarheid en gezondheid.

Regulier

Stimuleren van sporten en bewegen voor een actieve en gezonde leefstijl

Via GA! Harderwijk zetten wij buurtsportcoaches in, die inwoners inspireren in beweging te komen om zo een gezonde leefstijl te bevorderen. Hierbij is er ook oog voor kwetsbare inwoners. Daarnaast zorgen zij voor een platform waar samenwerking plaatsvindt tussen organisaties, professionals en vrijwilligers uit de sectoren sport, bewegen, gezondheid, welzijn en cultuur.

Er wordt o.a. (samen met de partners) ingezet op brede scholen, gezonde leefstijl, sportparkmanagement, senioren, (speciaal) (voortgezet) onderwijs, AZC, cultuur, buurtsportwerk, gezonde werkvloer en Maatschappelijke Zorg. Door de samenwerking met Landstede worden er veel studenten ingezet.

Daarnaast organiseren wij:

- Sport en cultuurwijzer voor kinderen en volwassenen
- Schoolschaatsen op de Markt
- Koningsspelen

Om alle kinderen te kunnen laten meedoen, nemen wij deel aan het Jeugdfonds sport en cultuur. Hierbij bieden wij ook de mogelijkheden voor het zwemdiploma A via het Zwemfonds.

In het zwembad is er een breed aanbod aan activiteiten, dat bijdraagt aan een actieve en gezonde leefstijl. Dit varieert van Fifty-Fit zwemmen tot medisch therapeutisch zwemmen, van aquasport tot PiYoChi en van zwangerschapszwemmen tot ouder-en-kind lessen. Naast zwemlessen faciliteert de gemeente ook schoolzwemmen, waarin leerlingen uit groep 5 en 6 leren Reddend Zwemmen en Survivalzwemmen.

Stimuleren en ondersteunen van sportverenigingen om vitaal te blijven of te worden.

Sportaanbieders en verenigingen zijn belangrijk voor het sportaanbod in Harderwijk. Wij ondersteunen de aanbieders (vraaggericht) op het gebied van o.a. subsidies, deskundigheidsbevordering, vrijwilligersbeleid, samenwerkingsmogelijkheden en duurzaamheid.

Ook stimuleren wij de verenigingen in openclub trajecten. Met name op de sportclusters wordt dit verder ontwikkeld met de inzet van sportparkmanagers.

We hebben oog voor talentontwikkeling en stimuleren dit o.a. door het organiseren van de jaarlijkse sporthuldgingen en sportverkiezingen. Daarnaast worden er trainingen aangeboden.

Lokaal sportakkoord

In Harderwijk is met de sportorganisaties gewerkt aan een lokaal sportakkoord. Deze loopt van 2020 t/m 2022. Er is hier gekozen voor de ambities;

- Inclusief sporten en bewegen
- Vitale aanbieders en positieve sportcultuur
- Vaardig in bewegen

Met de werkgroepen wordt hier invulling aan gegeven.

Specifiek 2022

Bij GA! Harderwijk worden een aantal nieuwe coaches ingezet, in samenwerking met gemeente en partners:

- AZC (1 jaar, mogelijkheid tot verlenging)
- Voortgezet Onderwijs (3 jaar)

Vanuit het lokaal sportakkoord

- Club Kader Coach bij de sportverenigingen (2 jaar)
- Een inclusieve coach (2 jaar)

Voortzetting van het lokale sportakkoord

Nieuw beleid

Kadernota

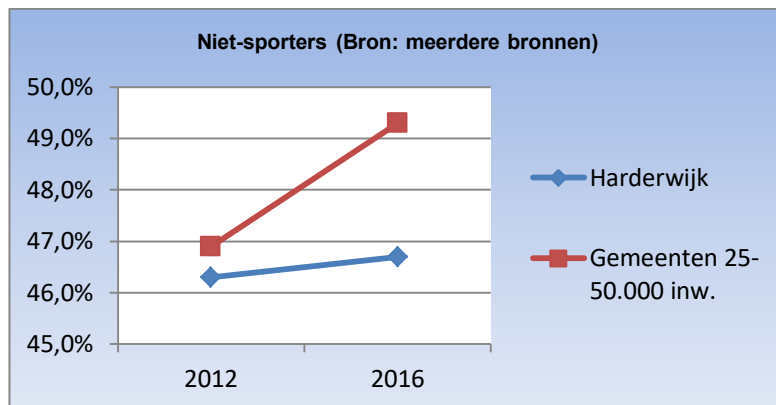
GA!

Voortzetten van de inzet van sport- en beweegcoaches in de stichting GA! Er is de afgelopen jaren een professionaliseringsslag gemaakt met de stichting GA! Harderwijk, waardoor er meer samenhang en verbinding is ontstaan. Hierdoor kan GA! sneller en beter inspringen op de maatschappelijke ontwikkelingen binnen de gemeente. Daarnaast is er ruimte voor meer samenwerking met partners en samenwerkingscoaches. Jaarlijks een bedrag oplopend van € 110.000 in 2022 tot € 200.000 voor de volgende jaren.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	873	857	858	858
Baten	-114	-114	-114	-114
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV51 - Sportbeleid en activering - totaal	759	743	744	744

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

5.2

Taakveld Sportaccommodaties

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	D. Kolk

Wat willen we bereiken?

Voldoende en goede sportaccommodaties, die afgestemd zijn op de wensen van de gebruiker en zo bijdragen aan de ambities van Harderwijk. Zo maken we sport en bewegen toegankelijk voor alle inwoners van Harderwijk. Daarnaast is er aandacht voor de inrichting van de openbare ruimte die uitnodigt tot sporten en bewegen.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

Faciliteren van een breed, uitdagend en toegankelijk aanbod van sportvoorzieningen

- Het onderhouden en beheren/exploiteren van de Harderwijker gemeentelijke binnensport-accommodaties inclusief het zwembad, waardoor deze aansluiten bij de ambities van Harderwijk, zoals beschreven in de beleidsnota sport. De accommodaties dienen te voldoen aan de eisen van het bewegingsonderwijs en zijn geschikt voor de verenigingen om wedstrijden te spelen en te trainen.
- Het onderhouden van de buitensportaccommodaties op de diverse in Harderwijk en Hierden gelegen sportparken. Hiermee voldoen we aan de eisen van de sportbonden (o.a. KNAU, KNVB, KNHB) zodat de velden geschikt zijn om wedstrijden te spelen en te trainen.
- Het onderhouden en beheren van openbare beweegplekken, zoals de kunstgrasveldjes, maar ook o.a. de skeelerbaan, pumptrackbaan, skatebanen en calisthenics park.
- Het uitzetten van beweegroutes in de stad, om zo het wandelen, hardlopen of skeeleren te bevorderen op een laagdrempelige manier

Specifiek voor 2022

- Het uitzetten van twee nieuwe beweegroutes in de stad, in Stadsweiden/Slingerbos en in Frankrijk/Stadsdennen
- Nieuwbouw Sypel wordt verder uitgewerkt. Naar verwachting wordt de bouw van het nieuwe zwembad afgerond aan het eind van het jaar. Daarna volgt de sporthal Sypel III in 2023.
- In combinatie met de bouw van een energieneutraal zwembad, realiseren van verduurzaming van de

- rest van sportcomplex De Sypel.
- Groot onderhoud en verduurzaming van diverse gymzalen en sporthallen.

Nieuw beleid

Kadernota

Sportparkmanagement

Vanuit amendement 7-7 bij de kadernota 2022-2025 wordt voor 2022 € 65.000 beschikbaar gesteld om ook voor 2022 het sportparkmanagement in Hierden en aan de Parkweg voor het hele jaar mogelijk te maken.

Ombuigingen

Onderhoud sportvelden

Door sober en doelmatig beheer van de sportvelden, oftewel het puur technisch noodzakelijk (contractuele verplichtingen richting verenigingen) onderhoud uitvoeren is een besparing mogelijk van jaarlijks € 15.000. Mede door de investeringen van de afgelopen jaren wordt dit de komende vijf jaar zeker mogelijk geacht.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	3.339	4.174	4.169	4.110
Baten	-1.966	-2.010	-2.010	-2.010
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-17	-17	-17	-17
TV52 - Sportaccommodaties - totaal	1.355	2.146	2.142	2.082

5.3

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Portefeuillehouder(s):	G.J. van Noort
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	M. Lensen

Wat willen we bereiken?

Culturele infrastructuur: We zetten in op professionele culturele instellingen die een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle Harderwijkers verzorgen en daarvoor optimaal samenwerken, zowel onderling als met amateurkunstinstellingen.

Cultuur en bewoners: Met het realiseren van een goed voorzieningen- en activiteitsniveau op het gebied van kunst en cultuur, worden bewoners en bezoekers van Harderwijk gestimuleerd om kennis te nemen van- en deel te nemen aan een breed palet van culturele activiteiten. De inzet van vrijwilligers is daarbij onontbeerlijk, maar deze heeft sterk te lijden gehad onder de coronaperiode. Het is daarom belangrijk om vrijwilligers (terug) te winnen en te behouden. Kunst en cultuur zijn een belangrijke manier om deelname aan de samenleving te bevorderen. Wij stimuleren talentontwikkeling van de jeugd en faciliteren de relatie tussen kunst, cultuur en het onderwijs.

Kunst in de openbare ruimte: Wij willen kunst en cultureel erfgoed benutten om de uitstraling, betekenis en kwaliteit van de openbare ruimte in Harderwijk te versterken. We willen dat kunst voor inwoners, bezoekers en bedrijven toegankelijk is. Kunst kan daarnaast ook een middel zijn voor de beleving van en een dialoog over de maatschappelijke kernwaarden.

Cultuur en economie: We willen culturele initiatieven en creatief ondernemerschap benutten als motor voor economische spin-off op basis van de rijke historie van Harderwijk en het historisch centrum. Wij willen de stad als podium presenteren.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Versterking ondersteuning amateurkunstbeoefening;
- Versterking cultuureducatie en talentontwikkeling;
- Een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle Harderwijkers Benutting culturele initiatieven als motor voor economische spin-off en de stad als podium, op basis van de rijke historie van Harderwijk en het historisch centrum;
- Aandacht voor specifieke doelgroepen en het versterken van sociale cohesie;
- Versterking kunst in de openbare ruimte en benutting erfgoed om de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken.

Nieuw beleid

Kadernota

Cultureel en Erfgoed pact

Binnen de samenwerking met de provincie is de intentie om een vervolg te geven aan de regioverkenning en het Cultuur- en Erfgoedpact 2018 - 2020. Naar verwachting zal de financiering van het nieuwe Cultuur- en Erfgoed Pact 2022 - 2025 bestaan uit een deel subsidie van de provincie en een deel cofinanciering vanuit de 9 betrokken gemeenten van de Noord West Veluwe. Hiervoor vraagt het college een incidenteel bedrag aan. De hoogte van het voor de cofinanciering benodigde bedrag is afhankelijk van de voorwaarden die de provincie aan de regeling Cultuur- en Erfgoedpacten verbindt. Deze zijn momenteel nog niet bekend. De bijdragen van de gemeenten in het huidige pact is €15.000,- Dit geeft een voorzichtige indicatie voor het bedrag wat het college zal aanvragen.

Ombuigingen

1. Stichting Underground

De stichting is niet meer actief waardoor het structurele budget van € 18.669 kan vervallen.

2. Aankopen kunstwerken openbare ruimte Waterfront

Het beschikbare budget van € 14.783 wordt al jaren niet besteed.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	1.826	1.785	1.776	1.738
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart. - totaal	1.826	1.785	1.776	1.738

5.4 Taakveld Musea

Portefeuillehouder(s):	G.J. van Noort
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	M. Lensen

Wat willen we bereiken?

Tot dit taakveld behoren de lasten en baten die te maken hebben met musea, exposities, archeologie, heemkunde en historische archieven. Met de subsidies en andere bijdragen wordt de geschiedenis van Harderwijk en Hierden en de omliggende regio onderzocht, gepresenteerd en bewaard voor toekomstige generaties.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt voorzien in de beschikbaarheid van een regio-archeoloog, wordt het Streekarchivariaat in stand gehouden, worden door het Streekarchivariaat historische documenten gescand, wordt advies inwonnen over monumenten in onze gemeente en wordt het Stadsmuseum in stand gehouden, waar, naast exposities moderne beeldende kunst, ook de stadsgeschiedenis wordt gepresenteerd.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	700	713	713	699
Baten	-54	-54	-54	-54
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV54 - Musea - totaal	646	659	659	645

Portefeuillehouder(s):	J. De Jong
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	M. Bouw

Wat willen we bereiken?

De tastbare geschiedenis van Harderwijk (monumenten, archeologie en Cultuurlandschappen) op een verantwoorde manier te bewaren, onderzoeken, versterken en deze zichtbaar te maken voor Harderwijkers en bezoekers.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Het adviseren over aanvragen omgevingsvergunningen voor de activiteit monumenten;
- Het toezicht houden op de uitvoering van de verleende omgevingsvergunning, activiteit monumenten
- Het begeleiden en toezicht houden op onderhoud en restauratie van beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten;
- Het behandelen van subsidieaanvragen voor onderhoud en restauratie van gemeentelijke- en rijks monumenten;
- Het adviseren over archeologie en cultuurhistorie in het kader van aanvragen omgevingsvergunning en ruimtelijke plannen en visies;
- Het begeleiden en beoordelen van archeologische onderzoeken;
-
- Ondersteuning van de monumentencommissie/ Commissie Ruimtelijke Kwaliteit;
- Het (laten) inventariseren, waarden en selecteren van cultuurhistorische waarden van gebouwen, archeologische vindplaatsen en andere cultuurhistorische waarden;
- Aanwijzen van gemeentelijke monumenten;
- Het onderhouden/restaureren van beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten in gemeentelijk eigendom ;
- Informatie/voorlichting over monumenten en archeologie;
- Publieksgerichte activiteiten om cultuurhistorie onder de aandacht te brengen.

Nieuw beleid

Kadernota

1. Markering loop stadsmuur

Het uitvoeren van een jaarlijks inspectie en onderhoud van de Ledverlichting van de markering loop stadsmuur op de Havendam voor jaarlijks een bedrag van € 2.750.

2. Archeologiekelder Strandboulevard

Er is met betrokkenen een overeenkomst gesloten voor een bijdrage van 99.999,- in de kosten voor archeologisch onderzoek aan de strandboulevard oost 16 en voor de bouw van een openbaar toegankelijke kelder waar de archeologische vondsten zijn te bezichtigen. Door de sterk stijgende bouwkosten wordt de kelder duurder dan waar in de overeenkomst rekening mee is gehouden. Deze aanmelding voorziet in een aanvullende bijdrage voor de bouwkosten van kelder van maximaal € 20.000,-

Overig nieuw beleid

Het (laten) opstellen van een visie voor religieuze gebouwen (kerkenvisie). Hiervoor is via het gemeentefonds een rijksbijdrage van €50.000,- beschikbaar gesteld

Ombuigingen

Monumenten

Het beschikbare budget voor de algemene werkbudget voor cultuurhistorie kan zonder verdere gevolgen met 10% naar beneden worden bijgesteld. Dit levert een besparing op van € 1.980.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	635	592	592	592
Baten	-91	-91	-91	-91
Dotatie aan reserves	20	20	20	20
Onttrekking uit reserves	-61	-61	-61	-61
TV55 - Cultureel erfgoed - totaal	503	460	460	460

5.6 Taakveld Media

Portefeuillehouder(s):	G.J. van Noort
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	M. Lensen

Wat willen we bereiken?
 Tot dit taakveld behoren de lasten en baten die te maken hebben met de openbare bibliotheek, de podiumkunsten, de Cultuurwijzer, de lokale media-instelling en de verzekeringen en de onroerendzaakbelasting van de culturele instellingen. Al deze zaken hebben betrekking op een goede informatievoorziening van de inwoners van Harderwijk en Hierden. Hierbij wordt opgemerkt, dat gemeenten wettelijk verplicht zijn zorg te dragen voor de toegang van hun inwoners tot een openbare bibliotheek.

Wat doen we daarvoor?
Regulier
 Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt de openbare bibliotheek in stand gehouden door de Stichting Bibliotheek Noordwest Veluwe, worden via de Stichting Stad als Podium en de Stichting Podia Harderwijk de podiumkunsten en het Theater Harderwijk (tijdelijk gevestigd in het Bouw en Infra Park) ondersteund en wordt de Stichting Veluwe FM in stand gehouden. Daarnaast maakt de Cultuurwijzer het kinderen, jongeren en volwassenen mogelijk om laagdrempelig kennis te maken met verschillende vormen van kunst en cultuur.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	1.365	1.291	1.291	1.302
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV56 - Media - totaal	1.365	1.291	1.291	1.302

5.7 Taakveld Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Stadsbedrijf
Taakveldverantwoordelijke:	K.J. Bakema

Wat willen we bereiken?
SAMEN KLEUREN WE DE STAD
 De gemeente levert een verzorgde basiskwaliteit en een goed functionerende openbare ruimte. Daarnaast stimuleren we bewoners en bedrijven om zelf initiatieven op te pakken en uit te voeren. Zo houden we de dynamiek die in de afgelopen periode is ontstaan vast. Om onze doelen te bereiken maken we gebruik van vijf thema's: Natuurlijk Duurzaam, Burger en Bedrijfsinitiatieven & Sponsoring, Social Return, Eenvoud en differentiatie, Gezondheid en Vitaliteit.

 Stabiele natuurterreinen waarin de verschillende functies; natuur, recreatie en houtooft op een maatschappelijk verantwoorde wijze tot hun recht komen en voor toekomstige generaties geborgd zijn. Net als in het stedelijk beheer maken we ook in het beheer van de natuurterreinen gebruik van vijf thema's Doel van deze thema's is het bevorderen van de realisatie van de doelen in het integrale gemeentelijke beleid.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Er is sprake van planmatig jaarlijks onderhoud, meerjarig onderhoud (vervanging op basis van technische en economische levensduur), curatief onderhoud (herstellen van schade) en van meer projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie);
- Het plantsoen jaar rond op kwaliteitsniveau B. Onder kwaliteitsniveau B wordt verstaan: een vorm van onkruidbeheersing waarbij de nadruk ligt op de technische kwaliteit en beeldkwaliteit (beperkt mate van onkruid, de maximale hoogte is 30 cm). De jaarlijkse noodzakelijke vervanging realiseren. Dit betekent ca. 35.000,- m2 plantsoen en ca. 95 bomen;
- Een veilige speelomgeving handhaven waar voldoende mogelijkheden liggen voor het spelende en ontdekkende kind.
- Bosverjonging en bosverzorging
- Duidelijke keuzes in beheeraccenten
- Handhaving
- Klimaatverandering
- Bosvitaliteit
- De jaarlijkse noodzakelijke dunning realiseren, (100 ha met gemiddelde meerjaren opbrengst van c.a. 1.300 m³ per jaar);
- Uitvoering van Faunabeheerplan (Prov. Gelderland);

Nieuw beleid

- We vormen o.a. traditionele gazons om naar bloemrijke bermen
- We planten extra bomen
- Vergroten aandeel inheems hout
- Bosverjonging
- Natuurbrandbeheersing

Kadernota

Project Samen Mooier

Vanuit amendement 7-7 bij de kadernota 2022-2025 wordt voorgesteld om in de begroting voor 2022 € 55.000 en voor de jaren 2023-2025 jaarlijks € 65.000 op te nemen. Hiermee wordt beoogd het project Samen kleuren we de stad weer vorm te geven met dit nieuwe project.

Ombuigingen

1. Weiburg

Binnen dit taakveld is voor dit onderwerp € 16.359 structureel beschikbaar voor o.a. belastingen en overige goederen en diensten. Indien tot herontwikkeling van dit gebied wordt overgegaan kan dit budget komen te vervallen.

2. Onderhoud groen

Door een gunstige aanbesteding van het groen onderhoud in Stadsweiden zuid kan het budget met € 20.000 per jaar afgeraamd worden.

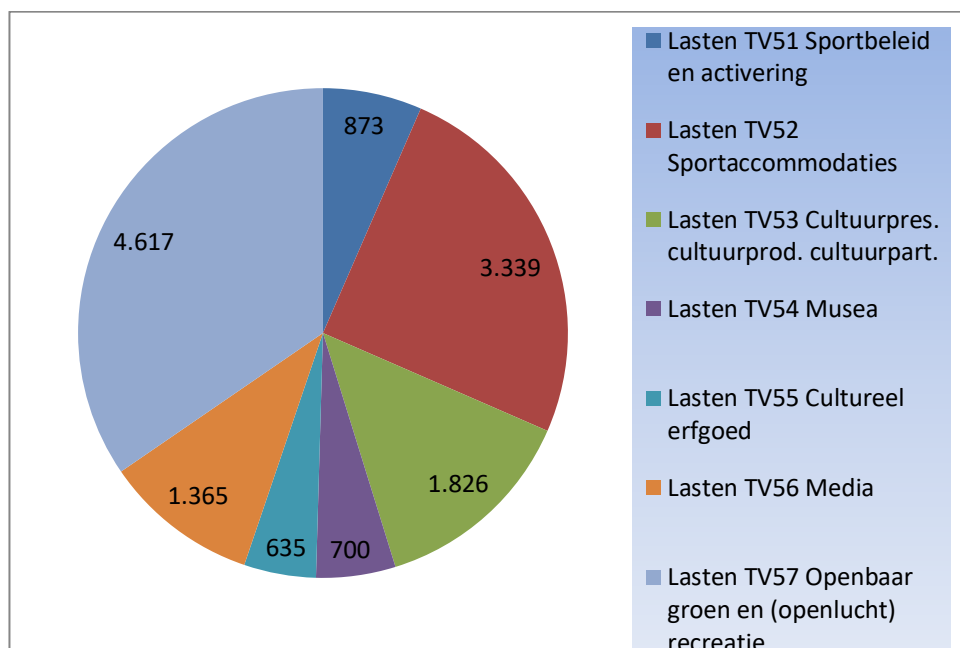
3. Bossen

In het beheerplan is geld gereserveerd voor het plaatsen van rasters ter bescherming van nieuwe aanplant. We merken de afgelopen twee jaar dat we hiervoor niet het volledig geraamde bedrag nodig hebben en dat natuurlijke verjonging voldoende aanslaat. Het beschikbare budget kan structureel met € 10.000 verlaagd worden.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	4.617	4.543	4.546	4.529
Baten	-274	-124	-124	-124
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie - totaal	4.343	4.419	4.422	4.405

C TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 5

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	TV51 - Sportbeleid en activering	467	1.161	873	857	858	858
	TV52 - Sportaccommodaties	3.391	3.861	3.339	4.174	4.169	4.110
	TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	1.687	2.635	1.826	1.785	1.776	1.738
	TV54 - Musea	552	583	700	713	713	699
	TV55 - Cultureel erfgoed	554	733	635	592	592	592
	TV56 - Media	1.252	1.626	1.365	1.291	1.291	1.302
	TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.346	4.353	4.617	4.543	4.546	4.529
Lasten - Totaal		12.249	14.953	13.355	13.955	13.945	13.828
Baten	TV51 - Sportbeleid en activering	-96	-112	-114	-114	-114	-114
	TV52 - Sportaccommodaties	-1.523	-1.702	-1.966	-2.010	-2.010	-2.010
	TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-291	0	0	0	0	0
	TV54 - Musea	-33	0	-54	-54	-54	-54
	TV55 - Cultureel erfgoed	-112	-15	-91	-91	-91	-91
	TV56 - Media	-79	0	0	0	0	0
	TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-649	-772	-274	-124	-124	-124
Baten - Totaal		-2.783	-2.602	-2.500	-2.394	-2.394	-2.394
Programma - saldo voor bestemming		9.466	12.351	10.855	11.561	11.551	11.434
Dotatie aan	TV55 - Cultureel erfgoed	29	20	20	20	20	20
Dotatie aan reserves - Totaal		29	20	20	20	20	20
Onttrekking uit reserves	TV52 - Sportaccommodaties	-1	-193	-17	-17	-17	-17
	TV55 - Cultureel erfgoed	-16	-78	-61	-61	-61	-61
	TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	-16	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves - Totaal		-17	-287	-78	-78	-78	-78
Programma - saldo na bestemming		9.477	12.084	10.797	11.503	11.493	11.376

Financiële analyse begroting 2022 ten opzichte van begroting 2021:

Ontwikkeling saldo programma	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Begroting 2021	12.084.461,-	
Begroting 2022	10.797.394,-	
Vershil	1.287.067,-	V

Onderwerp	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Nieuw beleid	268.250,-	N
Onderhanden werken	1.069.856,-	V
Kapitaallasten	147.852,-	N
Doorberekende salariskosten	95.575,-	V
Incidentele coronamiddelen 2021	680.765,-	V
Ombuiging	9.610,-	V
TV 51 Sportbeleid en activering	70.000,-	V
TV 52 Sportaccommodaties	494.118,-	V
TV 54 Musea	54.000,-	V
TV 55 Cultureel erfgoed	40.000,-	V
TV 57 Openbaar groen en recreatie	677.000,-	N
Diversen	57.395,-	V
Totaal	1.287.067,-	V

Toelichting op de financiële analyse:

Nieuw beleid

Een specificatie van nieuw beleid wordt onderaan deze analyse in tabelvorm weergegeven.

Onderhanden werken:

Vanuit de jaarrekening 2020 zijn budgetten meegenomen naar 2021. Dit zijn incidentele budgetten voor 2021. In 2022 komen deze budgetten niet meer voor en leidt dit tot een voordeel.

Kapitaallasten

Jaarlijks worden de kapitaallasten bepaald op basis van de aanwezige activa en de nieuwe investeringen. Deze worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/programma's.

Doorberekende salariskosten

Door de hogere lasten binnen de salarisbegroting, voornamelijk als gevolg van de cao ontwikkelingen, de jaarlijks herziene toerekening van deze salariskosten naar de diverse programma's en extra ureninzet bij grondexploitaties kan er binnen het programma sprake zijn van een voor of nadeel.

Coronamiddelen 2021:

De door het rijk beschikbaar gestelde coronacompensatie is incidenteel voor 2021. Dit leidt tot een verschil tussen 2021 en 2022.

TV 51 Sportbeleid en activering

Incidentele subsidie 2021 voor open club

TV 52 Sportaccommodaties

In 2021 is een eenmalige incidentele subsidie verstrekt voor de renovatie van de kleedkamers van voetbalvereniging Hierden (€ 149.000 (V)). Door de nieuwbouw van Zwembad de Sypel is er efficiency in de kosten, (minder onderhoudskosten, minder energiebesparing) (€ 345.118(V))

TV 54 Musea

De baten en lasten van de vastgoedbegroting zijn reëel begroot en is sprake van een hogere huurbaat van het Stadsmuseum

TV 55 Cultureel erfgoed

In 2021 is een incidentele subsidie verstrekt voor de herbouw van de Luttekepoortstraat.

TV 57 Openbaar groen en recreatie

Op dit taakveld is sprake van een nadelig saldo. Dit wordt met name veroorzaakt doordat op dit taakveld de incidentele grondverkoop van € 500.000,- is geraamd. Dit betreft het restant van de koopsom van de grond in "De Harder". Daarnaast zijn de lasten van het groenonderhoud toegenomen, enerzijds door indexatie en stijging van de prijzen, anderzijds door de areaaluitbreiding als gevolg van de toepassing voordeurnorm woningbouw

Diversen

Per saldo is er voor diverse baten en lasten een nadeel van € 57.395,-.

Totaaloverzicht Nieuw Beleid

Als nieuw beleid zijn de volgende posten opgenomen, de toelichting is opgenomen onder de betreffende taakvelden:

Nieuw beleid	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
TV51 - Sportbeleid en activering	GAI	110	200	200	200
TV51 - Sportbeleid en activering - Totaal		110	200	200	200
TV52 - Sportaccommodaties	Sportparkmanagement Hierden en Parkweg	66	0	0	0
TV52 - Sportaccommodaties - Totaal		66	0	0	0
TV53 - Cultuurpres. cultuurprod.	Cultureel en Erfgoed pact	15	15	15	15
TV53 - Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart. - Totaal		15	15	15	15
TV55 - Cultureel erfgoed	Onhoud ledverlichting markering loop stadsmuur	3	3	3	3
	Extra bijdrage archeologiekelder Strandboulevard	20	0	0	0
TV55 - Cultureel erfgoed - Totaal		23	3	3	3
TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Project Samen Mooier	55	65	65	65
TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie. - Totaal		55	65	65	65
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal		268	283	283	283

2.6 Programma 6 Sociaal domein

A ALGEMEEN

Doelstellingen

De inzet van het beleid sociaal domein is gericht op meedoen mogelijk maken voor iederéén, het voorkomen van (verergering van) problematiek en individuele ondersteuning indien nodig:

- We willen de sociale samenhang in de samenleving behouden. We willen dat álle inwoners mee kunnen doen, ook als zij te maken hebben met beperkingen van welke aard dan ook.
- We zetten in op het voorkomen van (de verergering van) beperkingen. Door de voor-/ vroegtijdig inzet van lichte vormen van ondersteuning kan beroep op zwaardere, individuele vormen van ondersteuning en zorg (deels) voorkomen of uitgesteld worden.
- Als het nodig is, zetten we als gemeente individuele ondersteuning in: vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo 2015), de Jeugdwet, de Participatiewet, de Wet Inburgering en het lokale bestaanszekerheidsbeleid.

Inhoud

De drie doelstellingen krijgen op hoofdlijnen als volgt inhoud:

Meedoen

- Het bevorderen van ontmoeting tussen inwoners, juist waar dit niet vanzelf gaat (door bijvoorbeeld verschillen onderling of beperkingen). We stimuleren inwoners om naar elkaar om te kijken en elkaar te accepteren.
- Het faciliteren van initiatieven, verenigingen en organisaties die gericht zijn op ontmoeting, onderlinge samenwerking en inclusie.
- Het bevorderen van de deelname aan de samenleving door inzet op toegankelijke vrije tijdsbesteding, onderwijs, arbeidsmarkt, leefomgeving en woningen.

Preventie en vroeg signalering

- Het bevorderen van de 'samenredzaamheid' en deelname aan de samenleving van inwoners in een kwetsbare situatie en het vergroten van hun netwerken.
- Jongeren 'samenredzamer' en zelfstandiger te maken en daarmee mogelijke ondersteuningsbehoefte in de toekomst te voorkomen.

Ondersteuning

Ondersteuning bieden aan inwoners voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, de Wet Inburgering en het lokale bestaanszekerheidsbeleid). Uitgangspunten zijn

- mens centraal met eigen regie,
- passende en tijdige ondersteuning,
- laagdrempelig en toegankelijk georganiseerd en
- bij multiproblemen 'één gezin, één plan en één casusregisseur',

Ontwikkelingen

Het Sociaal Domein doorloopt een transformatie. Die is gericht op het centraal stellen van de inwoners in plaats van de regels, het bieden van maatwerk en de gezamenlijke inzet van de capaciteiten en talenten van de inwoner, zijn/haar netwerk en de samenleving. Dit is een proces van lange termijn. Wat komt er ondertussen op ons af als gemeente?

Corona

Het verdere verloop van de coronacrisis lijkt er op dit moment (september) gunstig uit te zien maar er is een flinke onzekerheidsmarge. De gevolgen van corona zijn in ieder geval nog voor een langere tijd merkbaar:

- Ondersteuningsbehoefte: Er heeft zich een flinke stijging voorgedaan van psychische klachten, met name onder jongeren. Deze tendens lijkt zich enigszins te herstellen nu de coronamaatregelen worden afgeschaald. Het komende jaar zal duidelijk worden in hoeverre de behoefte aan ondersteuning stijgt. Hetzelfde geldt voor schulddienstverlening.
- Arbeidsmarkt: de afgelopen maanden is er een economisch herstel zichtbaar wat een positief effect heeft op de werkgelegenheid. In hoeverre vraag en aanbod daarbij op elkaar aansluiten is nog niet duidelijk. Ook is het nog onzeker hoe bedrijven in de getroffen sectoren zich staande houden na afloop van de ondersteuningsmaatregelen van het rijk.
- Tweedeling verscherpt? Vraag is ook in hoeverre inwoners in een kwetsbare situatie (aan de onderkant van de arbeidsmarkt, in kwetsbare gezinnen, eenzame ouderen), nog meer op achterstand zijn geraakt. En in hoeverre daar de komende jaren extra inzet op nodig is.

Wonen en zorg

- Inwoners in kwetsbare situatie Al enige jaren wordt gesignaleerd hoe het tekort aan geschikte woningen een sta in de weg vormt voor het oplossen van sociale problematiek. De uitstroom uit Beschermd Wonen stagneert (onnodig beroep op zorg), en economisch daklozen kunnen hun situatie niet verbeteren zolang zij niet over geschikte woonruimte beschikken.
- Ouderen. Over twintig jaar zijn er naar schatting bijna twee keer zoveel 75+ ers als nu. Daarnaast stijgt de gemiddelde leeftijd van ouderen en blijven zij steeds langer, al dan niet alleenstaand, zelfstandig wonen. Dit betekent aanpassing en uitbreiding van de bestaande woningvoorraad aangevuld met een aangepaste infrastructuur voor passende zorg, afgestemd op de vraag van de toekomst.
- Jongeren. Het gebrek aan passende, betaalbare woonruimte op de huidige, oververhitte woningmarkt belemmert met name jongeren in hun verzelfstandiging. Hierdoor doen zich in kwetsbare huishoudens tevens veel problemen voor die alleen echt opgelost kunnen worden door voldoende geschikte woonruimte.

AZC en inburgering

- Het asielzoekerscentrum op Kranenburg Noord heeft in de tweede periode van de bestuursovereenkomst (19 juli 2021-1 juni 2026) een basiscapaciteit van 500 en een buffer van 300. Tot 1 augustus 2022 heeft het COA de ruimte om dit te realiseren. Afhankelijk van de bezetting van het COA zal blijken of de buffercapaciteit wel of niet ingezet moet blijven worden voor opvang.
- Met ingang van 1 januari 2022 voert de gemeente de regie over de inburgering van asielstatushouders, gezins- en overige migranten met inburgeringsplicht. Dit vanwege de nieuwe wet Inburgering. Na de implementatie vanuit de EHZ gemeenten wordt de uitvoering van de inburgering vanaf 2022 gedaan door Meerinzicht.

Verbonden partijen

Meerinzicht Sociaal Domein
Inclusief Groep

Beleidskaders

- Beleidskader Jeugd. In één keer goed. 2015 – 2018.
- Beleidsnota bestaanszekerheid en schulddienstverlening 2021-2024
- Beleidsregels wet Inburgering (2021)
- Bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een opvangcentrum voor asielzoekers (2021-2026).
- Deelverordening Eenmalige activiteitensubsidies welzijn, cultuur, sport en zorg.
- Inkoopvisie Jeugdhulp, 2017.
- Integraal lokaal Uitvoeringsplan Jeugd Harderwijk 2019-2023.
- Integrale verordening sociaal domein gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde 2021
- Nadere regels subsidie Geluksroute.
- Niemand op de reservebank. Meedoen, leren en werken. Uitwerking werkgeversdienstverlening EHZ 2015-2017.
- Nota "Snel en volwaardig meedoen; kader 2022-2026 nieuwe wet Inburgering, EHZ
- Nota sturing en bekostiging Jeugdhulp 2018 e.v.
- Nota Inburgering. Van nieuwkomer tot Harderwijker 2018-2022.
- Op volle kracht vooruit. Overbruggingsprogramma informele zorg en uitvoeringsagenda Eenzaamheid 2021-2023.
- Rapport Wijkaanpak 2012-2015, + Notitie voortzetting Harderwijkiaanpak", 2016.
- Regioplan Laaggeletterdheid 2020-2024.
- Samen voor elkaar. Wmo beleidsnota 2012-2015, addendum 2016.
- Samen thuis op de Noord-Veluwe Regio- en beleidsplan - Beschermd wonen en maatschappelijke opvang - Noord-Veluwe 2020-2023.
- Subsidieregeling Beschermd Wonen gemeente Harderwijk 2020
- Regiovisie Samen tegen huiselijk geweld 2020-2023
- Transformatieplan samenwerking NoordVeluwe 2018-2021 (Jeugdhulp).
- Uitgangspuntennotitie Transitie AWBZ - WMO 2013.
- Uitvoeringsprogramma 2022-2024 EHZ kader Snel en volwaardig meedoen wet Inburgering
- Uitvoeringsplan Jeugdhulp gemeenten Noord-Veluwe 2018 e.v.
- Verordening Inrichting Anti-discriminatievoorziening Gemeente Harderwijk 2011.
- Verordening Sociale Adviesraad Harderwijk 2017
- Visie op bewindvoering: Samenwerking in de schulddienstketen.

B TAAKVELDEN

6.1

Taakveld Voorveld, Samenkracht en burgerparticipatie

Portefeuillehouder(s):	G.J. van Noort / M. Companjen (kinderopvang)
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	E. Homburg

Wat willen we bereiken?

- 1.Het op goede wijze laten uitvoeren van de opvang van jonge kinderen.
- 2.Een goede laagdrempelige, toegankelijke en preventieve dienstverlening zodat iedere inwoner op passende wijze mee kan doen in onze samenleving vanuit een duurzaam individueel welbevinden.
- 3.Het faciliteren van ontmoetingen en vergroten van onderlinge cohesie, burgerschap en samen(draag)kracht.
4. Een voorveld ketenaanpak waarin professionals, inwoners en gemeente met elkaar mensgericht samen werken.

Wat doen we daarvoor?

Onder dit taakveld vallen de BBV taakvelden 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie en 6.2 Wijkteams.

Regulier kinderopvang

- Inspecteren en handhaven uitvoering Wet Kinderopvang
- Actueel houden van het Landelijk Register Kinderopvang

Specifiek

Jaarlijks moeten alle opvanglocaties (Kinderdagverblijven, Buitenschoolse opvang, Gastouderbureaus en min. 5% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang) worden bezocht voor een inspectie.

Terugblik

In 2020 is het beschikbare budget (€ 90.514,00) op € 4.948,00 na volledig gebruikt voor de taken voor het toezicht en de handhaving van Kinderopvang. In 2020 is door Corona maatregelen en sluiting van de kinderopvang € 34.598,00 onbenut gebleven. Naar verwachting zal ook in 2021 budget onbenut blijven door gelijke omstandigheden als in 2020.

2022

Voor 2022 worden geen bijzonderheden verwacht.

Cliëntondersteuning

- Het uitvoeren onafhankelijke cliëntondersteuning. het bieden van onafhankelijke begeleiding van inwoners bij systeemvragen of ondersteuningsvragen.
- Wettelijk ligt er de taak bij de gemeente om deze dienstverlening aan te bieden aan inwoners.

Het beschikbare bedrag van 212.000 is ingezet en de taken zijn in 2020 conform prestatieafspraken uitgevoerd.

Terugblik

De ervaring leert dat veel inwoners nog niet bekend zijn met deze mogelijkheid voor begeleiding of ondersteuning. In 2020 is er gestart met het transformeren van de dienstverlening, deze zichtbaarder te maken en anders te gaan noemen. Namelijk inwonersondersteuning. Ten tijden van corona hebben wij gezien dat er meer contacten zijn geweest aangaande inwonersondersteuning. Passende woonruimte of een indicatievraag (wmo of participatie) zijn onderwerpen die vaak voorkomen.

Voor 2022

Deze ontwikkeling zal doorgezet worden, hetgeen betekent dat er meerdere aanbieders specialistischere inwonersondersteuning zullen gaan bieden. Bijv. specifiek gericht op mantelzorg. Financieel zal dit een onderlinge verschuiving betekenen in de besteding.

Harderwijk zijn wij samen

Al ons voorveld, samenkracht, burgerschap en welzijnsbeleid wordt uitgevoerd vanuit de programma's Harderwijk zijn wij samen.

- welzijnswerk in de wijk en buurten
- ontmoetingen en participatie voor inwoners mogelijk maken

- platform krachtig kleurrijk Harderwijk
- mantelzorgondersteuning en ouderenadvies
- vrijwilligerswerk en servicepunt
- respijtzorgvoorzieningen faciliteren
- dementievriendelijke stad met een odensehuis
- informele zorg en advies voor inwoners faciliteren
- welbevinden vergroten en eenzaamheid bespreekbaar maken

Terugblik

Vanwege corona hebben wij gezien dat de verbindende factor van ontmoetingen faciliteren, groepsactiviteiten en fysieke activiteiten grotendeels geen doorgang hebben gevonden. Echter zijn er andere coronaproof manieren gevonden om wel het inwonerscontact te kunnen blijven faciliteren.

Kijkend naar de bestedingen zien wij dat er door beperkte inzet van eerdere jaren een bedrag van 201.000 is overgeheveld om dit in 2021 conform uitvoeringsprogramma uit te voeren. De verwachting ligt er dat er ook in 2021 onderbesteding zal zijn vanwege de beperkte mogelijkheden inzake corona. In 2021 zal er herziend beleid worden vastgesteld (overbruggingsnotitie HZWS) met een hernieuwde bijbehorende begroting.

inclusief in de buurt

- werken aan een ketenaanpak waarin mensgericht, maatwerk en welbevinden centraal staat.
- inwoners de ruimte geven om zelf passend regie te voeren, dichtbij huis potentieel te kunnen inzetten.
- onderlinge cohesie in de wijk onder buurtgenoten te vergroten en intensiveren
- integraliteit in de benadering en aanpak van casuïstiek leidend is.

terugblik

Het afgelopen jaar is doorgegroeid onder begeleiding van een transformatie versneller binnen het project inclusief in de buurt. Het denken van positieve gezondheid en geluksgericht werken is omarmd en verder toegepast in de aanpak en werkwijze. Door samen met uitvoerders en financierders aan tafel te zitten, zijn de lijnen kort en kan er snel maatwerk geleverd worden. Gemeenschappelijk eigenaarschap alsook financiële verantwoordelijkheid samen dragen zijn twee termen die in het proces aandacht vragen komend jaar.

De bestedingen zijn conform verwachting verlopen.

Nieuw beleid

Overbrugging Notitie Harderwijk zijn wij samen; op volle kracht.

Verlenging Welzijnsbeleid Programma's vrijwilligerswerk & informele zorg en toevoeging aanpak eenzaamheid. In november 2021 zal dit door de raad behandeld worden.

Kadernota

Regenbooggemeente

Een structureel budget van € 47.000 opnemen in de kadernota om Harderwijk als regenbooggemeente op de kaart te zetten. Het budget zal worden gebruikt voor de uitvoering van de vastgestelde beleidsnotitie en uitvoeringsplan Regenbooggemeente 2020 - 2023 en bijbehorende uitvoeringsagenda 2021- 2023.

Ombuigingen

Verlaging diverse budgetten

Op grond van de resultaten over de afgelopen periode kunnen een aantal budgetten afgeraamd worden zonder dat dit (grote) invloed zal hebben op de realisatie van de taken. Het betreft de volgende zaken:

- Exploitatiesubsidie de bogen (€ 5.000 in 2022 oplopend tot € 20.000 in 2025)
- Initiatief buurtproject (vanaf 2023 € 8.000 jaarlijks)
- Stadswerkplaats (€ 6.250 in 2022 oplopend tot € 25.000 in 2025)
- Big data onderzoek (vanaf 2022 € 5.000 jaarlijks)

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	5.090	4.952	4.905	4.894
Baten	-235	-235	-235	-235
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie - totaal	4.854	4.717	4.670	4.659

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	229	119	119	119
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-1.007	0	0	0
TV62 - Wijkteams - totaal	-778	119	119	119

6.2 Participatie

Portefeuillehouder(s):	G.J. van Noort
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	V. Schouten

Wat willen we bereiken?
<ul style="list-style-type: none"> • Bijstandsgerechtigden activeren om aan het werk te gaan door het bieden van ondersteuning in de vorm van begeleiding/bemiddeling naar werk, scholing, leerwerktrajecten e.d. Hiertoe hoort ook arbeid in wsw verband. • Een uitkering bieden aan degene die dat echt nodig heeft en het daarbij ondersteuning bieden om zo snel mogelijk weer zelfstandig deel te kunnen nemen aan de maatschappij • Bestaanszekerheid voor alle inwoners uit Harderwijk: <i>“elke inwoner van Harderwijk heeft de mogelijkheid om met eigen inzet en naar eigen inzicht, een leefsituatie te creëren waarin hij/zij veilig kan wonen en meedoen. Daarbij heeft hij/zij de mogelijkheden om zich verder te ontwikkelen.”</i>

Wat doen we daarvoor?
Onder dit taakveld vallen de BBV taakvelden 6.3 Inkomensregelingen, 6.4 Begeleide participatie en 6.5 Arbeidsparticipatie.
<p>Regulier</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het rechtmatig verstrekken van bijstandsuitkeringen; • Het verstrekken van tijdelijke loonkostensubsidies aan werkgevers die klanten met een afstand tot de arbeidsmarkt een passende werkplek bieden. • Het verstrekken van structurele loonkostensubsidies aan werkgevers die klanten met een arbeidsbeperking een passende of beschutte werkplek bieden. • Het uitvoeren van (een deel van) het minimabeleid door het verstrekken van (financiële) voorzieningen aan mensen met een laag inkomen; • Het verbinden van activiteiten en (beleids)terreinen die invloed hebben op bestaanszekerheid van inwoners (denk aan cultuur, sport, welzijn/zorg, schulddienstverlening). • Het bemiddelen van mensen naar werk, leerwerkplekken, werkervaringsplekken, stages, etc.; • Het activeren van mensen om te participeren (Participatiehuis); • Een lokaal ingebedde werkgeversbenadering en werkgeversdienstverlening, waarbij we samenwerken met gemeenten en andere organisaties in de arbeidsmarktregio; • Het tegengaan van laaggeletterdheid (18 jaar en ouder); • Het bieden van een passende werkomgeving aan mensen met een arbeidsbeperking. De uitvoering van de Wsw is ondergebracht bij de Inclusief Groep. <p>Specifiek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementeren van de Wet Inburgering die per 1 januari 2022 in werking treedt

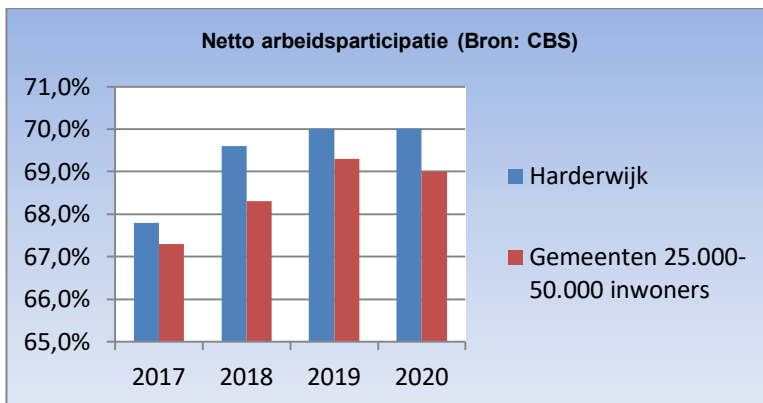
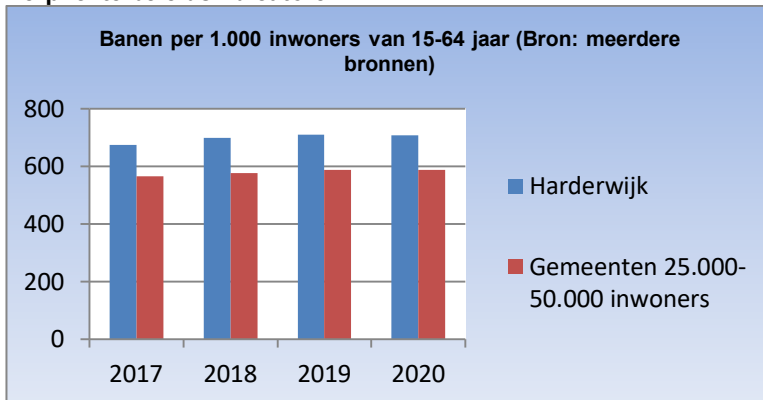
Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	18.213	18.213	18.212	18.212
Baten	-13.926	-13.926	-13.926	-13.926
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV63 - Inkomensregelingen - totaal	4.287	4.287	4.285	4.285

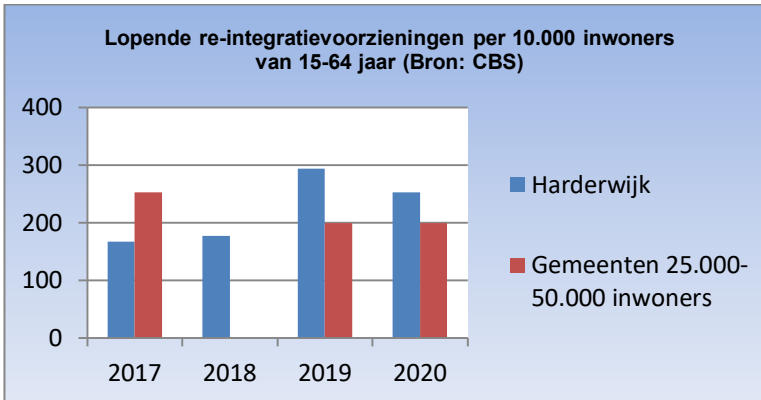
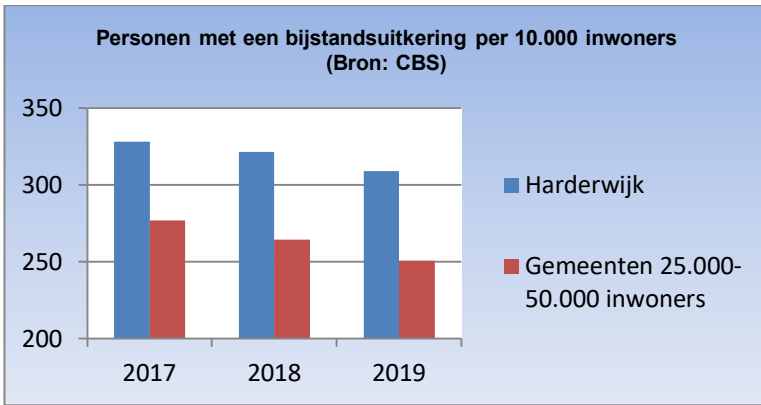
Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	4.698	4.570	4.499	4.422
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV64 - Begeleide participatie - totaal	4.698	4.570	4.499	4.422

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	1.416	1.416	1.416	1.416
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV65 - Arbeidsparticipatie - totaal	1.416	1.416	1.416	1.416

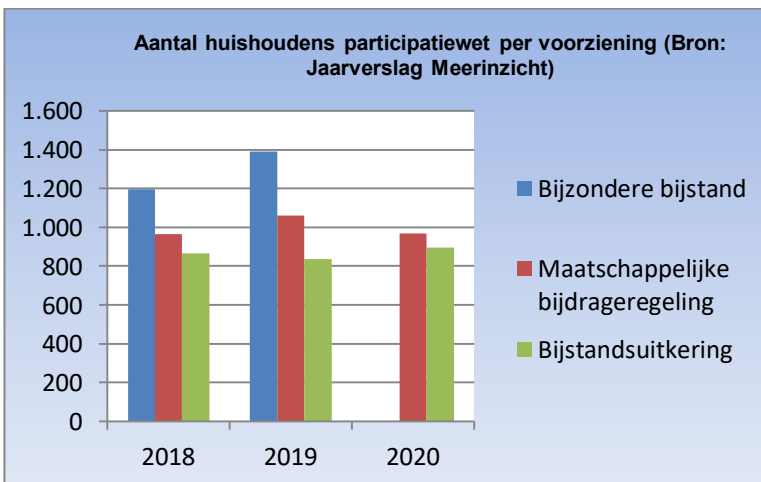
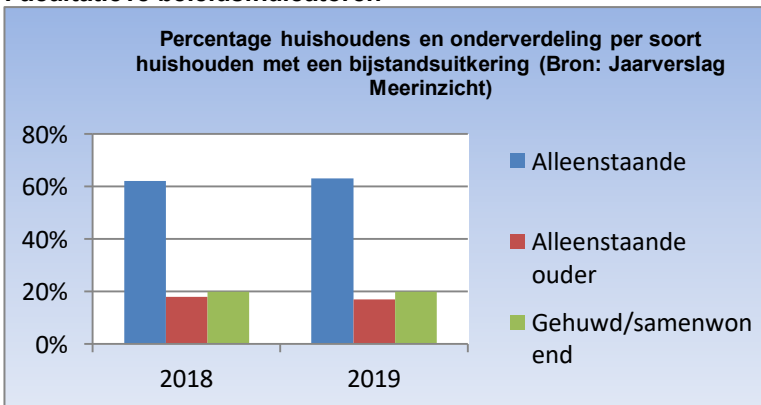
Beleidsindicatoren

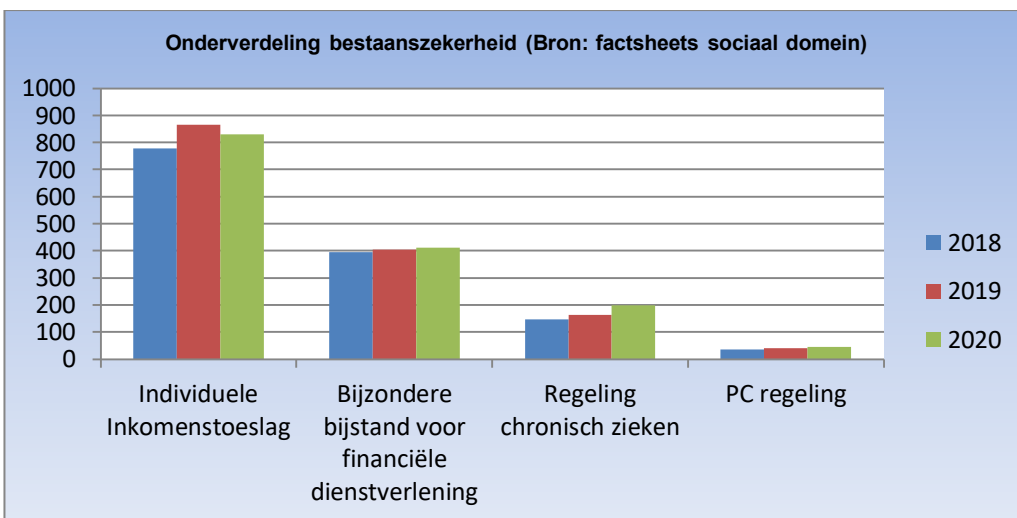
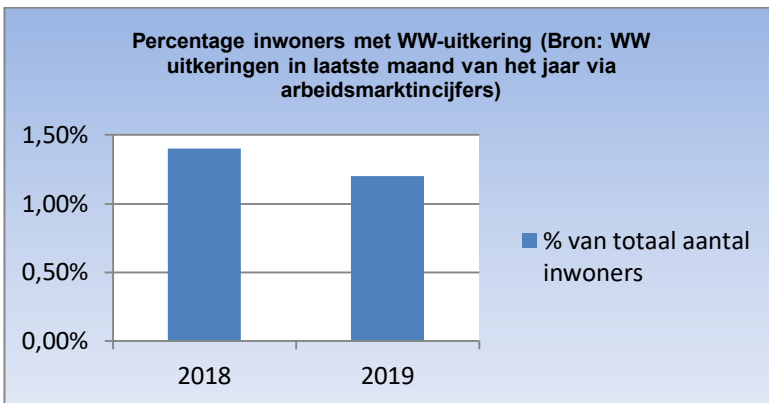
Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

6.3 Taakveld WMO

Portefeuillehouder(s):	G.J. van Noort
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	H. Kraaijenhof

Wat willen we bereiken?
 Het bevorderen van zelfredzaamheid en het bieden van hulp en ondersteuning aan inwoners die dat écht nodig hebben en voor wie meedoen is de samenleving niet vanzelfsprekend is. We hebben daarvoor een sterke basisinfrastructuur met algemene- en voorliggende voorzieningen. Maatwerkvoorzieningen worden verstrekt als algemene- en voorliggende voorzieningen niet passend zijn.

Wat doen we daarvoor?

Onder dit taakveld vallen de voorgeschreven taakvelden 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO), 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ en 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Regulier

- Ondersteuning bij zelfredzaamheid in vorm van diensten (vooral begeleiding) en goederen (rolstoelen e.d.);
- Bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld;
- Het bieden van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Zorg.
- Dak- en thuislozen opvang/zorg en doorstroombeleid/voorzieningen;

Specifiek

- Doordecentralisatie van Beschermd Wonen

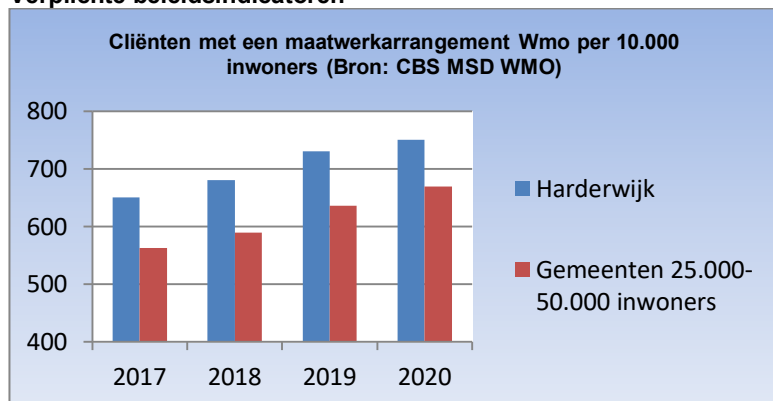
Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	1.446	1.444	1.445	1.445
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO) - totaal	1.446	1.444	1.445	1.445

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	11.238	11.235	11.234	11.234
Baten	-276	-276	-276	-276
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+ - totaal	10.962	10.959	10.958	10.958

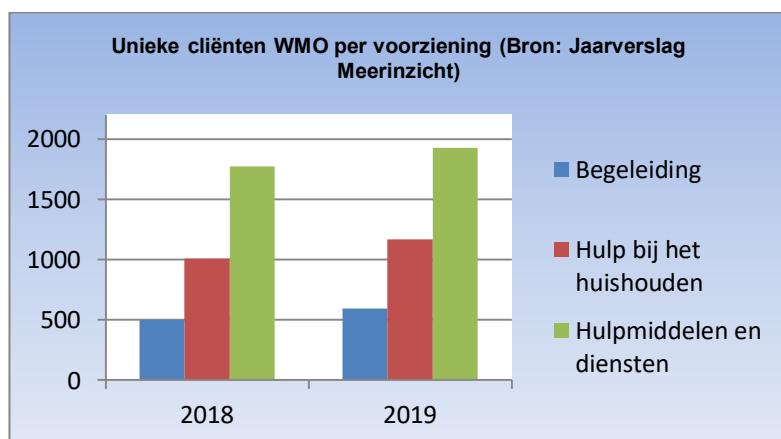
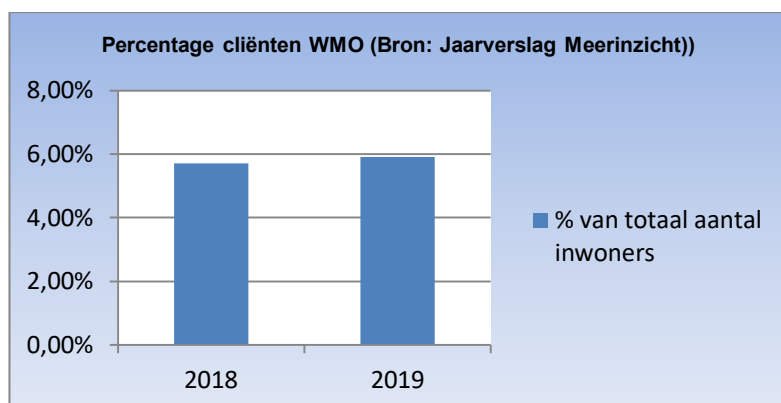
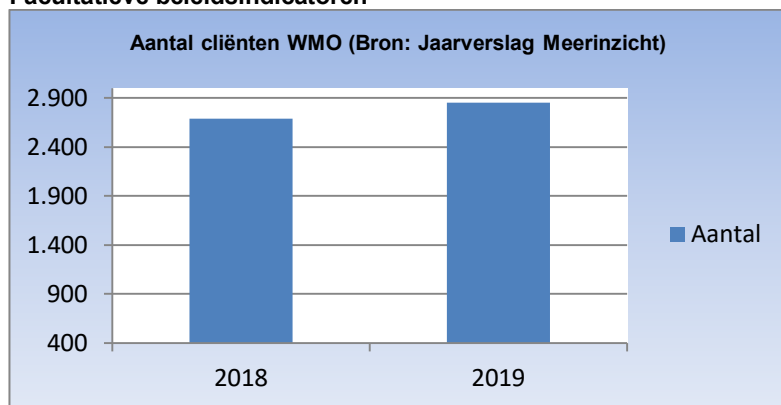
Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	20.709	20.409	20.408	20.408
Baten	-19.677	-19.381	-19.381	-19.381
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV681 - Ge-escaleerde zorg 18+ - totaal	1.032	1.028	1.027	1.027

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

6.4 Taakveld Jeugdzorg

Portefeuillehouder(s):	G.J. van Noort
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	T. Renee

Wat willen we bereiken?

Het veilig en gezond opgroeien van jeugdigen met voldoende aandacht voor persoonlijke groei en het ontwikkelen van talenten. Een jeugdstelsel dat kansen biedt en stuurt op het beperken van risico's is een belangrijke focus. Het is de ambitie van de gemeente om een doorgaande lijn van jeugdondersteuning te creëren: van sterke basisvoorzieningen voor iedereen, tot specialistische hulp voor de groep die dit nodig heeft.

Wat doen we daarvoor?

Onder dit taakveld vallen de voorgeschreven taakvelden 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- en 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Regulier:

We zijn als gemeente het lokale teams van de Centrum voor Jeugd en Gezin, zorgaanbieders en Meerinzicht vanuit verschillende rollen gezamenlijk verantwoordelijk voor een effectieve en efficiënte inrichting van dit speelveld. Daarin hebben we het gezamenlijke belang om de jeugdige en zijn leefwereld leidend te laten zijn.

1. Centrum voor jeugd en gezin

Het CJG is een netwerkorganisatie waar inwoners terecht kunnen voor alle vragen over opvoeden en opgroeien. Binnen het CJG werken Jeugd en Gezinswerkers, jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen met een brede expertise om de ondersteuning op maat te arrangeren. Er is één aanspreekpunt voor het gezin: één gezin, één plan, één regisseur. Samen met het gezin wordt bepaald wat de ondersteuningsbehoefte is, waarbij de professionals op het juiste moment zwaardere -of juist lichtere- hulp kunnen inzetten.

- Het CJG team (zet vrij toegankelijke hulp en ondersteuning in en verzorgd de toeleiding naar niet vrij toegankelijke) zet in op verbinding met onder meer het onderwijs, welzijnspartners, sportverenigingen, huisartsen en de uitvoerders van Wmo, inburgeringswet en de Participatiewet binnen de gemeenten.
- We werken samen met aanbieders en CJG partners aan de transformatie van de niet vrij toegankelijke zorg.

2. Specialistische jeugdhulp

In de regio werken we samen om de inkoop van specialistische jeugdhulp te realiseren. Hieronder vallen dagbesteding, dagbehandeling, kort verblijf, jeugd GGZ, klinisch jeugd GGZ, pleegzorg, residentiele jeugdhulp, jeugdzorgplus en crisishulp.

Daarnaast werken we bovenregionaal samen voor Veilig Thuis en Jeugdbescherming en -reclassering in de Gelderse Verbeteragenda.

3. Landelijk transitiearrangement (LTA)

Namens gemeenten heeft de VNG afspraken gemaakt met landelijke jeugdhulpaanbieders met een specialistische functie.

4. Persoons Gebonden Budget (PGB) Jeugd

Op het moment dat jeugdigen en ouders in aanmerking komen voor jeugdhulp op basis van een individuele voorziening, kunnen zij kiezen voor zorg in natura of een persoonsgebonden budget.

5. Monitoring en sturing is noodzakelijk om grip te krijgen op de uitgaven jeugdhulp, inzicht te krijgen in de werking van onze lokale teams en de kwaliteit van de geboden (niet vrij toegankelijke) jeugdhulp (contractmanagement, samenwerking tussen uitvoering en beleid in de lokale teams, kwaliteitscontroles richting de zorgaanbieders)

Specifiek

- Vanaf 2022 wordt het CJG verder versterkt met GGZ- expertise en op het gebied van ambulante jeugdhulp. Hiermee beogen we de kinderen/gezinnen eerder te ondersteunen waarmee duurdere jeugdhulp voorkomen wordt. Tevens wordt hiermee normalisatie nog meer bevorderd.
- We zetten in op een heldere afbakening van verantwoordelijkheden tussen onder meer ouders, onderwijs en gemeente, waarbij de opgroeikansen van het kind centraal blijven staan.
- De pilot van de POH-Jeugd vanuit het CJG bij de huisartsen, wordt versterkt voortgezet bij minimaal 4 huisartsenpraktijken.
- De komende periode zetten we ons in om het sociaal domein efficiënter en effectiever te maken, hiervoor is een Impactanalyse uitgevoerd, na oplevering worden er op basis van de uitkomsten waarin interventies beschreven die het sociaal domein beter en slimmer kunnen maken.

Nieuw beleid

Ombuigingen

Taakstelling Sociaal Domein

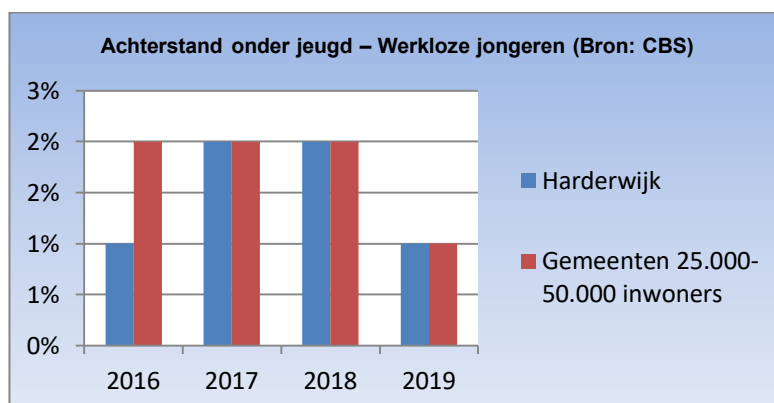
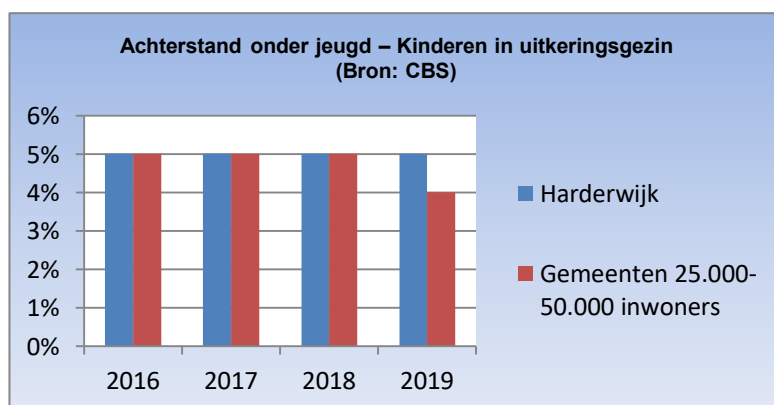
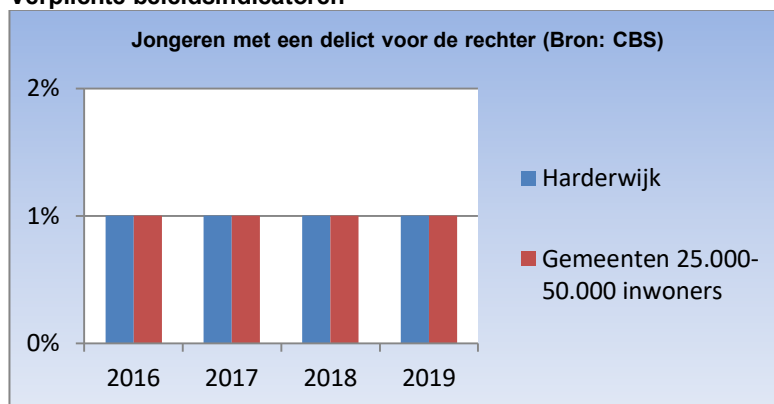
In het vastgestelde ombuigingsplan is een taakstelling opgenomen voor het Sociaal Domein. De taakstelling is in 2022 € 500.000 en vanaf 2023 structureel € 750.000. Het is een taakstelling voor het hele sociale domein maar is opgenomen onder taakveld Jeugdzorg omdat dit taakveld een groot deel van de taakstelling in zal vullen.

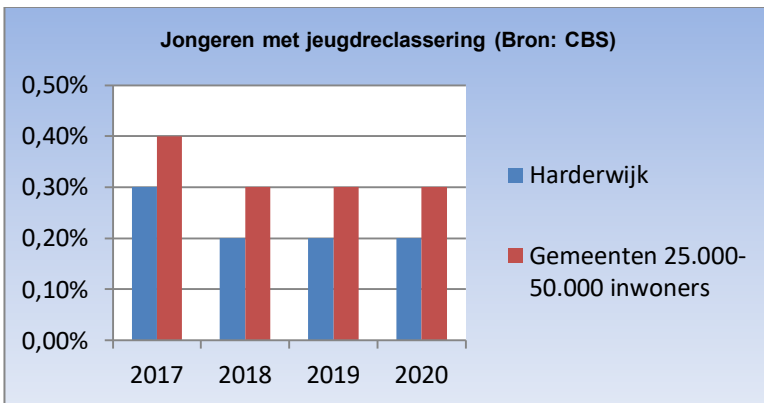
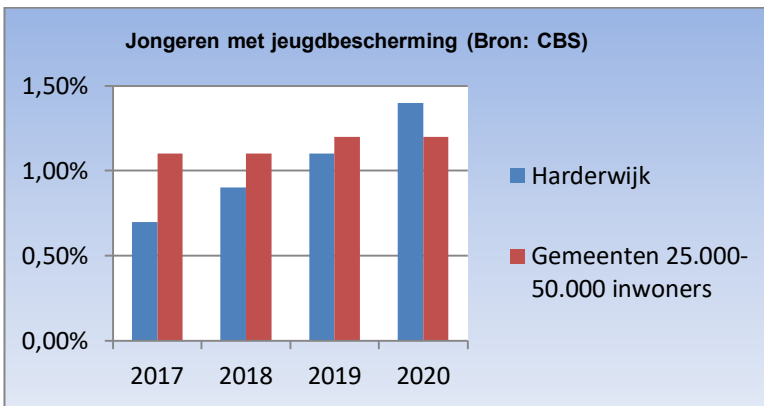
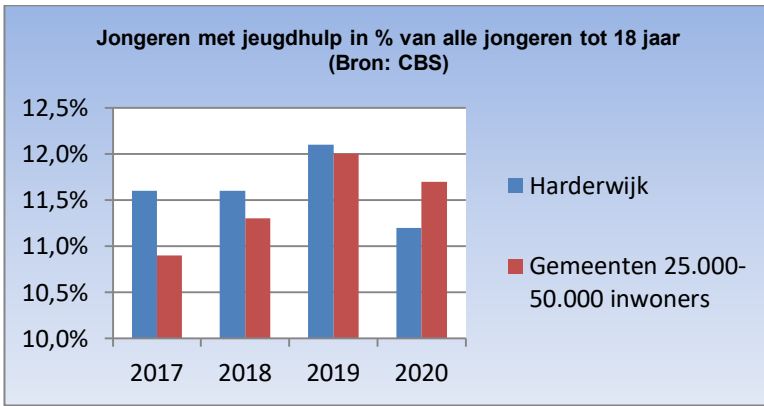
Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	16.904	16.913	16.917	16.917
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV672 - Maatwerkdienstverlening 18- - totaal	16.904	16.913	16.917	16.917

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	3.597	3.598	3.597	3.597
Baten	0	0	0	0
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV682 - Ge-escaleerde zorg 18- - totaal	3.597	3.598	3.597	3.597

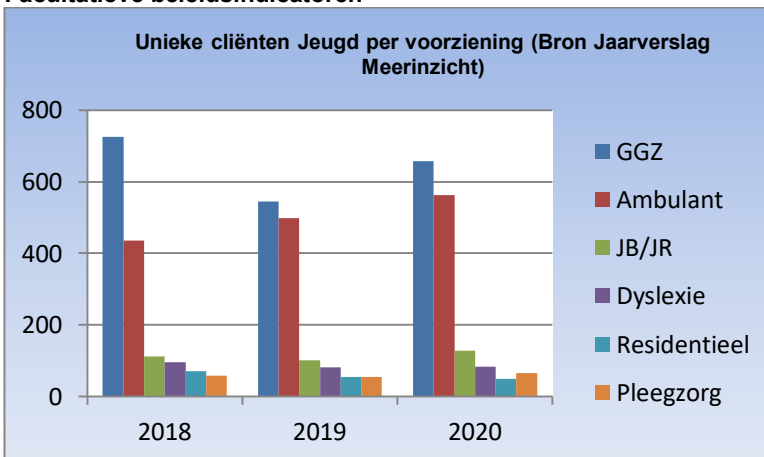
Beleidsindicatoren

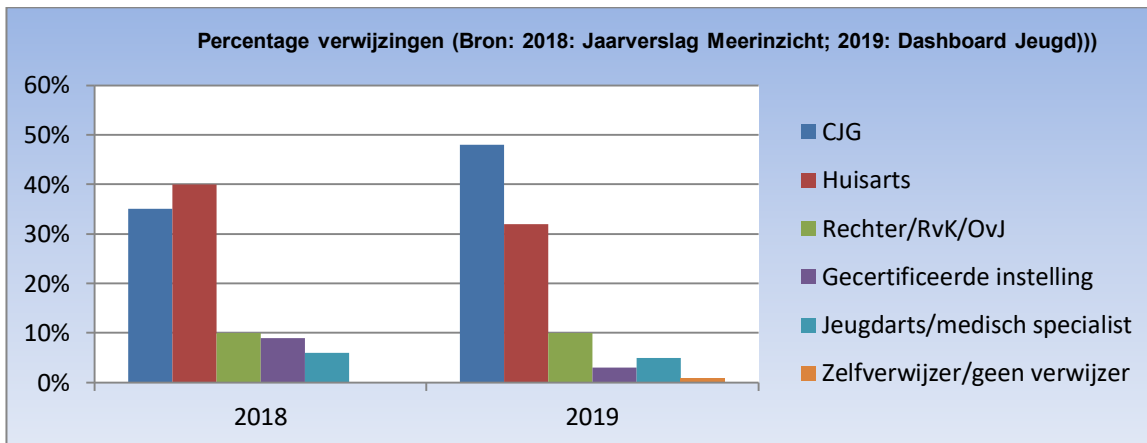
Verplichte beleidsindicatoren

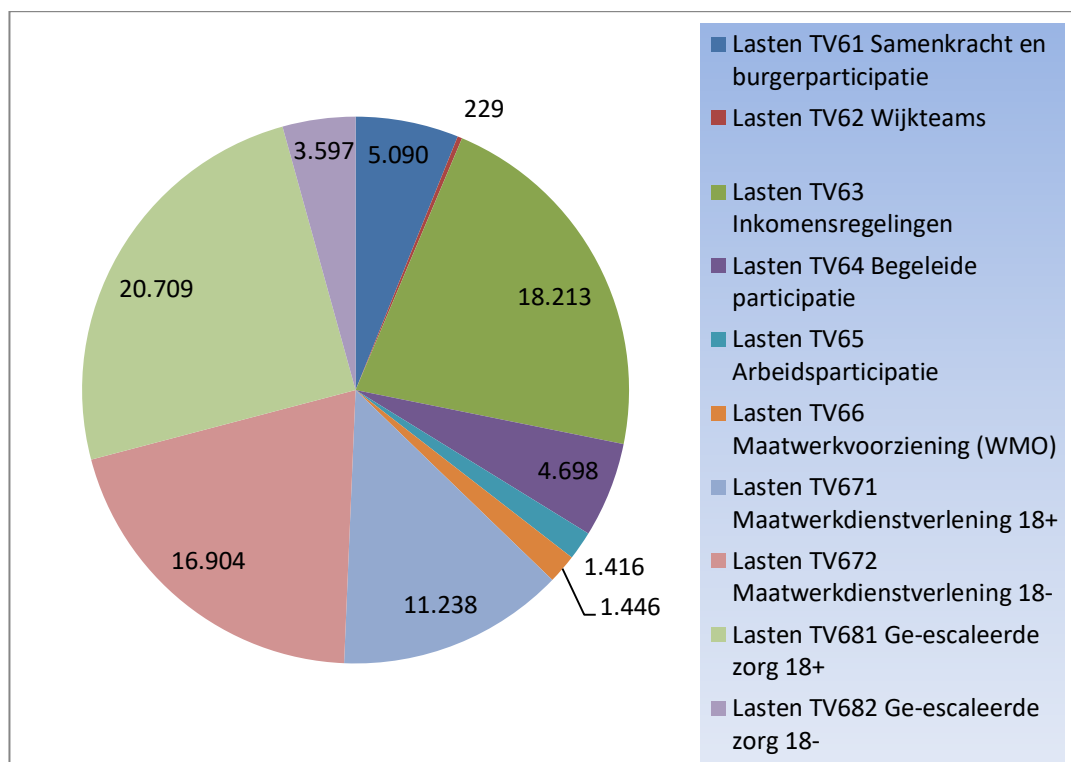
Facultatieve beleidsindicatoren

C TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 6

Programma 6 Sociaal domein		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	5.051	6.720	5.090	4.952	4.905	4.894
	TV62 - Wijkteams	66	320	229	119	119	119
	TV63 - Inkomensregelingen	22.995	20.636	18.213	18.213	18.212	18.212
	TV64 - Begeleide participatie	4.962	4.859	4.698	4.570	4.499	4.422
	TV65 - Arbeidsparticipatie	1.130	1.673	1.416	1.416	1.416	1.416
	TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO)	2.086	1.482	1.446	1.444	1.445	1.445
	TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	9.332	10.521	11.238	11.235	11.234	11.234
	TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	15.224	14.130	16.904	16.913	16.917	16.917
	TV681 - Ge-escaleerde zorg 18+	24.423	24.397	20.709	20.409	20.408	20.408
	TV682 - Ge-escaleerde zorg 18-	4.278	4.177	3.597	3.598	3.597	3.597
Lasten - Totaal		89.546	88.915	83.539	82.868	82.752	82.663
Baten	TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	-419	-581	-235	-235	-235	-235
	TV62 - Wijkteams	-12	-500	0	0	0	0
	TV63 - Inkomensregelingen	-19.082	-15.928	-13.926	-13.926	-13.926	-13.926
	TV65 - Arbeidsparticipatie	-29	0	0	0	0	0
	TV66 - Maatwerkvoorziening (WMO)	25	52	0	0	0	0
	TV671 - Maatwerkdienstverlening 18+	-197	-240	-276	-276	-276	-276
	TV672 - Maatwerkdienstverlening 18-	-69	0	0	0	0	0
	TV681 - Ge-escaleerde zorg 18+	-23.376	-23.238	-19.677	-19.381	-19.381	-19.381
	TV682 - Ge-escaleerde zorg 18-	-8	0	0	0	0	0
Baten - Totaal		-43.167	-40.435	-34.114	-33.818	-33.818	-33.818
Programma - saldo voor bestemming		46.379	48.480	49.425	49.049	48.933	48.844
Dotatie aan reserves	TV62 - Wijkteams	345	1.896	0	0	0	0
	TV63 - Inkomensregelingen	61	0	0	0	0	0
Dotatie aan reserves - Totaal		406	1.896	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	TV62 - Wijkteams	-805	-4.743	-1.007	0	0	0
Onttrekking uit reserves - Totaal		-805	-4.743	-1.007	0	0	0
Programma - saldo na bestemming		45.981	45.632	48.418	49.049	48.933	48.844

Financiële analyse begroting 2022 ten opzichte van begroting 2021:

Ontwikkeling saldo programma	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Begroting 2021	€ 45.632.000,-	
Begroting 2022	€ 48.418.000,-	
Verschil	-/- € 2.786.000,-	N

Onderwerp	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Nieuw beleid	47.000,-	N
Onderhanden werk	1.576.000,-	V
Doorberekende salariskosten	29.000,-	N
Verschil in mutatie reserve SD 2022 t.o.v. 2021	2.340.000,-	N
Coronamiddelen 2021	925.000,-	V
Hogere raming WsW	150.000,-	N
Hogere kosten Wmo vervoer	120.000,-	N
Programmageden, inclusief PGB uitgaven	1.802.000,-	N
Hogere raming Stichting Jeugd Noord Veluwe i.v.m. versterking CJG	809.000,-	N
Diverse	10.000,-	V
Totaal	2.786.000,-	N

Toelichting op de financiële analyse:

Nieuw beleid

Een specificatie van nieuw beleid wordt onderaan deze analyse in tabelvorm weergegeven.

Onderhanden werken:

Vanuit de jaarrekening 2020 zijn budgetten meegenomen naar 2021. Dit zijn incidentele budgetten voor 2021. In 2022 komen deze budgetten niet meer voor en leidt dit tot een voordeel.

Doorberekende salariskosten

Door de hogere lasten binnen de salarisbegroting, voornamelijk als gevolg van de cao ontwikkelingen, de jaarlijks herziene toerekening van deze salariskosten naar de diverse programma's en extra ureninzet bij grondexploitaties kan er binnen het programma sprake zijn van een voor of nadeel.

Reserve sociaal domein:

De geraamde mutatie op de reserve sociaal domein is voor 2022 ruim € 2,3 miljoen lager dan in 2021. De geraamde mutaties zijn op basis van eerdere besluitvorming.

Coronamiddelen 2021:

De door het rijk beschikbaar gestelde coronacompensatie is incidenteel voor 2021. Dit leidt tot een verschil tussen 2021 en 2022. Het gaat in 2021 in programma 6 om middelen vanuit het 4^e steunpakket voor o.a. sociaal en mentaal welzijn en voor Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK).

Wsw:

Er wordt een hogere bijdrage geraamd voor de Wet sociale Werkvoorziening. Dit is op basis van de bij de meircirculaire 2021 gepubliceerde hogere integratie-uitkering Participatie (programma 0).

Wmo vervoer:

De stijging in kosten voor Wmo vervoer wordt veroorzaakt door:

- Toepassing van jaarlijkse indexatie op tarieven;
- Inefficiëntie in het vervoer als gevolg van het uittreden van de provincie (OV-vangnet);
- Verwachte toename in het gebruik na de corona-pandemie;
- Afname van de Wmo-subsidie van provincie Gelderland.

Programmageden, PGB en BUIG:

Meerinzicht heeft op basis van hun bevindingen van de afgelopen jaren een (meerjaren)begroting opgesteld voor de programmagelden Jeugd, Participatiewet en Wmo, voor de onderdelen waarvoor Meerinzicht in de uitvoering verantwoordelijk is. Daarnaast is ook de raming voor de Stichting Jeugd Noord Veluwe (CJG) bijgesteld. Ten opzichte van de begroting 2021-2024 leidt dit tot een hogere raming van structureel € 2.610.600,-.

Het totaaloverzicht ziet er als volgt uit:

	2022	2023	2024	2025
Programmagelden Jeugd, incl PGB	-1.568.800	-1.568.800	-1.568.800	-1.568.800
Hogere kosten versterking CJG	-808.600	-808.600	-808.600	-808.600
Programmagelden Wmo, incl PGB	-449.300	-449.300	-449.300	-449.300
Programmagelden Participatie	296.000	296.000	296.000	296.000
Lagere rijksbijdrage BUIG	-79.900	-79.900	-79.900	-79.900
Totaal hogere lasten	-2.610.600	-2.610.600	-2.610.600	-2.610.600
Extra rijksmiddelen Jeugd	4.240.000	2.511.600	2.298.000	2.041.200
Totaal	1.629.400	-99.000	-312.600	-569.400

De hogere lasten worden deels veroorzaakt door loon-, prijs- en volumeontwikkelingen. De compensatie vanuit het rijk voor loon- en prijscompensatie is onderdeel van de meircirculaire Gemeentefonds. Hierin is niet meer te onderscheiden welk deel voor het sociaal domein is.

Jeugd

Er is een lichte toename in het aantal cliënten te zien. Dit kan het effect zijn van extra hulp die is opgestart na corona. De dalende trend bij residentiële zorg zet door. Daar tegenover staat een stijging van de ambulante zorg. Veel ondersteuningsvragen worden binnen het CJG beantwoord, inclusief tijdelijke lichte ondersteuning. Dit heeft echter tot gevolg dat de gespecialiseerde jeugdhulp veel meer complexe casuïstiek toegewezen krijgt.

Versterking CJG

In 2022 wordt versterkt uitvoering gegeven aan het gedeeltelijk verplaatsen van de specialistische GGZ deskundigheid, die nu nog achter in de keten aanwezig is, naar de voorkant van het CJG. Dit zal bijdragen aan een betere triage. In situaties waarin vragen van ouders en jongeren zodanig zijn dat ze niet simpel zijn op te lossen, hoort als eerste stap een goed beeld te worden verkregen van de samenhangende factoren die een rol spelen in de problematiek. In vakjargon wordt dan gesproken van een 'verklarende analyse'. Zeker in de meer complexe en zorgelijke situaties is het dan zeer helpend als er specialistische deskundigheid (GGZ en gezins- en systeem kennis) beschikbaar is in het Centrum voor Jeugd en Gezin. In de analyse die zich voordoen in opgroeien en opvoeden moet oog zijn voor zowel psychologische als pedagogische en sociale factoren. Een brede blik, bij voorkeur vanuit interprofessioneel perspectief helpt in het tegengaan van onnodige medicalisering en bevordert de normalisatie. Het draagt bij aan het doen wat nodig is en in één keer goed.

Het CJG wordt vanaf 2022 verder versterkt op het gebied van ambulante jeugdhulpverlening. Dit behoort al tot de basistaken van het CJG, maar door de toename aan vragen over ambulante jeugdhulpverlening is het CJG niet in staat al deze ondersteuningsvragen zelf uit te voeren. Door een kwantitatieve versterking op dit gebied, kan het CJG meer inwoners ondersteuning bieden en hoeft dit niet door gespecialiseerde jeugdhulp plaats te vinden.

Door deze versterkingen op GGZ terrein en ambulante jeugdhulp is een afname in de gespecialiseerde jeugdhulp te verwachten. Het kost in deze fase wel eerst extra investering in het CJG. Ook hier gaan de kosten voor de baat. We organiseren hierdoor de jeugdhulp nog dichterbij en laagdrempeliger. De hogere bijdrage voor het CJG wordt gedekt uit de programmagelden jeugd (onderdelen GGZ en ambulante) en de extra rijksmiddelen jeugdzorg.

Participatie

Vanuit de begroting 2021 was gerekend in een toename in het aantal uitkeringen door de effecten van de coronacrisis. Gebleken is dat de effecten van de crisis op het aantal uitkeringen niet zo groot is. De begroting is naar beneden bijgesteld.

Wmo

Het beroep op maatwerkvoorzieningen Wmo blijft stijgen. Dit wordt veroorzaakt door de vergrijzing, langer thuis wonen en de afname in beschikbaarheid van mantelzorgers.

Extra rijksmiddelen jeugd

Het kabinet heeft besloten in 2022 € 1,314 miljard aan gemeenten beschikbaar te stellen vanwege tekorten in de jeugdzorg. Dit is bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen. Aan de extra beschikbaar gestelde middelen ligt een Hervormingsagenda Jeugd ten grondslag. Voor Harderwijk gaat het om een bedrag van € 4,2 miljoen. Effectuering hiervan vindt plaats in de septembercirculaire 2021.

De bekostiging vanaf 2023 wordt overgelaten aan een nieuw kabinet. Het Rijk, de toezichhouders en de VNG hebben de afspraak gemaakt dat, vooruitlopend op de definitieve besluitvorming, gemeenten 75% van de bedragen uit de Hervormingsagenda Jeugd als stelpost in de meerjarenbegroting op mogen nemen. In de begroting van Harderwijk is al rekening gehouden met een stelpost van afgerond € 950.000 op basis van de eerder beschikbaar gestelde € 300 miljoen.

De extra op te nemen stelpost bedraagt:

2023: € 2,5 mln

2024: € 2,3 mln

2025: € 2,0 mln

Totaaloverzicht Nieuw Beleid

Als nieuw beleid zijn de volgende posten opgenomen, de toelichting is opgenomen onder de betreffende taakvelden:

Nieuw beleid	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
PROG6 Sociaal domein					
TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	Regenbooggemeente	47	47	47	47
TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie - Totaal		47	47	47	47
PROG6 Sociaal domein - Totaal		47	47	47	47

2.7 Programma 7 Volksgezondheid en milieu

A ALGEMEEN

Wij werken aan een gezonde en duurzame leefomgeving. Hiervoor staat duurzaamheid centraal in ons handelen. Daarnaast verwachten wij ook van inwoners en ondernemers dat duurzaamheid het uitgangspunt is bij het realiseren van hun plannen.

Uitvoeringsagenda 'Duurzaamheid'

Om uitvoering te geven aan de in juli 2020 vastgestelde duurzaamheidsvisie, is de uitvoeringsagenda Duurzaamheid opgesteld. De opgenomen projecten in de uitvoeringsagenda worden uitgevoerd. Deze projecten dragen minimaal bij aan de doelstelling van één van de volgende vier pijlers: circulariteit, biodiversiteit, klimaatadaptatie en energietransitie.

Werken aan een gezonde leefomgeving

Met Rijkswaterstaat werken we aan het vervangen van oude geluidsschermen langs de A28. Hierdoor wordt de leefomgeving verbeterd.

Wij stimuleren alle inwoners om een actieve en gezonde leefstijl te hanteren door in te zetten op gezond opgroeien, gezond ouder worden en een gezonde leefomgeving

Onder andere door het stimuleren van gezonde keuzes (leefstijl) met de lokale uitvoeringsagenda van de nota 'Samen voor een gezond Noord Veluwe'. Daarnaast willen we de fysieke omgeving zo inrichten dat deze uitnodigt tot een gezonde en actieve leefstijl en deze ruimte biedt voor ontmoeten.

Inhoud

Dit programma omvat activiteiten die gericht zijn op een gezonde leefstijl, gezondheidszorg, milieu, duurzaamheid, integrale handhaving en vergunningverlening, afvalverzameling en reiniging, water en riolering alsmede de gemeentelijke begraafplaats.

Ontwikkelingen

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Noord Veluwe (ODNV).

Beleidskaders

- Milieubeleidsplan
- Van Afval naar Grondstof (VANG)
- Duurzaamheidsvisie "De Duurzame Stad"
- Energietransitiebeleid "De Energieke Stad"
- Circulaire economie beleid "De Circulaire Stad"
- Nota Volksgezondheid "Samen voor een Gezond Noord-Veluwe 2017-2021"

B TAAKVELDEN

7.1	Taakveld Volksgezondheid
-----	--------------------------

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Samenleving
Taakveldverantwoordelijke:	T. Renee

Wat willen we bereiken?

De gemeente stimuleert en activeert de eigen verantwoordelijkheid bij inwoners om te kiezen voor gezonde leefgewoonten, die positief bijdragen aan gezond opgroeien en gezond ouder worden.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Bevorderen gezonde leefstijl, o.a. door preventie en voorlichting met betrekking tot middelengebruik, met name op voortgezet onderwijs;
- Bevorderen gezonde en actieve leefstijl ouderen;
- Aansluiting bij landelijke campagne NIX<18;

- JOGG gemeente;
- Buurtsport coaches.
- Gezamenlijk met 22 gemeenten zijn we verantwoordelijk voor de GGD NOG de gezondheidsdienst van de gemeenten. De GGD werkt aan het bevorderen van de gezondheid en het voorkomen van gezondheidsproblemen bij de inwoners van Noord- en Oost-Gelderland.
- Jeugdgezondheidszorg wordt uitgevoerd conform gemaakte contractafspraken met Icare JGZ en GGD NOG, onderdeel van deze afspraken is het Rijksvaccinatieprogramma (Wet publieke gezondheid)

Nieuw beleid

Opstellen van de nieuwe lokale uitvoeringsagenda Gezondheidsbeleid 2022-2025

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	2.251	2.574	2.571	2.571
Baten	0	-296	-296	-296
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV71 - Volksgezondheid - totaal	2.251	2.278	2.275	2.275

7.2

Taakveld Riolering

Portefeuillehouder(s):	B. van Bijsteren
Domein:	Stadsbedrijf
Taakveldverantwoordelijke:	J. Dirksen

Wat willen we bereiken?

- Het zorgdragen voor een doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater ter bescherming van de volksgezondheid en milieu;
- Het voorkomen van water op straat;
- Het beheren en nemen van doelmatige maatregelen ter voorkoming van structurele grondwateroverlast.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Zorgdragen voor reiniging, inspectie en onderhoud van de hoofdriolering incl. huisaansluitingen en voorzieningen zoals kolken, gemalen, schuiven en infiltratievoorzieningen;
- Curatief onderhoud (herstellen van schade);
- Het doorvoeren van verbeteringen;
- Projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie) vanuit het OMP (Operationeel Maatregelen Programma);
- Meten, beheren en verstrekken van informatie over grondwaterstanden.

Specifiek

Uitvoeren van het 2e deel van het re-lining project van het hoofdriool in de Oranjelaan. (gedeelte tankstation Shell t/m rotonde Berekuil). Dit wordt gelijktijdige meegenomen met het gepland Groot onderhoud aan de N303 door de provincie Gelderland.

Nieuw beleid

Kadernota

Water en Klimaatadaptatie werkregio NW-Veluwe

Voorzetten van regionale samenwerking op het gebied van water en klimaatadaptatie. De uitgaven werden tot en met 2021 mede gedekt vanuit restant budget RNV/SNV.

Een van de regionale projecten betreft het voortzetten stimuleringsregeling klimaat adaptieve maatregelen privaat terrein alsmede de daarmee samenhangende communicatie en begeleiding vanuit Loket Veluwe Duurzaam. Dit heeft beide een relatie met de pijler "klimaatadaptatie" in de vastgestelde duurzaamheidsvisie. De kosten ad € 50.000 per jaar worden voor € 20.000 gedekt door een bijdrage van derden ad € 20.000 per jaar. Het restant ad € 30.000 komt jaarlijks ten laste van de reserve duurzaamheid.

Ombuigingen

Onderhoud randmeren

Het onderhoud aan stortsteen/palen langs het randmeer kan de komende jaren op een lager niveau uitgevoerd worden wat een besparing oplevert van € 10.000 per jaar.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	2.484	2.487	2.462	2.459
Baten	-3.567	-3.567	-3.567	-3.567
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV72 - Riolering - totaal	-1.083	-1.080	-1.104	-1.108

7.3

Taakveld Afval

Portefeuillehouder(s):	B. van Bijsteren
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	E. Roza

Wat willen we bereiken?

Het op een milieutechnisch verantwoorde en doelmatige wijze, tegen aanvaardbare en kostendekkende tarieven, inzamelen, overslaan, transporteren en verwerken van het huishoudelijk afval.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Het (gescheiden) inzamelen van huishoudelijk afval;
- Het exploiteren van het milieupark met kca-depot;
- De afvalstoffen zoveel mogelijk hergebruiken en recyclen, en anders zo duurzaam mogelijk verwerken;
- Het ontwikkelen, monitoren en bijstellen van het afvalstoffenbeleid;
- Het verlenen van kwijtschelding en het treffen van een financiële compensatie voor mensen met medisch afval;
- Het registreren van het aantal aanbiedingen restafval en het innen van afvalstoffenheffing;
- Het informeren van onze inwoners over het afvalbeleid;
- Het schoonhouden van de openbare ruimte en de handhaving.

Nieuw beleid

Vanaf 1-1-2022 wordt de nieuwe strategie Van Afval Naar Grondstof, Harderwijk op weg naar een circulaire stad (VANG-strategie) ingevoerd (raadsbesluit 9 juli 2020, registratienummer 20h0001735 / h200017936). Het doel van dit nieuwe beleid is om de hoeveelheid restafval omlaag te brengen en het percentage gescheiden schone grondstoffen te laten stijgen. Daarvoor zijn de volgende beleidsmaatregelen:

- een nieuwe berekenwijze van de afvalstoffenheffing: een vast en een variabel deel.
 - o het vaste deel verschilt per eenpersoons- en meerpersoonshuishouden;
 - o het variabele deel wordt bepaald op basis van het aantal aanbiedingen restafval (volume/frequentie). Inwoners kunnen hiermee zelf invloed uitoefenen op de hoogte van de afvalstoffenheffing: als je goed afval scheidt en daardoor minder restafval overhoudt, hoef je ook minder vaak je restafvalcontainer aan te bieden of minder vaak een zak te storten in een ondergrondse container en betaal je dus ook minder. Dit is vergelijkbaar met andere nutsvoorzieningen, zoals gas, water en elektra;
- uitbreiding van het serviceniveau:
 - o twee keer per jaar gratis grof vuil wegbrengen naar het milieupark;
 - o gratis wegbrengen van verpakkingsmateriaal dat is gemaakt van plastic, metalen en drankenkartons (PMD) naar het milieupark en;
 - o de uitbreiding GFT-verzamelcontainers voor groente-, fruit- en tuinafval voor hoogbouw, stapelbouw en binnenstad)
- communicatiecampagne;
- afvalcoaching.

Het doel van het variabele tarief is dat mensen bewuster met hun afval omgaan en daarmee zelf meer invloed hebben op de hoogte van hun afvalstoffenheffing. Bij optimale afvalscheiding betaalt men minder dan als men niet zou scheiden. Dit volgens het principe van 'de vervuiler betaalt'

Het vaste tarief van de afvalstoffenheffing wordt verlaagd en daar boven op komt een variabel tarief per lediging

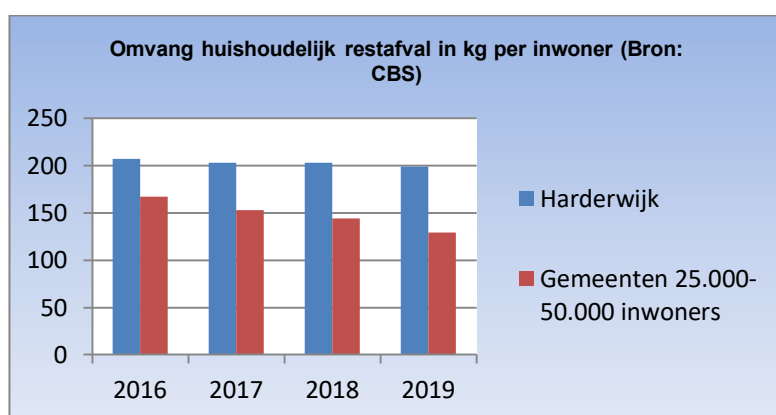
of inworp van restafval, dit als prikkel om het afval beter te scheiden. De genoemde flankerende beleidsmaatregelen gaan daarbij helpen.

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	5.181	5.136	5.135	5.135
Baten	-5.958	-5.958	-5.958	-5.958
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-37	-37	-37	-37
TV73 - Afval - totaal	-814	-858	-860	-860

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Hierbij dient opgemerkt te worden dat deze cijfers het totaal opgehaalde restafval inclusief verpakkingsmateriaal van Plastic, Metalen en Drankenkartons (PMD) is. Omdat Harderwijk het PMD uit het restafval laat nascheiden door de afvalverwerker (Omrin), geeft dit een vertekend beeld. Vanaf eind 2021 publiceert CBS de cijfers voor 2020, exclusief PMD.

7.4

Taakveld Milieubeheer

Portefeuillehouder(s):	M. Companjen
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	T. Meuwissen

Wat willen we bereiken?

Milieukwaliteit is een belangrijk onderdeel van de beleving van de leefomgeving. Hierbij hebben we het over de milieuaspecten zoals; geluid, geur, bodem, externe veiligheid en luchtkwaliteit en milieugezondheidskwaliteit. De milieuaspecten zijn vooral van belang bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de effecten van de ontwikkeling acceptabel moeten zijn en tenminste voldoen aan de wettelijke eisen. Aanvullend op de wettelijke eisen zijn in het Milieubeleidsplan Harderwijk per milieuaspect stadsambities geformuleerd. Het doel van een Milieubeleidsplan is het zorgdragen voor de leefomgeving.

Met duurzaamheid draait het niet alleen om het hier en nu, maar ook om het elders en later. Dit betekent dat je rekening houdt met de gevolgen van je handelen voor mensen die ergens anders leven en voor mensen die later zullen leven. In een duurzame toekomst heeft de volgende generatie dezelfde kansen als de huidige generatie!

Wat doen we daarvoor?

Regulier

Milieu

Kort samengevat voert de Omgevingsdienst Noord Veluwe de volgende milieutaken uit:

- adviseren over het milieudeel van de omgevingsvergunning voor vergunningplichtige bedrijven;
- behandelen van diverse meldingen (Activiteitenbesluit, slopen, mobiel breken bouw- en sloopafval.);
- behandelen van milieuklachten over bedrijfsmatige activiteiten;
- uitvoering van het milieutoezicht op deze bedrijven en op (asbest)sloopwerkzaamheden;

- adviseren over geluid, bodem, luchtkwaliteit, geur en externe veiligheid;
- bestrijding en aanpak van milieu-incidenten
- adviseren over natuur en ecologie

Duurzaamheid

Het uitvoeren van de projecten zoals opgenomen in de uitvoeringsagenda Duurzaamheid. Hiermee wordt gewerkt aan de duurzaamheidsdoelen, zoals opgenomen in de duurzaamheidsvisie "De Duurzame Stad"

Nieuw beleid

Kadernota

1. Regionaal energieloket

Met behulp van het regionale energieloket Veluwe Duurzaam worden inwoners en ondernemers voorgelicht over duurzaamheidsmaatregelen en energiebesparing op gebouwniveau. Dit draagt bij aan de doelstellingen van de duurzaamheidsvisie, voornamelijk de pijler energietransitie. Om te zorgen dat het energieloket onafhankelijk hulp en advies kan bieden, dragen alle 7 regiogemeenten van de Noord-Veluwe bij aan het energieloket. Via deze kadernota wordt de dekking aangevraagd voor de jaren 2022 t/m 2024. De kosten worden naar ratio van inwoner verdeeld. Het aandeel voor de gemeente Harderwijk bedraagt dan €55.000,-. Door de subsidie van de provincie Gelderland van €25.000,-, is er nog een jaarlijkse eigen bijdrage van de gemeente Harderwijk nodig is van € 30.000,-. (€55.000 - €25.000 = €30.000,-)

2. Duurzaamheid IHP (Integraal Huisvestingsplan Onderwijs)

Binnen het door het college vastgestelde projectplan IHP staat voor 2022 het opstellen van de business cases voor elk van de scholen op basis van de dan uitgevoerde quickscans / gebouwinventarisaties op het programma. Dit is nodig om de vastgestelde routekaart duurzaamheid onderwijs te kunnen volgen. Voor het (laten) opstellen van deze business cases en vertalen naar onderhoudsplannen per schoolgebouw is een eenmalig budget nodig van € 40.000.

Ombuigingen

1. De energieke stad

Door 20% van het beschikbare budget af te ramen en dus minder in te zetten op dit onderdeel wordt een besparing gerealiseerd van jaarlijks € 21.214.

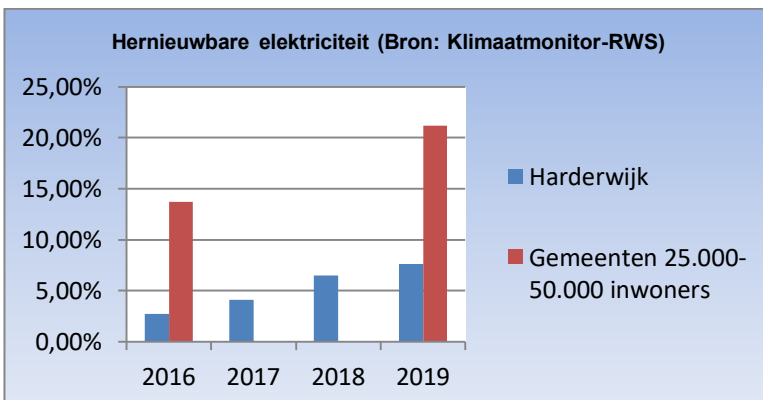
2. Verduurzaming sportverenigingen

Er wordt de laatste jaren geen gebruik meer gemaakt van het fonds voor verduurzaming van sportverenigingen. Het beschikbare structurele budget van € 5.285 kan hierdoor vrijvallen.

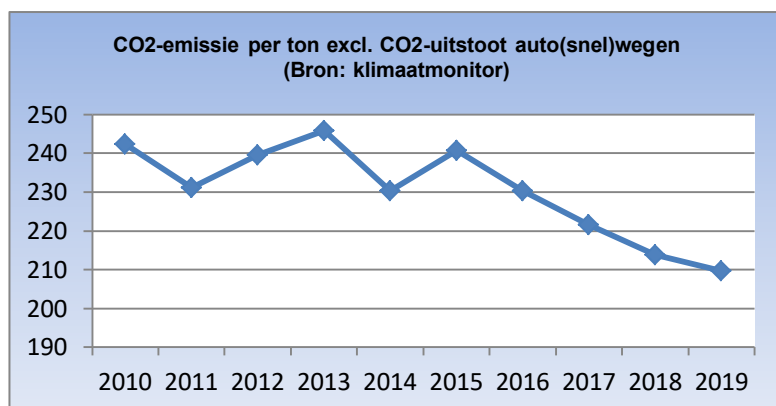
Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	2.268	1.963	1.963	1.908
Baten	-27	15	15	40
Dotatie aan reserves	8	8	8	8
Onttrekking uit reserves	-30	-71	-71	-41
TV74 - Milieubeheer - totaal	2.220	1.915	1.915	1.915

Beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

7.5 Taakveld Begraafplaatsen en crematoria

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Stadsbedrijf
Taakveldverantwoordelijke:	K.J. Bakema

Wat willen we bereiken?

Creëren en in stand houden van een functionele en piëteitsvolle laatste rustplaats toegankelijk voor een ieder. De gemeente heeft de plicht op grond van de wet op de lijkbezorging om een gemeentelijke begraafplaats te exploiteren.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Het onderhoud aan de begraafplaatsen volgens kwaliteitsniveau A;
- Een correcte begeleiding en service bij het begraven en een tevreden "klant", waarbij binnen de vastgestelde kaders zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met de individuele wensen

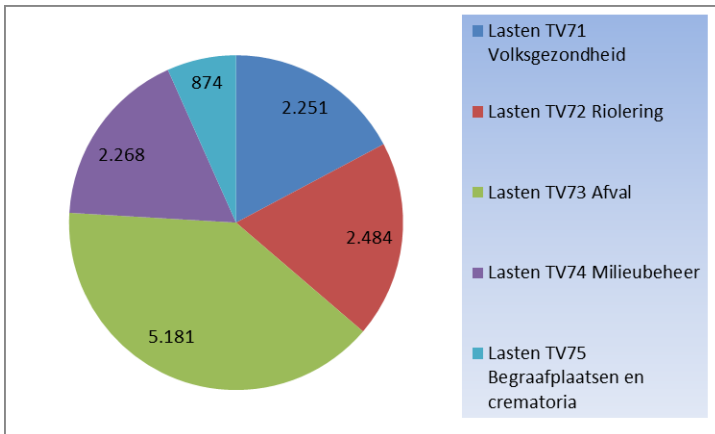
Nieuw beleid

- Realiseren van natuurbegraven

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	874	873	871	871
Baten	-1.004	-1.004	-1.004	-1.004
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV75 - Begraafplaatsen en crematoria - totaal	-129	-131	-132	-133

C TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 7

Programma 7 Duurzaamheid en milieu			Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	TV71 - Volksgezondheid		2.368	2.877	2.251	2.574	2.571	2.571
	TV72 - Riolering		2.269	4.318	2.484	2.487	2.462	2.459
	TV73 - Afval		4.915	5.090	5.181	5.136	5.135	5.135
	TV74 - Milieubeheer		2.138	2.989	2.268	1.963	1.963	1.908
	TV75 - Begraafplaatsen en crematoria		919	837	874	873	871	871
Lasten - Totaal			12.608	16.111	13.059	13.032	13.003	12.943
Baten	TV71 - Volksgezondheid		-68	-449	0	-296	-296	-296
	TV72 - Riolering		-3.600	-5.511	-3.567	-3.567	-3.567	-3.567
	TV73 - Afval		-5.294	-5.104	-5.958	-5.958	-5.958	-5.958
	TV74 - Milieubeheer		-44	-201	-27	15	15	40
	TV75 - Begraafplaatsen en crematoria		-990	-987	-1.004	-1.004	-1.004	-1.004
Baten - Totaal			-9.997	-12.253	-10.555	-10.808	-10.808	-10.783
Programma - saldo voor bestemming			2.611	3.858	2.504	2.223	2.194	2.160
Dotatie aan reserves	TV74 - Milieubeheer		8	861	8	8	8	8
	Dotatie aan reserves - Totaal			8	861	8	8	8
Onttrekking uit reserves	TV73 - Afval		-16	-272	-37	-37	-37	-37
	TV74 - Milieubeheer		0	-1.391	-30	-71	-71	-41
	TV75 - Begraafplaatsen en crematoria		-9	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves - Totaal			-25	-1.664	-67	-108	-108	-78
Programma - saldo na bestemming			2.594	3.055	2.445	2.123	2.094	2.089

Financiële analyse begroting 2022 ten opzichte van begroting 2021:

Ontwikkeling saldo programma	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Begroting 2021	3.054.773,-	
Begroting 2022	2.444.810,-	
Verschil	609.963,-	V

Onderwerp	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Nieuw beleid	106.000,-	N
Onderhanden werken	688.527,-	V
Kapitaallasten	671.780,-	N
Doorberekende salariskosten	187.000,-	V
TV 72 Rioolbeheer	104.268,-	N
TV 73 Afval	577.059,-	V
TV 74 Duurzaamheid	19.552,-	V
Diversen	19.216,-	V
Totaal	609.963,-	V

Toelichting op de financiële analyse:

Nieuw beleid

Een specificatie van nieuw beleid wordt onderaan deze analyse in tabelvorm weergegeven.

Onderhanden werken:

Vanuit de jaarrekening 2020 zijn budgetten meegenomen naar 2021. Dit zijn incidentele budgetten voor 2021. In 2022 komen deze budgetten niet meer voor en leidt dit tot een voordeel.

Kapitaallasten

Jaarlijks worden de kapitaallasten bepaald op basis van de aanwezige activa en de nieuwe investeringen. Deze worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/programma's.

Doorberekende salariskosten

Door de hogere lasten binnen de salarisbegroting, voornamelijk als gevolg van de cao ontwikkelingen, de jaarlijks herziene toerekening van deze salariskosten naar de diverse programma's en extra ureninzet bij grondexploitaties kan er binnen het programma sprake zijn van een voor of nadeel.

TV 72 Rioolbeheer

Er is sprake van een nadelig resultaat vanwege hogere kosten voor groot onderhoud en herstelwerkzaamheden

TV 73 Afval

Het voordeel binnen dit taakveld betreft enerzijds het wegvallen van de invoeringskosten van Vang. Dit waren incidentele budgetten die in 2021 zijn begroot om de werkzaamheden m.b.t. Vang uit te kunnen voeren. Anderzijds is in 2021 een bedrag onttrokken aan de algemene reserve ter demping van de tarieven.

TV 74 Duurzaamheid

Betreft aframing van het structurele budget 'De Energieke Stad' vanuit de Ombuigingen 2022 - 2025.

Diversen

Per saldo is er voor diverse baten en lasten een voordeel van € 19.216,-.

Totaaloverzicht Nieuw Beleid

Als nieuw beleid zijn de volgende posten opgenomen, de toelichting is opgenomen onder de betreffende taakvelden:

Nieuw beleid	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
PROG7 Duurzaamheid en milieu					
TV72 - Riolering	Water en Klimaatadaptie werkregio NW-Veluwe	86	101	101	101
	Water en Klimaatadaptie werkregio NW-Veluwe (bijdrage derden)	-20	-20	-20	-20
TV72 - Riolering - Totaal		66	81	81	81
TV74 - Milieubeheer	Regionaal energieloket	55	55	55	0
	Regionaal energieloket (bijdrage derden)	-25	-25	-25	0
	Regionaal energieloket (bijdrage dekkingsreserve duurzaamheid)	-30	-30	-30	0
	Duurzaamheid IHP	40	0	0	0
TV74 - Milieubeheer - Totaal		40	0	0	0
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal		106	81	81	81

2.8 Programma 8 Ruimte en wonen

A ALGEMEEN

Doelstelling

Wij versterken de ruimtelijke kwaliteit door grote ruimtelijke projecten uit te voeren, ruimte voor lokale initiatieven te geven, een passend woningaanbod te bieden en te zorgen voor een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op ruimtelijke ordening (omgevingsvisie, bestemmings- en omgevingsplannen, welstandstoezicht en handhaving), volkshuisvesting (woningbouw nieuw en bestaand, woonwagencentrum) en grondexploitaties. Het versterken en in stand houden van een aantrekkelijk en duurzaam toekomstgericht woon-, werk-, en leefklimaat.

Ontwikkelingen

De ontwikkeling rondom de stikstofproblematiek kan van invloed zijn op de planning en uitvoering van ruimtelijke projecten. Na de uitspraak van de Raad van State van mei 2019 is het stikstofdossier zeer relevant geworden voor toekomstige ontwikkelingen. Voor iedere ruimtelijke ontwikkeling moet nagegaan worden in hoeverre deze een stikstofdepositie veroorzaakt. Sinds de uitspraak wordt op verschillende niveaus gewerkt aan oplossingen. Hierdoor komen steeds meer instrumenten beschikbaar die belemmeringen weg nemen bij ruimtelijk projecten. Echter, bij ieder ruimtelijk project moet dit nauwkeurig worden onderzocht waarbij het de verwachting is dat niet alles kan. Ontwikkelingen omtrent het stikstofdossier blijven onder een juridisch vergrootglas liggen.

Verbonden partijen

- Meerinzicht: digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en onderhoud gebouwen.
- ODNV: advisering Omgevingsvisie en Omgevingsplan.

B TAAKVELDEN

8.1	Taakveld Ruimtelijke ordening
-----	-------------------------------

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	M. Krijgsman

Wat willen we bereiken?

Het versterken en in stand houden van een aantrekkelijk en duurzaam toekomstgericht woon-, werk-, en leefklimaat.

Een gedifferentieerd aanbod in woon-, werk, en verblijfslocaties met een zo hoog mogelijk ruimtelijk kwaliteitsniveau.

Ruimtelijke kwaliteit kan hierin worden onderscheiden in de gebruikswaarde, de belevingswaarde of de toekomstwaarde van de plek of het object. In het kader van de aankomende nieuwe Omgevingswet gaat participatie en aandacht voor de belangen van de buurt een steeds belangrijker rol spelen.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Planologische adviezen over ingediende initiatieven;
- Opstellen van gebiedsvisies en/of thematische visies en beleid;
- Actualisatie juridisch planologisch kader;
- Nieuwe bestemmingsplannen, reguliere- of uitgebreide omgevingsvergunningen ten behoeve van nieuwe ontwikkelingen;
- Omgevingsvergunningen en interne advisering daarover;
- Planologische en ruimtelijke orderingszaken en interne advisering daarover;
- Planbegeleiding (toetsing en procedureel) van plannen van derden.

Specifiek

- Grond aan- en verkopen;
- Uitvoering ruimtelijke projecten en beleid;
- Actief en faciliterend grondbeleid

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	974	839	839	839
Baten	-322	-119	-119	-119
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV81 - Ruimtelijke ordening - totaal	651	719	719	719

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Portefeuillehouder(s):	B. van Bijsteren
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	R. van der Leeden

Wat willen we bereiken?

Het taakveld grondexploitatie niet-bedrijventerreinen is in essentie gericht op het als gemeente actief verwerven, produceren en leveren van bouwrijpe grond om de ruimtelijke doelen op het gebied van wonen en leven te kunnen realiseren.

Vanuit haar actieve rol wordt conform het vastgestelde grondbeleid en rekening houdend met de ruimtelijke doelen gezocht naar bedrijfseconomische optimalisatie en adequate beheersing van risico's.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

- Verwerven, (tijdelijk) beheren, slopen, saneren, bouw- en woonrijp maken van gronden ten behoeve van realisatie van woningbouw en commerciële/maatschappelijke voorzieningen;
- Het uitgeven van bouwrijpe kavels;
- Het opstellen en jaarlijks actualiseren van exploitatieopzetten;

Specifiek

Drielanden

- Bouwrijp maken Harderweide fase 2 en 3;
- Realisatie geluidsschermb Harderweide;
- Uitgifte gronden in deelcomplexen Groene Zoom en Harderweide;
- Tussentijdse verantwoording rijkssubsidie Woningbouwimpuls Harderweide

Waterfront

- Woonrijp maken deelcomplex de Kades;
- Uitgifte gronden in deelcomplex de Kades;
- Tussentijdse verantwoording rijkssubsidie Woningbouwimpuls Waterfront

Nieuw beleid

- Voorbereiding toekomstige grex Weiburg

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	12.679	7.113	6.002	7.318
Baten	-12.679	-7.113	-6.002	-7.318
Dotatie aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.) - totaal	0	0	0	0

Portefeuillehouder(s):	J. de Jong
Domein:	Ruimte
Taakveldverantwoordelijke:	H. Kooistra

Wat willen we bereiken?

- Kansen benutten > via de kwaliteit en kwantiteit van de woningvoorraad bijdragen aan de ambities van de gemeente op het gebied van duurzaamheid, economische ontwikkeling en sociaal klimaat;
- De basis op orde > iedereen die in Harderwijk wil wonen, vindt binnen afzienbare tijd een woning die past bij zijn of haar wensen en behoeften op het gebied van betaalbaarheid, toegankelijkheid en woonomgeving.

Wat doen we daarvoor?

Regulier

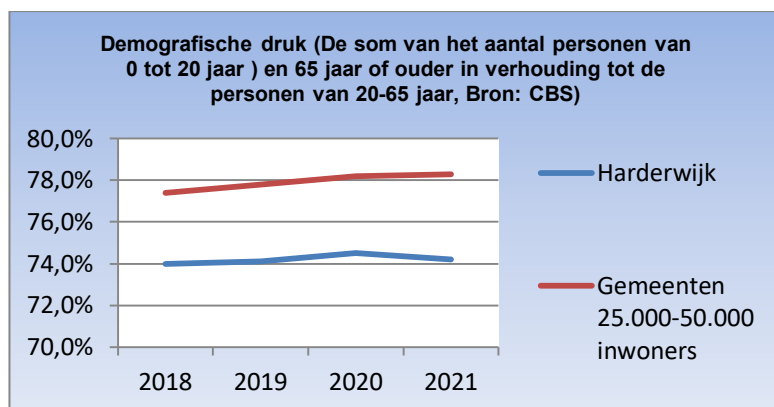
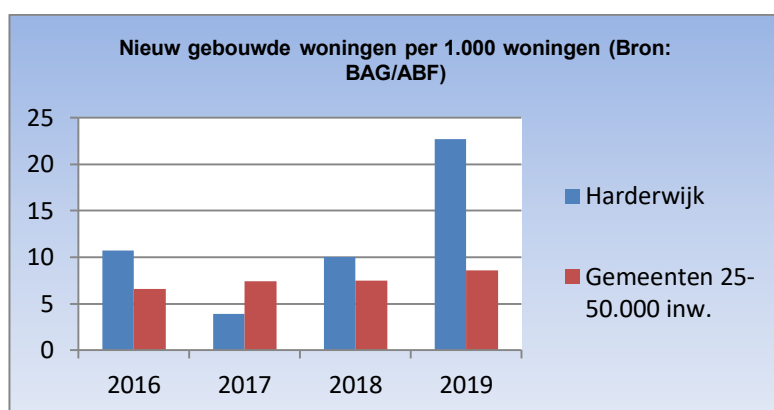
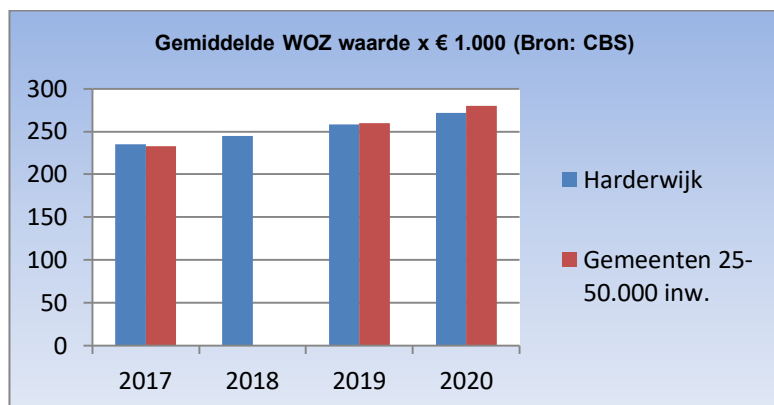
- Uitvoeren van het woonbeleid
- Uitvoering geven aan de Woningwet 2015, in het bijzonder de samenwerking met corporaties en huurdersorganisaties om te komen tot prestatieafspraken;
- Uitvoering geven aan de Huisvestingsverordening gemeente Harderwijk 2019, o.a. behandeling bezwaarschriften tegen weigering toekennen urgentie
- Het monitoren van de woonruimteverdeling (huurwoningen);
- Toewijzen van nieuwbouwprojecten en bouwkevels
- Behandeling aanvragen Leegstandwet
- Behandeling aanvragen stimuleringsregeling sociale huur
- Overleg met initiatiefnemers voor woningbouwplannen;
- Regionale samenwerking / afstemming met provincie;
- Rapportage aan de raad over de voortgang van de woningbouw

Nieuw beleid

- Woonwagengebeleid
- Splitsingsbeleid
- Beleid t.a.v. flexibele huisvesting en de huisvesting van arbeidsmigranten in het bijzonder
- Bijstellen woningbouwambitie n.a.v. uitgevoerd woningbehoefteonderzoek
- Ontwikkelen en doorontwikkeling van gemeentelijk instrumentarium zoals erfpacht, doelgroepenverordening en starterslening

Wat mag het kosten?	2022	2023	2024	2025
Lasten	2.260	1.812	1.811	1.811
Baten	-1.841	-1.790	-1.787	-1.787
Dotatie aan reserves	38	38	38	38
Onttrekking uit reserves	0	0	0	0
TV83 - Wonen en bouwen - totaal	457	59	62	61

Verplichte beleidsindicatoren

Facultatieve beleidsindicatoren

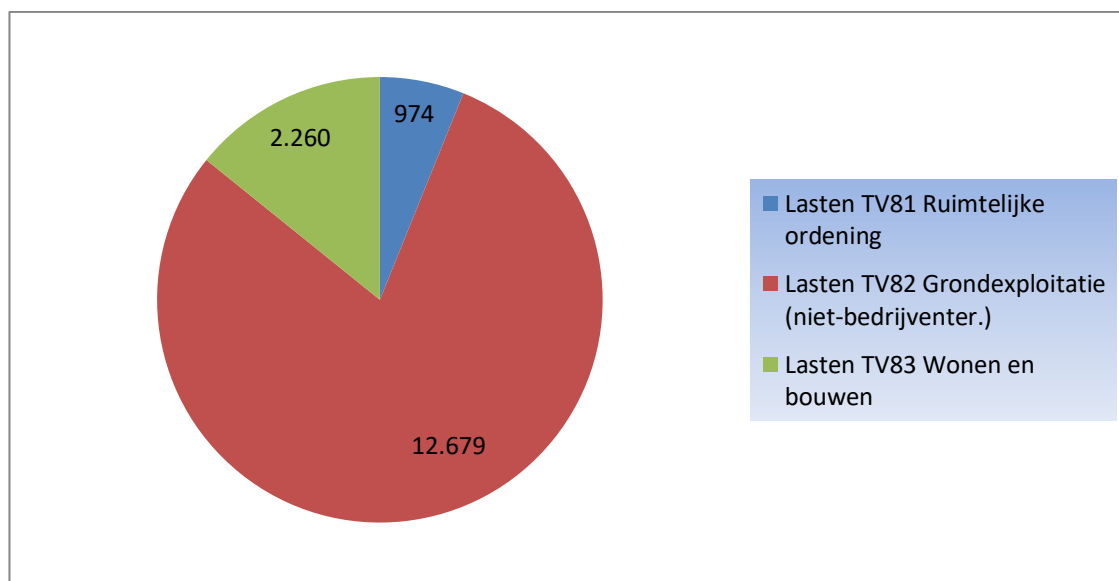
Woningbouwplannen 2015-2030

Prijscategorieën ¹	Totaal	Huur			Koop				Onbekend
		Sociaal	Middel	Duur	Start	Middel I	Middel II	Duur	
		<850	>850	<27.000	<275.000	<350.000	>350.000		
Ambitie 2015-2030 (uitvoeringsagenda 2019-2023)	4635	460	440	220	330	649	523	763	
Netto toevoegingen 2015 - 2019	1078	264	67	155	50	104	103	220	115
Totaal netto toevoegingen 2020	426	2	66	124	7	38	85	81	23
Saldo = restant nieuwbouwambitie aantal tot 2030	3131	194	307	-59	273	507	335	462	
Verwachte oplevering 2021	584	143	24	4	45	27	32	151	158
Plancapaciteit hard (excl. 2020)	2406	352	196	233	350	225	375	657	18
Plancapaciteit zacht (excl. 2020)	1364	418	249	47	212	133	30	83	192
Totaal woningbouwplannen	4354	913	469	284	607	385	437	891	368
Saldo = restant ambitie tot 2030 – totaal woningbouwplannen	-1223	-719	-162	-343	-334	122	-102	-429	

¹ Prijzen worden bij elke update van de woonvisie geïndexeerd conform ontwikkeling CPI

C TOTAALOVERZICHT PROGRAMMA 8

Programma 8 Ruimte en wonen		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Laasten	TV81 - Ruimtelijke ordening	1.087	1.004	974	839	839	839
	TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	20.732	22.990	12.679	7.113	6.002	7.318
	TV83 - Wonen en bouwen	2.831	2.664	2.260	1.812	1.811	1.811
Lasten - Totaal		24.649	26.658	15.913	9.763	8.652	9.967
Baten	TV81 - Ruimtelijke ordening	-419	-401	-322	-119	-119	-119
	TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	-28.870	-22.673	-12.679	-7.113	-6.002	-7.318
	TV83 - Wonen en bouwen	-2.149	-1.796	-1.841	-1.790	-1.787	-1.787
Baten - Totaal		-31.438	-24.870	-14.842	-9.023	-7.908	-9.224
Programma - saldo voor bestemming		-6.789	1.788	1.070	741	744	743
Dotatie aan reserves	TV83 - Wonen en bouwen	38	38	38	38	38	38
Dotatie aan reserves - Totaal		38	38	38	38	38	38
Onttrekking uit reserves	TV82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	0	-317	0	0	0	0
	TV83 - Wonen en bouwen	0	-190	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves - Totaal		0	-507	0	0	0	0
Programma - saldo na bestemming		-6.751	1.318	1.108	778	781	780

Financiële analyse begroting 2022 ten opzichte van begroting 2021:

Ontwikkeling saldo programma	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Begroting 2021	1.318.000,-	
Begroting 2022	1.108.000,-	
Verschil	210.000,-	V

Onderwerp	Bedrag	Nadeel (N) Voordeel (V)
Onderhanden werken	213.000,-	V
Kapitaallasten	86.000,-	N
Doorberekende salariskosten	5.000,-	V
Implementatie gevolgen Omgevingswet/Wet Kwaliteitsborging	133.000,-	V
Verplaatsing opbrengsten leges WABO 0.2	74.000,-	N
Diversen	19.000,-	V
Totaal	210.000,-	V

Toelichting op de financiële analyse:

Onderhanden werken:

Vanuit de jaarrekening 2020 zijn budgetten meegenomen naar 2021. Dit zijn incidentele budgetten voor 2021. In 2022 komen deze budgetten niet meer voor en leidt dit tot een voordeel.

Kapitaallasten

Jaarlijks worden de kapitaallasten bepaald op basis van de aanwezige activa en de nieuwe investeringen. Deze worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/programma's.

Doorberekende salariskosten

Door de hogere lasten binnen de salarisbegroting, voornamelijk als gevolg van de cao ontwikkelingen, de jaarlijks herziene toerekening van deze salariskosten naar de diverse programma's en extra ureninzet bij grondexploitaties kan er binnen het programma sprake zijn van een voor of nadeel.

TV 8.1 Implementatie gevolgen Omgevingswet/Wet Kwaliteitsborging

Betreft een incidenteel budget voor de invoering van de omgevingswet wat tot 2021 is aangevraagd. Er wordt momenteel gekeken hoeveel er nog daadwerkelijk nodig is voor de jaren 2022 en eventueel verder.

TV 8.3 Verplaatsing opbrengsten leges WABO 0.2

Betreft een verplaatsing van de opbrengsten naar taakveld 0.2.

Diversen

Per saldo is er voor diverse baten en lasten een voordeel van € 19.000,-.

Totaaloverzicht Nieuw Beleid

Onder dit programma is geen nieuw beleid opgenomen.

3 Paragrafen

3.1 Paragraaf Lokale heffingen

Algemeen

Met 20% van de totale gemeentelijke inkomsten vormen de lokale heffingen, naast de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, een tweede belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. Om die reden vormen deze heffingen een belangrijk onderdeel van het gemeentelijk beleid. Lokale heffingen raken de burgers direct en daarom is het van belang goede afwegingen te maken. Met andere woorden: welke belastingen heffen wij tegen welke bedragen.

Een duiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maken het beeld rondom de lokale heffingen compleet. Het algemeen beleid is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Beheersing van de collectieve lastendruk waarbij de lokale lasten jaarlijks worden geïndexeerd met de inflatie (trendmatige aanpassing);
- Geen bovemtrendmatige verhogingen, tenzij de meerwaarde voor de burgers een dergelijke verhoging kan motiveren;
- Kostendekkende tarieven van, in principe, 100%.

Korte beschrijving

Gemeenten hebben een gesloten belastingstelsel. Door de landelijke overheid wordt bepaald welke belastingen de gemeenten mogen heffen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen belastingen die onderdeel uitmaken van de algemene dekkingsmiddelen en heffingen waarbij een vergoeding wordt betaald voor een door de gemeente uitgevoerde taak of verleende dienst.

Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen dient door middel van een door de gemeenteraad vast te stellen verordening te geschieden. De definitieve vaststelling van de tarieven door de gemeenteraad vindt plaats in december 2021.

Tot de uitgevoerde taken worden gerekend; de onroerende zaakbelastingen, forensenbelasting, toeristenbelasting, hondenbelasting, parkeerbelasting, reclamebelasting en precariobelasting. Tot de door de gemeente verleende diensten behoren de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Daarnaast zijn er nog de marktgeden, grafrechten en leges als vergoeding voor diverse diensten en taken (burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, omgevings-vergunning, etc.). De betreffende tarieven moeten in beginsel de gemaakte kosten dekken. Hier geldt het principe: de gebruiker betaalt.

Kwijtscheldingen

De gemeente Harderwijk verleent kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing. De norm voor het verlenen van kwijtschelding is gesteld op 100% van het bijstandsniveau. Dit betekent dat 100% van het inkomen op bijstandsniveau wordt vrijgelaten bij de beoordeling of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding. De normbedragen voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen worden door het Rijk per halfjaar aangepast en vastgesteld. De normbedragen kwijtschelding belastingen zijn het laatst vastgesteld per 1 juli 2021 en door de VNG gepubliceerd. In het najaar van 2021 volgt publicatie van de normbedragen over het 1e halfjaar van 2022.

Tarieven

Gebaseerd op de cijfers van het Centraal Planbureau bij de Meicirculaire Gemeentefonds 2021 wordt voor het begrotingsjaar 2022 een trendmatige aanpassing voorgesteld van 1,6%. In een aantal situaties (bijvoorbeeld reisdocumenten) worden de legestarieven (mede) vastgesteld door de rijksoverheid en gepubliceerd in de Staatscourant. Op deze wijze zijn in augustus 2021 door het Rijk per 1 januari 2022 nieuwe tarieven bekend gemaakt voor leges akten burgerlijke stand en een nieuw maximumbedrag naheffingsaanslag parkeerbelastingen 2022.

Naast belastingen, heft de gemeente, rechten en leges voor individuele dienstverlening aan haar burgers. De tarieven van deze rechten en leges dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden. De opbrengst van deze zogeheten gebonden heffingen dient alleen ter bestrijding van de kosten die de gemeente voor de betreffende dienstverlening maakt. De gemeentelijke kosten stijgen in 2022 gemiddeld met 1,6%. De opbrengsten van de belastingen en overige heffingen worden in beginsel alleen aangepast aan de inflatiecorrectie. Deze bedraagt 1,6%.

Introductie benchmark woonlasten

Het Rijk heeft met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat vanaf 2020 een benchmark woonlasten wordt ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. Met de invoering van de benchmark wordt afgestapt van de afspraak dat de ontwikkeling van de lokale lasten jaarlijks wordt gemonitord met de macronorm onroerende zaakbelasting (ozb, de macronorm).

Gezamenlijk overleg tussen het Rijk en de VNG heeft geresulteerd in de introductie van een benchmark, waarin naast de ozb ook de riool- en afvalstoffenheffing worden vergeleken. In de benchmark wordt een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de gemeentelijke tariefontwikkeling per provincie gegeven, net als de landelijke en provinciale gemiddelden. Middels deze (grafische) vergelijking worden de onderlinge verschillen tussen gemeenten nog inzichtelijker gemaakt. Het overzicht vergelijkt binnen de provincie de tariefswijzigingen per gemeente en het cumulatief bedrag van de drie heffingen per gemeente. De benchmark is in lijn met de wijze waarop gemeente Harderwijk al jaren de totale lastendruk weergeeft.

De invoering van een benchmark past goed binnen de autonome beleidsbevoegdheid van gemeenten ten aanzien van de lokale heffingen. De benchmark bevordert ook het lokale debat over de ontwikkeling van de autonome keuzes over de heffingen. Op lokaal niveau vraagt dit van gemeenten nog beter uitvoering te geven aan de al bestaande verplichting om een deugdelijke onderbouwing te geven van de lastenontwikkelingen in de gemeentelijke begroting. Het COELO zal de benchmark samenstellen en opnemen in de Atlas van de lokale heffingen.

De gemeente is vrij in de besteding van de opbrengst van de ongebonden heffingen (algemene belastingen). De gemeentelijke belastingen en retributies die in 2022 in worden geheven zijn:

Ongebonden belastingen:	Gebonden belastingen:
Hondenbelasting	Afvalstoffenheffing
Onroerende- zaakbelastingen	Leges en Rechten
Parkeerbelastingen	Rioolheffing
Precariobelasting	
Reclamebelasting	
Toeristenbelasting	

Onroerende zaakbelasting

De opbrengst van de onroerende zaakbelasting van alle gemeenten samen mag niet meer stijgen dan de zogeheten macronorm. De macronorm, als instrument om de lokale lasten beheersbaar te houden, is niet in wetgeving vastgelegd. Het is een bestuurlijke afspraak tussen het Rijk en de VNG. De afspraak is dat bij overschrijding van de macronorm het volume van het Gemeentefonds kan worden verlaagd. Tot nu toe is deze maatregel nog niet toegepast.

Op 1 januari 2022 begint een nieuw waarde-tijdvak voor de WOZ met als peildatum 1 januari 2021.

De herwaardering van de objecten is naar de situatie van januari 2021 in volle gang. Macro is de marktontwikkeling tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2021 op basis van informatie van de Waarderings-kamer berekend op 9% voor woningen en voor niet-woningen op -0,5%. De ontwikkeling van WOZ-waardes volgt met enige vertraging de huizenprijzen.

Afvalstoffenheffing

Vanaf 1-1-2022 wordt de nieuwe strategie Van Afval Naar Grondstof (VANG) ingevoerd. Het doel van dit nieuwe beleid is om de hoeveelheid restafval omlaag te brengen en het percentage gescheiden schone grondstoffen te laten stijgen. Daarvoor zijn de volgende beleidsmaatregelen:

- een nieuwe berekenwijze van de afvalstoffenheffing: een vast en een variabel deel.
 - o het vaste deel verschilt per eenpersoons- en meerpersoonshuishouden;
 - o het variabele deel wordt bepaald op basis van het aantal aanbiedingen restafval (volume/frequentie). Inwoners kunnen hiermee zelf invloed uitoefenen op de hoogte van de afvalstoffenheffing: als je goed afval scheidt en daardoor minder restafval overhoudt, hoef je ook minder vaak je restafval-container aan te bieden ophalen of minder vaak een zak te storten in een ondergrondse container en betaal je dus ook minder. Dit is vergelijkbaar met andere nutsvoorzieningen, zoals gas, water en elektra
- uitbreiding van het serviceniveau:
 - o twee keer per jaar gratis grof vuil wegbrengen naar het milieupark;
 - o gratis wegbrengen van PMD naar het milieupark en;
 - o de uitbreiding GFT-verzamelcontainers voor hoogbouw, stapelbouw en binnenstad),
- communicatiecampagne;
- afvalcoaching.

Het doel van het variabele tarief is dat mensen bewuster met hun afval omgaan en daarmee zelf meer invloed hebben op de hoogte van hun afvalstoffenheffing. Bij optimale afvalscheiding betaalt men minder dan als men niet zou scheiden. Dit volgens het principe van 'de vervuiler betaalt'

De invoering van een vast tarief en variabele tarieven geeft een verschuiving van tonnages tussen de verschillende afval- en grondstofstromen: minder (vaak) restafval en een toename van grondstoffen als GFT, glas, papier en textiel. Ervaring bij andere gemeenten leert dat de extra kosten die gepaard gaan met variabele tarieven worden gedekt uit de bespaarde verwerkingskosten.

Kostendekkendheid

Het uitgangspunt is een 100% kostendekkende afvalstoffenheffing. De afvalkosten worden voor het grootste deel bepaald door de inzameling en verwerking van restafval, GFT en grofvuil. Daarnaast zijn er ook opbrengsten voor grondstoffen als oud papier, plastic, glas en oud ijzer.

De afgelopen jaren was de afvalstoffenheffing niet kostendekkend. Tot en met 2020 kon dat worden opgevangen uit de egalisatievoorziening afval. Maar vanaf 2021 is die voorziening leeg. Voor 2021 is gekozen om een deel van de kosten te dekken (incidenteel!) uit de algemene reserve en uit structurele algemene middelen. Daarmee konden de tarieven de afgelopen jaren worden gedempt tot slechts een trendmatige verhoging. Ook voor 2022 wordt voorgesteld de algemene reserve in te zetten om de tarieven te kunnen dempen.

Ontwikkelingen

In 2022 gaan we ervaring opdoen met het nieuwe beleid. Maar zoals bekend blijft de financiële houdbaarheid van de totale inzameling en verwerking onder druk staan. Door autonome ontwikkelingen, beleidseffecten, stijgende verwerkingsprijzen en een onzekerheid van inkomsten uit het variabele tarief voor restafval (inkomsten) zal het een blijvende uitdaging zijn een meerjarig 100% kostendekkend tariefstelsel te vormen en te behouden. Risico's blijven de stijgende verwerkingskosten van het milieupark, een goede financiële inschatting van kosten en opbrengsten op basis van aantallen ledigingen, tonnages afval en de ontwikkelingen op het PMD-dossier.

Voor de begroting 2022 is sprake van de volgende kostenverhogende ontwikkelingen:

- Bij de laatste Europese aanbesteding was sprake van een kostenverhogend effect van € 468.000,-
- de verwerkingskosten voor de grove afvalstromen op de milieustraat vallen hoger uit. Dit geldt met name voor hout, hard plastic en bouw- en sloopafval. Het gaat zowel om de tarieven als om de tonnages.
- beleidswijziging gratis toegang milieupark: vanaf 2022 vervalt het poorttarief van € 15,- voor de eerste twee aanbiedingen op het milieupark aan de Daltonstraat. Dat betekent niet alleen een inkomstenderving vanwege minder poortinkomsten, maar ook een kostenstijging vanwege de aanzuigende werking van grof afval;
- de begrotingstekorten kunnen niet meer uit een egalisatievoorziening worden gedekt. Deze is immers leeg;
- hier staat tegenover dat de papierprijs op de wereldmarkt in 2021 vanuit een dieptepunt weer fors is gestegen, waardoor een deel van de kostenstijging kan worden gecompenseerd.

Afvalstoffenheffing

Het is op voorhand lastig te zeggen wat de afvalstoffenheffing per huishouden in 2022 zal zijn voor een eenpersoons- of meerpersoonshuishouden, omdat het sterk afhankelijk is van hoe goed iemand afval scheidt, de gezinssituatie en andere omstandigheden. Het is de verwachting dat huishoudens *gemiddeld* 14-15 keer de restafvalcontainer laten legen. We verwachten dat eenpersoonshuishoudens wat minder vaak (11-12 keer) laten legen en meerpersoonshuishoudens wat vaker (16-17 keer). Dit resulteert in onderstaande gemiddelde tarieven.

	Eenpersoon		Meerpersoon		Gemiddeld	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Vaste tarief	€ 148	€ 101	€ 212	€ 131	€ 191	€ 122
Gemiddelde variabele heffing restafval	-	€ 90	-	€ 129	-	€ 116
Totaal gemiddeld	€ 148	€ 191	€ 212	€ 260	€ 191	€ 238

In bovenstaande tabel is geen rekening gehouden met het voorstel de tarieven te dempen ten laste van de algemene reserve.

poorttarief milieustraat

Het poorttarief bedraagt € 15 per keer
vanaf 2022 zijn de eerste twee aanbiedingen gratis

variabel tarief

inworp ondergrondse container	€ 1,60
legen restcontainer 240 L	€ 8,00
legen restcontainer 140 L	€ 4,50

Harderwijk behoorde in 2021 tot de gemeenten met de laagste afvalstoffenheffing voor meerpersoonshuishoudens van Nederland (€ 212,00 per aansluiting, plek 35 van 352, Coelo). De gemiddelde afvalstoffenheffing in Harderwijk blijft in 2022 lager dan het gemiddelde in Nederland. De variabele tarieven in bovenstaande tabel zijn vergelijkbaar met die van de gemeente Oldebroek en gemeente Ermelo die net als Harderwijk te maken hebben een vergelijkbare situatie (een vast en variabel tarief voor restafval in combinatie met nascheiding van PMD uit restafval).

Een paar voorbeelden:

Gezin met twee pubers in een hoekhuis. Ze proberen het afval zo goed mogelijk te scheiden en vinden het fijn om de container regelmatig te laten legen, daarom hebben ze jaren geleden al bewust gekozen voor een kleine restafvalcontainer van 140 liter. In de keuken hebben ze een speciale vuilnisbak voor GFT en restafval. Papier gaat in de papiercontainer, glas brengen ze weg naar de ondergrondse glascontainer bij de supermarkt, oude kleding gaat naar de kringloopwinkel of wordt met de textielzak een paar keer per jaar opgehaald. Kapotte elektrisch apparaten en klein chemisch afval zoals batterijen en verfblikken brengen ze naar het milieupark. Sinds kort houden ze ook het PMD apart en brengen dat gratis naar het milieupark. En het grof vuil sparen ze gedurende het jaar op, zodat ze het twee keer per jaar gratis kunnen wegbrengen. Gemiddeld zetten zij hun restafvalcontainer van 140 liter 18 keer per jaar aan de weg. Zij betalen een vast tarief van € 131,- en een variabel tarief van € 81,-, dus bij elkaar op jaarbasis € 212,-.

Gezin met drie jonge kinderen in een rijtjeshuis. Voor het jongste kind gebruikt het gezin wegwerpluiers, waardoor zij tijdelijk meer restafval hebben. Wel sorteren zij hun afval zoals ze gewend zijn en brengen het glas weg als ze boodschappen gaan doen. Voedselresten en tuinafval gaan in de GFT-container en oud papier en karton gaan in de papiercontainer. Kinderkleden geven ze door aan de buurkinderen of familie. Door het drukke gezinsleven doen zij het PMD in het restafval, wel zo gemakkelijk. Door een kleine verbouwing van de kinderkamers hebben ze dit jaar meer grofvuil dan anders en moeten ze vier keer naar het milieupark. Fijn dat de eerste twee gratis is geworden, de andere twee keer betalen ze € 15,- per keer. Gemiddeld zetten zij hun restafvalcontainer van 240 liter iedere veertien dagen aan de weg. Zij betalen een vast tarief van € 131,- en variabel tarief van € 208,-, dus bij elkaar op jaarbasis € 339,- en door de verbouwing dit jaar € 30,- extra.

Alleenstaande pensionado in een appartement. Hij wil best afval scheiden, zo is hij opgevoed. Het oud papier brengt hij weg naar de papiercontainer bij zijn appartement, het glas brengt hij weg als hij zijn rondje met de hond wandelt en het restafval kan hij kwijt in de ondergrondse container naast zijn appartement. Sinds kort kan hij ook eindelijk zijn voedselresten en verlepte bloemen kwijt in een nieuwe geplaatste GFT-verzamelcontainer. Grofvuil heeft hij niet veel. Verse producten haalt hij op de markt en met zo min mogelijk verpakkingsmateriaal. PMD scheiden heeft hij nog nooit gedaan en heeft gelezen dat de afvalverwerker dat beter kan dan hijzelf, ingewikkeld wat er precies wel en niet bij hoort. Gemiddeld brengt hij een keer in de veertien dagen een vuilniszak naar de ondergrondse container. Hij betaalt een vast tarief van € 101,- en een variabel tarief van € 39,-, dus in totaal € 140,- per jaar.

Samenwonend stel in de binnenstad. Ze hebben een druk leven en kiezen er voor om niks te veranderen aan hun scheidingsgedrag. Bovendien staan de ondergrondse restafvalcontainer twee straten verderop, net als de nieuw geplaatste GFT-verzamelcontainer. Voedselresten gaan nog steeds bij het restafval. In de supermarkt kiezen ze voor gemak en halen veel voorgesneden groenten in huis. Glazen flessen brengen ze wel weg. Nu ook statiegeld op kleine plastic flesjes is ingevoerd hebben ze wel wat minder snel de restafvalzak vol. Gemiddeld brengen ze een zak per week naar de restafvalcontainer en met een feestje of opruimwoede een zak extra, dus gemiddeld 75 zakken per jaar. Zij betalen een vast tarief van € 131,- en een variabel tarief van € 112,50, dus in totaal € 243,50 per jaar.

Onzekerheden

De begroting en de systeemwijziging brengen een aantal onzekerheden met zich mee. Volgend jaar zullen de gegevens nauwlettend worden gevolgd, waardoor een aantal onzekerheden in de begroting voor 2023 kunnen worden wegenomen.

- er is een schatting gemaakt van de verschuiving van restafval naar gescheiden grondstoffen. Hierbij is gebruik gemaakt van ervaringen elders. In 2022 wordt duidelijk hoe de verschuiving in Harderwijk precies uitpakt, zodat voor 2023 een betrouwbaardere schatting kan worden gemaakt;
- er is ook een schatting gemaakt van het aantal aanbiedingen restafval per huishouden. Ook hier zal de praktijk uitwijzen hoe die schatting uitpakt. Voor 2023 kan gebruik worden gemaakt van de ervaringscijfers 2022;
- onzeker is verder hoe de beleidswijziging op het milieupark (1^e twee aanbiedingen gratis) qua inkomstenderving en extra verwerkingskosten vanwege de aanzuigende werking uitpakt;
- de kosten en opbrengsten van een aantal afvalstromen zijn sterk afhankelijk van de (wereld)marktprijzen. De papieropbrengst kan fors fluctueren. Verwerkingstarieven voor hout, matrassen en hard plastic staan ook onder druk;
- er is vrijwel continu discussie tussen gemeenten en het verpakkend bedrijfsleven over de hoogte van de vergoeding voor het ingezamelde en nagescheiden PMD. Het is onzeker in hoeverre de huidige vergoeding stand houdt. Voor de gemeente heeft dat geen direct gevolg, omdat de nascheidingsvergoeding één op één met afvalverwerker Omrin wordt verrekend.

De gederfde inkomsten wegens het verlenen van kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en de financiële tegemoetkoming voor medisch afval worden verrekend in de tarieven. Ook is het plan om bewoners van de hoogbouw via de hardheidsclausule te compenseren zolang de GFT-voorzieningen bij de hoogbouw nog niet gereed zijn.

Regelingen kwijtschelding minima en vrijstelling medisch afval

De volgende voorstellen worden gedaan:

- kwijtschelding voor minima geldt voor de volledige afvalstoffenheffing.
- Voor mensen met medisch afval (incontinentie-, stoma- en dialysemateriaal) komt er een financiële tegemoetkoming ter hoogte van € 104 per. Dat is gebaseerd op het aanbieden van 13 keer restafval per jaar (1x per maand). Dit is een nieuwe maatregel die voortkomt uit motie 20200709 8-V CU D66 GL CDA GB HA MOTIE Regeling ihkv VANG.

Afvalstoffenheffing	
Kosten *	4.827.094
Inkomsten excl. Heffingen	-1.050.366
Netto kosten	3.776.728
<u>Toe te rekenen kosten</u>	
BTW	837.540
Overhead	88.216
Inkomensregelingen (kwijtschelding)	204.650
Totaal toe te rekenen kosten	1.130.406
Totale kosten (te dekken uit tarieven)	4.907.134
Totale opbrengst (uit tarieven)	- 4.907.134
Dekkingspercentage, afgerond	100,00%

* Betreft de kosten op taakveld 7.3 die betrokken zijn bij de tariefberekening voor huishoudelijk afval. Taakveld 7.3 bevat ook enkele budgetten voor niet-huishoudelijk afval. Deze blijven in de tariefberekening buiten beschouwing.

Rioolheffing

Met de rioolheffing worden de kosten van beheer en onderhoud én het nakomen van de zorgplicht voor afval-, hemel- en grondwater afgedekt. Deze kosten zijn verbonden aan de inzameling en transport van afvalwater en het verzamelen, opvangen en afvoeren van regen- en/of grondwater ter voorkoming van overlast. De rioolheffing is op begrotingsbasis 100% kostendekkend.

Uitgaande van een 100% kostendekking kan het tarief van 2022 gehandhaafd blijven.

In 2022 is het voornemen om de tarievenstructuur opnieuw te bekijken samen met het updaten van het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) en de uitgangspunten van de nieuwe Omgevingswet.

Rioolheffing	
Kosten incl. omslagrente	2.484.018
Inkomsten excl. Heffingen	-51.072
Netto kosten	2.432.946
<u>Toe te rekenen kosten</u>	
BTW	256.303
Overhead	396.344
Verkeer en vervoer	277.950
Inkomensregelingen (kwijtschelding)	178.287
Totaal toe te rekenen kosten	1.108.884
Totale kosten (te dekken uit tarieven)	3.541.830
Totale opbrengst (uit tarieven)	-3.515.772
Dekkingspercentage, afgerond	100%

Forensen- en toeristenbelasting

Voor de tarieven Forensenbelasting is in de begroting 2022 uitgegaan van een trendmatige aanpassing van de tarieven met 1,6%. Daarbij zijn de bedragen afgerond op hele euro's. Het voorstel is om de tarieven toeristenbelasting ook trendmatig te verhogen.

Hondenbelasting

Voor de tarieven van deze belasting is in de begroting 2022 eveneens uitgegaan van een trendmatige aanpassing van 1,6%.

Reclamebelasting

Voor de tarieven van deze belasting is in de begroting 2022 uitgegaan van een trendmatige aanpassing van 1,6%.

Precariobelasting

Artikel 228 van de Gemeentewet biedt de gemeente de mogelijkheid om precariobelasting op te leggen ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voorbeelden zijn terrassen en uithangborden. Voor de tarieven van deze belasting is in de begroting 2022 uitgegaan van een trendmatige aanpassing van 1,6%.

Precarioheffing ondergrondse kabels en leidingen

In 2022 vervalt de mogelijkheid om precariobelasting te heffen op ondergrondse kabels en leidingen. In het meerjarenperspectief 2020 – 2023 is rekening gehouden met de derving van deze structurele baat.

Parkeren

Voor een naheffingsaanslag parkeerbelastingen geldt een maximum bedrag dat in rekening kan worden gebracht. Dit bedrag wordt jaarlijks door het Rijk vastgesteld en gepubliceerd in de Staatscourant. Per 1 januari 2022 is het maximumbedrag dat voor een naheffingsaanslag parkeerbelastingen in rekening kan worden gebracht bepaald op €66,50 (in 2021 bedraagt dit € 65,30).

Het totale product 'Parkeren' is in de Parkeerexploitatie 2019 (PEX18) geactualiseerd en vormt mede de basis voor de begroting 2022. Dit houdt in dat alle parkeertarieven met 5% worden verhoogd.

Begraafplaatsrechten

De tarieven voor de begraafplaatsrechten zijn op begrotingsbasis, afgerond, 92% kostendekkend.

Begraafplaatsrechten	
Kosten incl. omslagrente	874.429
Inkomsten excl. Heffingen	-183.819
Netto kosten	690.610
<u>Toe te rekenen kosten:</u>	
BTW	115.297
Overhead	80.612
Totaal toe te rekenen kosten	195.909
Totale kosten (te dekken uit tarieven)	886.519
Totale Opbrengst (uit tarieven)	-819.814
Dekkingspercentage, afgerond	92%

Eind 2021 wordt het nieuwe beheerplan begraafplaatsen voorgesteld. Het voorstel is om de begraafplaatstarieven te handhaven op het niveau van 2021. Inkomsten taakvelden excl. Heffingen (€ 183.819) betreft aankoopsom onderhoud graven en bijdrage voorziening onderhoud graven.

Marktgeden

De tarieven voor de marktgeden zijn op begrotingsbasis 72% kostendekkend. Op basis van de ramingen van baten en lasten moet het tarief met 1,6% verhoogd worden. Het voorstel is om de kosten van elektra 100% kostendekkend te maken.

Marktgeden	
Kosten incl. omslagrente	45.457
Inkomsten excl. Heffingen	-10.358
Netto kosten	35.099
<u>Toe te rekenen kosten</u>	
BTW	3.876
Overhead	3.997
Totaal toe te rekenen kosten	7.873
Totale kosten	42.972
Totale Opbrengst	-30.705
Dekkingspercentage, afgerond	72%

Havengelden

Na de oplevering in 2018 van de gemeentelijke havens zie we een stijgende lijn in het bezoekersaantallen van de pleziervaart in de havens. In 2020 is het havenbeheersplan vastgesteld. De financiële lasten zijn opgenomen in deze begroting. Op begrotingsbasis is er nu sprake van een kostendekking van, afgerond 44%. Op dit moment is er een onderzoek naar de totale kostendekking van de haven. Dit onderzoek is in 2022 afgerond. In dit onderzoek zal ook een voorstel voor de tarieven havengelden worden meegenomen voor 2023. In het ombuigingsplan is voorgesteld met

ingang van 2023 een kostendeckingspercentage van 60% te hanteren. Op basis van amendement 7-7 bij de Kadernota heeft de raad besloten het kostendeckingspercentage 60% met ingang van 2022 te hanteren. Bij de vaststelling van de tarieven voor 2022 (in december 2021) zal dit verwerkt worden in de begroting.

Havengelden	
Kosten incl. omslagrente	625.800
Inkomen excl. Heffingen	-20.313
Netto kosten taakvelden	605.487
Toe te rekenen kosten	
BTW	
Overhead	80.612
Totaal toe te rekenen kosten	80.612
Totale kosten	706.412
Totale Opbrengst	-310.813
Dekkingspercentage, afgerond	44%

Leges

Sommige legestarieven (zoals die van paspoorten en rijbewijzen) zijn gebonden aan wettelijke maxima en kunnen dus alleen worden verhoogd in de mate waarin het Rijk het toestaat. De overige tarieven, zoals de leges voor diverse soorten(omgevings-)vergunningen, huwelijksleges en leges voor verstrekkingen uit de GBA zijn conform de perspectiefnota, trendmatig verhoogd met 1,6%.

In de komende jaren zullen er de nodige veranderingen optreden in de legesopbouw, geldigheid en eisen van met name de rij- en reisdocumenten. Voorbeelden hiervan zijn o.a. maximumtarief voor rijbewijzen, oprekken van de geldigheidsduur van de reisdocumenten van 5 naar 10 jaar, eisen ten aanzien van het afgeven van vingerafdrukken enzovoorts. Daar komt nog bij dat door het op rijksniveau meer en meer invoeren van maximale tarieven, de beleidsvrijheid van de gemeente, waar het gaat om de vaststelling van tarieven, minder wordt. In 2021 zal er een onderzoek plaats vinden naar de kostendeckende tarieven van de leges

Lokale lastendruk

De gemeentelijke woonlasten worden gevormd door het gemiddelde bedrag, dat een huishouden betaald aan onroerende zaakbelasting, reinigingsheffing en rioolrechten. In de volgende tabel geven wij de ontwikkeling weer van de belangrijkste heffingen voor een huishouding met een gemiddelde woningwaarde van € 296.000,-.

Woonlasten woning met gemiddelde WOZ-waarde	2021	2022
WOZ – waarde	272.000	296.000
Rekentarief OZB	0,1087	0,1005
OZB	295,66	297,48
Afvalstoffenheffing (bruto)	234,00	260,00
-/- korting tarief door dekking uit AR	- 12,00	-12,00
-/- korting tarief door amendement raadsbehandeling	- 10,00	-10,00
Afvalstoffenheffing (netto)*	212,00	238,00
Rioolheffing	144,75	144,75
Totaal	652,41	680,23
Procentuele stijging		4,26%

* Dit betreft het gemiddelde bedrag voor een meerpersoonshuishouden exclusief het poorttarief milieustraat.
In 2022 zijn de eerste twee aanbiedingen gratis.

Tariefontwikkeling belangrijkste heffingen

Afsluitend wordt een beeld gegeven van de tariefontwikkeling van de belangrijkste heffingen.

In de hierna volgende tabel zijn de voorgestelde tarieven weergegeven van 2022 in vergelijking met 2021.

(Bedragen in €)

Voorstel belastingtarieven 2022	2021	2022
Afvalstoffenheffing		
Vast tarief één-persoonshuishouden	148,00	101,00
Vast tarief meerpersoonshuishouden	212,00	131,00
Tarief aanbieding 140 liter restcontainer	-	4,50
Tarief aanbieding 240 liter restcontainer	-	8,00
Tarief inworp ondergrondse restcontainer	-	1,60
Forensenbelasting vloeroppervlak m2		
12,5 tot 30	211,75	215,13
30 tot 40	353,25	358,90
40 tot 60	496,78	504,72
> 60	568,05	577,13
Grafrechten		
Monument	76,70	76,70
Kelder	76,70	76,70
Graftuin	38,37	38,37
Urn	76,70	76,70
Overige heffingen		
Havengelden pleziervaart	1,50	1,50
Overige Havengelden	Stijging met 1,8%	Stijging met 1,6%
Hondenbelasting	61,23	62,20
Marktgeden (incl. promotiegeden)	24,53	24,92
Onroerende -zaakbelastingen		
OZB E-woningen	0,10870	0,10050
OZB E-niet woningen	0,27740	0,26486
OZB G-niet woningen	0,20617	0,21262
Precariobelasting		
per m2 grond	18,58	18,87
per m2 terras	44,64	45,35
per 1m rail/transportbaan	8,84	8,98
per automaat > 1m	52,07	52,90
Reclamebelasting exclusief ondernemersfonds		
Reclame per object	118,91	120,81
Rioolrechten		
Woning	144,75	144,75
niet-woning	241,00	241,00
Toeristenbelasting		
Overige leges	1,53	1,55
	Stijging met 1,8% (trendpercentage)	Stijging met 1,6% (trendpercentage)

De tarieven voor de parkeerterreinen bedragen als volgt:

Parkeerterreinen	2022	2021
Zone A (Kerkplein, Vitringasingel, Houtwal en Smeepoortstraat)	2,00	1,90
Zone B/C (Boulevard, Selhorstweg, Westeinde, Kruithuis en overloop terreinen toeristisch parkeren)	2,00	1,90

Tot slot een totaaloverzicht van alle opbrengstramingen van leges & rechten en belastingen.

Hoofdgroep	Categorie	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Leges & Rechten	Begraafplaatsrechten/-onderhoud	807	807	820	820	820	820
	Leges planwijzigingen	41	6	6	6	6	6
	Liggelden incl. woonschepen	280	314	296	296	296	296
	Marktgeden	16	36	31	31	31	31
	Parkeeropbrengsten	1.358	2.040	2.142	2.142	2.142	2.241
	Reinigingsrechten	3.906	4.307	4.907	4.907	4.907	4.907
	Riool (aansluit)rechten	3.523	3.544	3.516	3.516	3.516	3.516
Secretarieleges	511	743	752	752	752	752	
Leges & Rechten - Totaal		10.441	11.796	12.407	12.470	12.470	12.569
Belastingen	(A) Forensenbelasting	83	152	155	155	155	155
	(A) Hondenbelasting	190	188	191	191	191	191
	(A) Onroerende zaakbelasting	10.090	11.022	11.466	11.589	11.641	11.692
	(A) Precariorechten	1.769	1.721	164	164	164	164
	(A) Reclamebelasting	58	142	144	144	144	144
(A) Toeristenbelasting	226	320	325	325	325	325	
Belastingen - Totaal		12.416	13.547	12.446	12.569	12.621	12.671
Geheel - Totaal		22.857	25.343	24.915	25.039	25.091	25.240

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicomangement geeft aan hoe solide de financiële positie van de gemeente is. Weerstandsvermogen is van belang omdat er zich financiële tegenvallers kunnen voordoen. Het beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt vastgelegd in de Nota weerstandsvermogen en risicomangement. Vervolgens wordt in de verplichte paragraaf bij de begroting en jaarrekening inzicht gegeven in de verhouding benodigd en beschikbaar weerstandsvermogen en zo nodig de maatregelen die worden genomen om op het benodigde niveau te komen.

Weerstandsvermogen

In het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' is aangegeven dat het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De (beschikbare) weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken of om niet voorziene daling van inkomsten te compenseren.
- Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen als ratio, berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit, vormt de indicator voor de robuustheid van de begroting. In de Nota Weerstandsvermogen en Risicomangement 2019-2021 is vastgelegd een ratio te hanteren van 1,0. Dit valt binnen waarderingsschaal C (=voldoende) op basis van het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtskader 2020 van de provincie Gelderland.

Weerstandscapaciteit

Bij het begrip weerstandscapaciteit wordt er onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De *incidentele weerstandscapaciteit* is de mate waarin eenmalige tegenvallers en/of calamiteiten kunnen worden opgevangen met vrij besteedbare middelen die eenmalig kunnen worden ingezet, zonder dat het invloed heeft op het gemeentelijk voorzieningenniveau. Dit mag bestaan uit de algemene reserve, overige vrij aanwendbare reserves en stille reserves.

De *structurele weerstandscapaciteit* is de mate waarin de gemeente zelf in staat is om niet begrote kosten te dekken door elders structurele ruimte vrij te maken, zonder dat het ten koste gaat van de uitvoering van het beleid. Dit bestaat in de gemeente Harderwijk uit een raming voor onvoorziene uitgaven (€ 161.400). Zie de Nota weerstandsvermogen en risicomangement voor een uitgebreide toelichting.

Risicobeheersing

Risicobeheersing is het geheel aan maatregelen die bewust door het college worden genomen om risico's te signaleren, over te dragen, te vermijden, te verminderen of te accepteren. Het doel van risicobeheer is de kans vergroten beoogde resultaten te behalen. Hierbij streeft de gemeente Harderwijk naar risicobeheer als gewoonte, door middel van structureel aandacht voor risico's. Risicobewustzijn binnen de gemeente is belangrijk om gefundeerde besluiten te nemen waarbij aanwezige risico's en mogelijke gevolgen voor de maatschappij en de financiële positie van de gemeente in afgewogen kunnen worden.

Om inzicht te krijgen in de risico's worden deze jaarlijks (bij de jaarrekening) organisatie-breed geïnventariseerd en gekwantificeerd naar omvang en de kans dat de risicogebeurtenis zich voordoet. Vervolgens worden beheersmaatregelen geformuleerd om de risico's te reduceren. Ervan uitgaande dat deze beheersmaatregelen ook effectief zijn, wordt een inschatting gemaakt van de overblijvende risico's. Deze overblijvende risico's vormen gecumuleerd de onderbouwing van de benodigde weerstandscapaciteit.

Huidige weerstandscapaciteit

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is in onderstaande tabellen een samenvatting weergegeven van de *beschikbare* weerstandscapaciteit ultimo 2020. De prognosestand wordt hieronder gebruikt afgezet tegen de risico-inventarisatie 2020. Hierin is het rekeningresultaat 2020 verwerkt en zijn tevens de claims op de algemene reserve meegenomen voor zover bekend bij de jaarrekening 2020.

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	Stand 31-12-2020	Rekeningresultaat 2020	Claims op reserve	Prognose stand na verwerking resultaat/claims
Incidenteel				
Algemene reserve	26.329	10.696	- 9.315	27.710
Subtotaal incidenteel	26.329			
Structureel				
Onvoorzien	161	n.v.t.	n.v.t.	161
Subtotaal structureel	161	-	-	161
Beschikbare weerstandscapaciteit	26.490	10.696	- 9.315	27.871

Berekening weerstandsvermogen	Prognose stand na verwerking resultaat/claims	Geïdentificeerde risico's n.a.v. actualisatie eind 2020	Overschot / tekort	Ratio weerstandsvermogen
Incidenteel				
Algemene reserve	27.710	26.060	1.650	1,07
Subtotaal incidenteel	27.710	26.060	1.650	1,07
Structureel				
Onvoorzien	161	n.v.t.	161	-
Subtotaal structureel	161	-	161	161
Totaal incidenteel en structureel	27.871	26.060	1.811	1,07

Bovenstaande stand is de stand zoals is gepresenteerd tijdens de jaarrekening 2020. De ratio weerstandsvermogen eind 2020, op basis van de prognose stand en de actuele risico-inventarisatie, is afgerond 1,07. Dit is in lijn met de beleidsmatig vastgestelde ratio (minimaal 1,0).

Benodigde weerstandscapaciteit risico-inventarisatie jaarrekening 2020

Het totaalbedrag van de belangrijkste risico's op balansdatum ultimo 2020 bedraagt € 26,1 miljoen en is als volgt opgebouwd:

Belangrijkste risico's	Rekening 2020	Rekening 2019
Waterfront	€ 11.200.000	€ 13.150.000
Lorentz III	€ 5.700.000	€ 1.900.000
Rentestijgingen grexten	€ 4.220.000	€ 4.900.000
Risico's sociaal domein	€ 1.740.000	
Gronden in eigendom van de gemeente	€ 331.700	€ 331.700
Verbonden partijen	€ 315.903	€ 240.690
Overig Domein Samenleving	€ 936.250	€ 746.389
Overig Domein Ruimte	€ 843.111	€ 322.084
Overig Domein B&O	€ 234.097	€ 309.310
Overig Domein Stadsbedrijf	€ 539.000	€ 462.500
Totaal	€ 26.060.061	€ 22.985.973

De totale benodigde weerstandscapaciteit, op basis van de risico-inventarisatie eind 2020, is € 26,1 miljoen. Dit is een stijging van ca. € 3,1 miljoen ten opzichte van de berekende, benodigde weerstandscapaciteit bij de Jaarrekening 2019.

In onderstaande tabel een overzicht van het verloop van de risico-inventarisatie.

(Bedragen * 1.000)

Risico inventarisatie (verloop)	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020
Algemene dienst	3.390	3.065	2.413	4.940
Grondexploitatie	38.970	22.150	20.573	21.120
Totaal	42.360	25.215	22.986	26.060

Verwachte ontwikkelingen m.b.t. de benodigde weerstandscapaciteit

Algemene uitkering Gemeentefonds

De invoering van de nieuwe verdeelsystematiek van het Gemeentefonds is uitgesteld naar 1 januari 2023. De eerste berichten hierover leken positief uit te pakken voor de gemeente Harderwijk. Echter op basis van de meest recente informatie is dit beeld negatief bijgesteld. Besluitvorming hierover wordt overgelaten aan het volgende te vormen kabinet. De verwachting was dat de gemeente Harderwijk een voordeelgemeente wordt opbouwend in de komende jaren naar €31 euro per inwoner. In het ombuigingsplan is geadviseerd deze kans voorzichtig te benaderen door uit te

gaan van 50% van de verwachting. Het is mogelijk dat bij de volgende risico-inventarisatie het risico wordt opgenomen dat het verwachte voordeel ombuigt naar een nadeel.

Ombuigingsplan

Bij de Kadernota 2022-2025 is een ombuigingsplan voorgesteld wat verwerkt wordt in deze begroting. Hierin zitten een aantal onzekerheden die voor extra risico's kunnen zorgen. Zoals hierboven reeds genoemd de kans van het herverdelingseffect maar ook de taakstelling a € 750.000 in het Sociaal Domein. Bij de jaarrekening van 2021 zal bij de inventarisatie van de risico's ook gekeken worden naar de status van de voorgestelde ombuigingen en het risico op het niet realiseren van de ombuigingen: kansen, taakstellingen, beoogde inkomsten en de bezuinigingen.

Gevolgen corona crisis

De verwachting is dat vanaf 2022 er geen extra maatregelen meer nodig zijn als gevolg van COVID-19. In de jaren 2020 en 2021 zijn door het bestuur de nodige maatregelen getroffen om de gevolgen van deze crisis zoveel als mogelijk te beperken. In hoeverre de crisis nog invloed heeft op de ontwikkelingen binnen het sociaal domein, en dan met name rondom participatie, is op dit moment niet aan te geven.

Extra rijksmiddelen jeugdzorg

Het kabinet heeft besloten in 2022 € 1,3 miljard beschikbaar te stellen vanwege de tekorten in de jeugdzorg. Dit is bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen. Aan de extra beschikbaar gestelde middelen ligt een Hervormingsagenda Jeugd ten grondslag. De bekostiging vanaf 2023 wordt overgelaten aan een nieuw kabinet. Het Rijk, de toezichthouders en de VNG hebben de afspraak gemaakt dat, vooruitlopend op de definitieve besluitvorming, gemeenten 75% van de bedragen uit de Hervormingsagenda Jeugd als stelpost in de meerjarenbegroting mogen opnemen.

In deze meerjarenraming 2023-2025 is een stelpost opgenomen van € 3,5 miljoen in 2023 aflopend naar € 3 miljoen in 2025.

In de benodigde weerstandscapaciteit bij de jaarrekening 2020 is een risico voor het sociaal domein opgenomen van € 1,7 miljoen. Bij de actualisatie van de risico's begin 2022 wordt dit opnieuw beoordeeld. Dan is er naar alle waarschijnlijkheid meer duidelijk over de structurele extra rijksmiddelen, waardoor het risico opnieuw beoordeeld kan worden.

Onderwijshuisvesting

Op dit terrein spelen een drietal ontwikkelingen. Allereerst heeft een evaluatie van de doordecentralisatie Voortgezet Onderwijs plaatsgevonden. Advisering hierover zal na de zomervakantie plaatsvinden. Naar verwachting zal dit kunnen leiden tot een structurele claim op het begrotingssaldo in verband met gestegen bouwkosten, voorzover en zo lang het Rijk hiervoor geen compensatie geeft. Daarnaast is het traject van het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs gestart als vervolg op het formuleren van de onderwijsvisie. Wanneer dit traject is afgerond is nog niet te zeggen. Dit zal naar verwachting een overzicht van onderwijshuisvestingswensen en -noodzakelijkheden opleveren, die eveneens een claim zullen gaan leggen op toekomstige begrotingssaldi.

Vooruitlopend hierop heeft het Morgen College in samenspraak met de gemeente een plan ontwikkeld voor nieuwbouw in Weiburg. Ook hiervoor zal nog definitieve advisering plaatsvinden. Ook dit zal zijn weerslag op toekomstige begrotingssaldi hebben.

Grondexploitaties

Risico's die zich voordoen worden vertaald in het saldo van de grondexploitatie en risico's die zich niet voordoen vervallen of verminderen. Op grond hiervan mag onder normale omstandigheden er vanuit worden gegaan, dat de risico's van de lopende grondexploitaties langzaam verder afnemen naarmate het einde nadert. Echter is in de Begroting 2020-2024 al aangekondigd dat door de huidige onzekere tijd waarin wij leven, de kans reëel is dat de grondexploitatie-risico's (tijdelijk) toenemen, in plaats van geleidelijk af te nemen. Denk aan de Covid-19 pandemie, wijziging van fiscale regelingen m.b.t. woningbouw, wijziging milieuwetgeving etc. De risico's met betrekking tot de grondexploitaties zijn inderdaad ook iets toegenomen. De toelichting hiervoor vindt u in de jaarrekening 2020. Voor het komende jaar moet, net zoals ieder jaar, rekening gehouden worden met fluctuaties in de risico's afhankelijk van de geactualiseerde situatie.

Projecten

Daarnaast zullen (nieuwe) grotere projecten zich gaan aandienen (bijvoorbeeld de bouw van parkeergarages) en de ontwikkeling van nieuwe ruimtelijke projecten (bijvoorbeeld Nieuw Weiburg, het realiseren van windmolens, project warmtenet en het project zonnepark op het overloopterrein) welke hun eigen risico's met zich mee zullen brengen. Deze risico's worden per project geïnventariseerd en meegenomen bij de jaarlijkse risico-inventarisatie. Lopende projecten, zoals de nieuwbouw van het zwembad, kunnen risico's meebrengen door dat de btw teruggave van de uitgaven op sportaccommodaties (SPUK) niet gegarandeerd kunnen worden.

Rente

Tegen de verwachting in, heeft het lage renteniveau afgelopen jaar stand gehouden. Onder invloed van de recente marktontwikkelingen (Europees / ECB en landelijk) wordt ook voor de komende jaren uitgegaan van een relatief gunstige rentemarkt.

Woningmarkt

De gespannen situatie op de woningmarkt raakt kwetsbare groepen extra. Voor de komende jaren zal dit vraagstuk steeds groter worden (o.a. door het Langer thuis-programma vanuit het Rijk). Dit vraagt om alternatieve en flexibele oplossingen. Dit zal investeringen met zich mee brengen die waarschijnlijk gepaard gaan met risico's.

Financiële kengetallen

In de onderstaande tabel volgt een overzicht van de financiële kengetallen.

Financiële kengetallen	Verloop van de kengetallen					
	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1-a. Netto schuldquote	55%	81%	75%	63%	46%	31%
1-b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	53%	81%	75%	63%	46%	31%
2. Solvabiliteitsratio	28%	27%	28%	31%	34%	37%
3. Grondexploitatie	47%	43%	43%	33%	20%	11%
4. Structurele exploitatieruimte	0,0%	-1,11%	-0,10%	-0,22%	0,03%	0,46%
5. Belastingcapaciteit	89%	85%	87%	Nb	Nb	Nb

* Het kengetal Belastingcapaciteit voor de begroting 2023 t/m 2025 kan niet worden berekend. De benodigde gegevens (belastingtarieven en de gemiddelde WOZ-waarde) zijn voor deze jaren nog niet beschikbaar.

Toelichting en beoordeling financiële kengetallen

De provincie Gelderland heeft een tabel ontwikkeld die als hulpmiddel kan worden gebruikt bij de interpretatie van de kengetallen. Daarbij hanteert zij drie risicocategorieën (A, B en C).

Financiële positie

De financiële positie van de gemeente Harderwijk uitgedrukt in de kengetallen wordt, op basis van de risicocategorie-indeling, als voldoende gekwalificeerd. Niettemin dient aan de meerjarige ontwikkeling van de structurele exploitatieruimte nadrukkelijk aandacht te worden besteed.

Tabel financiële kengetallen

In onderstaande tabel zijn de risicocategorieën waarin de gemeente Harderwijk zich bevindt voor het begrotingsjaar 2022 vetgedrukt opgenomen. Categorie A is de minst risicovolle categorie en categorie C is het meest risicovol.

Financiële kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1-a. Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
1-b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3. Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4. Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
5. Belastingcapaciteit*	<95%	95-105%	>105%

De risicocategorisering waarin de kengetallen voor het jaar 2022 van Harderwijk vallen komt overeen met die van de begroting 2021, met uitzondering van de structurele exploitatieruimte.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Een hogere schuldquote betekent een hogere schuldenlast. De netto schuldquote fluctueert in de loop der tijd, voornamelijk door opname van geldleningen en jaarlijkse aflossingen op geldleningen. De netto schuldquote van Harderwijk valt in de minst risicovolle **categorie A**. De afname van de netto schuldquote 2022 ten opzichte van 2021 wordt met name veroorzaakt door een afname van de vaste schulden en door het toenemen van de totale baten in de begroting.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Deze wordt berekend overeenkomstig de netto schuldquote, vermeerderd met leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen. Dit kengetal houdt ook rekening met de risico's die gelopen worden bij voornoemde partijen. Hoe lager het percentage is, hoe gunstiger ook hier de financiële positie. Gezien het terughoudende beleid wat het verstrekken van leningen betreft, is er nauwelijks (in dit geval zelfs geen) verschil in de schuldquote na correctie voor alle verstrekte leningen. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen van Harderwijk valt in de minst risicovolle **categorie A**.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is op langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. De solvabiliteitsratio van Harderwijk valt in het gemiddelde risicoprofiel, **categorie B**. Er is sprake van een kleine toename van 1% van de solvabiliteitsratio in begrotingsjaar 2022 ten opzichte van begrotingsjaar 2021. Deze toename wordt verklaard door een toename van het eigen vermogen. Meerjarig wordt een verdere toename van de solvabiliteit verwacht en daarmee wordt de weerbaarheid van de gemeente groter.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. Voor de berekening worden de niet in exploitatie genoemde gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de begroting of rekening en uitgedrukt in een percentage. De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Met een kengetal grondexploitatie van 43% valt de gemeente Harderwijk in **categorie C**. Dit kengetal is gelijk aan vorig jaar. Op dit moment wordt op basis van de geprognosticeerde balans meerjarig nog een afname van bouwgronden in exploitatie verwacht, echter kan het openen van een nieuwe grondexploitatie (zoals mogelijk Nieuw Weiburg) deze raming weer veranderen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder bijvoorbeeld de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin, dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

De structurele exploitatieruimte van Harderwijk is -0,22%. Dit zou in beginsel betekenen dat deze ratio in categorie C valt. Echter, rekening houdend met het effect van de Septembercirculaire 2021 ontstaat een positieve ratio. Voor begrotingsjaar 2022 geldt daarom minimaal **categorie B**. Dat betekent dat er op dit moment sprake is van een evenwicht tussen de structurele baten en structurele lasten.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft de potentiële ruimte aan, die een gemeente heeft om zijn structurele baten te verhogen om daarmee bijvoorbeeld stijgende structurele lasten op te vangen. Of dit wel of niet gebeurt is een bestuurlijke beleidskeuze. Wanneer een gemeente te maken heeft met een hoge schuld en de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten en de woonlasten al relatief hoog zijn, dan is er minder ruimte om te kunnen bijsturen.

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan landelijk gemiddelde tarieven.

De belastingcapaciteit wordt als volgt berekend: de totale woonlasten meerpersoonshuishouden ten opzichte van het landelijk gemiddelde uitgedrukt in een percentage. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Het kengetal belastingcapaciteit van Harderwijk valt in de minst risicovolle **categorie A**.

3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het op een verantwoorde wijze onderhouden en in stand houden van de kapitaalgoederen legt een beslag op een aanzienlijk deel van de financiële middelen van de gemeente. Kapitaalgoederen zijn ruwweg verdeeld naar de categorieën wegen, water, groen en gebouwen. Onderhoud en vervangingen zijn van belang om een veilige en duurzame openbare ruimte te realiseren. Continue afwegingen moeten worden gemaakt tussen een zo doelmatig mogelijk fysiek beheer, als het verwezenlijken van de aanwezige maatschappelijke vraag en behoefte.

Meer specifiek gaat het in deze paragraaf om de planning en uitvoering van de te verrichten onderhoudswerkzaamheden aan de diverse categorieën kapitaalgoederen, inclusief de bijbehorende financiële consequenties. Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen. Daarnaast kunnen achterstanden in het onderhoud in het ergste geval leiden tot onveilige situaties. Genoemde bedragen zijn exclusief overhead.

In de diverse beleids- en beheerplannen heeft de raad de kaders vastgesteld voor de uitvoering van het onderhoud. Het vastgestelde onderhoudsniveau en de kwaliteit van de kapitaalgoederen zijn daarbij bepalend voor de jaarlijkse lasten. Voor zover aanwezig worden onderhoudsvorzieningen gevuld door een jaarlijkse storting ten laste van de begroting.

De volgende tabel geeft een overzicht van aanwezige beheerplannen en geplande actualisaties (N.B.: opsomming is niet uitputtend van karakter).

Beheerplan	Vastgesteld raadsbesluit	Geplande actualisatie
IBOR 2020-2024	2 juli 2020	2024
ZAP 2020-2023	december 2020	2023
Beheerplan sportaccommodaties 2019-2023	10 oktober 2019	2023
VANG-Harderwijk op weg naar een circulaire stad	25 juni 2020	2024
Beheerplan begraafplaatsen	Planning december 2021	2024
Havenbeheerplan 2020-2024	2 juli 2020	2024
Meerjaren onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen (MJOP) 2021-2024	8 juli 2021	2024

Openbare ruimte

De openbare ruimte wordt ingericht en onderhouden vanuit meerdere visies en beleidsstukken.

Beleidskader

Het beleid voor het beheer van onze openbare ruimte is op basis van het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte bij raadsbesluit van 2 juli 2020 opnieuw vastgesteld. Het plan, met als motto "Samen kleuren wij de Stad", geeft in hoofdlijnen aan hoe de gemeente de diverse onderdelen van de openbare ruimte in Harderwijk en Hierden op een doelgerichte en planmatige wijze beheert.

De keuzes in het IBOR-plan sluiten aan op het integrale beleid van de gemeente voor een veilig en aantrekkelijk woon- en leefmilieu, het versterken van de sociale samenhang, het vergroten van de toeristische attractiviteit en duurzaamheid. Gerubriceerd naar de productgroepen blauw (water, riolering), bruin (reiniging, afval), grijs (wegen, openbare verlichting, civieltechnische kunstwerken) en groen (openbaar groen, speelplaatsen) vormt het plan een schakel tussen de vigerende beleidsplannen en de meerjarige onderhoudsprogramma's.

Een nieuw integraal beheerplan voor riolering (ZAP 2020-2023) is vastgesteld in december 2020 en het beheerplan voor begraafplaatsen wordt naar verwachting in het najaar van 2021 in procedure gebracht. Op sportgebied is in oktober 2019 een geactualiseerd Beheerplan sportaccommodaties vastgesteld. Het nieuwe beleidskader voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen wordt gevormd door de Strategienota VANG-Harderwijk op weg naar een circulaire stad (raadsbesluit 25 juni 2020).

Uitvoering en financiële consequenties

Onderhoudswerkzaamheden aan de verschillende disciplines worden in de uitvoering waar mogelijk integraal afgestemd om kostenvoordelen te behalen.

Wegen

Het IBOR is maatgevend voor het in stand houden van de verhardingen. Aan de hand van de landelijke CROW – normen is het kwaliteitsniveau bepaald op niveau C. De dekking van dit niveau is geregeld in het IBOR. De CROW – normen worden landelijk als richtlijn erkend en toegepast.

Er is sprake van planmatig jaarlijks onderhoud (belijning, onkruidbestrijding), meerjarig onderhoud (vervanging van op basis van technische en economische levensduur), curatief onderhoud (herstellen van schade) en van meer projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie). De technische levensduur wordt mede bepaald door met een frequentie van eens in de 3 jaar het gehele areaal te inspecteren.

De exploitatielasten bestaan uit onderhoud, vervanging, en herstel van schades. Voor 2022 is hier binnen de lopende begroting € 1,6 miljoen geraamd.

Aan werkzaamheden op wegengebied staan voor 2022 o.a. de volgende projecten gepland:

- Maltezerlaan, De Sypel, Couperuslaan
- Gruttomeen, Kievitmeen, Meerkoetmeen, Rietgorsmeen, Rietmeen (Straatwerk)
- Zeestraat (In navolging van W v.d. straat)
- Johanniterlaan (Na bouwwerkzaamheden)
- Havendam
- Scheepssingel / De Bleek
- Binnenstad revitalisering
- Dorpshuisweg Hierden
- Deventerweg
- Zuiderzeestraatweg

Civiele kunstwerken

Het IBOR is maatgevend voor het in stand houden van de civiele kunstwerken. Voor de civieltechnische kunstwerken geldt het Kunstwerken Informatie Onderhoudssysteem (KIOS). Daarbij is als eis gesteld, dat de civiele kunstwerken moeten functioneren en het beheer wordt uitgevoerd op basis van een planmatige verouderingstijd. Het benodigde beheer volgt uit een inspectie (een keer per 3 jaar).

De exploitatielasten bestaan uit jaarlijks planmatig onderhoud, planmatig meerjarig onderhoud en herstel schades. Voor 2022 is hier € 143.000,- voor geraamd. In de exploitatie is vervanging niet opgenomen. In het IBOR is een lijst van alle civiele kunstwerken opgenomen met vervangingsjaar. De kosten moeten separaat aangevraagd worden.

Openbare verlichting en Technische installaties

Het IBOR is maatgevend voor het in stand houden van de openbare verlichting en de technische installaties. Aan de hand van landelijke normen, de richtlijnen en aanbevelingen van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV), wordt het verlichtingsniveau bepaald. Deze richtlijnen hebben geen wettelijke status maar worden landelijk erkend en toegepast. De technische installaties moeten in principe altijd functioneren. Hiervoor is een service – level – agreement afgesloten met een 24-uurs norm voor het verhelpen van storingen.

Er is sprake van planmatig jaarlijks onderhoud, planmatig meerjarig onderhoud (vervanging van onderdelen en lichtmasten op basis van technische en economische levensduur), curatief onderhoud (herstellen van schade) en van meer projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie). De exploitatielasten bestaan o.a. uit energielasten, onderhoud en vervanging en herstellen van schades. Voor 2022 is voor deze kostencategorieën € 482.000,- geraamd.

Straatmeubilair

Het IBOR is maatgevend voor het in stand houden van het straatmeubilair. Aan de hand van de landelijke CROW – normen is het kwaliteitsniveau bepaald op niveau B en de dekking van dit niveau geregeld in het IBOR. De exploitatielasten bestaan uit onderhoud, vervanging, en herstel van schades. Jaarlijks is hiervoor € 151.000,- geraamd.

Riolering

Naast het IBOR is ook het nieuw vastgestelde verleningsnotitie Zuiveringskring Afvalwaterketen Plan 2020-2023 (ZAP) maatgevend voor het in stand houden van de rioleringen. Voor de rioleringen is de streefkwiteit vastgesteld op niveau C. Dit is een “Harderwijker” vertaling van landelijke erkende richtlijnen, maar hebben geen wettelijke status.

De totale vervangingswaarde van de riolering bedraagt € 298 miljoen. De exploitatielasten bestaan uit onderhoud en vervanging en herstel schades. Voor 2022 is € 2.285.000 hiervoor geraamd.

Water

Het IBOR is maatgevend voor het in stand houden van de watergangen. Het gaat hier om watergangen voornamelijk in het buitengebied met een schouwplicht. De stedelijke watergangen zijn voornamelijk in eigendom of beheer bij het Waterschap.

De exploitatielasten bestaan uit onderhoud en herstel schades.

Groen

Het IBOR is maatgevend voor het in stand houden van de groenvoorzieningen. Aan de hand van de landelijke CROW – normen is het kwaliteitsniveau bepaald op niveau C en de dekking van dit niveau geregeld in het IBOR. Voor de bomen streven we naar duurzame instandhouding van het bomenbestand en voldoen aan de wettelijke zorgplicht.

Er is sprake van planmatig jaarlijks onderhoud, meerjarig onderhoud, vervanging op basis van technische en economische levensduur, curatief onderhoud (herstellen van schade) en van meer projectmatige werkzaamheden (grootschalige vervanging, renovatie en reconstructie). De exploitatielasten bestaan uit onderhoud, vervanging en herstel van schades. Voor 2022 is hier € 1,9 miljoen voor geraamd.

Speelplaatsen

Het IBOR is maatgevend voor het in stand houden van de speelplaatsen. Bij spelen gaat het om het handhaven van een veilige speelomgeving. De gemeente kent een zorgplicht om de veiligheid van de speelvoorzieningen te waarborgen. De veiligheid heeft betrekking op de onderhoudstoestand van de speeltoestellen en valondergronden, conform de regels in het Warenwetbesluit Attractie- en Speelvoorzieningen.

Het onderhoud bestaat uit onder meer het vervangen en repareren van speeltoestellen, het uitvoeren van functionele en visuele inspecties en het bijhouden van logboeken. De totale kosten voor onderhoud en vervanging voor 2022 zijn geraamd op € 397.000,-.

Gemeentelijk vastgoed

De vastgoedportefeuille van de gemeente in de vorm van gebouwen en terreinen kent een divers karakter. Het bezit van vastgoed is echter geen doel op zich. Het is één van de instrumenten om de doelstellingen op het gebied van sport, cultuur, welzijn, veiligheid en economie te realiseren.

Sinds 2015 heeft de gemeente geen wettelijke verantwoordelijkheid meer voor het onderhoud van schoolgebouwen. Uitzondering hierop zijn de schoolgebouwen in gemeentelijk eigendom; daarvoor blijft de gemeente deze verantwoordelijkheid echter wel dragen.

MJOP gemeentelijke gebouwen

Het MJOP 2021-2024, met als uitgangspunt technische instandhouding van de gebouwen in de huidige vorm, is opgesteld door een onafhankelijk extern bureau (Facilicom Solutions) op basis van visuele inspecties en aangereikte informatie. De actualisatie van het MJOP is in 2020 uitgevoerd en het raadsbesluit is genomen op 8 juli 2021. Op basis van het MJOP 2021-2024 en een doorrekening van 2025-2030 is op basis van een 10-jarige beeld een gemiddelde bijdrage per jaar geraamd. De jaarlijkse dotatie aan de onderhoudsvoorziening betreft € 1.123.896,- (inclusief niet verrekenbare BTW).

Beleidskader

Het uitgangspunt is, dat de gemeente de vastgoedaccommodaties in een goede staat van onderhoud houdt. Op grond van de Financiële beheerverordening 2019 wordt eens in de 4 jaar het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) geactualiseerd, inclusief het meerjarig budgettair beslag. Het vigerend beleid is gebaseerd op het Meerjarig Onderhoudsplan 2021-2024.

Uitvoering en financiële consequenties

Het onderhoudsniveau is gebaseerd op sober en doelmatig onderhoud. Het cyclische karakter van het planmatig onderhoud brengt met zich mee, dat er jaarlijkse fluctuaties optreden in het uitgavenpatroon. Naast de jaarlijks beschikbare onderhoudsbudgetten ten behoeve van het preventief en correctief onderhoud, is er een Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen en een Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten technische installaties beschikbaar om de geplande en verwachte uitgaven voor groot onderhoud door de jaren heen te egaliseren.

3.4 Paragraaf Financiering

Algemeen

De financieringsparagraaf voort uit de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido). Deze wet stelt regels voor het financieringsgedrag van gemeenten. Het belangrijkste uitgangspunt daarbij is het beheersen van risico's. De financieringsparagraaf is in samenhang met het gemeentelijk Treasurystatuut een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen van, beheersen en controleren van de treasuryfunctie binnen de gemeente.

Het beleid van Harderwijk voor de treasuryfunctie is vastgelegd in de Financiële verordening 2019 en in het Treasurystatuut 2012.

Wettelijke kaders

De wettelijke kaders bestaan uit de Wet Fido, Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) en de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Wettelijke normen

De Wet Fido bevat drie normen waaraan de gemeente dient te voldoen. De normen betreffen de renterisico-norm, de kasgeldlimiet en het drempelbedrag schatkistbankieren.

- **Renterisiconorm:** Deze norm is opgesteld met als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken. Dit komt er op neer dat het renterisico in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk vastgesteld percentage van het begrotingstotaal.
De beheersing van het renterisico kan worden bewerkstelligd door het spreiden van de looptijden van de opgenomen leningen. Bij een gelijkmatige opbouw van de leningenportefeuille, waarbij niet in enig jaar een onevenredig groot deel geherfinancierd behoeft te worden, wordt het renterisico gespreid over de jaren. Een verandering van de rente heeft dan geen schokeffect tot gevolg en werkt zodoende vertraagd door op de rentelasten en -baten.
De renterisico-norm is wettelijk vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal (Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden).
- Bij het aantrekken van korte leningen (met een looptijd tot één jaar) mag het gemiddelde saldo van korte schulden en korte geldmiddelen de kasgeldlimiet niet overschrijden. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het totaal van de begrote lasten (Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden).
- Het verplicht schatkistbankieren houdt in dat overtollige geldmiddelen boven een vastgesteld drempelbedrag worden aangehouden in 's Rijks schatkist. Het drempelbedrag voor onze gemeente is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 250.000 bedraagt.

Tabel renterisico-norm

De renterisiconorm wordt in de periode 2022-2025 niet overschreden.

	Jaarschijf (bedragen x 1.000)	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1	Renteherzieningen	-	-	-	-	-
2	Aflossingen	28.571	26.785	21.785	14.642	14.642
3	Renterisico (1 + 2)	28.571	26.785	21.785	14.642	14.642
4	Renterisiconorm	31.015	34.340	32.951	32.678	32.874
5a	(4>3) Ruimte onder risiconorm	2.444	7.606	11.217	18.090	18.287
5b	(3>4) Overschrijding risiconorm	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Berekening renterisiconorm					
4a	Begrotingstotaal	155.077	171.954	165.012	163.659	164.647
4b	Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%	20%
4	Renterisiconorm (= 4a x 4b)	31.015	34.391	33.002	32.732	32.929

Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

Normale bedrijfsvoering

Met behulp van periodieke liquiditeitsprognoses worden de ontwikkelingen van het saldo van de uitgaven (lonen, reguliere budgetten) en inkomsten (belastingen, gemeentefonds) in beeld gebracht. Zo nodig wordt tijdelijk een kortlopende kasgeldlening aangetrokken en vervolgens weer afgelost.

Grondexploitaties

Grondexploitaties worden jaarlijks herzien aan de hand van de ontwikkelingen. De fasering in tijd van de geplande (vervangings-)investeringen wordt periodiek afgestemd met de projectleiders. De hieruit voortvloeiende financieringsbehoefte wordt in de liquiditeitsprognose inzichtelijk gemaakt. Zo nodig worden langlopende leningen, met een looptijd gelijk aan of langer dan één jaar opgenomen.

Leningenportefeuille

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000,-)					
Geldverstrekker	bedrag 1-jan	bedrag 31-dec	rentepercentage	einddatum	
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	14.287	7.145	0,07%	12-7-2023	
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	20.000	16.000	0,28%	12-7-2026	
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	35.714	28.571	0,04%	10-4-2026	
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	5.000	0	-0,23%	10-4-2022	
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	66.500	63.000	0,18%	15-7-2040	
Totaal	141.501	114.716			

EMU-saldo

Het EMU-saldo over het jaar t-1, jaar t en t+1 worden in de begroting opgenomen in lijn met landelijke afspraken. Het EMU-saldo wordt berekend volgens onderstaande tabel:

Bedragen x € 1.000,-

	Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-5.231	-1.369	-1.181
2	Mutaties (im)materiële vaste activa	25.919	9.089	-4.405
3	Mutatie voorzieningen	1.994	1.876	1.769
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-13.145	-13.043	-19.141
5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im) materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	-16.011	4.461	24.134

Geprognosticeerde balans

Vanuit de BBV voorschriften dient een geprognosticeerde balans te worden opgenomen.

Bedragen x € 1.000,-

Activa ultimo boekjaar	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Vaste activa						
Immateriële Vaste activa	2.847	2.768	2.690	2.611	2.533	2.455
Materiële Vaste activa	103.240	124.129	133.296	128.970	122.930	117.069
Financiële Vaste activa	4.284	3.590	3.590	3.590	3.590	3.590
<i>totaal vaste activa</i>	110.371	130.487	139.576	135.171	129.053	123.114
Vlottende activa						
Voorraden	91.922	89.212	76.174	57.039	36.453	21.343
Overige vlottende activa	101.355	46.645	36.878	36.878	38.330	46.421
<i>totaal vlottende activa</i>	193.277	135.857	113.052	93.917	74.783	67.764
Totaal activa	303.648	266.344	252.628	229.088	203.836	190.878
Passiva ultimo boekjaar (bedragen x € 1.000,-)						
Vaste passiva						
Reserves	83.787	75.214	71.290	70.671	70.322	70.002
Voorzieningen	15.485	13.325	17.201	18.971	20.924	22.929
Vaste schulden	170.386	141.814	130.147	105.456	78.600	63.957
<i>totaal vaste passiva</i>	269.658	232.353	218.638	195.098	169.846	156.888
Vlottende passiva	33.990	33.990	33.990	33.990	33.990	33.990
Totaal passiva	303.648	266.344	252.628	229.088	203.836	190.878

In-/externe ontwikkelingen

Rentevisie, -beleid en –toerekening

Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zijn voor de gemeente belangrijk om te kunnen sturen op de financiële risico's. Op ontwikkelingen die van buiten komen kunnen wij geen invloed uitoefenen. Wel kunnen wij kiezen hoe wij geld aantrekken of uitzetten. Van dit laatste is tot nu toe nog geen sprake omdat, mede door de vele investeringen in de stad, Harderwijk geen financieringsoverschot heeft.

Wij volgen de rente ontwikkelingen nauwlettend door gebruik te maken van informatie, van met name, de BNG.

In 2020 is een lening aangetrokken van € 70.000.000 met een looptijd van 20 jaar tegen een rentepercentage van 0,182%. In het verleden zijn langlopende leningen aangetrokken met een looptijd van variërend van 3 tot maximaal 10 jaar. Deze strategie werd mede ingegeven door de rentestanden, bij een langere looptijd nam het rentepercentage aanzienlijk toe. Ook op dit moment zijn de kosten van langjarige contracten ook hoger dan die van kortjarige echter zijn de verschillen aanmerkelijk lager dan in het verleden. Daarom is nu gekozen voor een langere looptijd. Dit ook om het renterisico te minimaliseren en de aflossingstermijnen meer in overeenstemming te brengen met de afschrijvingstermijnen. De nieuwe lening is aangetrokken voor herfinanciering van onze leningenportefeuille en voor financiering van toekomstige investeringen.

Vanuit de verslaggevingsvoorschriften heeft er een wijziging plaatsgevonden hoe gemeenten om dienen te gaan met het toerekenen van rentekosten. Er wordt geen rente meer toegevoegd aan het eigen vermogen. Daarnaast mag aan de grondexploitaties alleen de werkelijk betaalde rente (in verhouding vreemd vermogen/eigen vermogen) toegerekend worden. Ook worden de voorzieningen grondexploitaties gewaardeerd tegen eindwaarde, waardoor er geen structurele rentetoevoeging aan de voorziening meer plaatsvindt. Daarnaast kan de rente over de algemene reserve niet meer ingezet worden als dekking voor de exploitatiebegroting.

Voor de toerekening van de rentelasten maakt de gemeente Harderwijk gebruik van de rente-omslag-methode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen,. De rentelasten betreffen het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende leningen minus de renteopbrengsten. Door te werken met een omslagrente worden de rentelasten aan de hand van de investeringen toegerekend aan de taakvelden in de begroting. De gedachte hierachter is dat de gebruikte omslagrente een reëel percentage is. Zodra er tussen de gehanteerde omslagrente en de werkelijke rentelast een verschil ontstaat wat groter is dan 0,5% moet de omslagrente worden aangepast.

Het omslagpercentage voor 2022 is, evenals in 2021, berekend op 0%. In 2019 was deze nog 0,5%.

Schatkistbankieren

De Wet Schatkistbankieren verplicht de decentrale overheden om hun overtollige liquide middelen aan te houden bij het Ministerie van Financiën. De maatregel heeft als doel de EMU-schuld van de totale Nederlandse overheid te verlagen.

De wet vermindert het financieel risico van decentrale overheden. De Nederlandse staat hoeft bovendien voor zijn financieringsbehoefte minder te lenen op de kapitaalmarkt, wat zich vertaalt in een verlaging van de staatsschuld.

Om er voor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten en de daaraan gekoppelde financieringsbehoefte inzichtelijk zijn, wordt in artikel 13 voorgeschreven dat de paragraaf financiering voortaan ook in ieder geval inzicht geeft in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties, en taakvelden wordt toegerekend".

Schema rentetoerekening.

Schema rentetoerekening (bedragen x 1.000,- euro)	
	2022 begroting
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	-184
Externe rentebaten	0
Totaal door te rekenen externe rente	-184
Doorberekende rente aan de grondexploitatie	141
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
Saldo door te rekenen externe rente	-43
Rente over het eigen vermogen	0
Rente over de voorzieningen	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-43
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0
Renteresultaat op taakveld treasury	-43

3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Organisatie en organisatieontwikkeling

In de organisatievisie van de gemeente Harderwijk staat de best mogelijke dienstverlening aan inwoners, ondernemers en bezoekers centraal. Om deze belofte waar te kunnen maken past de organisatie zich continue aan. De organisatie is dus constant in ontwikkeling. In de achterliggende periode is tijd en energie geïnvesteerd in de verbetering van processen en werkafspraken. Daarnaast – en waarschijnlijk nog veel belangrijker – is ingezet op de verdere verbetering van klantbeleving en het klantcontact. De medewerkers van de gemeente spelen daarin een cruciale rol, in termen van houding en gedrag. Zij staan elke dag opnieuw in contact met inwoners en ondernemers. De leidinggevenden hebben in het leiderschapstraject dat voor hen wordt georganiseerd gewerkt aan kennis en vaardigheden om medewerkers zo goed mogelijk te ondersteunen in hun opgaven en dagelijks werk. In 2022 worden enkele aanpassingen aan de indeling van de organisatie verwacht. Beleidsmakers en uitvoerende medewerkers gaan intensiever samenwerken, om de uitwisseling van ervaringen en nieuwe inzichten te versterken.

Dienstverlening

Binnen Harderwijk worden veel activiteiten ontplooid om de dienstverlening te verbeteren. Mede ingegeven door de coronacrisis zijn er bijvoorbeeld meerdere processen gedigitaliseerd (o.a. doorgeven verhuizing). Dit inrichten van e-diensten maakt onderdeel uit van het programma Dienstverlening, wat met Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht gezamenlijk wordt opgepakt. Binnen dit programma werken we in brede zin aan de professionalisering van onze dienstverlening. Belangrijke focus krijgt in 2022 de verbetering van de ingang voor inwoners en bedrijven. Ook verbeteren we het samenspel tussen deze ingang en de vakspecialisten in de backoffice.

Harderwijk Academie

De Harderwijk Academie faciliteert leren en ontwikkelen binnen de gemeente Harderwijk. Vanuit het strategisch medewerkersbeleid dat ontwikkeld wordt voor EHZM is de behoefte naar voren gekomen om een academie te ontwikkelen voor de vier organisaties. De verwachting is dat in 2022 de academie voor vier organisaties wordt gebouwd en dat deze begin 2023 van start gaat. Deze nieuwe academie zal in de toekomst leren en ontwikkelen van alle medewerkers van EHZM faciliteren vanuit een gezamenlijke visie. Door levenslang te leren werken we met elkaar aan dienstverlenende en toekomstbestendige organisaties.

Meerinzicht

Begin 2021 is besloten om Meerinzicht te verstevigen in de managementlaag. Bij domein Sociaal wordt de span of care vergroot door het aanstellen van extra afdelingsmanagers. Dit gebeurt ook bij domein Bedrijfsvoering, maar in mindere mate. De managers krijgen de taak om op basis van situationeel leiderschap de vak- en taakvolwassenheid en de veerkracht van de medewerkers te vergroten. Tegelijkertijd ligt er een taak om meer samenhang en integraliteit bij het uitvoeren van de dienstverlening te bewerkstelligen. Tenslotte kan ook een link met het accountmanagement vanuit Meerinzicht richting opdrachtgever worden gelegd. De behoeften van bestuurders en medewerkers vragen immers ook om een zekere nabijheid van specialisten en adviseurs. Door te verstevigen in de managementlaag kan dit goed worden geborgd. Medewerkers zullen meer sturing en kaders in hun functioneren richting gemeenten ervaren. Het boekjaar 2022 zal in het teken staan van groei en ontwikkeling op de hierboven genoemde onderdelen.

Samenwerking EHZ en Meerinzicht

Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht werken in het Sociaal Domein sinds 2018 beleidsmatig samen. In 2021 wordt deze samenwerking onderzocht en wordt er gekeken of een herinrichting van de samenwerking mogelijk is. De mogelijke wijzigingen die hieruit voortkomen zullen vanaf 2022 worden doorgevoerd.

Naast het sociaal domein werken de drie gemeenten en Meerinzicht samen op andere gebieden. Meerinzicht heeft hierin de opgave voor harmonisatie. Hiermee is in 2021 de start gemaakt door vervanging van het financiële pakket. De drie brongemeenten en Meerinzicht zijn hierbij overgegaan op één nieuw financieel software systeem.

Rechtmatigheidsverklaring college

Tot en met het boekjaar 2021 geeft de controlerend extern accountant een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening en een oordeel over de rechtmatigheid van de baten en lasten zoals opgenomen in de gemeentelijke jaarrekening. Naar verwachting (het wetsvoorstel is nog niet aangenomen) zal met ingang van boekjaar 2022 elke gemeente zelf een rechtmatigheidsverantwoording moeten opnemen in de jaarrekening. In deze verantwoording worden ook de niet rechtmatige posten boven een ondergrens vermeld. Vervolgens beschrijft het college in de bedrijfsvoeringsparagraaf hoe zij deze onrechtmatigheden in de toekomst wil voorkomen. De controlerend extern accountant toetst dan of de rechtmatigheids-verantwoording van B&W (dus ook het overzicht van onrechtmatigheden) juist en volledig is.

Het is (en was eigenlijk altijd al) de verantwoordelijkheid van B&W om aan te tonen dat zij rechtmatig heeft geopereerd. Het verschil met vorige jaren zit er met name in dat B&W meer systematisch onderzoek moet doen op het

rechtmatigheidsaspect en dat de “bewering” dat rechtmatig gehandeld is, nog beter moet worden gestaafd door vastleggingen. Dit stelt extra eisen aan de uitvoering van de (verbijzonderde) interne controle. De VNG heeft ook geadviseerd het jaar 2021 te gebruiken als “proefjaar”.

Harderwijk heeft bij de opzet van het interne controleplan 2021 dit advies opgevolgd. Hierbij wordt zo veel mogelijk in EZH-verband gezamenlijk opgetrokken. Deze opzet is besproken met de nieuwe externe accountant en die heeft deze opzet als “degelijk” bestempeld. In de loop van 2021 zal naar verwachting aan de hand van praktijk in overleg met de (nieuwe) accountant nog een verdere “finetuning” plaatsvinden.

Informatiebeveiliging

Het afgelopen jaar zijn er verschillende stappen gezet om informatiebeveiliging nog prominenter te integreren in de bedrijfsvoering. Zoals bijvoorbeeld in projecten, acquisitietrajecten en organisatorische ontwikkelingen. Het komende jaar zal de focus vooral liggen op het waarborgen van de naleving van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), de aantoonbaarheid daarvan en het verder inrichten van de virtuele informatiebeveiligings-organisatie. Daarnaast zullen op technisch gebied een aantal geavanceerde oplossingen ingericht worden die bijdragen aan het verhogen van de weerbaarheid tegen cyberaanvallen.

Privacy

Inmiddels is er duidelijkheid over de structuur en de formatie van de ambtelijke ondersteuning op het gebied van privacy. Er zijn 3 fte beschikbaar voor invulling van de rol van Privacy Officer en 0,8 fte voor invulling van de rol van Functionaris Gegevensbescherming. Alle genoemde rollen zijn ondergebracht bij Meerinzicht. De Functionaris Gegevensbescherming houdt voor zowel de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Zeewolde als voor Meerinzicht toezicht op de naleving van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Daarnaast is de Functionaris Gegevensbescherming de strategisch adviseur op privacygebied.

De drie Privacy Officers zijn inzetbaar voor alle AVG gerelateerde vragen en onderwerpen. Zij kunnen elkaar onderling vervangen en werken om zoveel mogelijk efficiency en harmonisatie van werkprocessen te bereiken voor de gemeenten op basis van verdeling van voor alle gemeenten spelende vraagstukken en thema's. Dit betekent dat er niet meer sprake is van een vaste contactpersoon voor elke gemeente. Uitzondering op het voorgaande zijn de werkzaamheden voor het Domein Sociaal bij Meerinzicht. Deze zijn het aandachtsgebied van voornamelijk één Privacy Officer vanwege de uiteenlopende sociale wetgeving die vaak ook een rol speelt bij de advisering over vraagstukken op het gebied van de AVG.

Om de werkzaamheden van de Privacy Officers en de Functionaris Gegevensbescherming beter te ondersteunen, vindt er op dit moment een oriëntatie plaats op de eventuele aanschaf van een privacymanagementsysteem. Zo'n systeem kan de Privacy Officers en de Functionaris Gegevensbescherming onder andere ondersteunen in het bijhouden van het verwerkingenregister, het uitvoeren van DPIA's, de toetsing aan verschillende normenkaders zoals bijvoorbeeld het Privacy Control Framework van de NOREA en het opstellen van rapportages voor directie en management.

CO₂-prestatieladder

Sinds mei 2019 is de gemeentelijke organisatie Harderwijk gecertificeerd voor de CO₂-Prestatieladder voor trede 3. Dit certificaat geeft aan dat wij ons inzetten om onze CO₂-uitstoot inzichtelijk te maken en te verlagen. In 2020 heeft de gemeentelijke organisatie 1.084 ton CO₂ uitgestoten volgens de eisen van de CO₂-prestatieladder. Dit betekent dat 77% van de CO₂-uitstoot in 2017 is gereduceerd. Dit resultaat is gerealiseerd in de afgelopen jaren door onder andere, duurzame energie zelf op te wekken, groene elektriciteit in te kopen, het wagenpark te elektrificeren en het eigen vastgoed te verduurzamen.

In 2022 moet de gemeentelijke organisatie zich hercertificeren. Het doel is om op dat moment gecertificeerd te worden op een hogere trede van de CO₂-prestatieladder, namelijk trede 4. Om dit te bereiken blijven we onze CO₂-uitstoot verlagen en stellen we twee ketenanalyses op om te onderzoeken hoe de CO₂-uitstoot in deze keten kan worden verlaagd en of het mogelijk is deze circulair te maken.

Btw Exploitatie sportaccommodaties

Met ingang van 2019 is de btw op de investeringen en exploitatiekosten van de sportaccommodaties niet langer terug te vorderen en is over de inkomsten geen btw meer verschuldigd. Dit is voor de gemeente financieel nadelig. Om dit nadeel te compenseren is door het Rijk een specifieke uitkering in het leven geroepen. Deze uitkering is voor alle gemeenten gezamenlijk gemaximeerd. Bij een tekort worden de gemeenten procentueel gekort. De aanvraag wordt gebaseerd op de begroting en later vindt afrekening plaats op basis van de werkelijke uitgaven. Op basis van de begroting werd over 2019 t/m 2021 een uitkeringspercentage van ongeveer 80% vastgesteld waardoor het ontstane tekort niet volledig werd gecompenseerd. Bij de verantwoording van het jaar 2019 bleek dat alsnog volledig kon worden gecompenseerd en werd in 2021 een aanvullend bedrag uitgekeerd. De definitieve uitkering over 2020 wordt begin 2022 vastgesteld. Verwacht wordt dat in 2022 een structurele aanvullende uitkering van maximaal € 45.862 wordt ontvangen. Deze is al in de begroting meegenomen.

3.6 Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie, waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel (vertegenwoordiging) in het bestuur of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen ter beschikking stelt en deze in geval van faillissement van de verbonden partij kwijt is, of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Relaties waarbij alleen sprake is van een financieel of bestuurlijk belang vallen dus hierbuiten.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang. Verbindingen met deze derde partijen is dus een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. De huidige verbonden partijen waaraan de gemeente is gelieerd, hebben veelal een historische bestaansgrond. Afhankelijk van onze mate van verbondenheid zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van de betreffende verbonden partij uit te oefenen.

Het kader rondom de verbonden partijen is vastgelegd in een afzonderlijke Nota Verbonden partijen. Doelstelling van deze nota is om een kader te bieden voor deelname aan, het oprichten van en het sturen op de verbonden partijen van de gemeente, om zo te komen tot verbonden partijen die maximaal bijdragen aan de lokale bestuurlijke ambities. Tegelijkertijd wil deze nota ook het beleidskader geven voor het heroverwegen en mogelijk uittreden bij verbonden partijen.

Visie op verbonden partijen

Het gemeentelijk beleid is er op gericht het aantal verbonden partijen beperkt te houden. Enerzijds uit het oogpunt van risicobeheersing en -beperking, anderzijds uit het oogpunt van transparantie van bestuur. Er kunnen echter altijd goede redenen aanwezig zijn voor het aangaan van een verbonden partij constructie. Criteria die daarbij worden gehanteerd:

- De taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- Gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op de gekozen vorm van samenwerking en draagt bij aan een efficiëntere en effectievere mogelijkheid tot het uitvoeren van onze publieke taak;
- Voordelen van de (beoogde) samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor deelname in gemeenschappelijke regelingen worden de regels gevolgd die zijn vastgelegd in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Overzicht van bestaande verbonden partijen

Verbonden partij	Type	Bestuurlijk belang	Financieel belang
Alliander	Vennootschap	Ja / stemrecht / 0,405% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	553.624 aandelen; nominale waarde van € 2,77 miljoen (€ 5,- per stuk)
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Vennootschap	Ja / stemrecht / 0,105% zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	58.968 aandelen; nominale waarde van € 147.420,- (€ 2,50 per stuk)
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 1,24%
GGD Noord- en Oost-Gelderland	Gemeenschappelijke Regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners voor 2020 6,41%
Inclusief Groep NV	Naamloze Vennootschap	Zeggenschap op basis van aandelenkapitaal	Jaarlijkse bijdrage, op basis van de rijksbijdrage Wsw
Meerinzicht	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 40,54%
Omgevingsdienst Noord Veluwe	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur GR / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 25,5%
Streekarchivariaat Noordwest Veluwe	Gemeenschappelijke Regeling	Archiefcommissie / wethouder	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 23,26%
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)	Gemeenschappelijke Regeling	Bestuur GR / burgemeester	Jaarlijkse bijdrage, aandeel 6,12%
Vitale vakantieparken	Besloten Vennootschap	Ja/stemrecht/2.60% op basis van aandelenkapitaal	Nominale waarde € 1.300,-. (€ 1,- per stuk)

Verbonden partij:	Alliander N.V.		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem, Utrechtseweg 68, 6812 AH		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	J. de Jong		
Ambtelijke accounthouder:	G. van Lohuizen		
Openbaar belang:	<p>Alliander is als netwerkbedrijf verantwoordelijk voor de distributie van energie, zoals elektriciteit, (bio)gas en warmte. Als nutsbedrijf opereert zij vanuit een monopolie positie in een sector die beschouwd wordt van openbaar nut te zijn, omdat het belangrijke producten of diensten levert die in het algemeen openbaar belang zijn. Hier worden de elektriciteits-, gas- en drinkwatervoorziening toe gerekend.</p> <p>Alle aandelen van Alliander zijn direct in handen van Nederlandse provincies en gemeenten. De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland (44,68%), Friesland (12,65%) en Noord-Holland (9,16%) en de gemeente Amsterdam (9,16%). Hiermee bezitten deze aandeelhouders gezamenlijk 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn een 70-tal kleinere gemeenten en de provincie Flevoland.</p> <p>De gemeente kan door het zeer geringe aandelenpakket feitelijk zelf geen invloed uitoefenen op het functioneren van Alliander. Samenwerking is daarom gezocht (beleidsmatig en organisatorisch) via het NUON, Vitens, Alliander-platform (NUVAL).</p>		
Soort:	Naamloze vennootschap volgens Nederlands recht.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Bestuur en ondersteuning, taakveld 0.5 Treasury		
Doelstelling verbonden partij	De belangrijkste taak is om gas en elektriciteit te distribueren naar consumenten, bedrijven en instellingen. Netbeheerder Liander leidt de energiedistributie over alle netwerken dagelijks in goede banen. Liander voorziet ruim drie miljoen consumenten en bedrijven zo efficiënt mogelijk van gas en elektriciteit.		
Ontwikkelingen:	De energietransitie gaat gepaard met aanzienlijke uitdagingen voor Alliander. Dit leidt tot een grotere investeringsopgave en een teruggang in de dividenduitkeringen.		
Risico:	Er is een kans op een lagere dividenduitkering door de omvangrijke investeringen. Alliander doet standaard in haar beleid geen uitspraken over de hoogte van het dividend. Gezien de resultaten uit afgelopen jaren worden de risico's als beperkt beoordeeld.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Eigen vermogen	€ 4,328 miljard	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	€ 5,095 miljard	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	€ 224 miljoen	-	-
Begrote bijdrage	€ 350.000,-	€ 350.000,-	€ 350.000,-
Realisatie bijdrage	€ 379.618,-	-	-
Belang	Belang 0,405%. Aantal aandelen 553.624. Nominale waarde € 2,77 miljoen (€ 5,- per stuk)		
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

Verbonden partij:	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (N.V. BNG)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Den Haag, Koninginnegracht 2, 2514 AA		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	J. de Jong		
Ambtelijke accounthouder:	G. van Lohuizen		
Openbaar belang:	Alle aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang, is de gemeente gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.		
Soort:	Vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Bestuur en ondersteuning, taakveld 0.5 Treasury		
Doelstelling verbonden partij:	BNG is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank biedt haar klanten een breed pakket van financiële dienstverlening aan. Onder andere kredietverlening, betalingsverkeer, gebiedsontwikkeling, duurzame projectfinanciering en participaties in publiek-private samenwerkingen. Daarmee draagt de bank zowel bij aan lagere kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de Nederlandse burger als aan een duurzamer Nederland.		
Ontwikkelingen:	-		
Risico:	Er is een kans op een lagere uitkering aan dividend dan begroot. De bank hanteert standaard de beleidslijn geen tussentijdse uitspraken te doen over de verwachte nettowinst, gezien de veelal onvoorspelbare bewegingen op de (internationale) financiële markten. .		
Financiële informatie			

Verbonden partij:	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (N.V. BNG)		
Boekjaar:	Jaarstukken 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Eigen vermogen	€ 5.097,0 miljard	-	-
Vreemd vermogen	€ 155,2 miljard	-	-
Resultaat	€ 221 miljoen	-	-
Begrote bijdrage	€ 145.000,-	€ 145.000,-	€ 145.000,-
Realisatie bijdrage	€ 106.792,-	-	-,-
Belang	Belang 0,105%. Aantal aandelen 58.968 aandelen. Nominale waarde € 147.420,- (€ 2,50 per stuk).		

Verbonden partij:	Coöperatie Gastvrije Randmeren		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Harderwijk, Havendam 58, 3841 AA Harderwijk		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	B. van Bijsteren		
Ambtelijke accounthouder:	N. Heijboer		
Openbaar belang:	De Coöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband tussen 16 gemeenten (Almere, Blaricum, Bunschoten, Dronten, Eemnes, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Huizen, Kampen, Gooise Meren, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Putten en Zeewolde) die als doel heeft de kwaliteit van het natuur- en recreatiegebied Randmeren te verhogen en de robuustheid van het gebied te versterken. Het werkgebied van de Coöperatie Gastvrije Randmeren strekt zich uit van de Hollandse Brug tot Ketelbrug, een langgerekte merenreeks van ruim tachtig kilometer.		
Soort:	Coöperatie		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen		
Doelstelling verbonden partij:	De coöperatie heeft als doel het kwaliteitsniveau van het natuur- en recreatiegebied Randmeren te behouden en waar mogelijk te verhogen en de robuustheid van het gebied te versterken.		
Ontwikkelingen:	De Coöperatie Gastvrije Randmeren is op 21 november 2013 opgericht. De coöperatie heeft de werkzaamheden van het Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren overgenomen. Het schap is op 19 juni 2014 opgeheven. Naast het behouden en onderhouden van recreatieve voorzieningen en het promoten van het gebied, coördineert de coöperatie ook de uitvoering van de laatste projecten uit het Integrale Inrichtingsplan Veluwerandmeren, kortweg IIVR. Het gaat hierbij om inrichtingsmaatregelen, maatregelen die de vaarmogelijkheden voor de recreatievaart vergroten en natuurprojecten.		
Risico:	Er zijn geen substantiële risico's. Het risico voor de gemeente is beperkt.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2020 (concept)	Begroting 2021	Begroting 2022
Eigen vermogen	€ 13.088.244	-	-
Vreemd vermogen	€ 824.679	-	-
Resultaat	€ -278.951	-	-
Begrote bijdrage	€ 27.662	€ 28.585	€ 28.985
Realisatie bijdrage	€ 28.107	-	-
Belang:	Aandeel 1,24%	Aandeel 1,24%	Aandeel 1,24%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

Verbonden partij:	GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn, Rijksstraatweg 65, 7231 AC Warnsveld (kantoorlocatie)		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Companjen		
Ambtelijke accounthouder:	T. Ufkes		
Openbaar belang:	<p>De GGD faciliteert gemeenten op basis van de Wet publieke gezondheid, Wet Kinderopvang, Wet Veiligheidsregio's en op basis van autonome gemeentelijke taken, maar verzorgt ook taken in opdracht van derden zoals Rijk, politie en burgers.</p> <p>De GGD NOG is een samenwerkingsverband tussen 22 gemeenten (Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hatter, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen) in de provincie Gelderland. De GGD NOG heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten te behartigen op het terrein van de publieke gezondheidszorg, toezicht kinderopvang en veiligheidsregio's.</p> <p>Wettelijke GGD taken die voor de gemeenten worden uitgevoerd (A-taken)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kerntaken Wet publieke gezondheid - Infectieziektebestrijding - Medische milieukunde - Technische hygiënezorg - Psychosociale hulp bij rampen - Beleidsadviesing Jeugdgezondheidszorg - Onderzoek gezondheidssituatie bevolking - Beleidsadviesing - Preventieprogramma's en gezondheidsbevordering 		

Verbonden partij:	GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)		
	<ul style="list-style-type: none"> - Preventieve ouderengezondheidszorg - Toezicht kinderopvang op basis van de Wet kinderopvang - GGD taak in de Wet veiligheidsregio's <p>Wettelijke gemeentelijke taken vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling (B1) of op basis van subsidiëring en/of dienstverleningsovereenkomsten (B2).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar (B1 taak) - Kwaliteitstoezicht, toegang beschermd wonen en maatschappelijke zorg op basis van de Wmo 2015 (B2 taak) - Preventieve activiteiten op basis van de Jeugdwet (B2 taak) - Lijkschouw op basis van de Wet op de Lijkbezorging (B2 taak) <p>Autonome gemeentelijke taken (C-taken)</p> <ul style="list-style-type: none"> - (Extra) onderzoek door Academische Werkplaats AGORA. (samenwerking GGD NOG en Wageningen University & Research Centre - (Extra) Onderzoek en advies door Evaluatiebureau Publieke Gezondheid GGD NOG <p>De GGD voert ook externe taken uit in opdracht van derden zoals Rijk, politie of burgers (D-taken)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rijksvaccinatieprogramma - Arrestantenzorg - Reizigersvaccinatie - Vergunningen tattooshops - Publieke gezondheidszorg asielzoekers - Aanvullende seksuele gezondheidszorg 		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen (A en B1 taken). Subsidiering en/of dienstverleningsovereenkomst (B2, C en D taken).		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7 Volksgezondheid en milieu taakveld 7.1 volksgezondheid		
Doelstelling verbonden partij:	De GGD NOG heeft als doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten te behartigen op het terrein van de publieke gezondheidszorg, toezicht kinderopvang en veiligheidsregio's.		
Ontwikkelingen:	<p>De bestuursagenda 2019-2023 is vastgesteld na mogelijkheden voor de raad om hierop input te geven. Het AB heeft in haar vergadering van 4 juli 2019 ingestemd met de verdere uitwerking van deze agenda in prioriteiten voor het gezondheidsbeleid van gemeenten en voor de uitvoering van activiteiten door de GGD. Het gaat om verschuiving binnen bestaande middelen: versterking gemeentelijke inzet en/of extra (plus) activiteiten door de GGD. Er staat een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling gepland in verband met de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma onder verantwoordelijkheid van gemeenten per 1 januari 2019. De wijziging wordt zo mogelijk gecombineerd met andere wijzigingen en wordt uiterlijk in 2019 in gang gezet. Het Rijksvaccinatieprogramma is inmiddels uitgebreid met meerdere vaccinaties, waardoor de kosten zijn gestegen. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd door extra middelen vanuit het gemeentefonds. Vanaf 2022 worden deze hogere kosten, middels een begrotingswijziging, structureel worden opgenomen in de inwonerbijdrage en in de begroting verwerkt.</p> <p>Vanaf 2016 zijn de GGD taken gecategoriseerd in ABCD-taken, variërend van wettelijke GGD taken (A-taak) tot externe taken die de GGD verzorgt in opdracht van derden zoals bijvoorbeeld Rijk of politie (D-taken).</p> <p>De jeugdgezondheidszorg is hierbinnen gepositioneerd als B1-taak. Dat is een taak die gemeenten moeten uitvoeren en bij de GGD kunnen afnemen. Deze taak is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling GGD NOG voor 21 gemeenten (exclusief Apeldoorn).</p> <p>Sinds maart 2020 in Nederland in de ban van COVID-19, dit geldt zeker voor de GGD-NOG. Vanaf maart tot en met september 2020 is een groot deel van de personele capaciteit van de GGD-NOG ingezet voor de bestrijding van COVID-19. Slechts een deel van de reguliere dienstverlening van de GGD-NOG kon worden voortgezet. Sinds september 2020 worden reguliere taken zoveel als mogelijk weer opgepakt. Er wordt vanuit gegaan dat de reguliere werkzaamheden in 2022 zonder beperkingen worden uitgevoerd. Alle kosten voor de bestrijding van COVID-19 worden door het ministerie van VWS vergoed.</p>		
Risico:	De koersbepalingen hebben mogelijk gevolgen voor de bedrijfsvoering van de GGD NOG.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Eigen vermogen	€ 2.970.000,-	-	-
Vreemd vermogen	€ 7.036.000,-	-	-
Resultaat	€ 69.000,-	-	-
Begrote bijdrage	€ 749.720,-	€ 789.157,-	€ 825.139,-
Realisatie bijdrage	€ 749.720,-	-	-
Belang	% 6,26%	% 6,26%	% 6,30%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

Verbonden partij: Inclusief Groep			
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Nunspeet, Postbus 87, 8070 AB		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	G. van Noort		
Ambtelijke accounthouder:	V. Schouten (strategisch adviseur domein sociaal) i.s.m. J.W. van Lenthe (concerncontroller)		
Openbaar belang:	Inclusief Groep voert primair de WSW uit en voor Meerinzicht de re-integratie Hiermee draagt Inclusief Groep actief bij aan een inclusieve arbeidsmarkt		
Soort:	N.V.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 6 Sociaal domein taakveld 6.4 begeleide participatie		
Doelstelling verbonden partij:	<p>De essentie van Inclusief Groep is: Werken leer je door te werken. Inclusief Groep vindt het belangrijk dat mensen écht aan het werk gaan, op de werkplek met elkaar en van elkaar leren. Mensen met allerlei verschillende achtergronden en met verschillende leerdoelen werken samen. De 'academies' van Inclusief Groep zijn daarin de onmisbare schakel. Inclusief Groep is onlosmakelijk verbonden met de subregio FactorWerk Noord Veluwe en de arbeidsmarktregio FactorWerk. Zij werken daarin nauw samen met gemeenten, onderwijs, zorg en het bedrijfsleven: door de gezamenlijke inspanning kunnen we onze maatschappelijke ambities realiseren.</p> <p>De missie: Inclusief Groep streeft naar een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen duurzaam kan deelnemen en waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal kunnen participeren.</p> <p>De visie: In samenwerking met partners realiseert Inclusief Groep trajecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Van diagnose, via ontwikkeling, naar uitstroom in werk. Bij het vormgeven hiervan speelt de infrastructuur een belangrijke rol. Op deze wijze geeft Inclusief Groep uitvoering aan Wet sociale werkvoorziening en re-integratie en draagt actief bij aan een inclusieve arbeidsmarkt.</p>		
Ontwikkelingen:	<p>De Inclusief Groep opereert op het snijvlak van overheid, markt en samenleving en ervaart een aantal lokale en regionale ontwikkelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na de coronacrisis is de arbeidsmarkt weer snel aangetrokken en zien we nu een krappe arbeidsmarkt. In veel sectoren en voor verschillende functies is sprake van moeilijk vervulbare vacatures. • Tegelijkertijd zijn er ook voldoende mensen op zoek naar een baan. Het lijkt er op dat uitkeringsgerechtigden nog niet erg profiteren van deze grote aantallen vacatures. Het aanbod en de vraag matchen namelijk niet met elkaar. Deze mensen missen bijvoorbeeld recente werkervaring en/of ze voldoen niet aan de gevraagde (opleidings-)eisen. • De tafel accountmanagement identificeert kanssectoren en verbindt daarvoor verschillende sectoren ook werkgevers aan. Voor kansrijke beroepen worden werk-leerlijnen ontwikkeld. 		
Risico:	De Inclusief Groep (IG) heeft voldoende eigen vermogen om verliezen en risico's op te vangen. Mogelijk zal in de komende jaren de rijksvergoeding dalen tot een niveau dat niet kostendekkend is. Om die reden is enige jaren gekozen voor een transformatie waarbij het verdienmodel herijkt wordt. Hierin zal na de invoering van de Participatiewet (inclusief WSW) de structurele oplossing moeten worden gezocht, aansluitend op de behoeften van de individuele gemeenten. De meerjarenbegroting van IG laat vooralsnog geen positief resultaat zien, maar naar verwachting zullen de resultaten op rekeningbasis positiever uit (zo leert de ervaring).		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Eigen vermogen	€ 10.225.000	-	-
Vreemd vermogen	€ 9.728.000	-	-
Resultaat	€ 307.000	- € 300.000	-
Begrote bijdrage		€ 4.672.440	€ 4.679.611
Realisatie bijdrage	€ 4.749.435	-	-
Belang:	23,4%	23,4%	23,4%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

Verbonden partij: Meerinzicht (MIZ)	
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Ermelo, Postbus 300, 3850 AH
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	J. de Jong
Ambtelijke accounthouder:	K. Hulskes
Openbaar belang:	<p>Meerinzicht is een samenwerkingsverband op het gebied van uitvoeringstaken op het gebied van de bedrijfsvoering en het Sociaal Domein voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde.</p> <p>Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. de bedrijfsvoering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatisering en automatisering - Personeel en organisatie (HRM) - Facilitaire zaken/documentaire informatievoorziening/gebouwbeheer/inkoop - Belastingen, daaronder begrepen de heffing en invordering - Financiën & administratie - Juridische zaken - Communicatie - Geo-informatie

Verbonden partij:	Meerinzicht (MIZ)		
	<p>Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. het Sociaal Domein:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Participatiewet - Wmo, waaronder Beschermd Wonen - Jeugdwet en jeugdstrafketen - Leerplicht - RMC - Sociale recherche - Beleidsvoorbereiding 		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling; bedrijfsvoeringsorganisatie op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0 Bestuur en Ondersteuning en programma 6 Sociaal Domein		
Doelstelling verbonden partij:	<p>Meerinzicht, domein Bedrijfsvoering, faciliteert de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, maar ook het domein Sociaal, door advisering, uitvoering, beheer en administratie voor genoemde bedrijfsvoeringstaken. Daarnaast voert Meerinzicht, domein Sociaal het door het gemeentebestuur vastgestelde beleid uit op de genoemde taakvelden behorend tot het Sociaal Domein. De beleidsbepaling en -vaststelling is en blijft op beide domeinen voorbehouden aan de gemeentebesturen. Daarnaast verzorgt Meerinzicht de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen</p>		
Ontwikkelingen:	<p><u>Organisatieontwikkeling</u> De ontwikkelingen in de omgeving van Meerinzicht maken het noodzakelijk voor Meerinzicht om stappen te nemen zodat zij aansluiting houdt op haar directe omgeving. Bestuurders vragen om kwaliteitsverbetering en meer grip op de resultaten. Medewerkers vragen om meer sturing en leiding. Begin 2021 is besloten om de organisatie te verstevigen in de managementlaag. Bij domein Sociaal en (in mindere mate) domein Bedrijfsvoering wordt de span of care vergroot door het aanstellen van extra afdelingsmanagers. De managers krijgen de taak om op basis van situationeel leiderschap de vak- en taakvolwassenheid en de veerkracht van de medewerkers te vergroten. Tegelijkertijd ligt er een taak om meer samenhang en integraliteit bij het uitvoeren van de dienstverlening te bewerkstelligen. Tenslotte kan ook een link met het accountmanagement vanuit Meerinzicht richting opdrachtgever (de gemeenten) worden gelegd. De behoeften van bestuurders en medewerkers vragen immers ook om een zekere nabijheid van specialisten en adviseurs (op locatie). In de huidige structuur kan dit niet goed geborgd worden. Leidinggevend hebben te grote afdelingen en daardoor te weinig tijd voor hun medewerkers. Medewerkers ervaren hierdoor onvoldoende sturing en een gemis aan kaders in hun functioneren richting gemeenten. Het boekjaar 2022 zal in het teken staan van groei en ontwikkeling op de hierboven genoemde onderdelen.</p> <p><u>Domein bedrijfsvoering</u> Vanaf 1 januari 2018 zijn de bedrijfsvoeringstaken in Meerinzicht ondergebracht. Voor de Meerjarenbegroting 2020 -2023 is een Kadernota opgesteld, waarmee – voor het eerst - een integrale afweging over de bijdrage aan Meerinzicht in de gemeenten kon plaatsvinden. De uitdaging voor de komende jaren is de transformatie en harmonisatieopgave. De eerste kans om te harmoniseren, door de vervanging van het financiële pakket, heeft in 2021 plaatsgevonden. Hierbij zijn de drie brongemeenten en Meerinzicht overgegaan op een nieuw financieel software systeem.</p> <p><u>Domein Sociaal</u> Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht werken sinds 2018 beleidsmatig samen. In 2021 wordt deze samenwerking onderzocht en wordt er gekeken of een herinrichting van de samenwerking mogelijk is. De mogelijke wijzigingen die hieruit voortkomen zullen vanaf 2022 worden doorgevoerd.</p>		
Risico:	<p>Meerinzicht heeft in haar begroting de belangrijkste risico's benoemd en de beheersmaatregelen daarbij opgenomen. De risico's zijn echter niet gekwantificeerd waardoor er een kans bestaat dat het risicobedrag dat de gemeente opneemt in haar weerstandsvermogen voor Meerinzicht onvoldoende is. Het risicobedrag voor de gemeente bestaat voornamelijk het risico op begrotingsoverschrijding zoals in voorgaande jaren het geval was. Hiervoor is een bedrag opgenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente. Risicobeheersing binnen Meerinzicht maakt onderdeel uit van de invulling van de te realiseren controlfunctie. Een nadere toewijzing en borging van deze taak binnen de organisatie van Meerinzicht zal nog moeten plaatsvinden.</p>		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Eigen vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Vreemd vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Resultaat	€ 440.000 (voordelig)	-	-
Begrote bijdrage	€ 16.024.000	€ 15.693.000	€ 15.987.000
Realisatie bijdrage	€ 15.706.000	-	-
Belang Domein Bedrijfsvoering	aandeel 39,39%		
Belang Domein Sociaal	aandeel 57,26%		
Toelichting indien gewenst:			
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen:	€ 300.000,-		

Verbonden partij:	OmgevingsDienst Noord-Veluwe (ODNV)
Algemene informatie	
Vestigingsplaats en adres:	Harderwijk, Oosteinde 17 3842 DR
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	M. Companjen
Ambtelijke accounthouder:	R. van Drunen
Openbaar belang:	In opdracht van 8 gemeenten op de Noord Veluwe en de provincie Gelderland bijdragen aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
Beleidsinformatie	
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 7 Volksgezondheid en milieu taakveld 7.4 milieubeheer
Doelstelling verbonden partij:	Omgevingsdienst Noord-Veluwe (ODNV) draagt bij aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. In opdracht van de gemeenten en de provincie Gelderland adviseren vergunningverleners over omgevingsvergunningen en zien toezichthouders erop toe dat bedrijven voldoen aan actuele wet- en regelgeving op het gebied van milieu(veiligheid). Daarnaast adviseren de experts over verschillende (milieu)onderwerpen, zoals energie, bodem, ruimtelijke ordening, duurzaamheid, lucht, geluid, externe veiligheid, natuur en ecologie.
Ontwikkelingen:	<p>De constant veranderende wereld heeft invloed op de taakuitvoering van ODNV. ODNV zet daarom constant in op het inspelen op die ontwikkelingen en daarbij op het versterken van de relatie en samenwerking met de collega's bij de gemeenten en de provincie. Veel ontwikkelingen kennen een meerjarig karakter waar ODNV jaarlijks op basis van voortschrijdend inzicht op anticipeert. In 2021 zijn de volgende thema's belangrijk geweest met een doorkijk naar het effect op 2022:</p> <p>De omgevingswet. Zowel intern als samen met de partners wordt hierop geanticipeerd o.a. door de invoering van een nieuw VTH-systeem, trainingen en (gezamenlijke) procesafstemmingen, meedenken in omgevingsplannen en bruidsschat. Dit proces loopt door in 2022 aangezien per 1 juli 2022 de omgevingswet van start gaat en er nog veel meer als één overheid moet worden geacteerd. Het effect van de omgevingswet is ook op andere ontwikkelingen terug te vinden.</p> <p>Ondermijning. Hiervoor zijn in 2021 dienstafspraken gemaakt waarin ODNV een signalerende en op afspraak acterende rol inneemt. Dit heeft zijn beslag in 2021 gekregen en zal doorontwikkelen in 2022.</p> <p>Mondige samenleving. Bedrijvigheid, milieu en leefomgeving komen meer op gespannen voet. Bewoners verenigen zich, zijn kundig en mondig. De wet biedt niet altijd oplossingen. Hierdoor zijn andere vormen van toezicht en handhaving nodig en is een ander samenspel met gemeenten gewenst. In 2021 en doorontwikkeld naar 2022 zal, mede in samenhang met de omgevingswet ingezet worden op een breder handelingspotentieel om spanningen in de leefomgeving op te lossen.</p> <p>Transformatie naar informatiedienst. De informatiebehoefte in de samenleving neemt toe en wordt ook onder de omgevingswet verder gefaciliteerd. ODNV richt zich in zijn dienstverlening steeds meer op het beschikbaar stellen van informatie aan partners en om zelf meer datagestuurd te werken. In 2021 is het nieuwe VTH-systeem ingericht, daar zal in 2022 op worden doorontwikkeld met o.a. invoer van digitale checklisten waardoor data kan worden vastgelegd. Data en informatie vanuit geluid en bodem wordt steeds meer publiek aangeboden.</p> <p>Klimaat, biodiversiteit en duurzaamheid. De komende jaren zijn deze onderwerpen niet meer weg te denken. Advisering op natuur en ecologie is in 2021 goed geland. Van hieruit wordt meegedacht over o.a. de stikstofproblematiek en de dienst zal zich doorontwikkelen in 2022. Toezicht op soorten bij daksaneringen in het buitengebied is in 2021 als pilot opgepakt. Dit zal in 2022 verder verbreden. In 2021 is de aanzet gemaakt om het toezicht op energiebesparing in samenhang te brengen met initiatieven op verduurzaming zoals op bedrijventerreinen om zo elkaar te versterken. Dit wordt in 2022 verder geïntensiveerd.</p> <p>Begrotingsdruk, extra taken gemeenten en wijzigende informatiebehoefte. ODNV blijft innoveren om te kijken hoe de taakuitvoering optimaal aansluit bij deze ontwikkelingen. Door het opgebouwde vertrouwen bij haar opdrachtgevers is er ruimte ontstaan om door te groeien naar de rol van samenwerkingspartner. Op de basistaken worden nieuwe manieren van toezicht ingezet zoals het branchegericht toezicht en wordt in de breedte gezocht naar een betere mix van uitbesteden van repeterende werkzaamheden, meer toegevoegde waarde in zelf doen en inzet vanuit het stelsel op specialistische taken. Er wordt aansluiting gezocht in de voorkant van adviestrajecten om milieu proactief onderdeel te laten zijn van de RO-trajecten. In samenspraak met gemeenten wordt gekeken naar het verder overnemen van milieutaken zoals de bodemtaken waarvan in 2022 het bevoegd gezag door de provincie wordt overgedragen aan gemeenten.</p> <p>Schaarste personeel. In 2021 is een strategische personeelsplanning gemaakt om aantrekkelijk werkgever te zijn voor eigen personeel en aantrekkelijk te zijn nieuw personeel. De uitvoering start in 2021 en wordt onderdeel van beleid in 2022.</p>

Verbonden partij:	OmgevingsDienst Noord-Veluwe (ODNV)		
	Aanbeveling van Aartsen: inzetten op robuuste omgevingsdiensten. Gestart is met een onderzoek om de samenwerking met OVIJ te intensiveren om kwetsbaarheden tegen te gaan, gelijk speelveld te creëren voor bedrijven en gezamenlijke mogelijkheden beter te ontginnen. In 2021 zal de vorm worden bepaald, in 2022 vindt verdere uitwerking plaats.		
Risico:	De ODNV geeft in hun begroting ieder jaar weer wat de belangrijkste risico's zijn. Er zijn geen substantiële risico's aanwezig in de begroting 2022 / MJB 2023-2025. Over het algemeen is het risico voor de gemeente zeer beperkt. Speciale aandacht gaat uit naar de financiële gevolgen van de invoering van de Omgevingswet. Om het risico te beheersen houdt de ODNV hier in de nog op te stellen begroting rekening mee.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2020	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen	€ 25.000	-	-
Vreemd vermogen	€ 823.502	-	-
Resultaat	€ 462.093	-	-
Begrote bijdrage	€ 1.154.302	€ 1.210.911	€ 1.228.430
Realisatie bijdrage	€ 1.137.847	-	-
Belang	6,12%	-	-
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen:			€ 5.150,-

Verbonden partij:	Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Elburg, Postbus 70 8080 AB		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	J. de Jong		
Ambtelijke accounthouder:	B. Brons		
Openbaar belang:	De streekarchivaris beheert de naar de archiefbewaarpplaatsen van de deelnemende gemeenten Elburg (centrumgemeente), Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Oldebroek overgebrachte archiefbescheiden en houdt toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden.		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 5. Sport, cultuur en recreatie taakveld 5.4 musea		
Doelstelling verbonden partij:	De kernopdracht van het Streekarchivariaat - zoals verwoord in de gemeenschappelijke regeling - is het beheer van de naar de archiefbewaarpplaatsen van de deelnemende gemeenten overgebrachte archiefbescheiden en het toezicht op het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden.		
Ontwikkelingen:	Eind 2018 hebben de colleges ingestemd met de realisering van een regionaal e-depot in beheer bij het Streekarchivariaat. De kosten hiervan zijn evenredig over de deelnemende gemeenten verdeeld. De inrichting is in 2020 afgerond. De volgende fase is het aansluiten van de deelnemende gemeenten op het e-depot. In 2020 is de verdelingssystematiek van de gemeentelijke bijdragen aangepast na advies van de Archiefcommissie.		
Risico:	De nieuwe verdelingssystematiek leidt tot een hogere bijdrage van de gemeente. Het risico voor de gemeente is gezien de hoogte van de bijdrage zeer beperkt.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Begrote bijdrage	€ 195.300,-	€ 214.250,-	€ 221.176,-
Realisatie bijdrage	€ 179.864,-	n.v.t.	n.v.t.
Belang	25,17%		
Toelichting	Omdat jaarlijks het verschil tussen bevoorschotting en rekening wordt afgerekend heeft deze instelling geen eigen en vreemd vermogen.		

Verbonden partij:	Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Apeldoorn, Europaweg 79 7336 AK		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	H.J. van Schaik		
Ambtelijke accounthouder:	L. Groen		
Openbaar belang:	Harderwijk maakt deel uit van de Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG). De VNOG is verantwoordelijk voor de organisatie van de brandweerzorg in 22 gemeenten in Noord- en Oost Gelderland waaronder Harderwijk. Gemeente en VNOG werken samen in de beheersing en bestrijding van calamiteiten en crisis. Alle gemeenten binnen de Veiligheidsregio geven op uniforme wijze invulling aan het proces Bevolkingszorg.		
Soort:	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam op grond van Wet Gemeenschappelijke Regelingen.		
Beleidsinformatie			

Verbonden partij:	Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)		
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij?	Programma 0. Bestuur en ondersteuning en programma 1. Veiligheid		
Doelstelling verbonden partij:	Uitvoering geven aan de dagelijkse brandweezorg en de voorbereiding op rampen en calamiteiten, samen met de GHOR.		
Ontwikkelingen:	De taken die in de vastgestelde Toekomstvisie staan zullen verder worden uitgevoerd. De gemeente Harderwijk werkt op vele vlakken samen met de VNOG, zoals aan het risicoprofiel, de pilot dashboard risicobeheersing, het project natuurbrandbestrijding en het proces Bevolkingszorg.		
Risico:	De VNOG geeft in hun begroting ieder jaar weer wat de belangrijkste risico's zijn.		
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Eigen vermogen	€ 9.616.472	€ 9.119.000	€ 8.776.000
Vreemd vermogen	€ 42.479.000	€ 46.053.000	€ 48.594.000
Resultaat	€ 4.929.382	-	-
Begrote bijdrage	€ 2.838.904	€ 2.971.000	€ 2.984.000
Realisatie bijdrage	€ 2.838.904	-	-
Belang:	aandeel 6,12%	aandeel 5,13%	aandeel 5,13%
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen:			€ 90.903,-

Verbonden partij:	Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken		
Algemene informatie			
Vestigingsplaats en adres:	Arnhem,		
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	J. de Jong		
Ambtelijke accounthouder:	S. Duschka		
Openbaar belang:	De Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken is een besloten vennootschap, waarvan de aandelen worden gehouden door 11 gemeenten (Apeldoorn, Ede, Barneveld, Nunspeet, Putten, Epe, Harderwijk, Elburg, Oldebroek, Heerde en Ermelo) en de provincie Gelderland (de zogenaamde publieke aandeelhouders). Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang voor de versterking en ontwikkeling van de verblijfsrecreatie is de gemeente Ermelo gedeeltelijk in het bezit van de aandelen.		
Soort:	Besloten Vennootschap		
Beleidsinformatie			
Aan welk programma draagt de verbonden partij bij:	Programma 8 Ruimte en wonen, taakveld 8.1 Programma 5 Sport, cultuur en recreatie, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Doelstelling verbonden partij:	Doel van het programma Vitale Vakantieparken is: een divers en kwalitatief goed aanbod van vakantieparken te realiseren, dat een sterke schakel vormt in het hele toeristisch-recreatieve aanbod van de Veluwe. Op die manier draagt de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken bij aan de gezamenlijke ambitie om van de Veluwe de meest gastvrije vakantiebestemming van Nederland te worden.		
Ontwikkelingen:	<p>In 2014 is het programma Vitale Vakantieparken gestart. In het programma werken 11 gemeenten, de provincie Gelderland, het recreatief bedrijfsleven, veiligheidspartners, Recron en anderen samen aan versterking en ontwikkeling van de verblijfsrecreatie. Het programma is ontstaan vanuit een gemeenschappelijke ambitie om de kampeer- en bungalowparken op de Veluwe te revitaliseren. In 2017 is het programma herijkt en voor een nieuwe periode bestemd via het gezamenlijke bestuursakkoord Vitale Vakantieparken 2017-2021. De komende jaren staan in het teken van de uitvoering: het toepassen van de kennis en ervaringen om parken te revitaliseren, te innoveren of te transformeren.. Om het gezamenlijk doel van het programma Vitale Vakantieparken toch te bewerkstelligen, is besloten tot de oprichting van de Besloten Vennootschap 'Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken' (verder de OMVV) waarbij de Provincie en de gemeenten gezamenlijk aandeelhouders zijn. Voorafgaand aan deze keuze is gekeken naar velerlei organisatievormen. De OMVV bestaat uit een fonds en een ontwikkelbedrijf. Het ontwikkelbedrijf kan projecten uitvoeren als verwerving, investeren in vastgoed, beheer en verkoop. Het fonds stelt geld (garanties, leningen, bijdragen) beschikbaar voor projecten. De provincie bezit de helft van de aandelen en de gemeenten de andere helft van de aandelen. Basis voor de verdeling van aandelen over de gemeenten is de verdeelsleutel die ook is gehanteerd in het bestuursakkoord Vitale Vakantieparken van april 2017. De Gedeputeerde Staten en de Provinciale Staten van de Provincie Gelderland hebben ingestemd met het voorstel om het benodigde startkapitaal (€ 4 miljoen) voor de OMVV beschikbaar te stellen. Vooralsnog zullen de deelnemende gemeenten geen geld inleggen. Op 14 februari 2019 is de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken (OMVV) opgericht en op 16 juni 2019 is de directeur benoemd. In 2019 zijn de interne processen verder afgerond en is de vennootschap in 2020 operationeel geworden.</p> <p>Er is door de betrokken partijen voor gekozen om praktisch te starten en gaandeweg te leren van de ervaringen over wat (minder) goed werkt en aan welk type activiteit meer of minder behoefte is. Om de OMVV ook op langere termijn goed te kunnen laten functioneren moeten meerder onderwerpen verder worden uitgewerkt. De tien gemeenten en provincie hebben in de samenwerkingsovereenkomst (SOK) OMVV vastgelegd dat zij onderwerpen in de Samenwerkingsagenda binnen twee jaar na ondertekening van de SOK gezamenlijk zullen uitwerken. De resultaten zullen worden gekoppeld aan de evaluatie van de OMVV.</p>		

Verbonden partij:		Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken	
Risico:			
Financiële informatie			
Boekjaar:	Jaarstukken 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Begrote bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Realisatie bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belang:	Aandeel 2.60%, aandelen 1.300, nominale waarde € 1.300,- (€ 1,- per stuk)		
Bedrag waarvoor de verbonden partij is opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen: € 0			

3.7 Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

Grondbeleid geeft uitvoering aan de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen door invloed uit te oefenen op de realisatie. Grondbeleid is hierbij geen doel op zich maar een middel om ruimtelijk en sectoraal beleid te realiseren. Grondbeleid kent de volgende algemene doelstellingen:

- Realiseren van publieke doelstellingen ter bevordering van het maatschappelijk gewenst ruimtegebruik;
- Het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten bij locatieontwikkeling;
- Het verhogen van de kwaliteit van het ruimtegebruik.

Net als andere gemeenten draagt de manier waarop het grondbeleid in Harderwijk wordt ingezet bij aan het beleid dat is verankerd in belangrijke beleidsdocumenten, zoals structuurvisies en de programmabegroting. Het is belangrijk om het grondbeleid strategisch in te zetten in het proces van ruimtelijke ontwikkeling. Om als gemeente krachtig te kunnen opereren binnen het krachtenveld op de grondmarkt is het uitgangspunt om de mogelijkheden en instrumenten in relatie tot de te realiseren doelen zo optimaal mogelijk in te zetten.

Nota grondbeleid

In de nota grondbeleid staan de instrumenten op een rij die ingezet (kunnen) worden om de beoogde (ruimtelijke) doelen te bereiken. Dit zijn onder andere:

- Risicomanagement: jaarlijks worden voor alle grondexploitaties risicoanalyses uitgevoerd op basis van een risicoprotocol;
- Gronduitgiftebeleid;
- Gronduitgifteprijsbeleid op basis van een jaarlijks vast te stellen grondprijzenbrief;
- Kostenverhaal.

De Nota Grondbeleid 2019 is in de gemeenteraad van 9 januari 2020 vastgesteld. De focus van de gemeente Harderwijk blijft liggen op haar publiekrechtelijke rol, het faciliteren van ruimtelijke ontwikkelingen. De rolinvulling van de gemeente wordt per situatie afgewogen. Daarbij is de beoordeling van de maatschappelijke meerwaarde op lange termijn een belangrijk onderdeel. Concreet betekent dit dat de gemeente voor het bereiken van actuele maatschappelijke opgaven altijd kiest voor een actieve houding. De gemeente kiest er vervolgens voor om de bouwgrond in beginsel in eigen beheer te produceren (actieve productie) wanneer de markt gewenste opgaven niet oppakt. Hierbij wordt altijd een afweging gemaakt van de financiële gevolgen inclusief de risico's.

In deze nota is nadrukkelijk aangegeven dat de gemeente geen gezamenlijke grondexploitatie met marktpartijen aangaat.

Onroerendgoedmarkt

Net als afgelopen jaar staat de Woningmarkt nog steeds onder spanning. De prijzen van bestaande woningen zijn de laatste jaren sterk gestegen. Volgens het persbericht van NVM over het 2e kwartaal 2021 heeft de woningmarkt geen last ondervonden van de coronacrisis. Er is meer boven de vraagprijs verkocht dan ooit tevoren: 78% van alle bestaande woningen werd voor meer verkocht dan dat ervoor gevraagd werd. Daarnaast staat het aantal te koop staande woningen op het laagste niveau ooit. De prijs van de gemiddelde verkochte bestaande woning bedraagt € 410.000, dat is 19,9 % meer dan een jaar geleden en 7,1% meer dan in het 1e kwartaal van 2021. De gemiddelde prijs van een nieuwbouwwoning bedroeg in het 2e kwartaal 2021 € 450.000 en was daarmee meer dan 10% hoger dan een jaar eerder.

Prognose

Net als vorig jaar heeft De Nederlandse Bank (DNB) in haar laatste halfjaarlijkse Economische Ontwikkelingen en Vooruitzichten, juni 2021 (nummer 21) aangegeven dat de onzekerheid van haar economische voorspellingen groter zijn dan gebruikelijk. Reden hiervoor is de Covid-19-pandemie.

Naast de gebruikelijke voorspellingen zijn daarom opnieuw twee scenario's toegevoegd. Dit betreft een mild en een zwaar scenario. In het milde scenario vallen de economische gevolgen mee ten opzichte van het basispad waarmee DNB gerekend heeft. In het zware scenario zijn de economische gevolgen juist zwaarder dan gerekend in het basispad.

Waar bij de voorspellingen in 2020 nog een toekomstige daling van de woningprijzen werd verwacht, is er in 2021 sprake van een verwachte stijging van deze prijzen in de eerstkomende jaren. DNB verklaart dit door het aanhouden van de krapte op de woningmarkt. Wel wordt een lichte stijging van de hypotheekrente verwacht waardoor de bestedingsruimte van huishoudens wordt gedrukt. Hierdoor zal de woningprijsstijging afvlakken.

In onderstaande tabel wordt de verwachte stijging van de woningbouwvoorwaarden weergegeven vanuit het document 'Economische Ontwikkelingen en Vooruitzichten' dat DNB de afgelopen jaren in juni heeft gepubliceerd.

Jaar	Economische ontwikkelingen en vooruitzichten				
	Juni 2021 (nr.21)			Juni 2020 (nr.19)	Juni 2019 (nr.17)
	Basis	Mild	Zwaar		
2020	7,8%	7,8%	7,8%	4,3%	2,8%
2021	10,0%	10,0%	10,0%	-2,1%	2,3%
2022	5,5%	5,9%	4,9%	-3,7%	-----
2023	3,5%	4,1%	2,6%	-----	-----

Toelichting

Volgens DNB is het niet de bedoeling om met de scenario's de uiterste marges rond het basispad weer te geven. Elk scenario is een intern consistente raming, op basis van alternatieve, vooraf gekozen uitgangspunten. De realisatie kan daar echter nog steeds van afwijken, zowel in positieve als negatieve zin.

Aantal verkochte woningen

Jaar	Aantal verkochte woningen			
	Nieuwbouw		Bestaande bouw (*3)	
	Heel Nederland (*1)	Harderwijk (*2)	Heel Nederland	Regio Nunspeet (*4)
2016	34.450	8	164.982	1.458
2017	38.077	183	165.475	1.449
2018	35.685	195	147.625	1.257
2019	31.300	3	148.691	1.412
2020	35.241	15	153.370	1.420

*1) Op basis van informatie vanaf de website van de NVB (Vereniging voor ontwikkelaars & bouwondernemer).

*2) Door de gemeente Harderwijk verkochte grond voor nieuw te bouwen woningen (exclusief Waterfront, fase 2).

*3) Op basis van cijfers van de "NVM" (Nederlandse Vereniging van Makelaars o.g. en vastgoeddeskundigen). De aantallen betreffen alleen de woningen verkocht via een NVM makelaar.

*4) NVM Regio Nunspeet bestaat uit de gemeentes: Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Putten.

Uit de cijfers komt naar voren dat zowel het aantal verkochte bestaande woningen als nieuwbouwwoningen, voor 2020 is gestegen t.o.v. 2019. Uit de voorlopige cijfers van de eerste 2 kwartalen van 2021 blijkt dat deze trend zich niet voortzet. In beide kwartalen zijn minder woningen verkocht dan in hetzelfde kwartaal een jaar eerder. De reden is het beperkte aanbod.

Grondexploitaties Harderwijk

In onderstaande tabel wordt de prognose voor woningbouwgebieden (aantal woningen) en bedrijventerreinen (aantal ha.) weergegeven op basis van de vastgestelde grondexploitaties 2021.

Jaar	Woningbouwgebieden (aantal woningen)		Bedrijventerreinen (aantal ha.)		
	Drielanden	Waterfront 3 ^e fase	Lorentz II (*1)	Lorentz III	Lorentzhaven
2021	21	129	0,6	1,7	1,2
2022	155	187	0	1,9	1,2
2023	155	161	0	1,9	1,2
2024	152	118	0	1,9	1,2
2025	150	118	0	1,9	1,2

*1) Laatste kavel Lorentz II wordt volgens de planning in 2021 uitgegeven.

Fiscale ontwikkelingen

Vanaf 1 januari 2016 valt de gemeente voor zover ze deelneemt aan bedrijfsmatige activiteiten, een winststreven heeft en in concurrentie treedt met de markt onder de vennootschapsbelasting (VPB). Met een winststreven wordt bedoeld dat er bij een (clustering van) activiteit(en) structureel sprake moet zijn van vermogensoverschotten. Bij de toets van

het winststreven is gebleken dat, wanneer de gehele looptijd van de lopende grondexploitaties in ogenschouw wordt genomen, er geen sprake is van structurele vermogensoverschotten.

Het gemeentelijke standpunt is dat er geen VPB verschuldigd is, aangezien een winststreven ontbreekt.

Wel zal jaarlijks op basis van alle dan lopende grondexploitaties getoetst moeten worden of dit nog steeds geldt. Op basis van de laatste vastgestelde grondexploitaties over 2021, is het de verwachting dat er in 2022 geen VPB verschuldigd zal zijn over de activiteiten binnen het grondbedrijf.

Financiële resultaten

Rente

In het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) staat opgenomen dat alleen de werkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen aan de grondexploitatie mag worden doorberekend. Over het deel wat gefinancierd is met eigen vermogen mag dus geen rente worden doorberekend.

De werkelijk betaalde rente over het totale vermogen was in 2020 0,16% (2019 0,28%). Gekoppeld aan de verhouding eigen vermogen/ vreemd vermogen (in Harderwijk 33%/67% eind 2020) bedraagt de werkelijk doorberekende rente aan grondexploitaties 0,11% (2019 0,16%).

Om de rente voor grondexploitaties stabiel te houden mag er in de grondexploitatieberekening gerekend worden met een rentepercentage dat maximaal 0,5% afwijkt van de werkelijk door te berekenen rente over 2020. In de vastgestelde grondexploitaties wordt gerekend met een rentepercentage van 0,18%. Dit percentage valt binnen de maximale afwijking van 0,5%.

Verantwoording resultaten grondexploitatie

De resultaten van de grondexploitaties worden sinds 2017 verantwoord tegen eindwaarde. Bij een verliesgevende grondexploitatie wordt de hoogte van de voorziening op eindwaarde bepaald.

Door te kiezen voor deze methode is de voorziening afdoende om het verlies af te dekken over de gehele looptijd. De voorziening zal jaarlijks aangepast worden aan de wijzigingen die er ontstaan bij de jaarlijkse actualisatie van deze grondexploitaties.

Algemeen

De volgende tabel geeft een overzicht van de resultaten en looptijd van de grondexploitaties. Jaarlijks vindt een actualisatie plaats van de grondexploitaties. Op basis van de grondexploitaties 2021 worden hieronder de resultaten tegen eindwaarde weergegeven.

Complex	Grondexploitatie 2020		
	Eindwaarde	Looptijd t/m	
Drielanden	+/- 9.626	2027	
Lorentz III	+/- 8.714	2034	
Waterfront	-/- 67.249	2029	(*1)
Totaal	-/- 48.909		
(bedragen x € 1.000)			

*1) Voor dit verlies per 01-01-2021 is bij de programmarekening over 2020 een voorziening getroffen.

Vervroegde winstneming

Met ingang van 2016 moet op grond van de BBV sneller winst genomen worden naar rato van de voortgang van de werkzaamheden. Wel mag bij deze berekening rekening gehouden worden met de risico's uit de risicoparagraaf.

Jaarlijks worden de grondexploitaties herzien. Bij herziening van de grondexploitaties 2022 wordt bepaald in hoeverre vervroegd resultaat moet worden genomen bij de programmarekening 2021.

4 Financiële begroting

4.1 Resultaatbepaling en –bestemming

Algemeen

bedragen x € 1.000,-

Resultaat begroting		Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Resultaat voor bestemming	Lasten	171.954	165.012	163.659	164.647
	Baten	-170.585	-163.831	-162.883	-164.852
Resultaat voor bestemming		1.369	1.181	776	-204
Mutaties reserves	Dotatie aan reserves	1.719	1.219	339	339
	Onttrekking uit reserves	-5.718	-1.978	-835	-804
Mutaties reserves - totaal		-3.999	-759	-496	-465
Resultaat na bestemming		-2.630	422	280	-669
		Voordeel	Nadeel	Nadeel	Voordeel

Bepaling structureel begrotingsaldo		Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Resultaat na bestemming		-2.630	422	280	-669
Mutaties reserves	Dotatie aan reserves	-1.719	-1.219	-339	-339
	Onttrekking uit reserves (incidenteel)	5.220	1.455	312	282
	Onttrekking uit reserves (structureel)	498	523	523	522
Resultaat voor bestemming		1.369	1.181	776	-204
Incidentele baten en lasten	Onttrekking uit reserves (structureel)	-498	-523	-523	-522
	Incidentele baten en lasten (saldo)	-692	-295	-295	-240
Incidentele baten en lasten - totaal		-1.190	-818	-818	-762
Structureel begrotingssaldo		179	363	-42	-966
		Nadeel	Nadeel	Voordeel	Voordeel

In de hierna volgende tabel zijn de dotaties en onttrekkingen aan reserves per programma uitgesplitst:

		Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma's					
PROG0 Bestuur en ondersteuning	Dotaties	262	262	262	262
	Onttrekkingen	-2.841	-42	-42	-42
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat	Dotaties	0	0	0	0
	Onttrekkingen	-467	-514	-514	-514
PROG3 Economie	Dotaties	500	0	0	0
	Onttrekkingen	0	0	0	0
PROG4 Onderwijs	Dotaties	892	892	12	12
	Onttrekkingen	-1.257	-1.236	-93	-92
PROG5 Sport, cultuur en recreatie	Dotaties	20	20	20	20
	Onttrekkingen	-78	-78	-78	-78
PROG6 Sociaal domein	Dotaties	0	0	0	0
	Onttrekkingen	-1.007	0	0	0
PROG7 Duurzaamheid en milieu	Dotaties	8	8	8	8
	Onttrekkingen	-67	-108	-108	-78
PROG8 Ruimte en wonen	Dotaties	38	38	38	38
	Onttrekkingen	0	0	0	0
Reservemutaties per programma - totaal		-3.999	-759	-496	-465

4.2 Totaaloverzicht baten, lasten en resultaatbestemming

Algemeen

Overzicht baten, lasten en mutaties van reserves per programma

bedragen x € 1.000,-

		Rekening 2020	Begroting 2021 (na wijzigingen)			Begroting 2022			Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totaal Programma's		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	
Baten en lasten voor bestemming	PROG0 Bestuur en ondersteuning*	-70.759	22.948	-99.922	-76.973	22.690	-102.828	-80.138	-79.122	-79.523	-80.174
	PROG1 Veiligheid	4.136	4.568	-52	4.516	4.512	-53	4.459	4.431	4.417	4.403
	PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat	6.751	9.553	-621	8.932	8.210	-781	7.429	7.075	7.251	7.185
	PROG3 Economie	786	4.224	-3.328	896	2.604	-1.981	623	295	296	296
	PROG4 Onderwijs	4.745	7.902	-2.756	5.146	8.073	-2.932	5.141	4.928	4.912	4.905
	PROG5 Sport, cultuur en recreatie	9.466	14.953	-2.602	12.351	13.355	-2.500	10.855	11.561	11.551	11.434
	PROG6 Sociaal domein	46.379	88.915	-40.435	48.480	83.539	-34.114	49.425	49.049	48.933	48.844
	PROG7 Duurzaamheid en milieu	2.611	16.111	-12.253	3.858	13.059	-10.555	2.504	2.223	2.194	2.160
	PROG8 Ruimte en wonen	-6.789	26.658	-24.870	1.788	15.913	-14.842	1.070	741	744	743
Totaal baten en lasten voor van bestemming reserves		-2.674	195.833	-186.840	8.993	171.954	-170.585	1.369	1.181	776	-204
Dotaties en onttrekkingen reserves	PROG0 Bestuur en ondersteuning	-8.205	3.739	-9.661	-5.922	262	-2.841	-2.579	220	220	220
	PROG1 Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat	926	2.261	-1.017	1.244	0	-467	-467	-514	-514	-514
	PROG3 Economie	0	0	-68	-68	500	0	500	0	0	0
	PROG4 Onderwijs	-379	892	-1.271	-379	892	-1.257	-366	-344	-81	-80
	PROG5 Sport, cultuur en recreatie	11	20	-287	-267	20	-78	-58	-58	-58	-58
	PROG6 Sociaal domein	-399	1.896	-4.743	-2.847	0	-1.007	-1.007	0	0	0
	PROG7 Duurzaamheid en milieu	-17	861	-1.664	-803	8	-67	-60	-101	-101	-71
	PROG8 Ruimte en wonen	38	38	-507	-470	38	0	38	38	38	38
Totaal dotatie en onttrekkingen reserves		-8.024	9.706	-19.217	-9.511	1.719	-5.718	-3.999	-759	-496	-465
Resultaat na bestemming		-10.698			-518			-2.630	422	280	-669
		Voordeel			Voordeel			Voordeel	Nadeel	Nadeel	Voordeel

* Programma 0 is exclusief TV0.11 Resultaat

Incidentele baten en lasten

De incidentele baten en lasten bestaan uit posten die naar zijn aard geen terugkerend karakter hebben. Veruit de meeste begrotingsposten zijn structureel van aard. Dit geldt niet voor reserve mutaties, die zijn in beginsel incidenteel van aard. Uitzondering hierop vormen bestemmingsreserves die bedoeld zijn om kapitaallasten in de exploitatie te dekken.

In onderstaande tabellen wordt inzicht gegeven in welke incidentele middelen in de begroting zijn opgenomen. Om onnodige complexiteit te voorkomen wordt - in lijn met de richtlijnen van de commissie BBV - een grensbedrag gehanteerd van € 50.000.

Totalen incidentele baten en lasten		Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Mutaties reserves	Dotatie aan reserves (incidenteel)	1.719	1.219	339	339
	Onttrekking uit reserves (incidenteel)	-5.220	-1.455	-312	-282
Mutaties reserves (incidenteel)		-3.501	-236	27	57
Incidentele baten en lasten	Incidentele baten	-200	0	0	0
	Incidentele lasten	892	295	295	240
Saldo incidentele baten en lasten		692	295	295	240
Incidentele baten en lasten - totaal		-2.810	59	322	297

De reservemutaties zijn waar nodig toegelicht bij de betreffende programma's. De overige incidentele baten en lasten worden hieronder verder toegelicht.

Incidentele baten	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
PROG8 Ruimte en wonen					
TV81 - Ruimtelijke ordening	Anterieure overeenkomsten	-200	0	0	0
PROG8 Ruimte en wonen - Totaal		-200	0	0	0
Incidentele baten - Totaal		-200	0	0	0

Incidentele lasten	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
TV21 - Verkeer en vervoer	Onderzoek afwaarderen Centrumroute en GWP 2022	74			
	Regionaal Mobiliteitsfonds	100			
	Uitvoering verkeersveiligheidsplan	175	175	175	175
TV22 - Parkeren	Opstellen parkeervisie, herzien parkeernormen en -verordening (22-25)	100			
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal		449	175	175	175
PROG4 Onderwijs					
TV42 - Onderwijshuisvesting	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	51	0	0	0
PROG4 Onderwijs - Totaal		51	0	0	0
PROG5 Sport, cultuur en recreatie					
TV52 - Sportaccommodaties	Sportparkmanagement Hierden en Parkweg	66	0	0	0
TV56 - Media	Stad als podium	74	0	0	0
TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Project Samen Mooier	55	65	65	65
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal		195	65	65	65
PROG6 Sociaal domein					
TV62 - Wijkteams	Lokaal integraal uitvoeringspl Jeugd	102	0	0	0
PROG6 Sociaal domein - Totaal		102	0	0	0
PROG7 Duurzaamheid en milieu					
TV74 - Milieubeheer	Regionaal energieloket	55	55	55	0
	Duurzaamheid IHP	40	0	0	0
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal		95	55	55	0
Incidentele lasten - Totaal		892	295	295	240
Saldo van incidentele baten en lasten		692	295	295	240

4.3 Toelichting baten en lasten

Algemeen

De begroting 2022-2025 is opgesteld binnen de bestaande beleidsmatige en financiële kaders. Verder zijn voor de samenstelling de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Bestaand beleid begroting 2021 voor jaarschijf 2022 - 2025 inclusief wijzigingen t/m juli 2021.
- Meicirculaire Gemeentefonds 2021.
- Loonsom toegestane formatie per 1 mei 2021.
- Loonontwikkeling 1,5% als stelpost voor een nieuw af te sluiten cao.
- Trendmatige verhoging van de materiële budgetten met 1,6%.
- Trendmatige verhoging van de baten met 1,6%, behalve leges en kostendeckende tarieven, daar is de mate van kostendeckendheid leidend voor een eventuele stijging.
- Aanpassing van budgetten die gebaseerd zijn op areaal (uitbreiding).

4.4 Toelichting op reserves en voorzieningen

De reserves kunnen naar aard en doel als volgt worden onderverdeeld:

- Algemene Reserves.
- Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten.
- Bestemmingsreserves ter dekking van overige exploitatielasten.

De algemene reserves hebben een tweeledig doel. Enerzijds wordt minimaal het vloerbedrag beschikbaar gehouden in het kader van de weerstandscapaciteit. Anderzijds is er sprake van een bufferfunctie.

De bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten hebben als doel de in de exploitatie opgenomen kapitaallasten van de geactiveerde investeringen budgettair neutraal te verantwoorden. Deze bestemmingsreserves zijn niet vrij aanwendbaar.

Voorzieningen zijn bedoeld om te egaliseren en/of toekomstige verplichtingen op te kunnen vangen. Voorzieningen zijn niet vrij aanwendbaar.

Onderstaand een meerjarig overzicht van reserves en voorzieningen:

Type reserve / voorziening	Reserve / voorziening	Prognose eindbalans 2021	Prognose eindbalans 2022	Prognose eindbalans 2023	Prognose eindbalans 2024	Prognose eindbalans 2025	
Reserves							
Algemene Reserves	RES0000 Algemene reserve	-27.957.212	-25.364.212	-25.364.212	-25.364.212	-25.364.212	
	RES0002 Algemene reserve saldo	-	-	-	-	-	
Algemene Reserves - Totaal		-27.957.212	-25.364.212	-25.364.212	-25.364.212	-25.364.212	
Bestemmingsreserves Kapitaallasten	RES0003 BRKL Uitvoeringsagenda	-258.237	-203.305	-161.905	-120.505	-79.105	
	RES0005 BRKL Havenwerken kapitaallasten	-815.000	-795.000	-775.000	-755.000	-735.000	
	RES0006 BRKL Leerpakketten AZC	-46.124	-38.372	-30.620	-22.868	-15.116	
	RES0007 BRKL Nieuwe werf Graaf Ottolaan	-238.266	-209.926	-181.586	-153.246	-124.906	
	RES0008 BRKL Install.techn.vz.gem.geb.	-852.295	-854.791	-857.287	-859.783	-862.279	
	RES0009 BRKL Aanlichten Zeebeer	-45.000	-43.002	-41.004	-39.006	-37.008	
	RES0010 BRKL Verkeersveiligheid Wittenhagen	-52.000	-45.750	-39.500	-33.250	-27.000	
	RES0011 BRKL Bankjes voor ouderen	-32.000	-24.000	-16.000	-8.000	-	
	RES0012 BRKL Rev.bedrijvent.Lorentz 2e fase	-1.067.250	-998.770	-930.290	-861.810	-793.330	
	RES0013 BRKL Vlot bij strandeiland	-40.000	-32.000	-24.000	-16.000	-8.000	
	RES0015 BRKL Fijnstofvangers	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	
	RES0016 BRKL Gebied wellen - de stille wei	-1.578.000	-1.523.400	-1.468.800	-1.414.200	-1.359.600	
	RES0017 BRKL Aanpassingen rond N302	-138.767	-116.267	-93.767	-71.267	-48.767	
	RES0018 BRKL Herinrichting Melis Stokelaan	-703.486	-674.611	-645.736	-616.861	-587.986	
	RES0047 BRKL Herinr. Stationslaan	-596.772	-563.664	-530.556	-497.448	-464.340	
	RES0048 BRKL Reconstructie Vondellaan	-519.122	-498.722	-478.322	-457.922	-437.522	
	RES0056 BRKL Civiele projecten	-1.171.000	-1.171.000	-1.171.000	-1.171.000	-1.171.000	
	Bestemmingsreserves Kapitaallasten - Totaal		-8.145.318	-7.784.579	-7.437.372	-7.090.165	-6.742.958
Bestemmingsreserves Overige	RES0019 BR Winkelcentrum Vuldersbrink	-665.000	-656.000	-647.000	-638.000	-629.000	
	RES0021 BR Parkeren Waterfront	-18.303.845	-18.303.845	-18.303.845	-18.303.845	-18.303.845	
	RES0022 BR Havenwerken	-621.551	-639.818	-658.085	-676.353	-694.620	
	RES0023 BR Laad en loskade Kelvinstraat	-400.000	-400.000	-400.000	-400.000	-400.000	
	RES0024 BR Alliander Aandelen	-2.768.120	-2.768.120	-2.768.120	-2.768.120	-2.768.120	
	RES0025 BR Aandelen Afvalwerken Friesland	-48.600	-48.600	-48.600	-48.600	-48.600	
	RES0026 BR Aandelen Inclusiefgroep	-622.110	-622.110	-622.110	-622.110	-622.110	
	RES0027 BR IHP onderwijshuisvesting	-483.762	-221.287	-	-	-	
	RES0029 BR Innovatie groene agenda	-109.950	-109.950	-109.950	-109.950	-109.950	
	RES0030 BR Archeologiefonds	-27.660	-41.660	-55.660	-69.660	-83.660	
	RES0031 BR Multifunctioneel theater (09/15)	-3.272.500	-3.198.500	-3.198.500	-3.198.500	-3.198.500	
	RES0032 BR Te verhalen bijstand	-1.750.956	-1.750.956	-1.750.956	-1.750.956	-1.750.956	
	RES0033 BR Sociaal domein	-3.382.666	-2.328.283	-2.280.900	-2.280.900	-2.280.900	
	RES0034 BR Nieuwe Energiemaatregelen	-22.659	-30.386	-38.113	-45.840	-53.567	
	RES0035 BR Duurzaamheidsmaatr. LorentzIII	-1.696.918	-1.696.918	-1.696.918	-1.696.918	-1.696.918	
	RES0037 BR Stimulering sociale huur	-600.337	-600.337	-600.337	-600.337	-600.337	
	RES0038 BR Tijd. huisvesting oud Struikterr.	-150.000	-187.500	-225.000	-262.500	-300.000	
	RES0040 BR Stadsvernieuwing	-136.339	-136.339	-136.339	-136.339	-136.339	
	RES0041 BR Monumenten	-102.262	-102.262	-102.262	-102.262	-102.262	
	RES0042 BR Implementatie omgevingswet	-225.879	-225.879	-225.879	-225.879	-225.879	
	RES0043 BR Geluidswerende maatregelen A28	-2.047.000	-2.047.000	-2.006.060	-1.965.120	-1.924.180	
	RES0045 BR Egalisatiereserve automatisering	-136.564	-18.001	-18.001	-18.001	-18.001	
	RES0057 BR Opschaling Warmtenet	-	-	-	-	-	
	RES0058 BR Duurzaamheid	-556.000	-526.000	-496.000	-466.000	-466.000	
	RES0059 BR Organisatieontwikkeling MIZ	-774.000	-774.000	-774.000	-774.000	-774.000	
	RES0061 BR Internationale Hanzedagen 2031	-	-500.000	-500.000	-500.000	-500.000	
	RES0062 BR Restauratie Catharinakapel	-207.000	-207.000	-207.000	-207.000	-207.000	
	Bestemmingsreserves Overige - Totaal		-39.111.678	-38.140.751	-37.869.636	-37.867.190	-37.894.744
	Reserves - Totaal		-75.214.209	-71.289.543	-70.671.220	-70.321.567	-70.001.914

Type reserve / voorziening	Reserve / voorziening	Prognose eindbalans 2021	Prognose eindbalans 2022	Prognose eindbalans 2023	Prognose eindbalans 2024	Prognose eindbalans 2025
Voorzieningen						
Onderhoudsegalisatie- voorzieningen	VRZ0012 VZ Onderh. inrichting begraafplaats	-69.360	-78.360	-87.360	-96.360	-105.360
	VRZ0013 VZ Onderhoud gemeentelijke gebouwen	-2.570.353	-3.577.442	-4.648.430	-5.719.418	-6.790.406
	VRZ0016 Havenwerken	-195.616	-246.799	-127.090	-191.623	-306.956
Onderhoudsegalisatievoorzieningen - Totaal		-2.835.329	-3.902.600	-4.862.879	-6.007.401	-7.202.722
Voorzieningen derden beklemmende middelen	VRZ0001 VZ Personeelsfonds	-0	-0	-0	-0	-0
	VRZ0002 VZ Egalisatie Onderh. gem. watertaken	-3.203.346	-4.175.182	-5.147.018	-6.118.854	-7.090.690
	VRZ0003 VZ Egalisatie riolering	-76.638	-76.638	-76.638	-76.638	-76.638
	VRZ0004 VZ Afskoop onderhoud graven	-1.343.242	-1.332.395	-1.321.548	-1.310.701	-1.299.854
	VRZ0006 VZ Ruimtelijke ontwikkeling	-581.338	-581.338	-581.338	-581.338	-581.338
	VRZ0015 Verevening Vitale Vakantieparken	-296.444	-296.444	-296.444	-296.444	-296.444
Voorzieningen derden beklemmende mid - Totaal		-5.501.007	-6.461.996	-7.422.985	-8.383.974	-9.344.963
Voorzieningen GREX (Debet)	VRZ9001 VZGX Ontrekking voorziening GREX	34.035.334	34.035.334	34.035.334	34.035.334	34.035.334
	VRZ9002 VZGX Donatie voorziening GREX	-93.628.069	-93.628.069	-93.628.069	-93.628.069	-93.628.069
	VRZ9003 VZGX Rente voorziening GREX	-7.656.523	-7.656.523	-7.656.523	-7.656.523	-7.656.523
Voorzieningen GREX (Debet) - Totaal		-67.249.258	-67.249.258	-67.249.258	-67.249.258	-67.249.258
Voorzieningen LV, Verpl. en Risico's	VRZ0009 VZ Pensioengelden wethouders	-6.757.756	-6.605.832	-6.453.908	-6.301.984	-6.150.060
	VRZ0010 VZ Afmoeiingsregeling personeel	-154.429	-154.429	-154.429	-154.429	-154.429
	VRZ0011 VZ Sociale uitkeringen voormalig	-76.580	-76.580	-76.580	-76.580	-76.580
Voorzieningen LV, Verpl. en Risico's - Totaal		-6.988.765	-6.836.841	-6.684.917	-6.532.993	-6.381.069
Voorzieningen - Totaal		-82.574.358	-84.450.694	-86.220.039	-88.173.625	-90.178.011
Reserves en voorzieningen - Totaal		-157.788.567	-155.740.237	-156.891.259	-158.495.192	-160.179.925

5 Bijlagen

5.1 Meerjareninvesteringsplan

Inleiding

Conform de Nota Waarderings- en Afschrijvingsbeleid 2019, zoals vastgesteld bij raadsbesluit van 9 april 2019, wordt jaarlijks, als onderdeel van de Kadernota, een meerjarig investeringsplan voorgelegd. Deze werkwijze heeft als doel een transparante integrale afweging te bevorderen in combinatie met alle andere voorstellen voor nieuwe budgetuitgaven, die bij de Kadernota worden gedaan. In onderstaande tabellen zijn zowel de investeringen nieuw beleid als vervangingsinvesteringen opgenomen.

De kapitaallasten van de daarin opgenomen investeringen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief. Dit heeft als gevolg dat de kapitaallasten van afgeschreven investeringen niet meer vrijvallen maar beschikbaar blijven ter dekking van vervangingsinvesteringen. Het voordeel hiervan is dat er op lange termijn in de begroting geen grote schommelingen ontstaan ten aanzien van de kapitaallasten. Een ander voordeel is dat het besluitvormingsproces aanzienlijk vereenvoudigd wordt omdat bij het vaststellen van de begroting ook de meerjareninvesteringsplanning wordt vastgesteld. Het is dan niet meer nodig voor investeringen die worden genoemd in het meerjareninvesteringsplan afzonderlijk kredietaanvragen te doen. En als laatste vergroot deze manier van werken de inzicht in het totale investeringsniveau. Voor nieuwe investeringen blijft een afzonderlijk raadsbesluit nodig.

Overeenkomstig de vastgestelde systematiek van waarden en afschrijven worden de kapitaallasten volgens de formule t+1 berekend vanaf één jaar na het jaar van de investering.

Investeringen nieuw beleid

Activasoort	Omschrijving	2022	Advies aan raad volgt nog
Verkeer en vervoer	Vervangen verkeersregelinstallaties	199.186	Nee (onderdeel beleidsnota)
Totaal		199.186	

Vervangen verkeersregelinstallaties

De kruisingen van de N303 (Oranjelaan) met de A28-afrit zuid, A28-afrit noord en het Engelserf worden geregeld middels verkeerslichten. Het gaat om drie afzonderlijke kruisingen met elk één VRI, die onderling aan elkaar gekoppeld zijn. De drie VRI's zijn echter verouderd. De maximale levensduur is inmiddels overschreden. Daarom moeten de drie VRI's spoedig vervangen worden.

Eén van de drie kruisingen (inclusief VRI) is in gemeentelijk eigendom. De andere twee VRI's zijn provinciaal. De provincie beheert echter alle drie de VRI's, omdat de drie VRI's aan elkaar gekoppeld zijn.

De provincie gaat de provinciale VRI's in 2022 vervangen door nieuwe installaties. Daarbij willen ze de gemeentelijke kruising inclusief de VRI direct meenemen. Dat moet ook wel, want deze VRI kan alleen functioneren als de drie VRI's gelijktijdig vervangen worden. Bij het vernieuwen van de VRI worden een aantal optimalisaties doorgevoerd, zodat de nieuwe VRI's voldoende toekomstbestendig zijn. Omdat één VRI gemeentelijk is, is een bijdrage van de gemeente nodig. De totale kosten voor vervanging van de VRI's bedragen € 565.230,-. Hiervan nemen Provincie Gelderland en Rijkswaterstaat een groot deel voor hun rekening. Van de gemeente wordt voor de vervanging van de gemeentelijke VRI een bijdrage verwacht van € 199.186. De jaarlijkse kapitaallast bedraagt € 13.333,-.

Vervangingsinvesteringen

Voor de in het investeringsplan opgenomen vervangingsinvesteringen is geen afzonderlijk besluit van de raad nodig. Binnen de in de begroting beschikbare financiële kaders kan direct tot uitvoering worden overgegaan door het college. Voor 2022 betreft het een totaalkrediet van € 581.840,-.

Activasoort	Omschrijving	2022
Tractie (Verkeer en vervoer)	Veegmachine (Groot)	139.575
Tractie (Openbare orde en veiligheid)	Tekstkarren	29.000
Tractie (Wegen)	Heetwatermachine	24.500
Tractie (Begraven)	Maaimachine	22.000
Tractie (Openbaar groen)	Tractor groot	80.000
Beheerplan Openbare Ruimte	Vervanging opslagsysteem bewakingscamera's	55.000
Huisvestingskosten	Kantoormeubilair stadhuis	49.541
Verkeersveiligheid	Duurzaam Veilig 30 en 60 km zones	182.224
Totaal		581.840

Activasoort	Omschrijving	2023
Tractie (Openbaar groen)	Werkvoertuig 1 buitengebied	31.873
Tractie (Openbaar groen)	Werkvoertuig 2 buitengebied	23.568
Tractie (Wegen)	Werkvoertuig bebording	34.000
Tractie (Verkeer en vervoer)	Werkvoertuig ongedierte	34.488
Tractie (Wegen)	Werkvoertuig stratenmakers	34.000
Tractie (Verkeer en vervoer)	Aanhanger hogedrukset	25.603
Beheerplan Openbare Ruimte	Brug Havendam	200.000
Stadhuis	AED's 5 jaar	12.950
Voorkoming criminaliteit	Mobiel camera systeem (accu's)	22.500
Overige onderwijsuitgaven	Brandveiligheidsvoorz. schoolgebouwen	625.450
Huisvestingskosten	Inrichting trouwzaal stadhuis	12.596
Totaal		1.057.028

Activasoort	Omschrijving	2024
Tractie (Werf / Verkeer en vervoer)	Vrachtwagen	166.381
Tractie (Openbaar groen / wegen)	Werkvoertuigdrager	51.400
Tractie (Reiniging)	Veegmachine (Groot)	141.331
Beheerplan Openbare Ruimte	Vervanging opslagsysteem camera's politie	45.000
Huisvestingskosten	Aanschaf Koffieautomaten	37.903
Totaal		442.015

Activasoort	Omschrijving	2025
Tractie (Begraven)	Grafdelfmachine	95.000
Tractie (BWT)	Personenvoertuig	16.561
Tractie (Parkeren)	Schrobmachine	53.000
Tractie (Openbare orde en veiligheid)	Werkvoertuig	31.798
Tractie (Openbaar groen)	Gazonmaaier	76.500
Beheerplan Openbare Ruimte	Skatebaan Sypel	210.000
Sportpark de Strokel	Renovatie veld sportpark de Strokel (01-02)	50.875
Sportpark de Strokel	Renovatie veld sportpark de Strokel (01-06)	59.960
Sportpark de Strokel	Aanleg kunstgrasveld VVOG bovenlaag	574.655
Openbare orde en veiligheid	Cameratoezicht Hortuspark	26.925
Burgerzaken	Aanschaf ID scanners	24.000
Tractie (Riolering)	Rioolreinigingsvoertuig	268.229
Kunst en muziek	Renovatie oude stadhuis deelkr. (koppeling MJOP)	71.639
Totaal		1.559.142

5.2 Overzicht baten en lasten per taakveld naar indeling Iv3

In onderstaand overzicht zijn de baten en lasten per taakveld gepresenteerd op basis van de Iv3-indeling (Informatie voor Derden). De Iv3-indeling is landelijk voorgeschreven en wordt gebruikt voor het uitwisselen van financiële informatie met onder andere de Rijksoverheid en het CBS. Deze informatie kan ook gebruikt worden voor een vergelijking met andere gemeenten.

Onderstaande informatie wijkt op onderdelen af van de taakvelden zoals toegelicht onder hoofdstuk 2 Programmaplan. In het programmaplan zijn reservemutaties voor het inzicht verantwoord onder de betreffende programma's. In de Iv3-indeling worden alle reservemutatie verantwoord op taakveld 0.10 Mutaties reserves. De totale baten, lasten en het saldo zijn gelijk.

Hoofdtakveld IV3	Groep naam	B / L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
0 - Bestuur en ondersteuning	0.1 Bestuur	Lasten	2.360	2.264	2.099	2.099	2.099
		Baten	-294	-294	-194	-194	-194
	0.2 Burgerzaken	Lasten	2.032	1.990	1.981	1.975	2.151
		Baten	-881	-881	-881	-881	-881
	0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Lasten	1.478	1.524	1.524	1.524	1.524
		Baten	-24	126	126	126	126
	0.4 Overhead	Lasten	17.812	18.097	18.177	18.242	17.817
		Baten	-2.368	-2.212	-2.184	-2.140	-2.099
	0.5 Treasury	Lasten	6.498	6.514	6.314	6.135	6.135
		Baten	-6.965	-7.002	-6.825	-6.667	-6.667
	0.61 OZB woningen	Baten	-6.779	-6.902	-6.954	-7.006	-7.058
	0.62 OZB niet-woningen	Baten	-4.687	-4.687	-4.687	-4.687	-4.687
	0.63 Parkeerbelasting	Lasten	0	0	0	0	0
		Baten	-2.142	-2.142	-2.142	-2.249	-2.249
	0.64 Belastingen overig	Lasten	682	682	682	682	682
		Baten	-588	-588	-588	-588	-588
	0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	Lasten	758	776	792	799	799
		Baten	-86.618	-85.521	-85.970	-86.547	-85.609
	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	-395	-700	-626	-632	-629
		Baten	-18	-18	-18	-18	-18
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Lasten	0	0	0	0	0	
0.10 Mutaties reserves	Lasten	1.719	1.219	339	339	339	
	Baten	-5.718	-1.978	-835	-804	-804	
0 - Bestuur en ondersteuning - Totaal			-84.137	-79.731	-79.869	-80.489	-79.809
1 - Veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	3.046	3.046	3.046	3.046	3.046
	1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	1.465	1.437	1.424	1.409	1.425
	Baten	-53	-53	-53	-53	-53	
1 - Veiligheid - Totaal			4.459	4.431	4.417	4.403	4.418
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	5.798	5.625	5.597	5.584	5.394
		Baten	-93	-93	-93	-93	-93
	2.2 Parkeren	Lasten	1.408	1.295	1.528	1.511	1.509
		Baten	-196	-196	-150	-117	-117
	2.3 Recreatieve havens	Lasten	15	15	15	15	15
		Baten	0	0	0	0	0
	2.4 Economische havens en waterwegen	Lasten	938	1.288	1.104	1.053	1.012
		Baten	-491	-903	-794	-812	-771
	2.5 Openbaar vervoer	Lasten	51	44	44	44	44
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			7.429	7.075	7.251	7.185	6.994
3 - Economie	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	242	206	206	206	206
		Baten	-90	-90	-90	-90	-90
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	1.333	1.087	985	922	690
		Baten	-1.355	-1.109	-1.007	-945	-712
	3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	Lasten	314	277	277	277	277
		Baten	-42	-42	-42	-42	-42
	3.4 Economische promotie	Lasten	693	437	438	438	454
		Baten	-494	-494	-494	-494	-494
3 - Economie - Totaal			601	273	274	274	290
4 - Onderwijs	4.1 Openbaar basisonderwijs	Lasten	256	254	254	254	257
	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	3.610	3.459	3.456	3.454	3.441
		Baten	-190	-190	-190	-190	-190
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	4.206	4.147	4.133	4.129	4.134
		Baten	-2.742	-2.742	-2.742	-2.742	-2.742
	4 - Onderwijs - Totaal			5.141	4.928	4.912	4.905

Hoofdtakveld IV3	Groep naam	B / L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
5 - Sport, cultuur en recreatie	5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	873	857	858	858
		Baten	-114	-114	-114	-114
	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	3.339	4.174	4.169	4.110
		Baten	-1.966	-2.010	-2.010	-2.010
	5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	Lasten	1.786	1.671	1.662	1.624
		Baten	0	0	0	0
	5.4 Musea	Lasten	700	713	713	699
		Baten	-54	-54	-54	-54
	5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	635	592	592	592
		Baten	-91	-91	-91	-91
	5.6 Media	Lasten	1.405	1.405	1.405	1.416
	5.7 Openbaar groen en recreatie	Lasten	4.665	4.591	4.594	4.577
		Baten	-274	-274	-274	-274
	5 - Sport, cultuur en recreatie - Totaal			10.903	11.459	11.449
6 - Sociaal domein	6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Lasten	4.872	4.734	4.687	4.676
		Baten	-235	-235	-235	-235
	6.2 Wijkteams	Lasten	229	119	119	119
		Baten	0	0	0	0
	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	18.213	18.213	18.212	18.212
		Baten	-13.926	-13.926	-13.926	-13.926
	6.4 Begeleide participatie	Lasten	4.698	4.570	4.499	4.422
	6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	1.416	1.416	1.416	1.416
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten	1.446	1.444	1.445	1.445
	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Lasten	11.451	11.448	11.447	11.447
		Baten	-276	-276	-276	-276
	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	17.114	17.123	17.127	17.127
	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Lasten	20.714	20.414	20.413	20.413
		Baten	-19.677	-19.381	-19.381	-19.381
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Lasten	3.387	3.388	3.387	3.387	
6 - Sociaal domein - Totaal			49.425	49.049	48.933	48.844
7 - Volksgezondheid en milieu	7.1 Volksgezondheid	Lasten	2.251	2.574	2.571	2.571
		Baten	0	-296	-296	-296
	7.2 Riolering	Lasten	2.484	2.487	2.462	2.459
		Baten	-3.567	-3.567	-3.567	-3.567
	7.3 Afval	Lasten	5.181	5.136	5.135	5.135
		Baten	-5.958	-5.958	-5.958	-5.958
	7.4 Milieubeheer	Lasten	2.268	1.963	1.963	1.908
		Baten	-27	15	15	40
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	874	873	871	871
		Baten	-1.004	-1.004	-1.004	-1.004
7 - Volksgezondheid en milieu - Totaal			2.504	2.223	2.194	2.160
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.1 Ruimtelijke ordening	Lasten	974	839	839	839
		Baten	-322	-119	-119	-119
	8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	Lasten	12.679	7.113	6.002	7.318
		Baten	-12.679	-7.113	-6.002	-7.318
	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	2.234	1.786	1.786	1.785
		Baten	-1.841	-1.790	-1.787	-1.787
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Totaal			1.044	715	718	717
Begrotingssaldo (na bestemming)			-2.630	422	280	-669

5.3 Kerngegevens

		Peildatum						
		1-1-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2021	
Sociale structuur	Aantal inwoners totaal	45.966	46.352	46.832	47.581	48.414	48.726*	
	0 - 14 jaar	8.596	8.529	8.523	8.517	8.569	8.527*	
	15 - 29 jaar	7.952	8.065	8.149	8.327	8.521	8.527*	
	30 - 44 jaar	9.147	9.085	8.992	9.088	9.247	9.355*	
	45 - 64 jaar	12.457	12.654	12.879	12.990	13.169	13.156*	
	65 jaar en ouder	7.814	8.019	8.289	8.660	8.908	9.160*	
	0 - 14 jaar	18,7%	18,4%	18,2%	17,9%	17,7%	17,5%	
	15 - 29 jaar	17,3%	17,4%	17,4%	17,5%	17,6%	17,5%	
	30 - 44 jaar	19,9%	19,6%	19,2%	19,1%	19,1%	19,2%	
	45 - 64 jaar	27,1%	27,3%	27,5%	27,3%	27,2%	27,0%	
	65 jaar en ouder	17,0%	17,3%	17,7%	18,2%	18,4%	18,8%	
	Aantal huishoudens totaal	19.447	19.690	19.848	20.181	**	**	
	% alleenstaand	32,1%	32,6%	33,0%	33,1%	**	**	
	% samenwonend zonder kinderen	30,0%	29,5%	29,3%	29,5%	**	**	
	% samenwonend met kinderen	37,9%	37,9%	37,7%	37,4%	**	**	
	Uitkeringen sociale zekerheid							
	AOW uitkeringen	7.570	7.630	7.810	**	**	**	
	WAO ontvangers	934	896	825	771	723	**	
	WIA uitkeringen	629	694	752	810	865	**	
	Wajong ontvangers	718	723	708	715	727	**	
WAZ ontvangers	30	27	**	**	**	**		
WW uitkeringen	1.127	1.107	901	685	579	**		
Bijstandsuitkeringen (personen)	1.096	1.141	1.132	1.112	**	**		
Bijstandsuitkeringen (huishoudens)	880	910	890	870	850*	920*		
Werkloosheid								
% werkzoekenden van de beroepsbevolking	5,4%	4,5%	3,3%	3,0%	3,3%	**		
Aantal leerlingen basisonderwijs	5.012	4.953	4.995	4.945	5.021			
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	4.130	4.285	4.199	4.300	4.101*			
<i>Bovenstaande aantallen leerlingen, betreffen 1 oktober tellingen, van het voorgaande jaar. De cijfers VO zijn inclusief VAVO (deeltijd) en ISK (voltijd) leerlingen (bron = DUO).</i>								
Fysieke structuur	Oppervlakte gemeente in ha	4.827	4.827	4.827	4.827	4.827	4.827	
	oppervlakte land	3.886	3.892	3.892	3.896	3.895	3.895	
	oppervlakte water	941	935	935	931	932	932	
	oppervlakte land	80,5%	80,6%	80,6%	80,7%	80,7%	80,7%	
	oppervlakte water	19,5%	19,4%	19,4%	19,3%	19,3%	19,3%	
	Woonruimten totaal (excl. recreatie)	18.873	19.185	19.289	19.450	19.942	20.677	
	% koopwoningen	58,2%	58,0%	57,9%	59,2%	59,1%	**	
	% sociale huurwoningen	29,7%	29,9%	29,8%	29,8%	29,5%	**	
	% particuliere sector	10,8%	10,5%	10,7%	10,2%	10,7%	**	
	Lengte wegennet totaal	265	267	269	269	271	**	
	Lengte wegennet gemeentelijke- en waterschapswegen	241	243	245	245	247	**	
	Lengte wegennet provinciale wegen	10	10	10	10	10	**	
	Lengte wegennet rijkswegen	14	14	14	14	14	**	
	Lengte wegennet gemeentelijke- en waterschapswegen	90,9%	91,0%	91,1%	91,1%	91,1%	**	
	Lengte wegennet provinciale wegen	3,8%	3,8%	3,7%	3,7%	3,7%	**	
Lengte wegennet rijkswegen	5,3%	5,2%	5,2%	5,2%	5,2%	**		
<i>T.o.v. van de Begroting 2021 kunnen er afwijkingen in de cijfers zitten, dit komt doordat er nieuwe informatie beschikbaar is.</i>								
<i>* Deze gegevens zijn, bij het samenstellen van de begroting, nog niet definitief, maar een schatting.</i>								
<i>** Bij het samenstellen van de begroting zijn deze cijfers (nog) niet beschikbaar.</i>								

5.4 Totaaloverzicht voorgesteld nieuw beleid

Nieuw beleid - lasten	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
PROG0 Bestuur en ondersteuning					
TV04 - Overhead	Uitbreiding formatie onderzoeker MIZ	48	48	48	48
	Doorontwikkeling en innovatie DIV, digitalisering sociaal domein	72	24	0	0
	Aansluiting E-depot streekarchief	10	10	10	10
	Kostenverdeling samenwerking EHZ	245	368	490	613
	Ongedekte personeelslasten domein Ruimte	0	665	665	665
PROG0 Bestuur en ondersteuning - Totaal		374	1.114	1.213	1.336
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
TV21 - Verkeer en vervoer	Regionaal Mobiliteitsfonds	100	0	0	0
	Uitvoering verkeersveiligheidsplan	175	175	175	175
	Vervangen verkeersregelingsinstallaties	13	13	13	13
	Onderzoek afwaarderen Centrumroute	44	0	0	0
	Actualiseren GVP 2022	35	0	0	0
TV22 - Parkeren	Opstellen parkeervisie, herzien parkeernormen en -verordening	100	0	0	0
PROG2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal		467	188	188	188
PROG3 Economie					
TV34 - Economische promotie	Internationale Hanzedagen 2031	500	0	0	0
PROG3 Economie - Totaal		500	0	0	0
PROG4 Onderwijs					
TV42 - Onderwijshuisvesting	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	49	0	0	0
PROG4 Onderwijs - Totaal		49	0	0	0
PROG5 Sport, cultuur en recreatie					
TV51 - Sportbeleid en activering	GA!	110	200	200	200
TV52 - Sportaccommodaties	Sportparkmanagement Hierden en Parkweg	66	0	0	0
TV53 - Cultuurpres. cultuurprod.	Cultureel en Erfgoed pact	15	15	15	15
TV55 - Cultureel erfgoed	Onhoud ledverlichting markering loop stadsmuur	3	3	3	3
	Extra bijdrage archeologiekelder Strandboulevard	20	0	0	0
TV57 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Project Samen Mooier	55	65	65	65
PROG5 Sport, cultuur en recreatie - Totaal		268	283	283	283
PROG6 Sociaal domein					
TV61 - Samenkracht en burgerparticipatie	Regenbooggemeente	47	47	47	47
PROG6 Sociaal domein - Totaal		47	47	47	47
PROG7 Duurzaamheid en milieu					
TV72 - Riolering	Water en Klimaatadaptie werkregio NW-Veluwe	86	101	101	101
	Water en Klimaatadaptie werkregio NW-Veluwe (bijdrage derden)	-20	-20	-20	-20
TV74 - Milieubeheer	Regionaal energieloket	55	55	55	0
	Regionaal energieloket (bijdrage derden)	-25	-25	-25	0
	Regionaal energieloket (bijdrage dekkingsreserve duurzaamheid)	-30	-30	-30	0
	Duurzaamheid IHP	40	0	0	0
PROG7 Duurzaamheid en milieu - Totaal		106	81	81	81
Nieuw beleid - Totaal lasten		1.811	1.713	1.812	1.935
Nieuw beleid - dekking					
TV08 - Overige baten en lasten - Dekking nieuw beleid	TV08 - Dekking structurele lasten nieuw beleid via ombuigingen	-208	-830	-923	-972
	TV08 - Dekking incidentele lasten nieuw beleid uit Algemene Reserve	-1.343			
TV08 - Overige baten en lasten - totaal dekking		-1.551	-830	-923	-972
Nieuw beleid - effect op het begrotingssaldo		260	883	889	963
		Nadeel	Nadeel	Nadeel	Nadeel